

מבית עלוני השבת

ויקרא	ער"ש	מו"ש	בעלזא	ר"ת
ירושלים	5:11	6:24	6:43	7:05
בני ברק	5:26	6:26	6:40	7:02
חיפה	5:17	6:25	6:41	7:03
אשדוד	5:27	6:26	6:40	7:02
בית שמש	5:10	6:25	6:42	7:04
קרית גת	5:28	6:26	6:42	7:04

שנת תשע"ט לפ"ק

וקראת לשבת עונג

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018
 שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 | יום ו': 10:00-12:00 | דוא"ל: g5337722@gmail.com

אם נא מצאתי חן בעיניך...ועשית עמדי חסד ואמת

זמני כניסת ויציאת השבת
לשב"ק זו

זמני היום

העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת	העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת
ירושלים	5:11	6:24	7:04	תל אביב	5:27	6:26	7:02
אשדוד	5:27	6:26	7:02	אנטוורפן	6:28	7:38	8:01
מנשסטור	5:58	7:07	7:27	וינה	5:44	6:48	7:13
מונטריאול	5:45	6:46	7:14	טורונטו	6:09	7:08	7:37
לייקוואד	5:49	6:45	7:17	בלטימור	5:58	6:54	7:27
לוס אנג'לס	5:46	6:39	7:14	סאן פאולו	6:04	6:55	7:34

זמני היום לשב"ק זו

זמני היום

ויקרא-זכור	הנץ	סו"ז	סו"ז	סו"ז	הצות	מנחה	מנחה	פלג	שקיעת
ירושלים	5:44:23	8:46	9:46	11:47:51	12:19	3:21	4:37	5:51:49	7:01
תל אביב	5:50:30	8:50	9:50	11:49:40	3:20	4:35	5:49:19	7:01	7:19
חיפה	5:49:44	8:49	9:49	11:48:47	3:19	4:34	5:48:20	7:01	7:19
אנטוורפן	6:54:58	9:53	10:52	12:51:02	1:22	4:20	5:34	6:48:05	7:45
לונדון	6:13:15	9:11	10:10	12:09:16	12:40	3:38	4:53	6:06:17	7:16
מנשסטור	6:22:10	9:20	10:19	12:17:47	12:48	3:47	5:01	6:14:26	7:11
וינה	6:06:47	9:05	10:04	12:03:24	12:34	3:33	4:47	6:00:54	7:11
ציריך	6:37:47	9:36	10:35	12:34:36	1:05	4:04	5:18	6:32:16	7:11
מונטריאול	6:05:24	9:04	10:04	12:02:56	12:34	3:33	4:47	6:01:16	7:11
טורונטו	6:28:19	8:45	9:58	12:26:10	12:57	3:56	5:11	6:24:46	7:11
ניו יארק	6:06:28	9:05	10:05	12:04:44	12:35	3:35	4:49	6:03:41	7:11
לייקוואד	6:07:10	9:06	10:06	12:05:32	12:36	3:36	4:50	6:04:34	7:11
בלטימור	6:16:38	9:16	10:15	12:15:08	12:46	3:45	5:00	6:14:16	7:11
שיקאגו	6:01:00	9:00	10:00	11:59:10	12:30	3:29	4:44	5:58:02	7:11
לוס אנג'לס	6:02:17	9:02	10:02	12:01:37	12:32	3:32	4:47	6:01:29	7:11
סאן פאולו	6:08:28	9:11	10:12	12:15:09	12:46	3:49	5:06	6:21:29	7:11
מלבורן	7:18:35	10:23	11:25	1:28:57	2:00	5:05	6:22	7:38:41	8:51

לוח הלימוד היומי לשבוע הבא, נא להזכיר את הנשמות שלא הניחו אחריהם זש"ק

הלימוד היומי

יום	תאריך	דף היומי	דף היומי	דף היומי	משנה יומית	הלכה יומית	עמוד יומי	רמב"ם
ז'	ט אדר ב'	קט	י	ט, א-ב	תעב, יא-יג	חלק ג' עב:	קרבן פסח א'	פרק יומי
א'	י אדר ב'	קי	יא	ט, ג-ד	תעב, יד-טז	חלק ג' עג:	קרבן פסח ב'	
ב'	יא אדר ב'	קיב	יב	ט, ה-ו	תעב, ז-ט	חלק ג' עג:	קרבן פסח ג'	
ג'	יב אדר ב'	קיג	יג	ט, ז-ח	תעב, י-יב	חלק ג' עד:	קרבן פסח ד'	
ד'	יג אדר ב'	קיד	יד	ט, ט-י	תעב, יג-טו	חלק ג' עד:	קרבן פסח ה'	
ה'	יד אדר ב'	קיד	טו	י, א-ב	תעב, טז-יח	חלק ג' עה:	קרבן פסח ו'	
ו'	טו אדר ב'	קטו	טז	י, ג-ד	תעב, יט-כ	חלק ג' עה:	קרבן פסח ז'	

לוח ימי הזכרון

ימי זכרון

של יהודים שלא הניחו זש"ק

ט' אדר	הג"ר יהודה זרחי' בהג"ר שפטי' הלוי "ראשית העבודה" סגל
ט' אדר	ר' אברהם אהרן ב"ר חיים שלמה בורשטיין
ט' אדר	ר' מאיר ב"ר שלמה פרישמן
ט' אדר ב'	ר' אברהם ב"ר יהודה גוטליב
ט' אדר ב'	ר' מאיר ב"ר דוד זינגר
י' אדר	מרת אוריט בת חוה
י' אדר ב'	מרת מרים ב"ר יהודה טאג
י"א אדר	מרת אלינה ב"ר משה
י"א אדר	מרת ח' סעריל ב"ר משה
י"א אדר	בר בן רונית שביט
י"ב אדר	ר' בר ב"ר אמנון
י"ב אדר	ר' שלמה ב"ר אברהם גרוסמן
י"ב אדר	ר' שלמה ב"ר יצחק
י"ב אדר	מרת חיה שרה ב"ר חיים
י"ב אדר	מרת רחל ב"ר רבי
י"ב אדר	הב' דניאלה ב"ר אליהו מרדכי זוזנפלד
י"ב אדר ב'	ר' אלתר ב"ר קלמן לייב בלטנשטר
י"ג אדר	ר' וואלף זאב ב"ר שמואל
י"ג אדר	ר' חיים יוסף ב"ר אברהם גאנו
י"ג אדר	ר' יחיאל מיכל ב"ר אברהם יודא לוי
י"ג אדר	ר' שלמה זלמן ב"ר ישע יעקב רוט
י"ג אדר	מרת מוול שירה ב"ר ציון
י"ד אדר	הג"ר משה מרדכי בהג"ר חיים ישראל "מדרש משה" מפילוב
י"ד אדר	ר' בצלאל זאב ב"ר יצחק יעקב פישר
י"ד אדר	ר' שלמה ב"ר יהושע יעקב רוט
י"ד אדר	מרת אסתר ב"ר יעקב
י"ד אדר	מרת חיה רחל ב"ר שמואל
י"ד אדר	הב' אברהם ב"ר זאב שטיימץ
י"ד אדר	הב' אלטר יודא ב"ר שמחה טובי' הכהן קוסובסקי
ט"ו אדר	ר' אברהם יוסף חיים ב"ר אליעזר
ט"ו אדר	ר' מאיר זאב ב"ר יצחק אייזיק גולדשטיין
ט"ו אדר	הב' אברהם יעקב ב"ר חיים רוט
ט"ו אדר	הב' מרים יטל ב"ר אשר אנטשיל יונגרייז
ט"ו אדר ב'	ר' אברהם ב"ר מרדכי גרומן

תורמים למען חסד של אמת וזוכים ליטובות!

אברכי כולל "שומע תפילה" יתפללו עבורכם 40 יום רצופים בכותל המערבי בעת רצון בחצות הלילה
למסירת שמות לתפילה חייגו: **0722-81-85-82**

לעדכון שמות, ולתרומות: 0722-81-85-82 או באמצעות אתר "שומע תפילה" www.tfilot.org | לקבלת העלון בדוא"ל: shtfila@gmail.com

השְׁלֵמָה הַפְּדָרָה הַמְּבַקֶּשֶׁת בְּכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל! הַמִּשְׁתַּת כְּרָכִי "שִׁבְתַּי טִישׁ" בַּהֲנִיזוֹת הַסְּפָרִים

גיליון מס' 340

פרשת ויקרא-זכור, ט' באדר ב' תשע"ט

שִׁבְתַּי טִישׁ

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פְּנִינִים

ויקרא אל־משה (א, א) - ויקרא ראשי תבות:
והלומד אורה יהי קרבנו רצוי, רמז לדברי חז"ל שהלומד תורה פאלו הקריב את כל הקרבנות. וגם ראשי תבות: והלומד אורה יהיה קולו רם, בדברי חז"ל שהלומד בלחישת משכת תלמודו חלילה. (ויאמר שאול)

אדם בייקריב מכם (א, ב) - מכם ראשי תבות
מדה פנגד מדה, שכפי החטא היה צריך להענש והקב"ה מקבל את תשובת האדם. (אמרי אברהם)

מכם קרבן לה' (שם) - ראשי תבות מק"ל והן סופי תבות של אברהם יצחק ישראל, כי הם תקנו התפלות שהם פנגד הקרבנות, וכן מכם גימטריה ק', שאברהם הוליד בן בגיל ק' שנים וזאתו הקריב לעולה. (קטרת סמים)

מריהמה מריהמך ומריהמך (שם) - קרבן
עולה קרבה מברך וצאן. רמז שקרבה מברך, שהתבות קרבן עלה בגימטריה מביאו מן הברך, ונתת צאן בגימטריה עלה לה'. (מגדנות)

ושחט את־בן הקרבן לפני ה' (א, ה) - ראשי תבות
באליהו, והתבות ושחט את־בן הקרבן בגימטריה זו תת' מנביאי העל. רמז יש פאן שאליהו הנביא ושחט את הפר לפני ה' ושחט גם פן תת' מנביאי הבעל כמספר במלכים, ולכן נאמר פאן 'את' לרבות שישחט גם את נביאי הבעל, ועל ידי אליהו עתידה לשוב עבודת הקרבנות. (שמנה לחמו)

וכל־קרבן מנחתך במלח תמלח (ב, יג) - במלח
ראשי תבות ברית מילה ליום ח', שהמקנים מצוה זו הריהו קרבן מנחה. (רבנו אפרים)

נפש בייחטא בשגגה מכל מצות ה' (ד, ב) -
מכל מצות גימטריה זה תרי"ג, לרמז שהעובר על אחת מתרי"ג המצות מביא קרבן. (מגדנות)

נפש בייחטא בשגגה (שם) - ראשי תבות נכתב
וסופי תבות האי"ש, כדי לרמז שקל מעשי האיש בספר נכתבים, וסופי התבות בגימטריה שבידי, כי ביד כל אדם נחתם. (מגדנות)

ספורים בפרשה

אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם (ד, א)

עמד פעם רבי אריה לביבוס מקישינב, והוכיח את העם על מעשיהם, ובדרשתו אמר: "איני מתפנן בדברי תוכחתי אליכם, אלא מתפנן אני לעצמי. וכך היה מזרי המגיד מקוזניץ אומר בשם הבעל־שם טוב, להסביר את הפסוק 'אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם', אם נמצאו אשמות וחטאים בעם, הרי זה בגלל שהכהן המשיח, רב הקהלה ומנהיגה, הוא נכשל בדבור או במחשבה, והוא שגור לאשמת העם."

אשר נשיא יחטא (ה, כב)

בליל שבת, ישב ה'סבא' משפולי עם חסידיו והתאונן בפניהם, כי נדמה לו שאחר היום להדליק את הנרות. נסו החסידים להרגיעו כי לא יתכן שתאדע לו תקלה, אולם לבסוף שאל את תלמידו רבי רפאל מברשיד שהיה ידוע במדת האמת שבו, והוא אמר: "אין ספק שהרבי צריך לשוב בתשובה, והרי אסור שבת דבר חמור הוא! אורו עיני הרבי וגער בחסידיו: 'ראו נא, אלו הייתי שומע בקולכם, יכול הייתי למות בלי תשובה'."

והיה כייאשם לאחת מאלה והתודה אשר חטא עליה (ה, ה)

לאחים הקדושים רבי אלימלך מליז'נסק ורבי זושא מאניפולי, היה אה נוסף שהתפרנס מבית מזיגה שחבר באחד הפפרים. ידעו האחים שהוא מסתיר את מרגותיו ונסעו אליו כדי לתהות על קנקנו. בבואם, ראו אפרים רבים נכנסים לשמות יין־שרף ואחיהם עומד ומשרתם בשאר המוזגים. הם לא ראו אצלו מעשים נעלים, אך ראוהו מפעם לפעם רושם משהו פפנקס קטן שעמו. באישון לילה שמעו פיצד אחיהם קורא דבר מה ופורץ בבכי, וכך נשנה הדבר כמה פעמים. תהו האחים אצלו על מעשיו והוא ספר להם לפי תמו, כי נוהג הוא לרשם בפפנקסו כל חטא ונדנד עברה, ובהגיע הלילה אינו שוכב לישן עד שהוא שב בתשובה שלמה. התפלאו האחים ושאלו: "פיצד ידע אתה שתשובתך התקבלה?" והאח השיב: "כאשר רואה אני שהפנתב נמחק מהפפנקס, יודע אני כי גם בשמים מחקו את חטאי'."

והשיב את־הגזלה אשר גזל (ה, כג)

כשהיה ה"חפץ חיים" כבן ארבע, הלך פעם עם חבריו לשוק וראו תפוחים רבים שנפלו מתוך סל של מוכרת יהודיה. רצו בלם לחטף תפוחים וגם הוא רץ עמם. ליקים, פשקמד את האסור של "לא תגנבו" ואת המצוה של "והשיב את־הגזלה", בקש מהוריו מטבע כסף והלך אל השוק. שעה ארבה חפש את המוכרת מננה לקח את התפוחים, שלם לה את המטבע וקבל את התפוחים, אולם מיד השליכם אל הסל ומהר להמלט משם...

מכל אשר־יעשה לאשמה בה (ה, כו)

בפסוק זה, מסתימת פרשת ויקרא. מנהג קדום היה בכמה קהלות ישראל, לקרא יחד כל הקהל אחר סיום הפרשה ולומר: "לא אל אשר שבת מפלי־המעשים ביום השביעי". הסביר זאת רבי מנדל מרימינוב, כי מקור המנהג מרמז שכל רצו לסים את הפרשה בדבר לא טוב, ולכן קראו תבות אלו שהן ראשי תבות "לאשמה בה" בהן מסתימת הפרשה.

לרפואת הילדה ליאן אמילי בת שירלי תחי'

זמני השבת - ירושלים הדלה"נ 5.11 צאת השבת 6.24 רבנו תם 7.05

לבלת הגיליון והנחמות
057777@gmail.com :ל'א"ח

הגיליון מודפס באלפי עותקים לזיכור הרבים בנדבת ידידינו היקרים הי"ו לע"נ ג'מילה בת יוכבד, אליהו בן חנינה ושמעון בן גמילה ע"ה - למשפחת אחיו. ולע"נ רבי שמעון זנטי בן מסעודה ע"ה ולע"נ מרת רחל בת אביה ע"ה למשפחת גטו, ולע"נ סמי בן שלמה ז"ל למשפחת אבוקרט. ולרפואת: החבור גבריא לזנטי בן חנינה שיחי', חוקיה בן כפי שיחי' ואורה בת במוני יפה למשפחת מגן תחי' - בתושח"י

שם משמעותי ולא שם משמשון

עוד בילדותו, נודע רבי יהונתן איבשיץ בפקחותו הנדירה ובתשובותיו הקולעות והמחכמות. בהגיעו לפרקו בגיל צעיר פנהוג בימים ההם, הגיעו לאביו הצעות שדוד רבות מגדולים וטובים, אשר בקשו לזכות בחתן כה חשוב שעתיד להיות מגדולי הדור. בימים ההם, התגורר בווינה השר המפרסם רבי שמשון ורטסהימר, אשר זכה לשני שלחנות תורה וגדלה במקום אחד והתמנה על ידי המלכות ברבה של אוסטריה כלה. שמעו של הנער יהונתן, בנו של ידיד נעוריו רבי נתן נטע, הגיע לאזניו והוא בקש לקחתו לחתן לבתו היחידה. מהר רבי שמשון ושגר מכתב אל רבי נתן נטע, ובקש ממנו לבוא עם בנו להתראות עמו פנים אל פנים, אולם מפני שהדוד היה קשה וארפה, נדברו השניים להפגש בגבול אוסטריה ושם יתהר רבי שמשון על קנקנו של הנער הנפלא. הסכים אבי הנער והשניים יצאו יחדו, עד שהגיעו לאחד הכפרים הקטנים של גבול אוסטריה.

קשה לתאר את שמחת שני הרבנים שנפגשו לאחר זמן רב מאז הפירו בנערותם, והשניים שקעו עד מהרה בשיח מרתק. הנער יהונתן, שהיה עדין צעיר לזמנים, הקשיב ברב קשב לשיחת החכמים והנה שם לבו, כי בעוד אביו מכנה את רעהו בתאר 'רבי שמשון' כיאה לאדם רם מעלה כמותו, לא פן עם רבי שמשון, שמכנה את אביו ללא תאר, כידיד ותיק מנעוריו. בקש רבי יהונתן לקנא את קנאת אביו, פנה אל רבי שמשון ואמר: "יסלח לי מר שאני מפסיקו באמצע דבריו, ומה גם שיועד אני את דברי חז"ל כי המדבר לפני מי שגדול ממנו בחכמה וגם נכנס לתוך דברי אחרים, אינו בגדר חכם, אולם כבר אמרו חז"ל שאפילו שיחת חלין של תלמידי חכמים צריכה תלמוד, ומתוך שיחתו של מר, מצאתי תרוץ נאה לקשיה שמנקרת במחיי זה עדין ועדנים". התפלל רבי שמשון ושאל את הנער: "במה התקשיתי, וכיצד תרצת את שאילתך?" והנער השיב: "על הפסוק בפרשת ויקרא **נפש בייחצטא בשגגה מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה**, מפרש רש"י **מאחת מהנה, ממוקצת אחת מהו, בגוף הכותב בשבת שם משמעותי, נח מנחור, דן מדניאל**, והדברים מובאים במשנה במסכת שבת. ותמיד התקשיתי, מדוע נקטה המשנה דוקא לומר שם משמעותי ולא שם משמשון?" והרי גם שמשון מזכר בתנ"ך? "והתרוץ פשוט מאד", המשיך הנער בחיזוק, "הרי מסדר המשנה הוא רבנו הקדוש, רבי יהודה הנשיא, המקנה בפי כל לרב קדושתו בתאר 'רבי' סתם, ומפיון שרבי שמשון שוכח את 'רבי', אזי גם 'רבי' שכח את רבי שמשון..."

נהנה רבי שמשון מדברי החידוד החכמים של הנער, ואמר: "רואה אני כי פתח גדול אתה ובדואי יודע אתה שהובאת הנה כדי שאבחנו אותך כדי לראות את כחך בתורה. לא אשאילך את הסגיות המפרסמות שבש"ס, כי ודאי שגורות הן על פיך, אלא אטל ספר כלשהו מבעל האכסניה ובכל מקום שאפתח, אבקש ממך לומר דבר חדוש". הסכים הנער והאכסנאי התבקש להביא לפניו ספר תורני כלשהו, אלא שלא היה ברשותו אלא סדור תפלה ישן. עלעל בו רבי שמשון עד שנפתח בבריתא של רבי ישמעאל "בשלב עשרה מדות התורה נדרשת בהן". הראה רבי שמשון את הסדור לנער הפתח ושאלו: "מה יש לך לחדש בבריתא מפרסמת זו?" הרהר הנער מעט ואמר: "שלב קשיות יש לי כאן. ראשית, מדוע נקרא התנא בשמו של ישמעאל בן אברהם שהיה רשע? ומדוע נאמר 'רבי ישמעאל אומר' ולא 'רבי ישמעאל'?" ועוד, שהרי למדנו שאין מקדם ומאחר בתורה, אם כך איך אפשר לדרש את מדת כלל ופרט, והרי הסדר לא משנה בתורה?" אלא שקל הקשיות מתרצות זו בזו. "רבי ישמעאל - אומר", השם עצמו אומר לנו שיש מקדם ומאחר בתורה והתורה נדרשת בכלל ופרט, פי הרי חז"ל אמרו שישמעאל עשה תשובה ולמדו זאת מהפסוק "ויקברו אתו יצחק וישמעאל", מאן שחלק ישמעאל כבוד ליצחק אחיו הצעיר. ואין למדו זה אלא לפי הדעה שיש מקדם ומאחר בתורה, פי אם לא פן אין ראיה מאן שישמעאל עשה תשובה, ואם עשה תשובה אפשר שהתנא יקרא על שמו, ולכן אפשר גם ללמד כלל ופרט פי הרי יש מקדם ומאחר בתורה". התפעל רבי שמשון מדבריו המקודדים של הנער, אולם מציא לאלתר, ואמר לאביו: "אשריד רבי נתן נטע, שבו כזה יצא מחלציד".

בסופו של דבר, לא יצא השדוד אל הפעל, כי פאשר בקר רבי יהונתן בווינה הציגו רבי שמשון בפני יורשת העצר האוסטרית, וכשהראתה לו פסל יצוק מזהב ובקשה ממנו לומר דברים אחרים לכבודו, השיב הנער הפקח: "חכמינו למדנו שחכם אינו מדבר לפני מי שגדול ממנו. מפיון שהפסל גדול ממני ודבר הוא קדם ואחר כך אענה אף אני..." מרב פעם, דרשה הנסיכה מרבי שמשון שלא יוציא את השדוד אל הפעל.

אחרים מספרים, כי בתו של רבי שמשון חלתה ונסתמאה באחת מעיניה, ואמו של רבי יהונתן לא הסכימה לשדוד זה לבנה העלוי. במקומו, נשאה הבת לרבי יששכר בריש עשקל'ש, ואביה פסק לה דנייה של שבעים אלף דינרי זהב, ואמרו אז: "עין תחת עין..."

רבי יהונתן התייחס אז מאביו כשהוא בן י"ב שנים בלבד, ולאחר שנכנס לשיבת פרוסטיץ והתפרסם בה פעלוי נפלא, נשא את נכדתו של רבי זאב וולף שפירא רבה של פרג והמדינה, ולזמנים נעשה גם הוא רבה של פרג ושמו נודע לתהלה בפי כל.

מאורות

הרב הקדוש רבי אלימלך מנרודז'יסק זצ"ל
ליום ההולולא א' בניסן תרנ"ב

מגדולי אדמו"רי דורו ומנהיגי דגול לאלפים שנהרו אליו. נולד בשנת תקפ"ד לאביו "השרף ממוגלניצא" שהיה בן בתו של המגיד מקוויניץ וחתן בנו של ה"נעם אלימלך" מליז'נסק, קבל רבות מצדיקי דורו, ה'ספא' קדישא מרדושיץ ורבי נתן דוד משידלובצא, ודבק ביותר ב'ספא' קדישא מרדושיץ. בילדותו, לקחו אביו יחד עם אחיו הגדול אל רבי מאיר מפרמישילן והוא הושיבו ראשון פי נולד לאביו פשיטב על פס ההנהגה ונבא פי ימלא את מקום אביו. לאחר פטירת אביו, לא רצה למלא את מקומו ונטע לבו מרדושיץ, והוא אמר לו: "מה מקד יחלך אם יבוא לפניך אדם ויגיש לך פתק בו כתוב 'אברהם בן שרה' ותתפלל בעדו והוא יעש על ידך?" קשה לביטו, עבר דרך גלילי והחסיד הראשון שקא אליו נתן לו פתק עם השם 'אברהם בן שרה' וראה בזה סמן משמים פי עליו להתמנות על העדה. נטל חלק חשוב בהנהגת יהודי פולין ובסוף ימיו נחשב לזקן אדמו"רי פולין. דברי תורתו נדפסו עוד בחייו בפרסם "אמרי אלימלך" ו'דברי אלימלך'. רגיל היה על לשונו לומר, פי שמוסר נפשו למען בני ישראל, גדול הוא יותר ממי שמוסר נפשו לה' לבדו. פי מי שמוסר נפשו לבן המלך, מוכיח הוא בכך שאהבתו למלך כה רבה עד שמוסר את נפשו לא רק בשבילו אלא גם בשביל בנו. סבל רבות מצער גדול בגנים וצאצאיו נפטרו על פניו. לעת זקנותו נולדו בנו רבי קלונימוס ה"ד פעל 'חובת התלמידים', ורבי ישעיהו שעלה לארץ ישראל.

יוסיף דעת

שבת זו חלה בדרך כלל סמוך לראש חודש אד"ב או ניסן. ראש חודש נמנה בשורה אחת עם החגים והמועדים עוד מימים קדמונים, והוא מרומז בתורה, בבניאים ובכתובים. בתורה, שנאמר "וביום שמתקבץ ובמזעזעם ובראשי חצותכם ונתקבצתם פתחצרות". מספרי הנביאים נראה שבזמנם נחשב ראש חודש ליום שבו פסקו ממלאכה, וכן נאמר בעמוס: "מתי יעבר החדש וישבירי שבו והשבת ופתחצרות". וכן ביוחאל: "שער החצר הפנימית הפנה קדושים ויהי סגור שבת ויהי הפעשה ובוים השבת ופתח ובוים החדש ופתח", וכן מדברי יהונתן "מחר חדש וגו' ובאת אל המקום אשר נקמת שם ביום הפעשה", מכאן שהחודש עצמו אינו יום המעשה, גם בעלה של האשה השונמת שאלה: "מדוע את הלבת אליו היום לאחיש ולא שבת", ובכתובים בדברי הימים: "הנה אני בונה בית וגו' לשבתות ולחצותים ולמועדי ה' אלקינו". ראש חודש נחשב כמועד בפרט בזמן שבית המקדש היה קיים, כאשר היה מקדשים את החודש על פי עדים והיו מקריבים בו קרבן מוסף של ראש חודש, אולם לאחר שהלל השני תיקן את הלוח בשנת דק"ט, הועם זוהרו של היום הגדול. לא נאסרה בו המלאכה וכך נאמר בפירוש במסכת שבת, חגיגה וערכיו שראש חודש מותר בעשיית מלאכה, וכך נסקת בחלכה שא"פ שנקרא מועד לא איקרי קודש לענין עשיית מלאכה. אך הנשים נהנו שלא לעשות מלאכה ב"ח", והדבר מובא בחלכה שמהנה טוב הוא, וכן מובא בירושלמי. בפרקי דרבי אליעזר נאמר שהסיבה היא ששמעו הנשים ולא קיבלו עליהן ליתן נזמיה לבעליהן לצורך עשיית העגל, ונתן הקב"ה שחרן של נשים בעולם הזה שהן משמרות ראשי חודשים, ונתן להם שחר לעולם הבא שנתיות להתחדש כמו ראשי חודשים, שנאמר **הנשיבוע פטוב עין תתחדש פגש נעוריי**, סירובם של הנשים ליתן את נזמיהם לנמד מהפסוק: **אשר פאנייהם** ולא באוני נשיהם. על פי זה, נהנו הנשים מקהילות צפון אפריקה ותימן, להדליק גרות בליל ראש חודש.

והשיב את־הגזלה אשר גזל

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש

פי יקריב מכם - בדרך רמז יבין על זה הדרך, לצד שראו שהקריב ה' את משה אליו ויקרא לו מתוך בלם ועשה יקר וגדלה למשה, לזה אמר אדם כי יקריב כל כך הקרבה לשכינה אין זה אלא מכם, פרוש מצד ישראל, כי באמצעותם היא הנשגת, וכמו שכתבנו למעלה שלא היה מדבר ה' עמו אלא בשביל ישראל, וצא ולמד ל"ח שנה שהיו ישראל נזופים בתחום מעליו הקבד ולא דבר אתו אלקים. עוד רמזו לצוות את אנשי חיל להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לעבודת ה', ולזה יקרא קרבן לה', כי על ידי הוא האדם יפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים דכתיב ואתם הדבקים בה' והיו נבדלים ומרחקים מהשכינה, והאדון ב"ה יקפיד בכיבוד על הדבר והתאזה לקרב אותם אליו וצוה להוכיח לכל הרחוק ולקרב לבו... והגדיל שכר המזכה כמאמר התנא כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו כי ישמרנו ה' משגינות: קרבנו לה' - טעם אומרו קרבנו לה', מה שלא אמר בן בעולת בקר וצאן, לפי שמצינו שהכשיר הכתוב בעוף פעלי מומין כאומרים ז"ל אין זכרות וזמנות בעוף, וכמו שכתבנו בסמוך, אם כן תבוא הסבא לומר כי פחות הוא קרבן זה פי מזה בו ואין זה בגדר קרבן לה', לזה אמר קרבנו לה', כי אין בו שום הדרגה פחותה לצד פחיתו זה ואין רשם במומו כל עקר. עוד ידעה על דרך אומרו ואת דבא ושפל רוח, ואמרו ז"ל אני את דבא, ולמאן דאמר אתי דבא, ומחשבים עצמו לא הזכיר שמו ותפרד סמוך להזקרת קרבן אלא קרבן עוף, כי מי דרכו להביא עוף הוא העני ומביאו בשבירו לב לצד מה שהיו העני ולצד מעוט הקרבן, וקרא עליו ואת דבא, מה שאין בן המקריב בקר וצאן שגפשו שמחה עליו בחקרבת דבר הראוי להתכבד:

דברי הימים

ט' באדר הוא אחד מימי תעניות הצדיקים המוזכרים במגילת תענית בזמן בית המקדש השני, מפני שבו ביום נעצו בית שמאי חרב בבית המדרש במחלוקת עם בית הלל והיה היום קשה לישראל כיום שנעשה בו העגל, ובירושלמי נאמר שתלמידי בית שמאי עמדו מלמטה והיו הורגין בתלמידי בית הלל, אך כתבו המפרשים שלא הרגו ממש אלא רק מנעו מהם לעלות. על־אף המחלוקת נותרו באחדות שאף שאלו אוסרים ואלו מתירים, אלו פוסלים ואלו מכשירים, לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל ולחיפן, בהם היה רבי אליעזר מתלמידי בית שמאי, שהיה חתנו של רשב"ג ינו של הלל הזקן.

בי"א באדר־ב, תרל"ב, נפטר רבי שמואל שטרקאוון (כך ההגיגה הנכון, ונקרא כך על־שם חותנו הנגיד ר' דוד שטרקאוון) מווילנא המכונה הרש"ש, שהגותו על הש"ס הפכו לחלק בלתי נפרד מהגמרא, מאז נדפסו לראשונה בהוצאת הש"ס הידועה בדפוס האחים והאלמנה ראם שבווילנא. דפוס ראם נוסד בעיירה אזאר הסמוכה להורודנא בשנת תקמ"ט, בידי ר' ברוך ב"ד יוסף ראם מגליציה, והיה אחד מבתי הדפוס היהודיים הראשונים בליטא. לאחר כעשר שנים, הועבר הדפוס לוויילנא, וכמה שנים לאחר מכן נפטר ר' ברוך והדפוס עבר לידי בנו ר' מנחם־מ, והוא שהחל בהדפסת הש"ס בשנת תקצ"ד. בשנת תר"ב נפטר ר' מנחם־מ ובית הדפוס נשרף, וחודש בידי בנו ר' יוסף ראובן שנפטר בשנת תרי"ח ובניו ניהלו את הדפוס. בכור הבנים היה ר' דוד ראם שנפטר בצעירותו בשנת תר"ב, ואלמנתו דבורה שהיתה נכדתו של הרש"ש מווילנא, ניהלה את הדפוס עם שני גיסיה, ומאז התפרסם בית הדפוס בשם "דפוס האלמנה והאחים ראם".

היה זה בירושלים העתיקה, בעצומה של מלחמת העולם הראשונה. הרעב היה בתושיב העיר ונגבה קרבנות רבים. אכלוסייתה של ירושלים שמנתה טרם המלחמה פחמשים אלף נפש, הצטמצמה עד חציה ברעב ובמלחמה. באחד מאותם ימים קשים, הסתובב ר' זלמן, אחד מתושבי העיר, בשרוחו סוערת בקרבו. "הלירה האחרונה נאבדה ממני", קונן בלחש ויחד עם רעיתו, שפפש בכל בלי הבית, בדי לחפש את אבדתו. לפנים, בימים פתוקנם, היה ר' זלמן בעל טחנת קמח ממנה היה מתפרנס בכבוד, אלא שעתה אין חטים ואין קמח וחרפת הרעב לא פסחה גם על ביתו, שתמיד ידע שבעה. לירות זהב אחדות נותרו במגרתו, זכר לימים הטובים, וכלם הוצי מהאחרון שבהם כבר מזמן פלו מן הבית לרכישת דברי מאכל. אמש, הותר ר' זלמן את מגרתו פתוחה ובה הלירה האחרונה, עמה חבנו לרכש מעט מזון שיספיק לכלכל את בני ביתו בתקופה הקרובה, אולם עתה עומד הוא לפני שקת שבורה. שד ושקר, המטבע נעלם מהבית, פאלו יד נעלמה נטלה אותו. ובעוד ר' זלמן עומד ותר אחר המטבע, ראה פיצד בנו הקטן מחזיק בידו סכריה גדולה. הדרך היה לו לפלא, מהיכן השיג הילד סכריה בימים בה טרופים? הוא נחפו לחקר את הילד, עד שהלה פרץ בבכי וספר כי פשראה במגרה את המטבע, לא שלט ברוחו ואף לרכש עמו את הסכריה אצל רחמים הרובל. חיש מהר אץ ר' זלמן אל הרובל והחל לדרש ממנו להשיב את לירת הזהב אותה נתן לו הילד, אולם הרובל טען בתקף כי הוא לא קבל אלא מטבע נחשת ששויו בדי סכריה אחת ותו לא. ר' זלמן עומד ומתחנן: "היתה זו לירת הזהב האחרונה שלי, יכולים היינו להתפרנס ממנה שבועות ארבים. רחם נא והחזר לנו אותה", אך הרובל טוען בתקף כי הילד לא שלם בלירה אלא בפרוטה בלבד, חושדים בו לחנם ואין בידיו שום עול. הובוח בין הצדדים הלך ונגבר, עד שהחלט ביניהם לעלות אל בית הדין שב'חרבה/ להתדין אצל דיני ירושלים והללו יפסקו עם מי הצדק.

עמדו השנים לפני הדינים ור' זלמן ספר את כל פרטי המאורע, אולם הרובל המשיך לעמד על שולו וטען, כי לא קבל מידיי של הילד אלא פרוטת נחשת ולחנם חושדים בו. מהר הרב"ד הגודע רבי משה נחום ונלשטין לזמן לפניו את הילד, שלמד בת"ת "עץ חיים" הסמוך, והרב שאל: "ודאי למדת בתורה שאסור לשקר, נכון?" והילד מהנהן בחיוב. לאחר מכן הראה לו הרב לירה של זהב ולאחריה מטבע נחשת, ושאל: "איזה מטבע נטלת מהמגרה של אבא?" והילד הצביע ללא הפוסם על הלירה יקרת הערך. "ומה עשית עם הלירה?" והילד השיב בבשת פנים: "קניתי סכריה אצל רחמים הרובל". עתה פנה הרב"ד אל הרובל ואמר: "האם מוכן אתה להשבע כי לא קבלת את הלירה מידי הילד?" פניו של הרובל חורו ובקול רועד אמר: "אני לא יכול להשבע". רחש התעורר בקהל שעמד וצפה בדיון המענין, אך הרב הסה את בלם ושאל: "אם אתה דובר אמת, מדוע אינך יכול להשבע?" והרובל השיב בתמימות: "אבי למד אותי להשמר משבועה אפלו על דברי אמת. הוא חזר המיד באוני על חמר השבועה וקדשת שמו של הקב"ה, אני יכול להשבע". "אם אינך רוצה להשבע, צריך אתה לשלם את הלירה בלה", אמר רבי משה נחום, והרובל נבעת: "מהיכן אוכל לשלם לירה שלכמה?" והרב פסק: "עליך לשלם לשעורין, בתשלומים חדשים". כמעט שלא היה ספק בלב איימי, כי רחמים אמנם קבל את הלירה ולא לחנם התחמק מן השבועה, אולם היו מעטים שעמדו בתקף על דעתם כי הרובל הוא איש ישר דרך שמוכן לשלם סכום זה גדול בימים בה טרופים, על מנת שלא להשבע אפלו על אמת. עברו שנים מספר, ובמהלכן שלם הרובל לר' זלמן מדי שבוע מספר פרוטות כפי אשר השיגה ידו.

מלחמת העולם הראשונה הסתיימה עם פבוש האנגלים את ארץ ישראל מידי התרפים. הרחוקה שבה לירושלים, ר' זלמן פתח שוב את טחנת הקמח שלו ותוך תקופה קצרה חזר למעמדו הקודם. ערב אחד, הגיע אל ביתו אחד משכניו ובקש לשוחח עמו ביחידות. בשיחתו, הזכיר לו השכן נשפחות על שנות הרעב שפמעת נשכחו, וספר על אותו יום בו ראה את ילדו של ר' זלמן מסתובב בקרוב עם לירה של זהב בידו. "באותו יום, היו בני ביתי בתרפת רעב ממש ולא ידעתי כיצד להצילם. כשראיתי את בנך עם המטבע היקר בידו, לא שלטתי בעצמי, נגשתי אליו והחלפתי את מטבע הזהב עם מטבע נחשת פחות ערך והוא הלך עמו לקנות את הסכריה אצל הרובל. לאחר מעשה הכני לבני, אולם לא היה ביכולתי לראות את ילדי נמקים ברעב. עתה באתי להחזיר לך את המטבע שלקחתי ממך ומבקש אני את סליחתך". הדברים נפלו ברעם על ר' זלמן, ועד מהרה התפרסם בירושלים גדל מעלתו של רחמים הרובל שנגראה ביהודי פשוט, אך העדיף לשלם את הלירה בדי שלא להשבע. לפתע גלו בלם את אצילות רוחו של הרובל שהסתיר את מעלותו, והדרך היה מוסר השכל לכל בני העיר פמה צריך לדון את האדם לכף זכות.

פשיה המגיד המפרסם רבי שלום שבדרון מספר מארע זה, היה מסים: "אין ספק בלבי כי בשמים לא החמירו בעניו של השכן שנטל את הכסף, פאשר בני ביתו גועו ברעב. גם עם הילד לא החמירו בדין, כי הרי ילד קטן היה ואין בו דעת. בן הדרך עם ר' זלמן שלא ידע מהחלפת המטבע, ועם חברי בית הדין שהרי אין לדון אלא מה שעיניו ראו, אולם מי נענש בלי ספק? כל מי שפחש בקדרה והתעבר במחלוקת לא לו, ודאי שמשמים החמירו בעניו. והאמת והשלום אהבו. ♦

משבח

מטעים

ויקרא אל-משה (כ.א)

בטעמי טפחא אתנחתא. אפשר למצא כאן רמז לדברי ה"ול במסכת יומא שהקול היה הולך ומגיע למשה וכל ישראל לא היו שומעים אותו, וזה טפחא מלשון מדוד כטפח וגם מלשון טפח ודופק שהקול נשמע בקול רק לאזניו של משה, והטעם אתנחתא מפני שהקול היה נח במקום שעמד משה ולא המשיך הלאה. (מראה יעקב)

דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם (כ.ב)

תבת דבר בטעם גרשים, רמז להם משה לישראל שבדבור אחד של האדם שאינו מהגן, יכול הוא חלילה לגרש מעליו את כל דרגות הקדושה. (כרמון)

אדם בייקריב מבם (כ.ג)

תבת אדם בטעם רביעי, כי קרבנות האדם נדברו המב"ם, בין של צבור בין של יחיד, הם ארבעה מינים עולה, שלמים, טהור ואשם, וקריב בסוסק אדם כי יקריב מבם, ארבעה קרבנות. (פני יוסף)

והקריבו בני אהרן הכהנים את-ההם (כ.ד)

תבת והקריבו בטעם תלישא גדולה, כדי לרמז שמכאן ואילך נתלש הקרבן מהאדם והכהן ממשיך בעבודתו, שהרי שחיטה משרה בור ומכאן ואילך עבודת הכהן, ותבת אל-פתח באזל גרש לרמז לו שלא יתקרב יותר מדי בעזרה. (נר מרדכי)

מדגש

ארבעה סוגי חטאות נמנים בפרק ד', חטאת הקהל, חטאת כהן משיח, חטאת נשיא וחטאת יחיד. בשתי החטאות הראשונות נאמרה תבת 'אם' אדם הכהן המשיח 'חטא', 'ואם כליעדת ישראל ישגו', בנשיא בלשון 'אשר'; 'אשר נשיא יחטא', ואלו ביחיד בלשון 'כי'; 'נפש ביהחטא בשגגה'. על הסבה לשנויים אלו עמדו הראשונים, הבית יוסף, הקלי יקר ועוד, ונפלאים דבריהם. משמעות 'אם' בלשון ספק שהדבר עלול להתרחש, ולכן כד נאמר על הקהל והכהן המשיח שעלולים לבוא לידי חטא. על יחיד נאמר 'כי', שהוא לשון דבר הקרוב לודאי, כי כנראה יאירע לו דבר חטא, שהרי נאמר 'כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה-טוב ולא יחטא'. אולם אצל הנשיא נאמר 'אשר' שהוא דבר שבודאי, כי מן הנמנע הוא שהמלך לא יחטא לאחר שעלה לנדלה ויתגאה, וכן מובא בזהר.

ממלכה

יהודי אחד שלא שפר עליו מזלו והיה נצרך לבריות, בא פעם אל גבאי הגדקה בעירו ובקש ממנו נדבה. חלה שהיה קמץ מפלג, נטל מטבע פחות ערך בקצות אצבעותיו ונתנו לו. חנה האיש במיריות ואמר: 'עקשני הבנתי מדוע בכל הקרבנות שיש בהן לקיחה, נאמר 'מלא', 'מלא קמץ', 'מלא המהרה ומלא הפניו'. ורק במתנות חדם נאמר 'נתן באצבעו'. מפני שידה תורה לדעתם של בני אדם. באשר בא האדם לקחת, נטל הוא ביד רכה, 'מלא'. אולם כאשר הוא נתן, אפילו פשאין הוא נתן משלו אלא מקפת הקהל, נתן הוא באצבעו קמץ מזה...'

באחד מבקוריו של ה"מנחת אלעזר" ממנקטש בעיר פסט, הלך לבקר אחד מתושבי העיר ושמו רבי אברהם פרנקפורטר. חלה היה תלמיד חכם גדול ובישיתו עם המנחת אלעזר שאלו ה"מנחת אלעזר": "אמר לי רבי אברהם, הרי אתה בקי בש"ס ותוספות בעל פה, ואפלו ספרי האר"ז"ל שגורים על פיך, מכיר אתה גאונים וצדיקים רבים, וברצוני לשאל אותך שאלה. מדוע זכה ה"חתי"ם סופר" כמה שלא זכו גאונים אחרים, שדבריו התקבלו בכל תפוצות ישראל ושמו נשא בהערצה בפי כל? השיב רבי אברהם על אהר ואמר: הרב ממנקטש, ברצוני לספר לו ספור שארע עם מורי ורבי רבי ישראל יצחק אהרן לנדסקרג אב"ד גזוספורדן. הוא הגיע לביבת החת"ם סופר בהיותו בגיל י"ב, וכבר אז נודע בעליו נפלא ובעל פשרונות מיוחדים. המנהג בישיבה היה, שבכל יומן למדו שמונה סגיות וה"חתי"ם סופר" היה מוסר שעורים נפלאים על כל סגיה והתלמידים ישובו לפניו בכבוד ובמואז. לאחר שהלפנו שלש שנים, נהגו לחזר שוב על אותן סגיות והיה הרב מוסר את חידושי הקודמים ומוסיף עליהם חידושים נוספים שהתחדשו לו במהלך השנים. רבי יצחק אהרן שהיה בחור צעיר ומחפז אמצעים, הציע לבחורים שהוא מוכן לכתב את חידושי של הרב מלא מקלה. כי זכר היטב את השעורים שנמסרו שלש שנים קדם לכן, ובשעת השעור היוו דבריו מוכנים בידיהם. הסכימו הבחורים לשלם לו בעבור זה חמשה זהובים, והוא אף הציע להם בתמורה לחמשה זהובים נוספים להדגים בפניהם ביצד ושא ה"חתי"ם סופר" את דבריו ושחזר בקדיק את תנועותיו ואת המקומות בהם ירים קולו ותנועות אחרות. בשעת השעור, ראה ה"חתי"ם סופר" כי הפעם לשם שנוי לא יושבים הבחורים לפניו ברעדה, אלא ממלאים פיהם שחוק ועליצות ותרנה נסוכה בהם. החל הרב לחקור את הרב ולבסוף דרש מהבחור אהרן דוד ד"טש, שהיה מאוכלי שלחנו בשבת קדש, והיה אז נער צעיר כבן י"ד, לגלות את המתרחש. מחקר בררה, גלה הנער כי בחבור יצחק אהרן משולקסבורג גלה להם מראש את דברי הרב כפי ששמע וזכר משלש שנים קדם לכן, ואף הציג בפניהם את תנועותיו של הרב. הדבר לא מצא חן בעיני ה"חתי"ם סופר" והוא התבטא בחמדה: "האמנם כך הוא הדבר? יצחק אהרן חוטף ממני את השעורים?" דבורו, סגר את הגמרא ויצא מבית המדרש. כל התלמידים נהלו וחסשו מהקפדתו של ה"חתי"ם סופר", אך את הנעשה אין להשיב. למחרת היום, צוה הרב לשמשו להודיע לכל הבחורים להתיצב אל השעור, איש בל יעדר. גם הבחור יצחק אהרן הזמן אל השעור, והשמש הצטננה להביא בעל פרוח אם לא ירצה. ישב הבחור בעלה נדה ונשמתו כמעט שפרחה ממנו, אך להפתעת הקהל החל ה"חתי"ם סופר" להתנצל ואמר: "בשעור שלי אתמול, היה עלי לשבח את הבחור יצחק אהרן שכה חביבים עליו דברי התורה עד שזכר הוא אותם מלפני שלש שנים, ובמקום לשבחו הלכתי פניו ואני מבקש ממנו מחילה ברבים". דבורו, פרץ ה"חתי"ם סופר" בכבי מה, ובקול נשנק מדמעות בקש שוב סליחה מהבחור שלקפניו שלא ידע את נפשו. האם צריך מורו ורבו הגדול לבקש ממנו סליחה, ולא להפך? מרב בלבול התקשה הבחור לפתח את פיו, עד שחבריו דחקו בו ובקול חלוש אמר: "בדואי, מוחל אני למורי ורבי". אך ה"חתי"ם סופר" עדין לא נרגע ושאלו אם הוא מוחל בלב שלם, ורק לאחר שיצחק אהרן קם על רגליו ואמר בפה מלא שאין לו טרינה על רבו, אמר הרב שעכשו הוא חש כי ראוי הוא להמשיך להרביץ תורה ברבים. סים רבי אברהם את ספורו הנפלא באזני ה"מנחת אלעזר" ואמר: "שלש מאות ותשעים בחורים היו שם באותו שעור, וככל היו עדים לאצילות רוחו ומדותיו התרומיות של ה"חתי"ם סופר". ועתה שאל אני את כבודו, פמה פרוקים בספרי המוסר חביבים ללמד כדי לקנות את המדות, כפי שרכשו הבחורים באותו מעמד? מכאן תבינו מועז זכה להתפרסם יותר מגדולים אחרים ושמו נשא להערצה בפי כל".

הדפסה מהדורה חדשה של הקנטרס "פורים טיש" לתלמידים
כ-100 עמודים גדושים בפירושים ישרים, בדיחות וחיידודים, באווירה פורמית משמחת לחשיג: בחנות הספרים "עין יעקב", שוק מאה שערים ירושלים מול השטיבלאך של מאה שערים תשמישי קדושה "עטרת" רחוב חזון א"ש 25 בני ברק, פישמן, רחוב עיון התלמוד 5 מודיעין עילית ובבית "שבת טיש" רחוב הר"ן 3 ביתר עילית

"נפש בי תהטא ומעלה מעל בה" וכהש בעמיתו" - החטא והמעילה קשורים זה בזה
פי אין האדם יכול להיות רצוי לה' כלי להיות ישר וטוב לבריות (ישמח משה)

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת ויקרא תשע"ט

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

ידיבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (א, א)

פי' רש"י "צא ואמור להם דברי כבושין, בשבילכם הוא נדבר עמי" וזה תמוה, וכי זה דברי כבושין המה? והלא דברי גדולה המה, שבזכות ישראל זכה משה שנדבר עם השי"ת, וי"ל דדברי כבושין היינו שע"ז יוכלו להכיר כמה ה' גדול חטא העגל, שע"י שנעשו בעלי תשובה הגיע למדריגה גדולה הזאת שזכה משה שנדבר עמו השי"ת בזכותם.

(תורת משה לחת"ס)

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה (א, ב)

כתב בספה"ק בני יששכר: (מאמרי ראש חודש - מאמר ב) "והנה ענין הקרבנות הוא לקרב כל המדריגות 'דומם' 'צומח' 'חי' 'מדבר' אל הקדושה, הנה הקרבן - החי, העצים - צומח, המלח - דומם, והאדם (מדבר) שמקריבם בכחו אל השי"ת הנה כל הנפשות של דומם צומח חי מדבר כולם מתקריבים ומשתחווים לקדושתו ית"ש וזהו תענוגיו ושעשועיו ית"ש, וזה נקרא קרבן' להו"ה שמקרב כל הארבע מדריגות נפשות אל ד' אותיות השם הנכבד.

(בני יששכר)

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה (א, ב)

כתב מהר"ו בספרו עין הדעת טוב לבאר סמיכת ב' הפרשיות, סוף פ' פקודי ותחילת פ' ויקרא. כי כשאנו באים לכפר על האדם ע"י קרבן בהמה, הרי בהמה היא מגושמת ואוכלת תבן וכו'. והוא פלא איך על ידה יזדכך האדם על ידה לכפר עוונותיו. והיא מתקדשת בכח הפה, שהאדם מוציא מפיו ואומר שהיא תהיה הקדש, ובזה היא יוצאת מגשמיותה להיות קרבן קדוש בקדושת הקדש. ופלא גדול הוא. לכן סמכה תורה לפרשת המשכן, ששם הביאו קרשים וצמר של אילים מאדמים ועורות תחשים, חתיכות של עור בהמה גסה ודקה, תראו איזה חידוש פלא שאחר שבנו את זה כאשר ציוה ה' את משה, ולא שינו לא בקרס אחד ולא בלולאה אחת, הכל עשו כדבר אשר ציוה ה' את משה, אם היה חסר פרט קטן אחד, היה מותר לכל צרוע וזב להכנס לשם, כי כולו בנוי מחתיכות של עור בהמות וחיות. אך כיון שעשו הכל בשלימות כרצון ה'. נעשה מזה בנין נורא שאין כמוהו בכל כדור הארץ ויכנס הענן את האהל, וכבוד ה' מלא את המשכן. עד כדי כך שנעשה המשכן מוקף בהשראת השכינה כזה עד שלא יכל משה להכנס לאהל מועד כי שכן עליו הענן. ועי' ספורנו פ' פקודי שיש הרבה בניינים נאים ביותר בעוה"ז, הורדוס בנה בנין יותר מפואר מזה, אך אין להשוות את השראת השכינה הק' שהיה במשכן של משה, ששם היה הכל כאשר ציוה ה' את משה, משא"כ בבנין הורדוס שהיה שם זהב לרוב וכו', אך תחילה הרג את החכמים וכו', מ"מ היה שם השראת השכינה הק' והלל היה שמח, ואמר אם אני כאן, היינו שהקב"ה שורה כאן, ובוודאי נכנסו שם לקה"ק וראה רבי ישמעאל כה"ג שראה אכתריאל וכו', אך השראת השכינה במשכן היה הרבה יותר שלם מזה.

לכן אל תתפלא שולוקחים בהמה מגושמת ואומרים בפה שנהיית עולה או שלמים, ואם מחשבים מחשבת פיגול יש בזה כרת וכו', כל זה בכח הפה, שאנו לומדים בסמיכות למעשה המשכן שכשמצייתים ועושים כאשר ציוה ה' את משה ועי"ז נתקדש כל דבר גשמי קודש קדשים. ומסיים מהר"ו שעל אחת כמה וכמה כשעושים עם גוף האדם כאשר ציוה ה' את משה, ומקדשים רמ"ח אבריו, נוטל ידיו, ומניח תפילין, ונכנס למקוה ולסוכה

ולארץ ישראל, הרי בוודאי שהוא יותר קדוש מקדושת קרבן עולה.

מסופר שפעם אחת בא לבקר מהר"ש ש מרבני הונגארן מתלמידי החת"ס הגיע לבקר את הדברי חיים מצאנז זי"ע, וראה שהוא אוכל הדגים בידיים, ולא מצא חן בעיניו, כי היה רגיל במקומו לאכול בדרך ארץ עם מזלג ושאר הכלים. הדברי חיים הרגיש במחשבותיו ואמר, ומה מזלג שטובלים אותו פעם אחת הוא נתכשר לאכול בו, אצבעותי שטובלים בכל יום במקוה, ונוטלים ידיים לסעודה ממצות עשה מדברי סופרים וכו', וכו', א"כ איך אעזוב את האצבעות ואקח את המזלג שהיה של גוי וטבלו אותו פעם אחת. הרי אצבעותי תקיפין במצוות תפלין וצדקה וכו'. וזה שכתב מהר"ו קל וחומר ומה עור בהמה של משכן וגוף בהמה של קרבן שמתקדשים בקדושה חמורה ע"י הקדשותם, על אחת כמה וכמה גוף האדם שכשמקדשים אותו כראוי, שקדושתו למעלה מקדושת המשכן וקרבנותיו.

(הגרמ"י רייזמן)

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה וגו' תקריבו את קרבנכם (א, ב)

יש להבין מדוע בתחילה כתב "קרבן לה'" ובסוף כתב "תקריבו את קרבנכם" והביאור בזה: אדם כי יקריב מכם - שאדם מקריב קרבן מעצמו - מעצמותו, מהרצונות הפרטיים שלו, זה קרבן לה' כי ה' רוצה בעיקר את ליבו של האדם, את רצונו ואת האנוכיות שלו, כמו שכתוב: "תנה בני ליבך ל"י אבל כשאדם מקריב בהמה שמינה וליבו בל עימו, בלי הכנעה והרהורי תשובה - זה לא קרבן לה' אלא קרבנכם.

וכן בפסוק ג' כתוב: "אם עולה קרבנו" אם אדם רוצה לעלות קרבן (עולה) ולקרב את עצמו לבוראו (קרבנו) מה יעשה? יקריב אותו (לרצונו) יקריב את רצונו לפני ה'.

סיפר הרה"ק החוזה מלובלין, פעם אחת לביל חורף קר היה הקיסר נפוליאון שוכב באוהל בקרב גייסותיו על פני השדה ומתכסה בכמה שמיות, ולפתע תקפו צימאון גדול למים אך מפני הקור הגדול התעצל לצאת מתוך שמיותו, עד שאמר בליבו: אם כן עצלן אתה נפוליאון מה בינך ובין האחרים?

מיד קפץ ממשכבו והלך לקצה השדה שם עמדה חבית מים. כיון שהגיע לשם חזר ומלך: בשביל מעט מים טרחתי כל-כך ולא יכלתי להתגבר על צימאון? אם-כן? מה ביני לבין שאר בני תמותה? לא שתה, הלך ועלה חזרה על יצועו.

למעשה כזה - סיים החוזה את סיפורו - אני קורא שבירת הרצון.

וסיפור זה יכול להיות אצל כל אחד מאיתנו:

כך סיפר הגר"ש שבדרון זצ"ל: בבחורותי אהבתי לעשן סיגריות, והשתוקקותי היתה גדולה. פעם הייתי עם חברי בחדר אחד ושוחחנו על דבר מה, החורף היה בעיצומו והקור הירושלמי היה עז, כעבור זמן מה חשקתי מאוד לעשן סיגריות, אולם זו היתה מונחת בחליפה התלויה על הקיר...

כאן הזדמנו העצלות והתאוה לפונדק אחד, תאוה לעשן סיגריות, ועצלות כי התעצלתי לקום מהמיטה לקחת את הסיגריות מפתת הקור... חשבתי לעצמי מה עושים, אתגבר על התאוה ולא אקום? נשארתי עצלן. אשבור את העצלות ואקום לקחת סיגריות? נשארתי עם התאוה.

מה עשיתי? קמתי, ניגשתי אל החליפה והוצאתי את חפיסת הסיגריות, ממנה הוצאתי סיגריות אחת, חיפשתי גפרורים, ואף מהם הוצאתי רק אחד, אח"כ הנחתי את הסיגריות עם הגפרורים על השולחן ואילו אני חזרי למיטה מבלי לעשן...

כך התגברתי על התאוה וגם שברתי את העצלות.

בתפילת ראש חודש אנו אומרים: "בהיותם מקריבים לפניך זבחי רצון" שיהיו מקריבים וזובחים לפניך את הרצון שלהם.

(האמנתי כי אדבר)

ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשתה אחת ממצות ה' אשר לא

תעשינה ואשם:" (ד, כז) יש לדייק בפסוק מהו "ואשם", הרי אמר כבר שנפש תחטא וכו' ממצות ה' אשר לא תיעשנה? ועוד, "אשם" יש במשמעותה הזדה יותר משגגה, והרי כאן מדבר משוגג ולמה נקט לשון של "ואשם"? ידועה השאלה, אדם שחטא בשוגג, הרי עשהו בלי כוונה ולמה מוטלת עליו החובה להתכפר? כדי לבאר עניין זה נקדים את דברי המדרש בפרשתנו: (מדרש תנחומא ויקרא פרק ו) "שנו רבותינו מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה לא יצר אדם על עבירה שעשה בשוגג אלא שנפתח לו פתח שיחטא ואפילו בשוגג ואפילו במזיד". דהיינו, שכשעובר האדם עבירה בשוגג מוטל עליו לשוב לא רק על העבירה בשוגג שעשה כעת, כי וודאי שקדמו לזה עבירות אחרות שעשה בשוגג או במזיד. ויש לו לשוב על החטאים שקדמו לעבירה הזאת.

עוד נקדים, דברי המשנה במסכת אבות: "ועל כרחך אתה נוצר וע"כ אתה נולד וע"כ אתה חי וע"כ אתה מת וע"כ אתה עתיד לתת דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה". נשאל הגר"א על דברי משנה זו: כיון שיצירתו ולידתו וחיייו של האדם הכל הם בעל כרחו, אם כן למה צריך ליתן דין וחשבון? וכי הוא בחר להגיע אל המצב הזה?

ואמר רבינו הגדול הגר"א ז"ל לבאר עפ"י דברי הגמרא במסכת בבא בתרא ד', שמה אומרת הגמרא שראובן שיש לו שדה, באמצע השדה של שמעון, ושמעון הקיף את שדהו משלוש צדדים, אי אפשר לחייב את ראובן להשתתף בהוצאות בניית הגדר, מחמת שתי סיבות: א. שהוא לא ביקש משמעון לבנות את הגדר. ב. שראובן טוען שבין כה וכה נשאר הצד הרביעי פתוח, כך שאין רווח מהגדר של ראובן. אך אם עמד ראובן והקיף את הצד הרביעי, מגלגלים עליו להשתתף גם בשלש המחיצות הראשונות.

והנה כאן ביצירת האדם גדר הקב"ה בשלשה גדרים: "בע"כ אתה נוצר", "בע"כ אתה נולד" ו"בע"כ אתה חי", א"כ אין לחייב את האדם בעונותיו כדן המקיף את חבירו משלשה רוחות שלא מדעתו, אך כאשר האדם יחלה והוא משתדל בכל כחו להתרפא וכל אשר לו יתן בעד חייו, ובזה מגלה דעתו שהוא חפץ בחייו, וממילא מגלגלים עליו את הכל.

בזה ביאר באופן נפלא את המשנה הנ"ל: "ועל כרחך אתה נוצר וע"כ אתה נולד וע"כ אתה חי" – א"כ למה נענש על עבירותיו? ומתרת המשנה כיוון ש"על כרחך אתה מת" – שהמיתה היא בעל כרחך, ואינך חפץ למות, לכן: "ע"כ אתה עתיד לתת דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה" כדן המקיף את הגדר הרביעי.

ומספרים שהמגיד מדובנא זצ"ל נוכח אז כאשר אמר זאת הגר"א ז"ל, והוסיף להמתיק דבריו הקדושים עפ"י משל, כדרכו כקודש: איש אחד שהיו לו שתי בנות, אחת כעורה רעת מראה מאד, והשנית רגזנית ומלאה קללות ודברי פתי, ולא היה איש אשר ירצה להנשא להן. בא שדכן חכם והציע לאביהם שני חתנים: בעד הכעורה הציע חתן שהוא עוור, ולא יוכל לראות צורתה, ובעד השנית הציע חתן חרש אשר אזנים לו ולא ישמע. וייטב הדבר בעיני אביהן, ונגמר בכי טוב, ובאמת נישאו שתי בנותיו, לאותם חתנים.

ויהי היום, והגיעו אל עיר מגוריהם שתי רופאים מומחים: האחד רופא עיניים והשני רופא אוזניים. שני החתנים נגשו אל הרופאים ובקשו תרופה למחלתם, הרופאים אבחנו את בעייתם, והסכימו לרפא אותם בעד סכום גדול. החתנים הסכימו, והתחייבו לגייס את הסכום הגדול, בשביל שירפאו ממומם.

הרופאים אכן הצליחו לרפא אותם. שמחתם הרקיעה שחקים. אך, אליה וקוין בה, שלום הבית שזרם על מי מנוחות – הופר כאחת, בבית החרש קמה מהומה ומחלוקת גדולה בינו לאשתו, ואף כן בבית העיוור לשעבר, שהאחד ראה צורתה המנוולת של אשתו, והשני שמע דברי הפתי ומבול הקללות. עד כדי כך, שכאשר באו הרופאים לתבוע שכרם מאנו לתת החתנים לתת באמרם כי הרע להם יותר, ונהרס שלום הבית.

הדבר הובא למשפט לפני הרב, ואחרי ששמע טענות החתנים, שהרופא קלקל ביותר ע"י רפואתו, אמר הרב: א"כ, בדין שהרופאים מוכרחים לתקן

מה שקלקלו, ולהשיב את החתנים למצבם הקודם – אם יש בכחם. נענו הרופאים ואמרו: להרוס זה קל יותר מאשר לתקן...

כאשר שמעו שני החתנים את פסק הדין של הרב, ותשובת הרופאים, רעדה אחזתם ונזעקו ואמרו כי אין רצונם בשום אופן לשוב למצבם הקודם!

אמר הרב, א"כ חייבים אתם לשלם את הסכום בשלימות לרופאים.

והנמשל ברור, שכאשר האדם מתחזק ומתאמץ להירפא, ולהאריך את חייו שומה מודה הוא כי מרוצה הוא מכך שבה לעולם...

בזה נבין את דברי המדרש תנחומא הנ"ל. שאם יבוא האחד ויטען, הרי הייתי שוגג ולמה עלי לכפר גם על השגגות? התשובה: היות שאדם זה עשה פעם אחת עבירה – אפי' קטנה, במזיד, הרי שגילה והראה שישנה אפשרות שימרה את פי ד' ולכן מגלגלים עליו גם את השגגות.

ואפשר להעמיס טעם זה בפסוק "ואם נפש אחת תחטא בשגגה וכו' אשר לא תעשינה" וכי למה חייב כפרה על כך? התשובה: "ואשם", שפעם היה לו חטא במזיד וממילא מתחייב כפרה אף על השוגג.

(צינוני תורה).

מאוצרות המגידים

כל חלב לה' (ג, טז)

כתב הרמב"ם (הל' איסורי מזבח פ"ז ה"א): "ויביא קרבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו וכו',

והוא הדין בכל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב שיהיה מן הנאה והטוב, אם בנה בית תפלה – יהיה נאה מבית ישיבתו, האכיל רעב – יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו, כסה ערום – יכסה מן היפה שבכסותו, הקדיש דבר – יקדיש מן היפה שבנכסיו, וכן הוא אומר 'כל חלב לה'".

והנה לרבים מאתנו ישנם הרבה רגעים של התלהבות, של התעוררות, שבטוחים אנו שיובילו לשינוי בכל מהלך החיים, ואכן מכה אותם רגעים ממשיכים אנו לחיות את חיינו כבני תורה, אך בחלוף הזמן ההתעוררות דועכת.

בפסוק כאן כתובה עצה נפלאה: "כל חלב – לה!"

כדי להקדיש בהמה להיות קרבן, הסדר הוא: נכנסים לרפת, בוחרים בהמה ואומרים: 'הרי זה הקדש', ולפי ההלכה הבהמה הופכת מיד להיות נכס של השי"ת.

מדוע התורה אומרת לנו לפעול לפי הסדר הזה? מדוע אי אפשר פשוט לקחת בהמה, להביא אותה לבית המקדש ולהקריבה, בלי שתיהפך קודם להיות ממון הקדש?

טמון כאן רעיון נפלא. נצייר לעצמנו אדם שעשה עסק גדול והרוויח ממון רב. הוא שמח שמחה גדולה, ב"ה יש לו כלפיו הכרת הטוב. מתוך השמחה הגדולה בא לכלל החלטה להביא לבית המקדש קרבן, שהוא ביטוי של אהבה ע"י שפיכת הדם על גבי המזבח.

הוא נכנס לרפת לבחור בהמה המשובחת והנאה מכולן, ומכריז: "הרי זו לה!". זהו השלב הראשון, ואילו את השלב השני, העליה לירושלים והבאת הבהמה לבית המקדש, הוא יבצע במשך הזמן – אולי עוד שבוע, אולי בחודש הבא.

בינתיים הדברים משתנים, מצבו הכללי שוב אינו שפיר כשהיה, עליו לשלם חובות. כשמגיע זמנו לעלות לירושלים ולהביא את הבהמה לקרבן, הוא חושב לעצמו: 'בעצם, זו בהמה יקרה, אני לא יכול להרשות לעצמי להביא לקרבן כזו בהמה'... אך זה מאוחר מדי, הוא כבר התחייב כשאמר "הרי זו לה!"! הבהמה כבר מוקדשת, נחשבת רכוש ההקדש, ואין באפשרותו להתחרט!

מספרים על האדמו"ר מוויז'ניץ זצ"ל שפעם התקשר לאחד מחסידיו והזעיקו לבוא מיד. כשהגיע אמר לו: אני צריך כסף לצדקה! שאל החסיד: מדוע הרבי הזעיק אותי היום? מה היה קורה אילו הייתי בא מחר? ענה הרבי: היום הכסף הזה הוא בגדר רווח, מחר הוא כבר יהיה בגדר קרן...! לכן קראתי לך היום כדי שתתן מיד את הכסף לצדקה, ללא יכולת להתחרט.

'אני מקדיש את אהבתי אליך, ה'!"

שמעתי מעשה נפלא שהיה עם מרן החפץ חיים זצ"ל.

לח"ח זצ"ל היה בן יקר, חלק מהמשנה ברורה הוא כתב יחד אתו. והנה

למרבה הצער הבחור שבק חיים לכל חי. בעת פטירתו הח"ח לא היה בראדן, וכשהגיע לשם, היה זה ממש אחרי הקבורה כאשר האנשים היו עדיין סביב הקבר. הוא ביקש מהם להמתין מעט, ואז פתח ואמר את הדברים הבאים:

בתקופת האינקוויזיציה חיה בספרד אשה אלמנה ולה בן יחיד אשר היה כל עולמה, מלבדו לא היה לה מאומה בחיים. רח"ל אותו בן יחיד נהרג, וכשזה קרה היא אמרה כך: רבש"ע, אני מודה ומתוודה לפניך, שכאשר בני היה חי היה מקום בלבי גם לו, ולכן לבי לא היה שלם באהבתי אליך. עד עתה, כשההשגחה גרמה שאינו בין החיים יותר, לבי שלם באהבתך.

המשיך הח"ח ואמר: רבש"ע, כשבני היה חי, היה מקום בלבי לאהבה אליו, וכעת את האהבה הזו אני מקדיש לך, הקב"ה!

כלומר, הח"ח הביא סיפור וניסה ליישם אותו על עצמו, אך כמדומה שאם נדייק בדברים נגלה הבדל משמעותי בין הסיפור ליישום שלו, כיון שסוף כל סוף הח"ח חי כמה דורות אחרי אותה צדקת שחיה בזמן קדום יותר, והרגשותיו לא היו באותה דרגה שלו.

היא אמרה שעתה לבה שלם באהבת ה', והמשמעות היא מיידית - עכשיו לבה שלם. הח"ח לא אמר - רבש"ע, האהבה שישנה כעת בלבי היא אליך, אלא - "את אותה אהבה שהייתה לי כלפי הבן - אני מקדיש לך".

שכן, מרן הח"ח בא עם הכוחות וההתלהבות למלא את לבו באהבת ה'. הוא הבין: כעת אני מתלהב, זהו רגע מרגש עד מאוד, הלוויית הבן שהיה כה יקר, אך מה יהיה מחר ומה יהיה מחרתיים, ומה לאחר מכן? בגאונותו ובצדקותו אמר: אני מקדיש את אהבתי אליך יתברך! ממילא, בעתיד לא תהיה לי ברידה, אצטרך לעשות הכל כדי להישאר במדרגה הזו.

היה זו גאונות בעבודת ה'.

אברהם אבינו נידב עצמו לה'

רעיון זה מעשי בתחומים רבים בחיים, וניתן על ידו לפתור בעיות רבות.

אמרו חז"ל (ברכות ו ע"ב): "כל הקובע מקום לתפילתו - אלקי אברהם בעזרו". קורה ואדם מאבד מההתלהבות שלו בתפילה. אם יקבע לעצמו מקום לתפילתו - מובטח לו שהקב"ה יהיה בעזרו, ולא עוד אלא "וכשמת אומרים לו: אי עניו, אי חסיד, מתלמידיו של אברהם אבינו".

ויש להתבונן, מה עשה אדם זה בכדי לזכות למדרגה זו? וכי משום שהגיע לבית הכנסת וקבע מקום לתפילתו, זכה להיקרא עניו וחסיד?

והנה כאמור, השכר המובטח לקובע מקום לתפילתו הוא: "אלוקי אברהם בעזרו". מדוע דוקא אברהם?

התורה מתארת את אברהם אבינו ע"ה במילים "נדיבי עמים נאספו עם אלקי אברהם" (תהלים מז, י), דרשו חז"ל (סוכה מט ע"ב): "אלקי אברהם ולא אלקי יצחק ויעקב? אלא: אלקי אברהם, שהיה תחילה לגרים". אברהם אבינו היה נדיב כי היה הגר הראשון בעולם, הוא נידב את עצמו לקב"ה.

מהי מהותה של גרות? מה בעצם ההבדל בין גר לשאינו גר? הרי ברמב"ם (הל' מלכים פ"י) מבואר, שגוי יכול לקיים את כל המצוות ולקבל עליהן שכר [חוץ משתי מצוות: שבת ומילה], ואכן כך מספרים חז"ל על אברהם אבינו, שקיים את כל התורה כולה עוד לפני שהתגייר. מה משתנה אפוא בשעה שגוי מתגייר?

ההבדל הוא כך: כשאברהם אבינו נטל לולב ואתרוג בעודו גוי - הוא קיים מצוה לה'. כשהוא התגייר - הוא נידב את עצמו לה'. מעתה הוא עבד הוא לא מנדב את עצמו. "תן לו משלו, שאתה ושלך שלו" (אבות פ"ג מ"ז), אחרי שנידב עצמו לה' - ממילא הכל יבוא, כי מעתה הכל שייך לה'.

לכן הקובע מקום לתפילתו ומבין שזהו חלקו של הקב"ה - "אלקי אברהם בעזרו". אברהם היה הראשון שנדב לה' והביא לו קרבן, ואדם זה הולך בדרכו, הוא נותן לקב"ה מה ששייך לו, וכשדבר שייך לקב"ה - זוכים לסייעתא דשמיא מיוחדת.

להקדיש את שעת הלימוד מראש

טמונה בדברים עצה מעשית.

נצייר לעצמנו יהודי אוהב תורה, רוצה ללמוד בכל מאודו. הוא מגיע הביתה אחרי יום עבודה מפרך, מוציא גרמא מהארון ומתחיל ללמוד. כמה זמן? כמה שיוכל... אחרי שלוש דקות העיניים מתחילות להיעצם והראש נשמט על צדו. הוא מתיישב על הספה לנוח מעט - ובזה נגמר הסיפור...

הציור ודאי מוכר לכולנו. מה בכל אופן ניתן לעשות במצבים הללו?

אתן לכם עצה נפלאה. כשמתיישבים ללמוד, יש להחליט לפני כן [כמובן בלי נדר] כמה זמן מתכוונים ללמוד. לעשות קביעות עתים - והזמן הזה שייך לה'. זהו קרבן עולה, כליל לה', ואז - אם העיניים מתחילות לבעור, יאמר לעצמו: מה כבר יכול לקרות לי? הרי אף אחד עוד לא מת מעייפות... ובמקרה הכי גרוע אמות על קידוש ה'. ברגעים קשים אלו יזכיר לעצמו את דברי חז"ל: "אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהן, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל'" (ילקוט"ש תורה רמז תשס).

בצורה כזו, רוב הסיכויים שלימודו ייראה אחרת לגמרי. אם מתחילים ללמוד מתוך החלטה נחושה, עם חשק פנימי - גם אם באמצע התינוק מתחיל לבכות והאשה מצפה לעזרה, זה אחרת, כי הרי הקדיש את השעה הזו לה' במסירות נפש.

צריך לדעת, ואני אומר זאת רק בהשקפה, לא מבחינת הלכתית - כשקובעים שעה ללמוד תורה, הזמן הזה שייך לקב"ה. אדם נדב את הזמן הזה וכעת כביכול הזמן שייך לקב"ה.

דמעה - יהלום שיש לנצל

לרבים מאתנו יש מדי פעם כאב לב, כתוצאה מבעיות בפרנסה, בחינוך הילדים, בריאות וכו', ועלינו לדעת כי מבחינה מסויימת כאב לב הוא דבר יקר מאוד, יהלום שצריך לדעת איך להשתמש עמו.

מסופר על הגאון רבי ברוך בער זצ"ל, שבהיותו ילד קטן, פעם אביו נתן לו מכה והוא התחיל לבכות. באמצע הבכי נטל הילד סידור בידו והתחיל להתפלל תפילת מנחה. שאל אותו אביו - מדוע אתה מתפלל מנחה עכשיו? ענה ר' ברוך בער: הרי ממילא אני בוכה, עדיף כבר שאנצל את הדמעות ואתפלל כעת תפילת מנחה!

דמעות הן יהלומים, "אף על פי ששערי תפילה ננעלו שערי דמעות לא ננעלו" (ב"מ נט ע"א), וכשקורה וכבר בוכים מסיבה כלשהי - יש לנצל את הדמעות לתפילה מעומק הלב, תפילה עם דמעות.

ביום כיפור הגברים עומדים בקדושה ובטהרה כל היום בבית הכנסת ומתפללים, ואילו הנשים פעמים רבות נאלצות להישאר בבית, עם הילדים הקטנים. אותה אשה שנשארה בבית ביום הקדוש מרגישה את עצמה אומללה, לא ניתנה לה האפשרות להתפלל בבית הכנסת. היא לוקחת סידור, מתחילה להתפלל, ומדי פעם מורידה דמעה. אין לשער ערכן של דמעות אלו. אשה שמורידה דמעה, יכולה לפתוח את כל השערים.

כמה יקר הוא כאב הלב, בכוחו לפרוץ את כל המחיצות!

כאב לב - על דבר המגיע שנלחק

מדוע כואב לנו?

משל לאדם שרח"ל איבד את עינו בתאונת דרכים. חבריו הרואה אותו בצער מנסה לנחמו. הוא פונה אליו בשאלה: אם לכולם היתה עין אחת, האם גם אז היית עצוב? והוא עונה: לא. אם כך, אומר החבר, תדמיין לעצמך שלכולם יש עין אחת...

כך גם אדם שאין לו פרנסה, יאמר לו: הנה, לחם ב"ה יש לך! תאר לעצמך שלא היה לך אפילו לחם...

כל אלו סברות טובות, אך אין בכוחן לרפא את כאב הלב.

מדוע?

כי מה שמפריע לאדם הוא שלא רצה משהו ורצונו לא התמלא, אלא ההרגשה שמהו נלקח ממנו! קנאה היא תכונה טבעית אצל כל בני האדם.

ישנה קנאה כשרה כמו קנאתה של רחל בלאה, שמכח קנאה זו נולד יוסף, וישנה קנאה שאינה כשרה. אם לאדם יש את החלק שלו, הוא לא יקנא במשהו טוב יותר. אדם מקנא רק כשחסר לו, כשהוא מרגיש שמה שמגיע לו אין לו.

בהר סיני היו עם ישראל כאיש אחד בלב אחד. כיצד היה יכול כל אחד לאהוב את השני, בשעה שראה בעיניו שהשני זכה להשגה מעבר להשגה שלו?

התשובה היא - אף אחד לא קינא בחבירו כשהיתה לו את השלימות שלו. אדם שהוא שלם לעולם לא יקנא באחרים. קנאה וכאב לב נובעים מחמת שלאדם חסר משהו. אם למישהו חסרה עין, כואב לו משום שהוא מרגיש שגם לו מגיע שיהיו לו שתי עיניים כמו לשאר אנשי העולם. אם חסר לאדם

פרנסה, קנאתו באחרים אינה משום שהם עשירים והוא לא. אם היה לו את החלק הנצרך לפרנסתו הוא לא היה מקנא. הוא מקנא כי הוא מרגיש: גם לי מגיעה פרנסה. גם אני צלם אלקים, ומן הראוי שחסדו של הקב"ה יושפע על כולנו שלמות, זה משהו ששייך לי!

זוהי ההגדרה האמיתית של כאב לב - כאב על דבר שמגיע לי, שבאמת שייך לי, ונלקח ממני.

ננדב את כאב הלב לקב"ה!

אדם יכול להחליט החלטות יפות, לפעמים זה עוזר ולפעמים לא. נאמר שלאדם יש בעיה מסויימת, הוא מרגיש שמגיע לו ואין לו. הקב"ה לקח את הדבר ממנו וכעת עליו להשלים עם המצב.

אכן זה לא קל. מה עושים במקרים כאלו?

העצה בזה היא, שינדב את הצער וההפסד כקרבן לקב"ה על אם ישראל, שיאמר: "תהא מיתתי כפרה על כל ישראל". "נדיבי עמים נאספו", תנדב את הכאב לקב"ה!

הח"ח ראה את בנו היקר נקבר והוא עשה דבר גאוני. הוא אמר: רבש"ע, לקחת אותנו? אני מקדיש אותו לך! במקום שתקח - אני נותן אותו. בזה הרגע נהפך אותו כאב לב לקרבן עולה, אשה ריח ניחוח לה'.

לאדם יש כאב לב. הוא מושך מצד אחד והקב"ה מהצד השני. תתבונן רגע: במקום להילחם ולהצטער, אדרבה, תאמר: רבש"ע, אני מבקש ממך שעגמת הנפש הזו תפתח שערי שמים ותשפיע שפע ברכה והצלחה לכל עם ישראל.

"תן לו משל". אם ה' לקח דבר, הוא יודע מדוע, ופעמים רבות כאב הלב הזה עשוי להוריד שפע, וכשיווד שפע - אתה הקרוב ביותר ואתה תקבל אותו.

לדאבוננו כל כך הרבה מכאב הלב פשוט הולך לאיבוד. הבה ננדב אותם לקב"ה, נבקש במילים מפורשות שהצער וכאב הלב יהיו כפרה על עם ישראל, כי כאבי הלב הללו הם שנותנים לנו את הזכות ואת הכח להמשיך.

(תפארת שמשון)

אלף זעירא

משה רבינו ביקש, כאמור, לכתוב "ויקר" והקדוש ברוך הוא הורה לכתוב "ויקרא". בקש רשות לכתוב לפחות אלף זעירא, וקיבל. ואמרנו שבא להורותנו, שאם אי אפשר להשיג הכל, נשיג לפחות חלק.

וידוע שה"חפץ חיים" זצ"ל בקש מחתנו, הגאון רבי אהרן הכהן זצ"ל, שינצל את כח הדיבור שנחון בו, וישתדל לדרוש ברבים בדברי תורה ומוסר, לעורר את הלבבות לשמירת התורה והקפדה במצוות.

ואמר לו: "פעמים רבות עולה בלב הדרשן החשש שמא עמל הוא לחינם ומכלה כוחו לריק. שדבריו אינם פועלים ואין איש שמתעורר לשוב על ידם בתשובה. ברם, עליך להתעודד וללמוד מן הפריצים. יוצאים הם לציד ברוב תכונה והמולה, מלווים בעוזריהם ובעדת כלביהם ומכלים יום תמים ברכיבה מתישה. דהרה וסערה - ואין מאושר מהם בשובם עם צבי או דוב, אריה או זאב כשלל..."

ואף אתה, לא עליך המלאכה לגמור, אל תתימר להשיב את כל העולם בתשובה. דיך אם תעורר הרהורי תשובה בלב ר' צבי או ר' דוב, ר' אריה או ר' זאב - אין לך שכר ועונג רב מזה!"...

זהו שאמר הכתוב (משלי יז, כד): "את פני מבין חכמה, ועיני כסיל בקצה הארץ". כלומר, הכסיל רוצה להשיג הכל, עד קצה הארץ. ואין זה ברוחו, ומתיימש מכל וכל. והחכם המבין מסתכל באשר לפניו, ומשיג מעט, ועוד מעט, והולך מחיל אל חיל, מתקדם בשלבים!

והיה ה"חפץ חיים" דורש ממפיצי ספריו, שבכל מקום בו אם ידרשו בענין שמירת הלשון, חשיבותה ונחיצותה. חזר אחד מהם מסבב המכירות, נתן ל"חפץ חיים" את הכספים שקיבל, והודיע על התפטרותו. ביקש ברכה למקצוע חדש.

"מדוע" תמה ה"חפץ חיים", "הלא הצלחת למכור ספרים רבים בזמן קצר. זיכית יהודים רבים, וגם הרווחת לא רע".

אישר, אבל אינו יכול לעמוד בתנאי שהותנה עמו, שישא דברים בכל מקום בוואו. "מדוע", שאל ה"חפץ חיים".

ענה: "אספר לך, אקח לדוגמא את אחת הערים", אולי זה כגדר לשון הרע, לומר את שמה. סיפר שבקש לשאת דברים בבית הכנסת הגדול, ואמרו שהרב מוסר שם שיעור קבוע. גם בבית הכנסת השני והשלישי מתקיימים

שיעורים, וברביעי ובחמישי לא מעוניינים בדרשה. לבסוף נשא דברים בבית הכנסת של החייטים. עלה ודרש בגנות חטאי הלשון. כל המספר לשון הרע מגדיל עוונות כנגד עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים (ערכין טו ע"ב), והקדוש ברוך הוא אומר: "אין אני והוא יכולים לדור בעולם כאחד" (שם), וראוי לסקלו באבן (שם), ועלול לעבור על שבעה עשר לאוין, כמפורט בהקדמת ה"חפץ חיים".

יידן, קרא בנהמת רוחו, כמה נזהרים אנו מטיפת חמאה שנפלה לתבשיל עוף, וכבר רצים לרב, ואוסרים את התבשיל, ומגעילים את הקדרה -

איסור אחד, מדרבנן. וכאן, שבעה עשר איסורים מדאורייתא, רחמנא לצלן!

שמע ה"חפץ חיים" דבריו, והתפעל: "נפלא, לדרשה כזו התכונתי!"

"כן", התמרמר, "וכשיצאתי, שמעתי אחד השומעים אומר לחברו: היה כדאי לבוא! סוף סוף, שומעים דברים לענין! אספר לאשתי, שלא תעשה כזה ענין משאלות במטבת. רצה לרב, שופכת את התבשיל, מגעילה את הקדרה. הרי זה פחות המור מלשון הרע!"...

היה המום. במקום להועיל בדרשתו, עוד הזיק...

הרגיעו ה"חפץ חיים": "תנוח דעתך. ראשית, אין זו אלא תגובה של אחד, והלא היו שם כמה שומעים, ואולי הושפעו לטובה.

ושנית, כבר אמר הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל: כדאי לדרוש בפני עם רב, ואפילו יתברר שהדרשה לא פעלה מאומה למעשה. אבל אם במהלכה אחד השומעים נתקף הרהור חרטה, ולו היא זה הבהוב קל, זיק שנעור וכבה -

ואפילו אחד זה לא יהיה אלא הדרשן בעצמו...

וכבר היה כדאי!"

ואספר - בשעתו, בקשו המשכילים לקעקע את חומת היהדות בליטא. מה עשו, יסדו בחסות השלטונות "בית מדרש לרבנים" בו חנכו "רבנים" לעתיד לכפירה, וללעג לכל קודש. מובן שהמוסד רכש שם רע ואיש לא שלח לשם את צאצאיו.

הוגיעו ראשיו את מוחם, כיצד יקנו לו הילה של יוקרה. שמו של הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל היה נערץ בפי כל, החליטו שאם יסכים להעניק חסות למוסד, לעמוד בנשיאותו שיקרא שמו עלי, לא יהססו ההורים לרשום אליו את הנערים.

גייסו את השלטונות לרעיון הנואל, ושר ההשכלה אובארו בנתן הסכמתו. יתר על כן: קרא למנהיג הדור הגאון רבי איצלה מוולוז'ין זצ"ל, ודרש ממנו לפעול בענין.

רבי איצלה הסכים לכך, מהסיבה ההפוכה. סבר שאם רבי ישראל יעמוד בראש המוסד יחולל בו מהפכה ברוכה. יפטר את המורים הכופרים, יבחר במורים יראי שמים, וישפיע בדמותו הכבירה וביראתו הקודמת חכמתו העצומה על החניכים. הכלל, שר ההשכלה הרוסי התלווה אל רבם של ישראל, ויחדיו פנו לרבי ישראל - שהיה אז אברך בשנות השלושים לחייו - שיעתר לבקשה.

רבי ישראל שלל את הרעיון מכל וכל. הוא סבר שהמוסד רקוב מיסודו, ומנוויו רק יתן גוושפנקא לשחיתותו, כחותמת הכשר למוצר טרף. וכדי שלא להתגרות במלכות מצד אחד וגם לא להיות תחת מרות גדול הדור בליטא שחיבב את הרעיון, ברח לעיר הנמל ממל שבצפון גרמניה.

המצב הרוחני של הקהילה היהודית בממל היה בשפל המדרגה. יהודים הגיעו לשם כדי להתעורר בחיי הכלכלה, וכלכלת העיר סבבה סביב הנמל הגדול. פריקה וטעינה, יבוא ויצוא. הנמל עבד ששה ימים בשבוע, ושבת ביום ראשון, יום השבתון של הגויים. ועסקי היהודים עשו שבתם חול, רחמנא לצלן.

ידע רבי ישראל שלא יעלה בידו לשכנעם לסגור עסקיהם [כעשר שנים מאוחר יותר, כשהגיע לממל לתקופה ממושכת, עלה בידו לפעול לסגירת כל עסקי היהודים בשבת. אבל זו פרשה בפני עצמה]. עבדו ביום ששי כרגיל, סגרו עסקיהם עם ערב והחליפו בגדיהם, ובאו לבית הכנסת לקבלת שבת. שבו לקידוש וסעודת שבת, ולמחרת השכימו ליום מסחר רגיל!

ביקש רשות הדיבור בין קבל שבת לערבית. עלה ואמר: "טאייערע ברודער", אחים יקרים, הרי כולנו יהודים, וכולנו מאמינים, וכולנו רוצים לשמור את התורה. והראיה, שאתם כאן. שלאחר יום עבודה מפרך ומתיש התכנסתם לקבלת שבת חגיגית. אלא מאי, גדול נסיון הפרנסה, ואינכם עומדים בו. לא אחווה דעת, 'כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע' (יבמות סה ע"ב). אבל בדבר אחד תסכימו אתי -

גם אם 'חייבים' אתם לפתוח את העסק, אין שום הכרח ואין שום היתר לעשן! אין שום היתר לכתוב, ולו אות אחת, במה שאינו נוגע לעסק. לפחות זה!"

ו"כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים" (ברכות ו ע"ב), הדברים היוצאים מן הלב נכנסו ללבבותיהם, וקיימו וקבלו עליהם לשמור שבת כהלכתה, בכל פרטיה -

מלבד בעסקיהם.

לא, לא היה לכך היתר. אבל כמה חלולי שבת נמנעו בעקבות אותה דרשה -

אלף זעירא!

ובהיותי בארצות הברית, ספר לי שם רב אלו שאלות מגיעות אלי. אחד טלפן, אביו נפטר, ועליו לשבת שבעה. אבל אינו יכול להשביט את העסק שבוע שלם. יאמר הרב, מה המינימום שעליו לשבת. והשיבו על אתר: המינימום הוא ארבעה ימים.

סבר וקיבל.

שמעתי ותמהתי: אני מכיר "שלושה ימים לבכי, שבעה להספד, שלושים לתספורת" (מועד קטן כז ע"ב). אבל ארבעה ימים, מה המקור?

הסביר לי: "הוא נפטר ביום רביעי". נו, אז מה? "שלפחות בשבת יהיה העסק סגור".

הבנתי: אלף זעירא!

נפש כי תחטא (ד,ב)

מדוע חילה התורה בין החוטאים: לגבי יחיד כתבה: 'נפש כי תחטא', לגבי צבור (פסוק ג): 'ואם כל עדת ישראל ישגו' ולגבי נשיא (פסוק כב): 'אשר נשיא יחטא'?

מבאר ה"כלי יקר": שלשון 'כי' מורה יותר על ודאות מלשון 'אם', ולשון 'אשר' מורה יותר על ודאות מלשון 'כי'.

"לפיכך, בחטא הרבים, שהוא דבר שאינו מצוי שרבים יסכימו על החטא, לכך נאמר 'ואם כל עדת ישראל ישגו', שהוא מורה על הספק" - כשמדברת התורה על צבור שחטא בעקבות הוראה שגויה של בית דין, נקטה בלשון 'אם', כיון שרחוק הדבר שצבור לשם יסכימו לשמוע להוראה שאינה נכונה.

"וכן בכהן משוח נאמר (פסוק ג) 'אם הכהן המשוח יחטא', כי רחוק הוא ובלתי שכיח שהכהן המשוח או רבים יחטאו". "אבל סתם יחיד בנקל יבוא לידי חטא, על כן נאמר 'נפש כי תחטא', שלשון 'כי' מורה על דבר שקרוב לודאי יהיה כן".

"אבל הנשיא המתנשא לכל ראש ונוהג נשיאותו ברמה מתוך רום לבבו, ודאי יבוא לידי חטא, לכך נאמר 'אשר נשיא יחטא', כי לשון 'אשר' מורה על דבר שודאי יהיה ואין בו ספק".

ובספר "שערי אהרן" הוסיף נופך לביאור זה בשם המגיד רבי נטע מחעלם: ראשי התבות של "אשר נשיא יחטא" הם 'אני'. אדם שעסוק בכל עת בטיפוח ה'אני' שבקרבו בנקל עלול להכשל בחטא.

כיוצא בכך אנו מוצאים אצל פרעה שלאחר מכת ברד אמר (שמות ט, כז): "ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים", ביטוי שממנו משתמע כאילו הכניע את עצמו ואת גאותו, אולם לכשנדקדק בו נמצא, כי הוא שרבב את ה'אני' שלו לתוכו, ומן הרגע שבו קים 'ואני' - הכל מתקלקל.

ואכן, אלמלא תיבת "ואני" היו ראשי התיבות של הפסוק הזה י' ה' ו' ה', ורק תבת "ואני" הרסה את המהלך.

רבי גד'ל איזנר תאר בהקשר לכך אפיזודה מעניינת, המופיעה בספר "במחיצת ר' גד'ל" (עמוד קיט-קטו):

היה זה בימי השואה הנוראה, במחנה קולדיץ, לשם הובילה ההשגחה העליונה את רבי גד'ל. במחנה זה העסקו היהודים בעבודות כפיה המשברות את הגוף ואת הנפש, ורבי גד'ל, כדרכו, ניסה לרומם את רוח היהודים המושפלת עד שאול תחתיה.

באחד הימים נקרא, עם עוד קבוצת יהודים, לעבודות חפירה קשות. בטרם הורד אל בורות החפירה, הבחין רבי גד'ל שהשומר שהופקד עליהם הינו שוטה, סימן ההיכר הבלוט לכך היתה הגאווה הגדולה שלו בהיותו מהלך עם משרוקית בפיו, ושעון זהב מתנופף מעל מעילו.

כידוע כשנסיון עם שוטה מצליח - הוא מסתיים טוב, וכאשר לא, הדבר עלול להיות מסוכן... בכל זאת החליט ר' גד'ל לנסות.

"שימו לב" - לאט ר' גד'ל לחבריו - "הזהרו ואל תעזו לצחוק...".

"מה עומד להיות?", הרימו כולם את גבותיהם בשאלה.

"בעצמי אינני יודע, אבל דבר מה יהיה כאן, ואתם - השמרו פן תצחקו...".

כולם הבטיחו והחלו לחפור ולחפור ללא הפסקה.

"קאמראד'ן" (חברים) - קרא לפתע ר' גד'ל בשפת ה'דויטש' בקול שנשמע היטב באזני השומר - "אם ירצה המייסטער שלנו, יכול הוא להשמיע שריקה שתשמע בכל הרחוב"... בהערה זו בקש לבחון עד היכן מגעת שטיותו של אותו שומר... ואכן, כעבר שבריר דקה שלף הלה את משרוקיתו ושריקה חדה חתכה את האויר.

"הרי אמרתי לכם" - קבע ר' גד'ל.

דקות ספורות לאחר מכן שוב נשמע קולו: "קאמראד'ן, אם ירצה המייסטער שלנו עוד נוכל לדעת מה השעה עתה..." וזאת עלינו לדעת, חוקי הנאצים אסרו על היהודים לדעת את השעה, וקבעו כי עליהם לעבוד אך ורק על פי פקודות.

לא חלפו דקותיים, והמייסטער המהולל חלף ליד הבור ואמר, כאילו באקראי: "האלב צוועלף" (אחת עשרה וחצי)...

"קאמראד'ן" - אמר שוב ר' גד'ל - "אם ירצה המייסטער שלנו, יתכן שיהיה לנו הרבה קולרבי לאכילה...".

הפעם בקע מפי של השומר קול מתנצל: "והרי גם לי עצמי אין...".

"הו" - ענה לו ר' גד'ל - "אם רוצה המייסטער, בודאי שיוכל להשיג...".

השומר החל להלך אנה ואנה, ולא חלפו רגעים רבים, עד שלפתע החלו להתגלגל על תוך בורות החפירה כמה צנוניות... באותם ימים אפילו חתיכות קליפות היו נחשבות לאוצר, נקל, אפוא, לשער, מה גדולה היתה המתנה שבצנוניות של ממש...

הפעם, לא עצרו האסירים כח - וחיוך רחב נשפך על פניהם. ר' גד'ל עדין שמר על סבר פנים רציני, אולם השומר חש כי דבר מה אינו כשורה... כבר למחרת הלשין על ר' גד'ל לרשע האכזר הממונה עליו, נאצי חסר לב, אשר בכל פעם שעבר ליד האסירים היו הללו משפילים את עיניהם לבל יאלצו להביט אל תוך עיניו ולפגוש את מבטו. ר' גד'ל נענש בכמה מכות הגונות על ראשו, ועוד ימים רבים זכרו שם את המעשה.

הנה כי כן, אדם הלוקה במידת הגאווה, מסוגל בשל גאותו הסרוחה להדרדר לשפל המדרגה ולהופיע כשוטה גמור העושה הכל על מנת להשיג עוד ועוד כבוד, וכדי בזיון וקצף.

(ומתוק האור)

והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה אשר גזל (ה, כג)

כי יחטא ואשם - כשיכיר בעצמו לשוב בתשובה, ולדעת ולהתוודות כי חטא ואשם (רש"י)

דרך התשובה לעולם אינה נחסמת בפני הרוצה לשוב. אם אך יכיר בחטאו ויעשה את המוטל עליו כדי לתקנו ולכפר עליו - יתכפר לו עוונו בלי להשאיר בו אפילו רושם.

דא עקא, שהיצר מטעה את האדם להתיאש מן התשובה, וכך באר ה"חפץ חיים" את בקשתנו בתפילה "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו":

משל לכפרי אחד, שבהגיע חג הסוכות בא אל המתבן להכניס את התבואה. העגלה היתה עמוסה ולא יכלה להיכנס.

מה עושים?

נח שם ליצן אחד שאמר לו: "תמורת עשרה רובל איעץ לך עצה". שמח הכפרי ושילם את הסכום שהושת עליו. "וכעת", פנה אל הלץ, "אמור לי מה עצתך".

נתן בידו הלץ זכוכית מגדלת והנחה אותו להביט דרכה אל הפתח. "עכשיו תוכל להכניס את התבואה" אמר הבדחן והלך לדרכו.

רדף אחריו הכפרי וזעק בגרון ניהר: "רמאי" הפתח אמנם גדול, אבל התבואה גם היא גדולה יותר ואינה נכנסת".

"אין בעיה", אמר הליצן, "אתן לך כעת גם זכוכית מקטנת. על התבואה הסתכל עם זכוכית מקטנת, ועל הפתח עם זכוכית מגדלת וכך תוכל

במדרש. מה שנוכל ללמוד מכל הסיפורים (שם במדרש), כי גם חלילה, מי שהוא עני ואינו יכול להקריב קרבן גדול של אלף לירות - אלא רק תורים ובני יונה שרכש בעשרים לירות, יכול גם הוא להעלותם לריח ניחוח אשה לה! אחי ורעי, כולנו כאיש אחד, בלב אחד, נלהיב את ליבנו - לתקון וחיומים המקוואות בעיירות הרחוקות ואז, זכות ארגון "טהרת המשפחה בישראל" תעמוד גם לנו - לשובע שמחות וישועות הכלל והפרט.

תשמעו סיפור על ענין צדקה מורי ורבותי.

רבה של ירושלים בדור הקודם היה גאון נורא רבי שמואל סלנט. הוא ניהל את העיר בחכמה רבה עשרות שנים, הוא היה פיקח וחכם חרשים, כידוע ליודעים.

בתקופה מסוימת החלו לבנות מקווה חדש. - דבר שהיה נחוץ מאד בירושלים דאז. התחילו, אך לא יכלו לממן את השלמתו. תושבי ירושלים כידוע, היו עניים מרודים והפרוטות שנתרמו על ידם לא הספיקו להשלמת המקווה.

יום אחד, לפתע, לבש רבי שמואל סלנט את מעילו, נטל את מקלו והודיע לבני ביתו כי הוא יוצא והולך אל הגביר המפורסם וויטנברג, להשפיע עליו שיתרום מהונו לבניית המקווה.

בעיני בני המשפחה והעסקנים, הליכה זו היתה תמוהה, כי העשיר וויטנברג ידוע היה - כקמצן נורא. לכן, לא היה להם ספק שהרב מכלה את כוחותיו לריק. רבותי, אתם יודעים מה זו קמצנות בטבע? זו מחלה קשה מאד, כמו למשל, אדם לא מסוגל לחתוך לעצמו אצבע - כך הקמצן חש אם מוציא כסף מכיסו. אינו מסוגל - באמת קשה לו, הוא מסכן מאד, חולה מאד - במחלה קשה.

העסקנים ובני הבית לא אמרו מילה לרבי שמואל מסלנט, התעטפו בשתיקה, והביטו אחרי מעשיו. הרב יצא לדרכו. הוא נכנס לביתו של הגביר שקיבלו בכבוד גדול.

רבה של ירושלים התיישב על אחת הכורסאות, הציע לפניו את בקשת התרומה לבניית מקווה טהרה. אתם מבינים כי מי שלוקה במחלת קמצנות, גם אם הוא מבין את נחיצות הענין של המקווה וגם אם יושב לפניו רבה של ירושלים ומטעים לו את קדושת המצוה, קשה לו להתגבר על עצמו...

כשסיים הרב להרצות את דבריו השתרר שקט מוחלט. וויטנברג לא קם ולא זע ממקומו. ישב בשקט.

לפתע פתח וויטנברג את פיו ושאל: "סקרן אני לדעת כבוד הרב, הרי אין חכם ונבון כמון בירושלים עיה"ק, וא"כ איך הרב מתנהג לכאורה בדרך של שטות - לבא אלי לבקש כסף עבור המקווה, בעוד שהרב וכל העסקנים יודעים שאני לא תורם מאומה גם לאנשים החשובים ביותר, והרב מבין כי גם למקווה לא אתן פרוטה שחוקה, וא"כ לשם מה טרח הרב עד לביתי?!"

אחז רבי שמואל סלנט במטהו, הביט עליו ואמר: אני אסביר, דע לך כי יום יבוא ותמות. תבוא לקבורה כמו כל שאר היהודים, שם יאכלו התולעים את בשרך, הגוף ירקב ועילה עליו ריקבון גדול ונורא. תעמוד לדין בשמים ככל יהודי "ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון", ואחת השאלות שישאלו אותך שם, היא - מדוע לא סייעת בבניית המקווה וכתוצאה מכך נחלשה הטהרה בעם ישראל? אתה בוודאי תמהר להשיב להגנתך "לא תרמת", כי לא ביקשו ממני, אנשים כבר פסקו לנקוש בדלתי (התייאשו ממני). לכן, לשם כך, באתי לביתך עתה - הגביה רבי שמואל סלנט את קולו ברעדה - נכנסתי לבקש ממך כסף, ובכך לשלול ממך את האפשרות הזו - שגם אפשרות זו של מענה בבית דין של מעלה לא תשאיר בידך.

לפתע, וויטנברג החל להזדעזע בכל גופו, ואמר לרבה של ירושלים: "במטותא מינייכו, בבקשה, יקח נא הרב את מפתחות הקופה ויוציא ככל שיחפוץ, אבל אנא - שאני לא אראה בעיני!" אתם שומעים "קח אבל שלא אראה". כל כך גדולה הייתה קמצנותו הטבעית שגם כאשר החליט לתת, לא יכול היה לראות זאת בעיניו...

הרב עשה כבקשתו.

מפי השמועה למדנו, כי מאותו רגע ואילך חלו בקרבו שינויים. נפרץ סדק בחומת הקמצנות, נתינה זו הראשונה סייעה בידו להחליץ מהקמצנות. מקרה זה היה פתחו של מחט שבסופו של תהליך - התרחב עד שנהיה לפתחו של אולם. ומעתה עת השתנה וויטנברג - והיה לנדבן גדול. כאן בירושלם קיימת

כך בדיוק, אומר ה"חפץ חיים", פועל השטן: לפני שאדם עובר עבירה, בא השטן ומנסה לשכנעו לעבור את העברה. "איך אוכל לעשות עברה?" נבהל היהודי, והשטן עונה: "זאת עבירה? זה בקושי מנהג... כולם עושים זאת, וחוזר מזה תוכל לעשות תשובה". כך הוא מקטין בעיניו את חומרת מעשה העבירה.

לאחר שעבר האדם את העבירה, ובא לעשות תשובה עליה, מגיע אליו השטן עם זכוכית מגדלת ואומר: "על כזאת עבירה אתה רוצה לעשות תשובה? הלא אתה שקוע בבון מעל לראש, אין לך סיכוי!..."

על כן מבקשים: "הסר שטן מלפנינו ומאחרינו". שלפני החטא לא יבוא להראות לנו שהחטא אינו כל כך חמור, ולאחר החטא לא יצליח לשכנע אותנו שאי אפשר לעשות תשובה על חטא עצום שכזה...

והנה נאמר בפסוק: "שמח בחור בילדותך, ויטיב לבך בימי בחורותיך, והלך בדרכי לבך ובמראי עיניך, ודע כי על כל אלה יביאך האלקים במשפט" (קהלת יא, ט) אומרת הגמרא: אלו הם דברי יצר הרע שאומר לך "עשה חיים!" אבל מה אומר היצר הטוב? "כי על כל אלה יביאך האלוקים במשפט".

ולכאורה - אומר ה"מגיד מדובנא" - קשה להבין כיצד חצי פסוק אומר יצר טוב, וחצי פסוק אומר יצר הרע.

אלא ודאי - ממשיך המגיד מדובנא - הפסוק כולו דברי יצר הרע הם, והדברים יתבארו, כמובן, על פי משל:

אדם פגש בחברו ושאלו "האם כבר אכלת היום משהו?"

ענה החבר: "לא, ובטני כבר נדבקת לגבי מרעב"

"אם כך המצב" אמר הראשון, "אני מזמין אותך לאכול"

נכנסו למסעדה, והחבר הזמין כיד הדמיון הטובה עליו. לפני ברכת המזון, נשמט ה"מארח" מהמקום והשאיר את חברו לבד.

הגיע בעל המסעדה עם החשבון המנופח, ותבע ממנו את התשלום.

"אני רק הזמנתי", התפתל החבר, "חברי הוא שצריך לשלם", אך לא עזר לו מאום, הוא נאלץ לתת את שעונו היקר בתור משכון ויצא מן המסעדה כולו כעוס ונסער.

לאחר שבו פגש את ה"מארח" שלו, מיד כשראו התנפל עליו בשצף קצף.

עצר אותו החבר ואמר לו: "רגע אני מבין שהשארית שם את השעון היקר שלך. שעון זה עולה לפחות פי שנים ממחיר הארוחה, ולפדות אותו הרי אינך יכול, חזור לשם, אפוא, ואכול עוד ארוחה דשנה..."

כך פועל היצר הרע, אומר המגיד מדובנא. אומר הוא לאדם: מאחר וממילא "על כל אלה יביאך האלקים במשפט", הרי ש"שמח בחור בילדותך" - תמשיך 'לעשות חיים' עוד ועוד, אל תעצור, ממילא אתה כבר שקוע מעל לראש בעוונותיך...

אבל החכם עיניו בראשו, ויראה לתקן את אשר עיוות, ויפה שעה אחת קודם!

(ומתוך האור)

"הדיוט אם מריח ריח כנפים נפשו קצה עליו והתורה אמרה והקטיר הכהן הכל המזבחה וכל כך למה אלא כדי שיהא המזבח מהודר בקורבנו של העני" (רש"י ומדרש)

כיון שהתאספנו לענין של צדקה, היום תשמעו עובדה שלא סיפרתי מעולם ברבים - הכריז רבי שבתי יודלביץ.

התאספנו לענין הצדקה של - חימום המקוואות בערי השדה. כפי שכבר אמרו הדרשנים שדיברו לפני. בין היושבים כאן, ישנם עשירים - שיכולים לתת כסף - לכמה שנים לחימום המקוואות, אבל גם העניים מבין הקהל יתנו חודש או חודשיים, וזכותם גדולה עד לב השמים, תראו במדרש על פרשת השבוע - מה רב וגדול קורבנו של העני עד שהקריבו על המזבח את הכנפיים של התורים ובני יונה כדי להדר ולהתהדר בקרבנו, כדברי חז"ל: "הדיוט אם מריח ריח כנפיים נפשו קצה עליו והתורה אמרה והקטיר הכהן הכל המזבחה (גם את הכנפיים) וכל כך למה אלא כדי שיהא המזבח מהודר בקורבנו של העני", סיפור נורא מובא במדרש - המעשה באגריפס המלך ואותו עני שהיה מביא כל יום ציפורים לבית המקדש, תראו בעצמכם

שכונה על שמו "בתי וויטנברג" - בה מצאו שיכון חנים עניי ירושלים, יראי ה' מבני היישוב הישן. זכה איש זה באחרית ימיו, לעשות חיל במעשיו, לגנוז זכויות לעולם הבא, ולהיות דוגמא לרבים בנדיבות לב.

כדאי היה הקושי בגיוס הכספים לאותו מקוה, כדי שבסופו של יום, מגבית זו תחלץ את הקמץ מקמצנותו, וגם מדינים קשים לעולם הבא. זכות מצוותיו תעמד לו, והיום הזה זכויותכם במצות צדקה - לחימום המקואות, תגן עלינו מכל צער וצוקה נגע ומחלה. חזק וברוך.

זהירות בממון הזולת

"ונפש כי תחטא ושמע קול אלה [שהשביעוהו שאינו יודע עדות לחברו] והוא עד או ראה או ידע, אם לוא יגיד ונשא עונו. והיה כי יאשם לאחת מאלה, והתודה אשר חטא עליה" (ויקרא ה, א-ה). וכתב ה"שפתי כהן", שהמדובר בידע עדות ממון לחברו ואינו מעידו, ומפסיד ממון. "מכאן תדע כמה הוא חביב ממונם של ישראל לפני הקדוש ברוך הוא. שאמר כאן: "ונשא עונו, והיה כי יאשם, והתודה אשר חטא" קראו עוון ואשמה וחטא והצריכו וידוי, מה שלא אמר כן לא בחטא של כהן משיח ולא בחטא הקהל, ולא בנשיא, ולא ביחיד [שחטאו בשוגג בחייבי כריתות], להודיע שחטא שבין האדם לחברו הוא יותר גדול מחטא שבינו לבין המקום. ועל זה אמרו (אבות פ"ב מ"ב) יהי ממון חברך חביב עליך כשלך -

וזוהו רמז וא"ו של "לוא יגיד", לומר: לא יגיד, שאם לא יגיד יזיק לעצמו. שממון חברך הוא כשלך, שכולנו בני איש אחד אנחנו, נפש אחת! עד כאן דבריו.

אשרינו, אישכר דרא, וממון חברינו חביב עלינו כשלנו -

מה בשלנו אנו משתמשים כסדר, אף בממון חברנו כן...

ואזכיר, שה"חפץ חיים" היה מהסס למנות בני ישיבה כעדים, משום שאינם מקפידים בענייני שאילה שלא מדעת, והשוואל שלא מדעת הבעלים נחשב כגזלן (חשן משפט שנט, ה)!

בשעתו, יסד ה"חפץ חיים" את ישיבתו בבית הכנסת שבראדין. למתפללים שם היו מקומות קבועים, ולכל אחד הסטנדר שלו, ובו הטלית והתפילין, הסיידור והחומר. כשהתלמידים למדו, הסיטו והעבירו את הסטנדרים ממקום למקום, כל אחד בחר סטנדר לפי גבהו ונוחותו והעבירו למקום לימודו. באו המתפללים בבוקר והנה בוקה ומבולקה, כל אחד חיפש את הסטנדר שלו. השמיע ה"חפץ חיים" שיחה נוקבת: רועי בהמה דקה פסולים לעדות משום שחשודים על הגזל. ואף זה אבק גזל, להשתמש בסטנדר שאינו שלך ולא להשיבו למקומו, למורת רוח בעליו. משלא עשו דבריו פירות, היה בא בעצמו באשמורת הבוקר, כשבית המדרש שומם, נושא את כל הסטנדרים הכבדים ומשיבם למקומם!

וידוע, שפעם שהה ה"חפץ חיים" זצ"ל בפטרבורג, לרגל אחד הכינוסים בענייני הכלל. בשעת לילה מאוחרת נזקק לגליון ניר כתיבה. החנויות היו כבר סגורות. פנה לחדרו של רבי שלום בער מלובאוויטש זצ"ל ששהה במלון, וביקש לרכוש דף ניר. הרבי הושיט דף, וה"חפץ חיים" הושיט שתי קופיקות נחושת. הרבי טרב בחיך, וה"חפץ חיים" החזיר את הניר. לא הסכים לקחתו עד שהרבי יטול תמורתו!

נכח שם הנדיב רבי זליג פרסיין, ותמה באזני ה"חפץ חיים": "הלא יודעים אתם שאצל הרבי מלובאוויטש אין לשתי פרוטות כל ערך!"

ענהו ה"חפץ חיים": "אכן, לשתי קופיקות אין כל ערך, אבל מגזל של שתי קופיקות נברא מלאך חבלה, שבכוחו להרוס את חומות פטרבורג!"

"אבל אין כאן גזל", טען הלה, "הרבי נתן ברצונו!"

"כשמקבלים במתנה, אין לדעת. אולי הוא מחשיבני יותר מערכי, אולי נתן מפני הבושה ואי נעימות. כך, קניתי ושלמתי!"

ופעם נכנס ה"חפץ חיים" לבית המרחץ, וראה יהודי שנטל 'בהשאלה' סבון חברו. התכופף ולחש לו: "באופן זה, יוצאים מכאן מלוכלכים משנכנסו..."

איני רוצה לקטר, רק להזכיר גמרא (בבא מציעא כד ע"א): ממר זוטרא חסידיא נגנב גביע כסף. ראה בן ישיבה שנטל ידיו ומנגבן במגבת של חברו. אמר: הוא הגנב, שלא אכפת לו ממון הזולת! כפתוהו, והודה.

ונזכיר מה שמסופר על רבי מרדכי פורגמנסקי זצ"ל, שבמשך תקופת שהותו בגטו קובנה לא ישב על כסא. משום שכאשר צופפו את המוני היהודים בגטו הצר הביאו רבים כסאו מביתם והכניסו לדירות הצרות, ופעמים שהחליפו דירות או נלקחו להשמדה והכסאות נשארו מיותמים, ומי יודע האם הבעלים או היורשים מרשים!

"ונפש כי תחטא, ושמע"

יהודי חילוני הלך ברחוב בעיר בליל שבת, מניף בקלילות את מקל ההליכה שבידו, כאפנת אותם ימים. לא היה עירוב בעיר, והטלטול אסור בה, כולל טלטול המקל. ראה אנשים לבושי שיראין חופזים ועולים לבית המדרש, ותמה: לאן הולכים הם בשעת לילה מאוחרת זו, החליט לעלות אחריהם ולראות.

בית המדרש הוא בהמון נרות, והיה גדול בהמוני חסידים שהצטופפו ביראת כבוד וחרדת קודש סביב השולחן הארוך. בראשו עמד הרבי הזקן מטשורטקוב זצ"ל, עמוד היראה, ואמר "שלום עליכם" בדבקות. היהודי החילוני פלס לעצמו דרך, להיטיב לראות. היה זה חידוש בעינו, מעולם לא ראה רבי מנהל שולחן. בעמל רב הגיע לפאת השולחן, נוכח פני הרב.

הרבי עמד אחוז שרעפים, מזג את היין לגביע הכסף ובנו הניחו על כפו המושטת. פקח עיניו והביט בנרות, והבחין ביהודי החילוני, והמקל בזרועו. מקל האסור בטלטול בשבת -

מיד חוורו פניו. הניח את הגביע על השלחן, ונכנס לחדרו.

הלה תמה עם כולם, אך מכיון שהחל לשעמם, לא שיר ולא ניגון, משך בכתפיו, פנה והלך. מיד לאחר מכן יצא הרבי מחדרו. ראה שאותו יהודי הלך, וקידש על היין. נטל ידיו, בצע על הפת, והסביר מה היה כאן.

פתח וסיפר -

הגאון הקדוש רבי יעקב יוסף מפולנאה זצ"ל, נמנה בשעתו עם מתנגדיו החריפים והתקיפים של הבעל שם טוב הקדוש זצ"ל ושיטתו. הואיל והיה תקיף בדעתו לא חת מפני כל, החליט לנסוע למז'יבוז' ולהתעמת עם הבעל שם טוב. להוכיחו על דרכו החדשה והשגויה, לדעתו.

אמר ועשה, והבעל שם טוב קידם פניו בכבוד רב. שמע את דבריו עד תומם, ופתח בהסבר נרחב של דרכו ושיטתו. הביא סימוכין ליסודותיו, והיו הדברים מאירים ושמחים.

בתוך כך נשמעו נקישות בחלון. רוכל הגרוטאות הנכרי של העירה שאל: "שרוליק, אולי יש לך כלי פגום שאתה רוצה להשליך, או כלי שבור שברצונך לתקן?"

מיד הפסיק הבעל שם טוב שיחתו המרוממת עם אורחו, וענה: "לא, אין לי דבר לתת לך -

מה שיש להשליך כבר השלכתי, ומה שיש לתקן כבר תקנתי."

והלה בשלו: "שרוליק, תחפש טוב" -

והבטיח: "וכשתחפש, תמצא!"

והבעל שם טוב קם, ויצא מן המחסן שבירכתי הבית.

"תולדות יעקב יוסף", שהיה המכהנים הקפדנים (קדושיץ ע"ב, מהושע ד, ד), נפגע והקפיד.

ובצדק -

הוא טרח ובא לכאן מפולנאה הרחוקה, הוא נחשב לאחד מגדולי דורו, והם משוחחים בעניינים העומדים ברומו של עולם, והמארח קם ונוטש אותו כדי לחפש גרוטאה לבקשת גוי מגושם! היכן מצות הכנסת האורחים הגדולה מקבלת פני שכניה, והיכן כבוד התורה ולומדיה!?

בתוך כך שב הבעל שם טוב, מאובק כולו, וגרוטאה בידו. פנה אל הרוכל וסיכם על תיקונה תמורת כמה פרוטות. לאחר מכן שב אל אורחו, והבחין בהקפדתו ובסערת רוחו. מיהר להרגיעו והפיס דעתו. אמרו לו: "הלא יבין מר - אנו יושבים ודנים בדברים העומדים ברומו של עולם, ממריאים לשחקים. ודין זה עורר מורת רוח במרום, הקפדה וביקורת -

שלחו אלי נכרי זה, שיוכיחנו, לכל אהפוך את הקערה על פיה. שאבסס את היסודות בטרם אבנה מגדל וראשו בשמים. שאעסוק ב'סור מרע' לפני שאעמול ב'עשה' טוב -

הורו לי, שבתחילה יש להפטר מהמדות והתכונות הרעות, להשליך את

הגרוטאות שאין להן תקנה ולשפר את המדות הטובות, לתקן את הכלים השבורים, ולשוב בתשובה על כל החטאים. שאם לא כן, הלא נאמר (תהלים נ, טז): "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי, ותשא בריתי עלי פוך"...

שמעתי והבנתי. ענית לו שכבר עברתי שלב זה. כבר השלכתי מה שיש להשליך, ותקנתי מה שיש לתקן. אמר לי: חפש חיפוש מדוקדק, ותמצא עוד -

קמתי, וחפשתי, ואכן מצאתי..."

שמע ה"תולדות יעקב יוסף", ותמה.

המשיכו בשיחתם המרוממת, ה"תולדות יעקב יוסף" שוכנע, והפך לאחד מגדולי מקושרי הבעל שם טוב הקדוש זצ"ל. בסיומה של השיחה אמר: "רבנו, מסכים אני לכל, מלבד דבר אחד -

איני יכול להסכים לכך שנבואה פסקה מישראל ונתנה לרוכל גוי, וממרום משגרים בפיו מסרים עבורנו".

ענהו הבעל שם טוב: אל תאמר 'איני יכול', אמור: 'איני רוצה'!" -

ומדוע אינך רוצה, כי אם תאמץ גישה זו היא תתחייב לחשבון נפש על כל צעד ושעל! בכל דבר, תמצא איתות. תוכחה, והדרכה.

לא יכול או לא רוצה, אינו מקבל. נפרד לשלום ויצא אל הרחוב, והימים ימי הפשרת שלגים, הקרקע הפכה לביצה בוצנית. עגלון נכרי עבר עם עגלתו הטעונה. גלגל שקע בבון, והעגלה התהפכה. מיהר להתיר את הסוס מהיצול, וחפש מי שיעזור לו להקים את העגלה. ראה את ה"תולדות יעקב יוסף" יוצא מבית הבעל שם טוב, וקרא: "בוא הנה, ראבין, עזור לי להפוך את העגלה!"

ענהו: "זקן אני וחלש, איני יכול" -

רטן העגלון: "אל תאמר 'איני יכול', אמור 'איני רוצה'!"

המילים היו כה מוכרות... מיד ניגש והתאמץ, ויחדיו הצליחו להעמיד את העגלה על גלגליה. שב על עקבותיו, ואמר לבעל שם טוב: "גם בכך צדקתי!"...

סיים הרבי מטשורטקוב זצ"ל את סיפורו, ואמר: נוהגים אנו כבית שמאי (ביצה טז ע"א), להכין עצמנו כבר מהיום הראשון בשבוע, לשבת. על אחת כמה וכמה, מיום רביעי בשבת (פסחים קו ע"א). ואין צריך לומר בערב שבת, כי רק מי שטורח בערב שבת יאכל בשבת (עבודה זרה ג ע"א). ולאחר הכנה מרוממת זו התפללו קבלת שבת וערבית של שבת, וכשאתם הלכת לביתכם לקדש ולאכול עסקתי בהכנה נוספת לקידוש, בלימוד הזוהר הקדוש על הפרשה -

ולאחר כל זאת נכנסתי לקדש על היין, ונשאתי עיני, וראיתי מולי יהודי, ובידו מקל הליכה!?

יהודי, מחלל שבת!?

הייתה זו תוכחה מגולה, כסטיירת לחי -

אם הראוני חילול שבת, אותתו לי שהשבת שלי אינה מושלמת, שהכנותי שלי לוקות בחסר. שבת לחדדי בשברון לב, הוספתי והתעליתי, וכשחזרתי לקדש לא ראיתי עוד...

בין השומעים היה בחור מליטא, משיבת וולוז'ין, והרעיון היה כה מחודש בעיניו, לא ידע כיצד להתייחס עליו. כששב לישיבה סיפר לרבו, הנצי"ב מוולוז'ין זצ"ל. מה דעת ראש הישיבה על הרעיון החסידי?

והנצי"ב לא התפעל. ענה: "תוספתא מפורשת היא (שבועות ג, ג): אין אדם מתחייב לשמוע אלא אם כן חטא, שנאמר (ויקרא ה, א): 'ונפש כי תחטא' ושמעה קול אלה". הרואה עושי עבירות, נתחייב לראות. הרואה עושי מצוות זכה לראות -

הוי אמר שכל מה שהאדם רואה, הוא איתות עבורו!

בדרך הדרוש

וכפר עליו הכהן לפני ד' מכל אשר יעשה לאשמה בה וידבר ויקרא אל משה (א, א) במדרש: הה"ד שמע ישראל ד' ד' אל משה לאמר צו את אהרן ואת בניו לאמר וגו', דאיתא אומרים השם רק אחר שלש תיבות וישראל אומרים אחר אומרים השם רק אחר שלש תיבות, והא"ש ויקרא אל משה וקשה הלא המלאכים ב' תיבות, ומה"ש ויקרא אל משה וקשה הלא המלאכים איום יכולים לשמוע קולו של שם אבל אי צדיקים גדולים ממלאכי השרת שאומרים השם אחר ב' תיבות ניהא המדרש הה"ד שמע ישראל ודו"ק: המדרש אתם ולא משה ודו"ק: (מדרש יונתן) אדם כי יקריב מנחה קרבן לד' (א, ב) במדרש: אתם ולא משה ותמוה, אך דאיתא בגמ' שלא בגמ' דיומא (דף י"ט ע"א) הני כהנים שלוחי דרחמנא ניהו דאי שלוחי דידן ומי איכא מידי דאנן לא מצינן למעבד ושלוחו מצי למעבד, והא"ש וכפר עליו ומה דוקא דשלוחי דרחמנא הם משום האי טעם חשובין הם וממילא לכך אמר צו את אהרן ואת בניו שיהיו בניו חשובין כמוותו:

אוינזער נשיין בלעטל

מלוקט על ידי תלמידי תלמוד תורה "בת עין"
ע"ש הרה"ק מאוריטש זי"ע ♦ פעה"ק צפת ת"ו

פֿרשֿת וַיִּקְרָא - זְכוֹר • תשע"ט ♦ גליון 299

אײַנטרעסאַנט

שנה מעוברת

השנה נדחו מצוות החודש לאדר השני, בהזדמנות זו נכתוב מעט על השנה המעוברת. ראשית צריך להסביר את סדר השנים והחדשים.

החודש והשנה

החודש הוא הזמן שלוקח לירח להקיף את העולם, שהוא 29½ יום, לכן סדר החדשים הם אחד מלא (30 יום) ואחד חסר (29 יום). השנה היא הזמן שלוקח לחמה להקיף את העולם, שהוא 365 יום.

שנת ישראל

לפי חשבון זה היה צריך לעשות את השנה שיהיה 12 חדשים (שהם 354 ימים¹), ועוד 11 יום עד שיושלם שנת חמה. אך בגמרא² דורשים מהפסוק "לְחֻדְשֵׁי הַשָּׁנָה", חדשים אתה מונה לשנה ואי אתה מונה ימים לשנה, שהשנה צריך להיות רק של חדשים ולא של ימים בודדים, לכן בתום 12 חדשים מסתיים השנה.

הסיבה לעיבור

לפי זה יוצא שבכל שנה חסרים 11 יום משנת החמה, ואם כך יצא לדוגמא שלאחר עשר שנים יחסרו 110 ימים שהם קרוב לארבעה חדשים, וחג הפסח יצא באמצע ימות הגשמים, והתורה אמרה "שְׁמוֹר אֵת חֹדֶשׁ הָאָבִיב", שצריך לשמור שחג הפסח יצא בתקופת האביב³.

חשבון שנים מעוברות

לפי החשבון יוצא שבמשך 19 שנה מצטברים כ-210 יום, לכן במשך 19 שנה (הנקרא 'מחזור קטן') יש 7 חדשים מעוברות, והם השנים: 3, 6, 8, 11, 14, 17, 19, וסימנך: גו"ח אדו"ט.

1) 12x29=248 ועוד 6 ימים של 6 חדשים מלאים ס"ה 345. 2) מגילה ה, א. וכמו כן דרשינן התם מהפסוק "חדש ימים", ימים אתה מונה לחדשים ואי אתה מונה שעות לחדשים, לכן אין עושים ר"ח לאחר 12 שעה מהיום השלישים של החודש. 3) ואכן הישמעאלים מונים שנותיהם לפי 12 חדשי לבנה, וחגאותיהם נסוגים בכל שנה ב-11 יום.

והתחזקתם

מלחמת עמלק, בהזמנה!

ידוע ומפורסם מספרים הקדושים ומהנהגות הצדיקים חשיבות ענף חשבון הנפש, שישב האדם עם עצמו ויחשב את מעשיו וישים לב אם חלילה נכשל במשהו, והדבר פשוט ומוכן שכלי חשבון אי אפשר לנהל עסק, כי איך ידע אם הוא מרויח או מפסיד.

אבל זהירות יתרה צריך בזה, שלא יתערב כאן היצר, וינצל את ההזדמנות להטיל מרף בקרבו, ולהביאו חלילה לידי יאוש ועצבון. כי חבל שדבר כה יקר כחשבון הנפש ותשובה, יפול בידיים לא מתאימות, ויגרם חלילה יותר קלקול מאשר תקון.

העצה לכה הוא שחשבון הנפש והתשובה יבאו בישוב הדעת ובהזמנה. שיחליט בדעתו היום או בכל יום בשעה פלונית אעשה חשבון הנפש, או אתישוב ללמד ספר מוסר. אבל הרהורי תשובה וחשבון הנוכחים פתאום בלי הזמנה יש לדחותם מיד, כי חזקתם כי הם באים מיצר הרע, בפרט אם הם מגיעים בעת הלמוד והתפלה, הלא ודאי שמטרתם היא אך ורק להפריע לו.

בפרשתנו אנו מוצאים ויקרא ה' אל משה וכתב רש"י שלכל הדבורים שדבר ה' עם משה קדם קריאה לשון חבה, כי דבר שבקדשה בא בהזמנה ובצורה מסודרת. לעמת זאת אצל בלעם מצונו "ויקר אלקים אל בלעם", ומבאר שם רש"י שהוא דרך עראי ומקרה לשון טמאה, כי דבר הנופל פתאום בעראי ומקרה לשון טמאה הוא.

כה הוא עמלק אשר קרה בדרך... ואתה עיר ויגע, הוא תופס את האדם כשאינו מיטיב בדעתו - על הדרך, אבל הקב"ה צוה למשה "צא והלחם בעמלק מחר", קבע להם זמן למלחמה, אפלו שזה נדחה עד למחר, אבל העקר שיהיה בישוב הדעת.

קוֹרֵץ אֶת שְׂאֵרָךְ

אם עולה קרבנו... יקריב אתו לרצונו לפני ה'. אם אדם רוצה להגביה עצמו להתעלות אל ה', יקריב אתו - את עצמו על ידי שיקריב רצונו לפני ה'. (המגיד ממעזריטש)

ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני ה'. ושחט אתו - את היצר הרע על ירך המזבח בדברים הטמונים כירך, ואם תאמר צפנה הלא אין רואים אותי, תדע שאתה תמיד לפני ה' והוא רואה ויודע הכל. (החידושי הרי"מ)

כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'. השאור מר בפה אך טוב ללב, הדבש מתוק לפה אך רע ללב, לרמז שמי שאין פיו וליבו שוים קשה לו להתקרב אל ה' - לא תקטירו ממנו אשה לה'. (אמרי דעת)

אם הפה המשיח יחטא לאשמת העם. איך הגיע חטא לכהן גדול, הלא המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, אלא זה בגלל אשמת העם שאינם שומעים לדבריו לכן אינו נקרא מזכה את הרבים. (כתב סופר)

ואם נפש אחת תחטא. יחיד הפורש עצמו מן הצבור - נפש אחת, קרוב לודאי שתחטא - שיבוא לידי חטא. (כלי יקר)

ואם נפש אחת תחטא... בעשתה אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה. החטא הוא שאמנם עשה מצוה אך לא עשה אותה בהתלהבות ובכונה ראויה כפי שצריך לקים מצוה. (זרע קדש)

אֵל טִיפַע נְעֻדָאֵנִי

מן הקרבנות ילמד ק"ו לעצמו שיכול להתקדש

אדם פי יקריב מכם קרבן לה' מן הבמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. ישנם ארבע דרגות בבריאה זה למעלה מזה, והם: דומם, צומח, חי ומדבר. והנה בקרבנות אנו מוצאים שמביאים מן החי - בהמות ועופות, ואף מן הצומח - סלת ושמן, ואפלו מן הדומם - על קרבןך תקריב מלח". ומזה ילמד אדם קל וחומר, מה אלו שהם דרגות פחותות ממנו בבריאה יכולים להתקדש ולהיות קרבנות לה', כל שבן האדם שהוא מבחר הבריאה יכול להתקרב אל הקדשה ולהיות קרוב להשי"ת. וזהו "אדם פי יקריב מכם

קרבן לה'" באשר ירצה להתקרב אל השי"ת, "מן הבמה" הוא יכול ללמד שכל שבן הוא יכול להתקרב - תקריבו את קרבנכם".

(מדבר קדש להרה"ק רבי שלום מבעלזא)

פְּנִינֵי בַת עֵינָן

שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַתְּבוּנּוֹת בְּגִדְלוֹת הַבוֹרָא נִמְשָׁכוּ מֵהַמְּשָׁכָן

ויקרא ה' אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד. שני דרכים יש להתבוננות בגדלות הבורא ברוך הוא, הבחינה הגדולה היא על ידי התבוננות בבריאת העולם, איך שהקב"ה ברא הפל יש מאין, והוא מחיה את כלם בכל רגע. בחינה זו גדולה היא, פיון שהיתה נסתרת מעין כל נברא, וזה נותן מקום לאפיקורסים לכפר. והבחינה השנייה היא על ידי התבוננות ביציאת מצרים איך שהקב"ה שדד מערכות הטבע. בחינה זו פחותה היא שזה היה נראה לפל, ואף אמות העולם ראו איך שהקב"ה שולט על הבריאה, כמו שנאמר: "שמעו עמים ירגזון וגו'". במשפך היו שתי בחינות אלו, כמו שכתוב בסוף פרשת פקודי: "כי ענן ה' על המשפך יומם" זה מרמז על הבחינה הגדולה של התבוננות בבריאת העולם, ולכן נקראת 'ענן', שהיא מכסה ומסתרת ואין הפל יכולים להתבונן בה. והבחינה השנייה: "ואש להאיר לילה" היא פחותה מזה, והיא פאש שהפל רואים אותה. וזהו ויקרא ה' אל משה קריאה היא מרחוק ולא תמיד רואים את הקורא, בחינה זו היה אצל אנשים בדרגת משה. וידבר ה' אליו דבור הוא פנים בפנים שרואים את המדבר. שתי בחינות הללו השפיעו מאהל מועד. "יהי רצון שיתגלה אור ה' לעיני פל, אמן פן יהי רצון"

אֵל שֵׁינָן וְוֹאֵרֵט

ויקרא וגו'. ברש"י 'ומה היו ההפסקות משמשות ליתן רווח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, קל וחומר להדיוט הלומד מהדיוט'. יש לתמוה מה הקל וחומר, הרי אפשר לומר אדרבה דדוקא משה שלמד מהקב"ה בעומק העיון והרבה בבת אחת (שבמ' יום למד עמו

פְּרָשׁוֹת זְכוֹר

זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמֶלֶק וְגו' וְאַתָּה עֵינֶיךָ וַיִּגַע. פִּירֵשׁ"י "עֵינֶיךָ" צִמָּא לְמִים, שֶׁהָרִי בְרִפְיִדִים כְּתִיב "וְאֵין מִים לְשִׁתּוֹת הָעַם". וְצִרִיךְ לְהִבִּין שְׂאֵמֶנֶם כִּךְ הִיָּה מַעֲשֵׂה שְׁבִרְפִיִדִים לֹא הִיָּה לְהֵם מִים, אֶךְ מָה יֵשׁ לְהִזְכִּירוֹ כִּאֵן יַחַד עִם מַעֲשֵׂה עֲמֶלֶק. וְהִנְרָאָה, שְׁעִיקָר כַּח עֲמֶלֶק הִיָּה עַל יְדֵי כַח הַכְּשׁוּף, כַּמְבֹאֵר בְּרִשׁ"י עַל פֶּסוּק "בַּחֵר לָנוּ אֲנָשִׁים" שִׁיּוֹדְעִים לְבַטֵּל הַכְּשׁוּף. וַיְדוּעַ שֶׁהַמִּים מְבַטְלִים כַּח הַכְּשׁוּף. לְכֵן הַזְכִּיר כִּאֵן שְׁבָאוֹתוֹ מִקּוֹם לֹא הִיָּה מִים לְבַטֵּל הַכְּשׁוּף.

(בית הלוי להגה"ק ר' חיים מבריסק)

מַעֲשֵׂה'לְעַרְבֵי אֵן מְלִיצוֹת

יֵשׁ אֲנָשִׁים וּבְפֶרֶט מִי שֵׁשׁ לוֹ אִיזָה מִיּוֹנוֹ וְשִׁרְרָה, שְׂאֵם אִירַע וְעֵשֶׂה בְטַעוֹת דְּבַר שְׂאֵין רִאוּי לְעֵשׂוֹת, בְּמִקּוֹם לְהוֹדוֹת עַל טַעוֹתָיו בּוֹנֵה הוּא לְעַצְמוֹ תוֹרָה חֲדָשָׁה וְשִׁטָּה כְּדִי לְהַסְבִּיר שֶׁלֹא טַעָה כִּלְל וְכִלְל, וּמִכֵּךְ יוֹצֵא שְׂמָה שְׁעַד עַכְשָׁיו הִיָּה טַעוֹת וְעוֹלָה, מַעֲתָה נַעֲשֵׂה שִׁטָּה וְדֶרֶךְ וְכֵךְ צִרִיךְ לְנַהֵג לְכַתְחִילָה. הַסּוֹבְלִים מִזֶּה הֵם הָעַם שֶׁתַּחַת הַנְּהַגְתּוֹ שְׁמַעְתָּה יִנְהַיְגוּ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ עוֹלָה כְּדִי לְהַצְדִּיק אֶת הַשִּׁטָּה הַחֲדָשָׁה. לְזֶה כָּתַב רִשׁ"י עַל הַפֶּסוּק אֲשֶׁר **נְשִׂיא יַחְטָא**, 'אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שֶׁהַנְּשִׂיא בּוֹתֵן לֵב לְהַבִּיא כְּפָרָה עַל שְׁגָתּוֹ, וְלִכְאוּרָה לְמָה 'אֲשֶׁרִי הַדּוֹר' מָה הַטּוֹבָה לְדוֹר? אֲלֹא כִשֶׁהַנְּשִׂיא לֹא יִבְנֶה תוֹרוֹת לְהַצְדִּיק אֶת שְׁגָתּוֹ, אֲלֹא מוֹדָה שֶׁשָּׁגַג וְבוֹתֵן לֵב לְהַבִּיא כְּפָרָה עַל שְׁגָתּוֹ, לֹא יִסְבְּלוּ אֲנָשִׁי דוֹרוֹ וְ'אֲשֶׁרִי הַדּוֹר' שֶׁזֶה מְנַהֵגִם...

הַגְּה"ק רַבִּי אַרְיֵה לִיִּב מִקִּישִׁינְעוֹו בַּעַל 'חֹמֶת אַרְיֵאל' הִיָּה צִרִיךְ פַּעַם לְהוֹכִיחַ אֶת בְּנֵי קְהִילָתוֹ, הַקְּדִים וְאִמְרוּ לָהֶם: דַּעוּ נָא רַבּוֹתֵי כִי אֲלִיכֶם תּוֹכַחְתִּי אֲלֹא עַל עֲצָמִי, כִּי כֵךְ שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי וְרַבִּי הַמְּגִיד מִקְּאֲזִנִּץ שֶׁהִיָּה אֹמֵר בְּשֵׁם הַבַּעַל שֶׁם טוֹב לְבָאֵר אֶת הַפֶּסוּק **אֵם הַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא לְאַשְׁמַת הָעַם**, שְׁכֹאֲשֶׁר נִמְצָא אֲשֶׁם וְחֹטָא בְּעַם, זֶה בְּגִלְל שֶׁהַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ נִכְשַׁל בְּמַחְשְׁבָה שְׂאִינָה רִאוּיָה, וְהוּא הַגּוֹרֵם חֹטָא לְעַם, עַל כֵּן הַתּוֹכַחָה מְגִיעָה אֵלַי שְׂאֵנִי גְרַמְתִּי לָכֶם שֶׁתְּכַשְׁלוּ.

כִּל הַתּוֹרָה) הִיָּה צִרִיךְ לְהַפְסִקוֹת לְהַתְּבוֹנֵן, אֲבָל הַלּוֹמֵד מִן הַהִדְיוּט שְׂאִינּוֹ לּוֹמֵד כִּל כֵךְ בְּעִיּוֹן וְלֹא כִל כֵךְ הַרְבֵּה בְּפַעַם אַחַת אֵינּוֹ צִרִיךְ רִיוַח לְהַתְּבוֹנֵן. וַיֵּשׁ לּוֹמֵר דֹּאֲמָרוֹ חִז"ל בְּפֶסוּק "וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה" שְׁבַתְחִילָה הִיָּה מֹשֶׁה שׁוֹכַח כִּל מָה שֶׁלָּמַד עִמּוֹ הַקַּב"ה וְלֹא הִיָּה יְכוֹל לְקַבְּלָהּ, עַד שְׁנִיתְנָה לוֹ בְּמַתְנָה. אִם כֵּן כִּיּוֹן שְׁכֵל לִיִּמּוּדוֹ הִיָּה בְּמַתְנָה, הָרִי הִיָּה יְכוֹל לְקַבְּלָהּ בְּבַת אַחַת, אִם כֵּן לְמָה הִיָּה צִרִיךְ הַפְּסִקוֹת מִשְׁמִשּׁוֹת, אֲלֹא עַל כְּרַחֵךְ לְלַמְדָנוּ קֵל וְחוֹמֵר, וְמָה מֹשֶׁה שְׁקַבְּלָה בְּמַתְנָה הִיָּה צִרִיךְ לְהַפְּסִקוֹת, הַדְּיוּט שְׂאִינּוֹ מְקַבְּלָה בְּמַתְנָה לֹא כִל שְׁכֵן. (שְׂאִרִית יְהוּדָה)

אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם. בְּרִשׁ"י מְבֹאֵר תִּיבּוֹת "כִּי יִקְרִיב" כְּשִׁיקְרִיב, בְּקַרְבָּנוֹת נִדְבָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר, וְאַחַר כֵךְ מְבִיא הַדְּרַשׁ עַל "אָדָם" מָה אָדָם לֹא הַקְּרִיב מִן הַגְּזֵל וְכו'. וַיֵּשׁ לְדַקְדֵק לְמָה הַקְּדִים לְבָאֵר אֶת הַמְּאוּחַר בְּסִדֵּר הַפֶּסוּק. עוֹד יֵשׁ לְדַקְדֵק בְּלִשׁוֹן רִשׁ"י שְׁכַתַּב 'אָדָם לְמָה נֹאמַר מָה אָדָם' וְכו', לְמָה הַקְּדִים לְשִׂאוֹל 'לְמָה נֹאמַר' שֶׁלֹא כַּבְּשָׂאֵר הַדְּבָרִים שְׁכּוֹתַב הַדְּרַשָּׁה מִיֵּד. וַיֵּשׁ לּוֹמֵר שֶׁהֵינּוּ יְכוֹלִים לּוֹמַר שֶׁ"אָדָם" בֹּא לְמַעַט אֶת הַגּוֹי, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ חִז"ל 'אַתָּם קְרוּיִים אָדָם וְאֵין אֲוִמּוֹת הָעוֹלָם קְרוּיִים אָדָם', אֶךְ רִשׁ"י הַקְּדִים לּוֹמַר 'בְּקַרְבָּנוֹת נִדְבָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר', וְכִלְל נְקוּט בִּידֵינוּ שֶׁנִּזְכָּרִים נוֹדָרִים נִדְרִים וְנִדְבוֹת כִּיִּשְׂרָאֵל, אִם כֵּן קֵשָׁה 'אָדָם לְמָה נֹאמַר' וְצִרִיךְ לְדַרוֹשׁ לְמַעַט אֶת הַגְּזֵל. (פְּנִינִים יִקְרִים בְּשֵׁם כְּתוּבוֹת אוֹר)

אֵם עוֹלָה קְרַבְּנוֹ מִן הַפֶּקֶר וְגו' מוֹעֵד יִקְרִיב אֶתוֹ לְרַצְנוֹ. נִרְאֵה לְפָרֵשׁ דֹּאֲיִתָּא בְּקִידוּשֵׁין הַאוֹמֵר רַגְלָה שֶׁל זוֹ עוֹלָה פִּשְׁטָה קְדוּשָׁתָה בְּכוֹלָה וְכוֹלָה עוֹלָה, מָה שְׂאֵין כֵּן בְּקִידוּשֵׁין הַאוֹמֵר לְאַשָׁה חֲצִיִּךְ מִקּוֹדֶשֶׁת לִי אֵינָה מִקּוֹדֶשֶׁת כִּי בְהֵמָה בְּרִשּׁוֹת הַבַּעֲלִים וּבְדַעְתּוֹ תְּלוּיָה, אֲבָל אֲשֶׁה אֵינָה תְּלוּיָה בְּדַעְתּוֹ הַאִישׁ אֲלֹא בְּרִשּׁוֹת עֲצָמָה הִיָּה וְהִיָּה לֹא הַסְּכִימָה לְהַתְּקַדֵּשׁ אֲלֹא חֲצִיָּה, לְכֵן אֵין הַקִּידוּשֵׁין פּוֹשְׁטִים בְּכוֹלָה. וְזֶה יֵשׁ לּוֹמַר שְׁמֵרוֹמֵז בְּפֶסוּק: "אֵם עוֹלָה קְרַבְּנוֹ מִן הַבֶּקֶר" מִן הֵינּוּ מְקַצֵּת מִן הַבְּהֵמָה, כְּגוֹן שְׂאֵמֵר רַגְלָה שֶׁל זוֹ עוֹלָה, "יִקְרִיבְנוּ" - אֶת כִּל הַבְּהֵמָה כִּי פִּשְׁטָה הַקְּדוּשָׁה בְּכוֹלָה, וְאִם תֹּאמַר מֵאֵי שְׂנָא מֵאַשָׁה לְזֶה אִמֵּר "לְרַצְנוֹ" שֶׁהַבְּהֵמָה תְּלוּיָה בְּרַצְנוֹ וְדַעְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת לְכֵן פִּשְׁטָה הַקְּדוּשָׁה בְּכוֹלָה, מָה שְׂאֵין כֵּן אֲשֶׁה שְׂאִינָה תְּלוּיָה בְּרַצְנוֹ. (תְּבוּאוֹת יִקְבַּל לְהַג"ר אַבְרָהָם בַּלְעִישׁ מְתוּנִיס)

ה'חרדים' ג

לתולדות רבנו אלעזר אזכרי בעל ספר חרדים

הרוח שבתחלה נשבה מעט, התחזקה וגברה, וכעבר זמן לא רב הפכה ונעשית לרוח סערה ותרום גלי הים, הספינה התנענעה בין הגלים עד שחשבה להשבר. רב החובל פנה אל הנוסעים בבקשה שיקראו בחזקה לאלקים.

הנוסעים התחילו לצעק בפחד ובהלה, בטוחים שעוד מעט יציפו המים את הספינה, והיא תצלל כעופרת במים אדירים על נוסעיה.

ואבא היום

אדהכי והכי הבחינו בנוסע היושב בפנתו מעטף בטליתו ומעטר בתפלו, אינו מבחין בכל הבוקה ומבלקה שעל הספינה, שקוע הוא בספריו כאלו לא קרה מאומה, ומראהו כאיש אלקים. נגש אליו רב החובל ושאל אותו: האם כבודו מבחין כי אנו נמצאים במצב של סכנת נפשות, וכפסע ביננו לבין המות רח"ל, חייבים לעשות משהו להציל את הספינה על יושביה.

אמר לו בעל החרדים: הנה אכתב לך קמיע על ניר, ותתן אותו על עץ התרן של הספינה.

כתב לו ה'חרדים' שם קדש, וגם שם של קפיצת הדרך פתב בו, ומסרו לידי רב החובל תוך אזהרה חמורה כי מיד בראותו את העיר קושטא מרחוק, יסיר במהרה את הפתק מראש התרן, כי אם לא, הספינה תמשיך את דרכה על היבשה ותכנס בהרים וגבעות.

לקח רב החובל את הפתק מידו, וכשרק הניחה על ראש התרן נח הים מזעפו, יקם סערה לדממה ויחשו גליהם, והספינה נסעה ברגע כאלו לא היה.

הספינה נסעה במהירות רבה מאד, נבהל ומשתומם עמד רב החובל כשראה כעבור זמן קצר שהוא מתקרב והולך לנמל קושטא והעיר כלה פרושה לנגד עיניו. בזריזות הסיר את הפתק עם השמות מעץ התרן כמצות ה'חרדים', והספינה חזרה למהירותה הרגילה.

לאחר רגעים לא ארפים עמדו רגלי הנוסעים על קרקעה של קושטא, שמחים ומודים לה' אלקי ישראל על שבזכות הצדיק הפלאי נצלו ממות בטוח, ועוד רבתה שמחתם כי ביום בו יצאו, בו ביום הגיעו למחוז חפצם לחיים ולשלום.

כשהגיע ה'חרדים' לעיר הלך מיד לחפש את בית השמש, כי הוא עצמו היה שמש וידע שבביתו נמצא תמיד אכסניא לכל אורח, לכן סבר כי גם כאן ימצא אצלו מקום לינה.

כשמצא את ביתו אמר לו השמש: הלא כבודו רואה את ביתי כי קטן וצר הוא, וברוך ה' מלא הוא בילדים איך אמצא כאן מקום עבורכם.

ענה ה'חרדים' ואמר: טוב לי גם אם תתן לי מקום בעלית הגג. אמר לו השמש: לוי יהי כדברך, אם אתם רוצים להיות שם מה טוב.

נכנס ה'חרדים' לביתו, וכשהחשיך הלילה ובא עלה לעליה ונר בידו, לקח עמו את ספריו, והתישב לעבודת הלילה בעסק התורה בהתמדה רבה. בהגיע עת חצות הלילה, עשה תקון חצות כמנהגו בביתו.

ציור עתיק מהעיר 'קוסטנטינופול'

גליון 352
שנה ח' תשע"ט

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה למשפחה קליפון על ואישור לשרית צדוק

סיפורי חז"ל

רבי אלעזר נעשה סבל ועבד בשוק. פעם בא אליו אליהו הנביא בדמות זקן אחד ואמר לו הכן לי בהמות. שאלו רבי אלעזר מה ברצונו להוביל? ענה לו אליהו שיש לו להוביל בגדים למקום כלשהו. הביט בו רבי אלעזר ואמר לאנשים סביבו, לבהמות הוא צריך זקן זה, ביכולתי לקחתו על כתפי ולהובילו עד סוף העולם, ולוקן פנה ושאל האם רצונך לרכוב על כתפי? הסכים הזקן ורבי אלעזר הרכיבו על כתפו, והלך אתו זמן רב, העלהו על הרים והורידו אל בקעות, שדות וקוצים עבר והזקן על כתפו מכביד עליו בכוונה, אמר לו רבי אלעזר, סבא, סבא, אל תכביד עלי, שאם תעשה כך אשליך אותך מעלי. ואחר כך שאלו בעדינות, הרוצה אתה לנח ולנשום מעט אויר צח? הסכים הזקן, הורידו רבי אלעזר, הושיבו והביא לפניו אוכל ושתייה. כשכילה הזקן לאכול, שאל את רבי אלעזר, מדוע אתה כל כך מצטער, למה לך כל העמל הזה, האם לא טוב יותר שתקח את אומנות אביך ותהיה מנהיג וגדול בישראל? השיב לו רבי אלעזר בשאלה היכול אתה ללמוד אתי? כן, ענה לו אליהו ולמד אתו שלוש עשרה שנה, נעשה רבי אלעזר גדול בתורה, ושנה את הספרא. כיון שגמר את הספרא, נעשה חלש כל כך, עד שאפילו את בגדיו עליו לא יכול היה לשאת.

(פסיקתא דר"כ פ"י)

פרשת השבוע

ושאיפת לבו להמשיך להרביץ תורה בישיבה. כשהחליט רבי יוסף דוב לעזוב את משרתו כריש מתיבתא בישיבת וולוז'ין, באו לפניו פרנסי העיר מינסק ותכנית בפייהם, לייסד ישיבה גדולה לבחורים מצוינים במינסק, הקהילה מתחייבת לכלכל חמישים תלמידים, ר' יוסף דוב יעמוד בראש הישיבה ושכרו חמש עשרה רובל במקום שמונה הרובל שמקבל בוולוז'ין, השתמט רבי יוסף דב, והפרנסים המשיכו להעלות את הסכום לעשרים רובל. שאל ר' יוסף דב, והתלמידים מאין יבואו? השיב ראש המדברים אין ספק שעשרות מתלמידיו בוולוז'ין ינהרו אחריו, יתר על כן, רק נודיע על יסוד הישיבה בראשות רבינו ובחורים רבים יתדפקו על דלתותיה. ומי ישא בעול כלכלת הישיבה? הוסיף ר' יוסף דב לחקור. תמהו הפרנסים ואמרו, כבר אמרנו לרבינו שעשירי העיר ידאגו לכל ההוצאות. כן, כן, הפסיק ר' יוסף דב, את זה כבר שמעתי, אבל שאלתי היא, מה הם מקורות ההכנסה להוצאה גדולה כזו? מה השאלה, תמהים הגבאים, אנו מכיסנו, כל אחד מנדיבי מינסק יוסיף רק סכום קטן על תרומתו הקבועה לישיבה בוולוז'ין, והסכום הנדרש בידניו. הוא הדבר אשר חששתי, לא על חשבון עצמכם אתם מתכננים לכלכל את הישיבה החדשה, אלא אך ורק על חשבון הפסקת משלוח התרומות לוולוז'ין, כלומר אתם רוצים להבנות על חשבון וולוז'ין. ידי לא תיכון עמכם.

קרנן לה' מן הבהמה (א' - ב') מסופר על הרה"ק רבי יהודה צבי מסטערטין זיע"א, שבשנות נעוריו חי בעוני רב, ועם זאת עבד את ה' בשמחה אמיתית כי לא חש שחסר לו משהו בגשמיים. זוג הרבנית החזיקה ליד הבית פרה חולבת והיתה מוכרת את חלבה לשכנים, וכך פרנסה עצמה ובני ביתה בדוחק. למרות עוניו הרב השתדל רבי יהודה צבי לחסוך בכל יום כמה פרוטות, ומדי ערב שבת היה מחלק את כל חסכונו והשבויעים לעניים לצרכי שבת. פעם אירע שלא עלה בידו לחסוך מאומה במשך שבוע שלם, ולא היה לו מה לחלק לעניים, קם הצדיק בחצות ליל ערב שבת קודש, שחט את הפרה החולבת ממנה התפרנסו הוא וביתו, וחילק את בשרה לעניי העיר. עם עלות השחר בערב שבת, השכימה הרבנית וניגשה כדרכה לחלוב את הפרה, והנה שוד ושבר אין זכר לפרה, באה אצל בעלה הצדיק וזעקה בקול בוכים: אוי ואבוי לנו, אבדה הפרה, פרתנו החולבת איננה. הפרה שלנו לא אבדה השיב רבי יהודה צבי בקולו המרגיע לאשתו, אלא עלתה לקרבן לשמים. ובעודו מדבר פתח לפני הרבנית חומש ויקרא והצביע על הכתוב קרבן לה' מן הבהמה.

נפש כי תמעל מעל וחסאה בשגה

מקדשי ה' (ה' - ט"ו)

סיפור נפלא מסופר על הגה"ק רבי יוסף דוב סלובייציק בעל בית הלוי זיע"א, כיצד נוהר בזהירות יתירה מלפגוע בקדשי ה' בישיבת וולוז'ין המעטירה, בזהירותו זו הוא ויתר על משאת חייו

זמני השבת

זמני יציאת שבת
ירושלים: 6:24 ת"א: 6:26 ר"ת: 7:02

זמני כניסת שבת
ירושלים: 5:11 ת"א: 5:26
פרשת ויקרא-זכור

זה אתה שאולק'ה?

היה זה בחג הפורים. בין תלמידי החבריא קדישא שישבו סביב שולחן הבעש"ט הקדוש ויע"א, היו גם תלמידי החביב הרה"ק רבי מאיר מרגליות רבה של לבוב ויע"א ובנו הקט שאול שישב על ברכיו, כבן חמש שנים בלבד היה וכבר ניכרו בו כישרונות ברוכים, אך הכישרון הבולט שבו היה ללא ספק כישרון השירה. לפתע בעיצומה של סעודת פורים פנה הרבי אל שאולק'ה הקטן וביקשו שישמח את הציבור בזמרתו כיאה וכראוי לשמחת פורים, פניו של האב סמקן וידיו רטטו בהתרגשות, שאולק'ה, לחש באוזן ילדו: הרבי מבקש שתשיר משהו מיוחד לפורים, הילד הרהר רגע קט הטה את ראשו לאחור, עצם את עיניו ופצח בניגון חדש לא מוכר של "שושנת יעקב", תחילה היה הניגון אטי ורוטט, זמרה חרישית שהלהט אצור בה, ואז החלה החדווה לבקוע, כובשת לבבות ומשתפכת בגלי מתיקות בחלל בית המדרש, קולו הצלול והוך של הילד הלך וגבר ועלה ברגש, הנוכחים היו מוקסמים מהשיר ומניחים לשמחת הניגון להתגבר ולמלא את לבם. הרבי ישב על מקומו עיניו עצומות בדבקות ופניו בוערות, כשסיים את שירתו הנפלאה פקח שאולק'ה את עיניו, הבעש"ט עדיין יושב על מקומו אחוזו שרעפים כעבור רגע פקח את עיניו והביט בשאולק'ה במבט אוהב.

למחרת פורים נכנס רבי מאיר אל הרבי ליטול הימנו ברכת פרידה, הרבי קיבל את פניהם בפנים נוהרות, לפתע הרצינו פניו של הרבי והוא שקע בהרהורים, רגע ארוך הפליג במחשבותיו, ולפתע אמר: שמה תשאיר אצלי את בנך הקטן לימים מספר? התפלא רבי מאיר לפשר הבקשה, אך הרבי המשיך: "השאר אותו כאן ואני אדאג שימשיך בלימודיו כרגיל, ולאחר השבת הקרובה אחזיר אותו אי"ה לבייתך בלבוב." רגע קצר הביט רבי מאיר בילדו כמבקש לרדת לסוף דעתו, הלה הנהן בראשו בחיוב. אז אמר רבי מאיר בשמחה: ילדי יישאר אצלו כרצונו של הרבי עד לאחר שבת קודש. ימות השבוע חלפו במהירות שאולק'ה נשאר אצל הרבי גם בשבת, ושירתו בשולחן שערך הרבי הייתה לעונג רוחני עבור הרבי וקהל החסידים. ביום ראשון הורה הרבי לעגלונו לרתום את הסוסים, וביקש מכמה מתלמידיו להצטרף לנסיעה. הבעש"ט יצא מביתו כשידו אוחזת בידו של שאולק'ה, בחוץ המתינו התלמידים, ללא אומר עלו אל המרכבה והיא יצאה אל מחוץ לעיר מתקדמת במהירות אל מקום לא ידוע. הצדיק ישב מכוונס בעצמו ומפליג בהרהוריו. לאחר נסיעה של כשעה, הגיעו לעיירה לא מוכרת, הסוסים האטו במרוצתם ואלכסיי הבין כי עליו להרפות מהמושכות, ברגע המתאים סימן הרבי לאלכסיי וזה עצר את העגלה. החבורה ירדה והתלמידים פסעו אחרי הרבי שהתקרב לעבר בקתה אלמונית שצרחות מחרישות בקעו ממנה, התלמידים נסוגו ברתיעה מה, אך הרבי המשיך לפסוע בביטחון כשהוא אחוז בכף ידו הקטנה של שאולק'ה, הבעש"ט פתח את דלת בית המרוח ונכנס יחד עם שאולק'ה.

המחזה שנגלה לנגד הבאים היה נורא, עשרות איכרים מדושני בשר התגלגלו על הרצפה מתבוססים בקיאתם, אחרים עדיין ישבו ליד השולחנות אוחזים בידיהם בקבוקי י"ש ריקים למחצה, רק מעטים מהנוכחים הפנו מבטם לעבר הבאים והביטו בהם בהשתוממות, תימהונם של אלה גבר כשהבחינו ברבין עטור זקן שיבה מעורר כבוד שניגש אל דלפקו של המוזג, הלם בחוקה וצעק בקול תקיף "שקט, הסו! מנסה לגבור על הרעש העצום, האנשים כולם נדהמו והפנו אליו את מבטם, גם השיכורים נשאו לעברו מבט מוזג מבהקים בקולם בצורמניות, עוד רגע והבעל שם טוב החל לדבר אליהם בשפתם,

"איכרים עמלים", קרא בקול, "שמעו הקשיבו, יש עימי כאן ילד קטן שיודע לשיר נפלא, אף פעם לא שמעתם קול ערב כקולו של הילד הזה, הבאתי אותו לכאן כדי לשמח אתכם דעו לכם שהוא יודע לשיר טוב מאוד." דבריו של הרבי רעמו בשקט ששרר, והשיכורים הביטו בסקרנות ברבי ובבני פמלייתו, אז גחן הרבי לעבר שאולק'ה ולחש באוזנו: שיר נא שאולק'ה שוב פעם את השיר הנפלא "שושנת יעקב" אל תפחד, לא יאונה לך כל רע, הביט הילד ברבי בעיניים קרועות לרווחה, כמו מתפלא על הבקשה לשיר את השיר המרטיט והוך שמקומו יפה בבית מדרשו של הרבי בזמן הקודש של סעודת פורים ולא בבית הוללים זה, אולם מצותו של הרבי חזקה עליו והוא החל מומר את השיר במתיקות, גם בפעם הזאת שר בלחש ובמתינות, ובהמשך הגביר לאטו את קולו מגביר את הקצב וממלא בצלילים ערבים את חלל בית המרוח. כשסיים שאולק'ה לשיר פרצו כולם במחיאיות כפיים רועמות ובצרחות מחרידות הידד, הידד.

הרבי התעורר מדביקותו ונשא עיניו והביט לכל עבר כמחפש מישוה, בסקירה מהירה עבר על כל הנוכחים עד שמצא את אשר חיפש, הוא התקדם לעבר שלושה נערים צעירים שישבו בסמוך לשולחן ואחוזו בידיהם קלפי משחק, השלושה נשאו את עיניהם אל הרבי מביטים בו בכהות חושים כמבעד לערפל סמיך, הרבי אחז בידיהם ומשך אותם בזה אחר זה מכיסאותיהם והעמידם במרכז החדר, "שמעתם כיצד שאולק'ה שר יפה?" צעק עליהם הבעל שם טוב בגערה מעושה, הי זה ענו לעומתו בגיהוקים קולניים מלווים בנענועי ראש נמרצים, שאר השיכורים הביטו בהם מהנהנים בראשיהם בריצנות תהומית. מה שמך? שלא הרבי את אחד הנערים "א אנ אנטון ואתה? זו זור ווראייאק גמגם השני ואני פד פד פדריך גיהק השלישי. הבעל שם טוב נענע בראשו ואמר בכעס מעושה, "שמעו שלושתכם" רעם קולו "הכירו את הילד הקטן ששר לפניכם שמו שאולק'ה, אתם שומעים? שאולק'ה קוראים לו, ילד טוב והגון הוא ואת זה תזכרו תמיד" הדגיש הרבי "אל תעוו לשכוח אותו בשום אופן הבנתם?" כן, גרגרו השלושה בגיהוק קולני ונענעו בראשם בפחד סתום. אחר כך לקח הצדיק את שאולק'ה ויצא עמו מהבית כששלושת התלמידים פוסעים אחריהם תמהים ומחרישים. לשאול את הרבי לא העזו, חזקה על הרבי שיודע הוא את אשר לפניו כוונה נסתרת וטמירה עומדת כאן, ימים יגידו. הרבי עלה על המרכבה ותפס את מקומו כבתחילה, גם התלמידים הצטרפו והמרכבה יצאה בחזרה בדרכה למויבוז. שנים רבות חלפו מאז אותו אירוע מסתורי.

שאולק'ה גדל והיה לאיש סוחר מצליח שנודע בעושרו ובעסקיו הגדולים. היה זה בחודש אדר פעם כשהיה בעוד אחת מנסיעותיו הארוכות לרגל עסקיו, החל נותן דעתו על יום הפורים הקרב, מן הראוי היה שביום זה אשה בביתו ואשמח את רעייתי וילדיי, חשב, הזדרז אפוא לסגור כמה עסקאות דחופות ודחה את השאר לימים אחרים, מיהר וארז צרורותיו ופתח בנסיעה לעיר מגוריו לבוב, ימים מספר ארכה לו הדרך, בלבו חש געגועים עזים למשפחתו, הדרך אצה לו וברצותו לקצר את הדרך, הפנה את מרכבתו מדרך המלך אל דרך היער, המרכבה העמיקה לחדור פנימה הסוסים עמלו לפלס את דרכם בינות לעצים, ושאל התרווח במושבו בנחת ושקע במעין תנומה. לפתע התעורר בבעתה והסתכל סביב, מי צעק? היכן אני? הזדקף ממקומו בחרדה, הוא הסתכל סביבו וראה מולו שלושה רעולי פנים וסכינים נוצצות בידם, אחד מהם נהם לעברו: רד מהעגלה מיד, ויד נופפה מולו בסכין מלוטשת, שאול הוטל באחת למציאות המזויעה, והבין שנלכד בידי ליסטים המשחרים לטרפם, אחד מהשלושה קרב אליו וסכיניו הבהוקת מונפת לעברו, ערך חיפוש קצר בבגדיו ובצרורותיו, והדף אותו בזרוע שרירית, ושאל מצא עצמו מתבוסס בבוץ, השודד כפת את ידיו ורגליו אל גזע אילן חסון.

משל ונמשל

ממונם של עשירים או זכות זו של עניים

יהודי אחד שנהפך עליו הגלגל ירד לא עלינו מכל נכסיו, התאונן לפני הגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זיע"א על קשי גורלו, כי נטל עליו לחיות הוא ואנשי ביתו בעוני ובדחוקות. ביקש ה"חפץ חיים" לנחמו וסיפר לו משל זה:

באחת הערים היו שני עשירים לאחד היה חמישים אלף רובל ואילו לשני היה רק עשרים אלף, באו והלשינו עליהם לפני המלכות שזייפו שטרות כסף וחבשו את שניהם בבית האסורים, ושם ישבו זמן רב עד לבירור דינם, אין צריך לומר שבמשך זמן זה נתרוששו שניהם ונתמעט הונם, לראובן בעל חמישים האלף לא נשתיירו אלא עשרים אלף ולשמעון בעל עשרים האלף לא נשתיירו אלא אלפיים בלבד, שכן בני משפחותיהם פיזרו ממון רב בהשתדלויותיהם לזכותם בדין. משהגיעה שעת המשפט לקחו השניים והעמידו לעצמם סניגורין ידועי שם שיטענו טענותיהם בפני השופטים, ברם שמעון הנ"ל בעל האלפיים היה מכיר את אחד השרים, ונתרצה אותו שר להיות לו גם הוא טוען לזכות בבית הדין. יום אחד בהיותם שניהם בבית הסוהר, פתח שמעון בעל האלפיים ואמר לראובן בעל עשרים האלף, יודע אני שמצבך טוב פי עשרה ממצבי אני, לך נשתיירו עוד עשרים אלף רובל וכשתצא לחופשי תוכל להתחיל עסקיך מחדש, ברם אני שנשתייר לי סכום מועט מה אוכל לעשות? אומר לו ראובן טעות היא בידך, מצבך טוב יותר, אמנם כסף מועט נשאר לך, אבל כנגד זה יש לך שר גדול וחשוב שיטען לזכותך, ובודאי יעלה בידו להוציא כאור משפטך ולהתירך מבית האסורים, ואילו אני מה בצע בעשרים אלף הרובלים שיש לי, בשעה שתקויתי לזכות בדין קלושה היא ביותר, שכן הסניגור שלי פחות הוא במעלה הרבה משלך, והשופטים לא ישעו לדבריו, ואם יחייבוני חס וחלילה בדין, תרד ממילא כל שארית הוני לטמיון, ואילו אתה כשתצא לחופשי יהיו לך לפחות אלפיים אלה שנשתיירו לך.

ובכן, הבה נתאר לעצמנו המשיך ה"חפץ חיים" הקדוש ואמר לאותו עני, כשיש ליהודי דין תורה והרמב"ם נתרצה להיות לו טוען בבית הדין, הלא יהיה אותו יהודי רואה עצמו בר מול, וכי קלה זו בעיניכם שיהא הרמב"ם טוען בדין? ברם אף על פי כן לא יוכל להיות סמוך ובטוח שיזכה במשפט, שהרי אפשר שלא ימצא לו כלל צד זכות, וכן יהיה אפילו יעמיד לו טוען גדול שבגדולים אמורא או תנא, או אפילו נביא, שכן יודעים אנו כי אפילו משה רבנו בכבודו ובעצמו לא תמיד עלה בידו ללמד זכות על ישראל. אבל אם הבורא ית' שמו בכבודו ובעצמו כביכול, יטען לזכותו של אדם, כלום יש ספק כלשהו שיזכה אותו אדם בדין, והלא מקרא מלא הוא (תהילים ק"ט) "כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו" אם הקב"ה בכבודו ובעצמו עומד לימין עני וטוען לזכותו כדי להצילו מידי שופטיו, כלום יש דבר גדול מזה? עתה בוא והגע בעצמך ערכו של מה גדול יותר, ממונם של עשירים או זכות זו של עניים שהוא יתברך עומד לימין.

רק עכשיו כשהוא כפות וחסר ישע, החל שאול לעכל את אשר אירע, עיניו התרוצצו לכל עבר בבהלה, אך שום ישועה לא נראתה באופק, אחד השודדים ניגש אליו עיניו בורקות באכזריות, "התכונן למות" סינן בקצרה, "רגעים ספורים נותרו לך לחיות הכן עצמך לקראת הבאות" סיים בגסות.

רועד ורותת, פניו חיוורות ועיניו בולטות מפחד, מצא שאול בנפשו את הכוח להתעשת, והחל נותן דעתו לווידי האחרון, אלה רגעי האחרונים הרהר בהשלמה קודרת, דמויותיהם של הוריו האהובים חלפו בזיכרונו בבהירות רבה, דמותה של רעייתו וילדיו, הכול ריצד לנגד עיניו כסרט מהיר. עיניו מלאו דמעות והוא כבר נפרד במחשבתו מכל היקר והאהוב עליו, לפצע עלתה תמונה נוספת לנגד עיניו, בית מרוח כפרי כשהיה ילד קטן יושב על ברכי אביו, ואבא לוחש לו שאולקיה הרבי רוצה שתשיר, הוא רוצה לשמוע כיצד אתה מוזמר תשיר את שושנת יעקב, לרגע פקח שאול את עיניו והתנתק מחוט הרהוריו שסחף אותו בעקשנות לימים רחוקים, הוא חזר אל המציאות העגומה, בעצמו לא שם לב לדמעות הרוותחות הללו ששטפו לפתע את פניו, הוא הביט בשודדים שישבו סביב המדורה סועדים ומשוחחים ביניהם בשקט מפחיד, ניחא, אמר לעצמו חפצתי להיות בבית, לשמוע את קריאת המגילה ולקיים בהידור את מצוות החג, אך לא כך חפץ הקב"ה, אשלים אפוא עם גזירתו יתברך, אך לפחות אצא ידי חובתי בדבר מה מעין מצוות הפורים, ומה ביכולתי לעשות עכשיו כשאני כפות אל העץ? אשיר לפחות בפעם האחרונה את אותו ניגון של "שושנת יעקב" של הרבי.

החל שאול לשיר בדבקות ואף שניגן את המילים בלחש, הן נשמעו היטב בדממת היער, משום מה לא באה צעקת השתקה מצד השודדים, שאול עצם את עיניו בחזקה הוא לא רצה שמראה הערלים הללו יוציא אותו מרצף דבקותו, קולו הרוטט החל עולה בדבקות, קולו בקע מגרונו וך וזקוק יותר מתמיד, כמו או בימי ילדותו וכמו אז ראשו היה מוטה לאחור אך הפעם ידיו היו כפותות ועיניו עצומות בדבקות נוראה, שאול סיים את ניגונו באטיות יתרה משל ניסה להרוויח עוד שניות ספורות של חיים, ואז פקח את עיניו הרטובות ומבעד לדמעות הבחין בשלושת השודדים הללו עמדו בסמוך לו, מביטים בו בהשתאות פיהם פעור בהשתוממות, רגע ארוך עמדו זה לעומת אלה, פתאום לחש אחד מהם: "זה אתה שאולקיה"? אור בהיר הציף פתאום את זיכרונו ברווחה עצומה, הוא פקח עיניו והביט ממושכות בשלושה שעמדו לפניו: "אנטון, זוראייק, פדריק?" החזיר בשאלה, אלו ניגשו אליו במורא, ידיהם רוטטות בהתרגשות ופניהם מעוותות במבוכה, הם התיירו ממנו את החבלים העבותים שכפתו אותו אל העץ ושאלו שחרר את ידיו, "הרבין שלך", אמר אחד מהם "אף פעם לא שכחנו אותך, היה זה לפני שלושים שנה ילד אחד שר לפנינו את השיר הזה והרבין אמר לנו שלעולם לא נפגע בו, כה מתוק היה השיר שאי אפשר היה שלא להיזכר בך, בשאולקיה הקטן". באותה השנה רטט קולו של שאול כשפיוס לעצמו ברגש את מילות הברכה בתום קריאת המגילה "שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור".

צ"ן אדם לחברו

מתן צדקה באתר כל החיים מסופר על אחד מעשירי הורודנה, שהינו קמצן מופלג, ואולם למרות השמועות, שהלכו אודותיו, החליט הגה"ק רבי נחום מהורודנה זיע"א, בעת שיצא לאסוף כספים לצדקה, להיכנס גם לביתו של אותו עשיר. באיפוא אל בית העשיר, התמהמה שם זמן מה, ויצא החוצה - כפי שסיפרו הבריות - בדיים ריקות. ומאז אותו יום לא הוסיף לבוא אל בית העשיר הזה, בעת שעסק במגביות צדקה.

לימים הלך העשיר הקמצן לעולמו. או אז הגיעה העת להציפו הכל: אנשי ה"חברא קדישא" החליטו להיפרע מהמנוח הקמצן, ואף מבנו, ועל כן סרבו לקבור את הנפטר במרכז בית הקברות, אלא במקום עלוב ומבוזה - בצד, על יד הגדר. כשנודע הדבר לרבי נחום, בא לראשי ה"חברא קדישא" ובפיו בקשות ותחנונים, כי יקברו את העשיר שנפטר במרכז בית הקברות, כיאה לאנשים מכובדים. "והלוא קמצן מופלג היה, וסירב לתת פרוטה לצדקה!" - מחו אנשי ה"חברא קדישא". "מיתתו היא כפרתו", אמר רבי נחום, "אין אנו רשאים לזלזל בכבודו לאחר מותו". מול תחנוניו של רבי נחום לא יכלו אנשי ה"חברא קדישא" לעמוד, והם הסכימו לקבור את הנפטר במקום שביקש הרב. בעיר הורודנה המשיך להתגורר בנו של המנוח. אף הוא היה קמצן כאביו, ואנשי

הורודנה נתנו ליבם לכך, שרבי נחום מדיר את רגליו תמיד מביתו של האיש. סברו יהודי העיר, כי אביו של העשיר הקמצן פגע בכבודו של רבי נחום, ועל כן הוא מסרב להיכנס אף לבית בנו. לא ארכו הימים ואותו עשיר קמצן, בנו של העשיר הקמצן, הלך גם הוא לעולמו. מיד כשנודע בעיר על פטירתו, נחפו רבי נחום אל אנשי ה"חברא קדישא" וביקש מהם, שלא יעזו לזלזל בנפטר, ויקברוהו במקום מכובד.

חלפו שנים ורבי נחום מהורודנה נתבקש לשיבה של מעלה. כשפתחו את צוואתו מצאו כתובות המילים הללו: "אם יש מקום בבית הקברות, בסמוך לקבריהם של האב והבן העשירים - קמצנים, אבקש שיקברוני בסמוך אליהם". ובהמשך הסביר רבי נחום את המניע לבקשתו: כשנכנס בפעם הראשונה לביתו של האב העשיר וביקש ממנו כסף לצדקה, השיב לו האיש, כי הוא נותן רק "מתן באתר", ואם יבטיח לו רבי נחום, כי לא יספר לאיש - מתחייב הוא לתת לו מידי שבוע בשבוע סכום כסף גדול בעבור עניי העיר. ואכן, מאז אותו יום - משך שנים - היה העשיר הזה, ולאחר מותו - בנו, פוגש את רבי נחום במקום סתר בשעת לילה, ושם היה מגיש לו צרור כסף, תרומתו בעבור עניי העיר. "כלום לא אחפוץ להיקבר בסמוך לשני צדיקים כאלה?" - כמו ריחפה באוויר שאלתו של רבי נחום.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ט' אדר הרה"ק רבי יוסף יואל היילפרין אב"ד סטעפין (תלמיד הבעש"ט - ב"ר יעקב אהרן) הרה"ק רבי שמואל שמעלקא קליין אב"ד סעליש (צרור החיים - תרל"ה)

יום ראשון י"ב אדר הרה"ק רבי יוסף ברוך מניישטאט ב"ד קלנימוס קלמן הלוי מקראקא (הגוטער יוד - תרכ"ז) יום שני י"א אדר הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אזולאי ב"ר יצחק זרחיה (חיד"א - תקס"ו) הרה"ק רבי אברהם מסאכטשוב ב"ר זאב נחום (אבני נור - תקפ"ג)

יום שלישי י"ב אדר הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יצחק אייזיק מוידעטשוב הרה"ק רבי שלמה מסאכטוב ב"ר חנוך העניך מאלעסק (תרע"ט) הרה"ק רבי אהרן הורוויץ אב"ד בייטש ב"ר מאיר מדויקוב (תרפ"ז)

יום רביעי י"ג אדר רבינו יהודה ב"ר שמואל החסיד (ספר חסידים - ד"א תתקע"ה) הרה"ק רבי בצלאל מרגליות אב"ד אוסטראה ב"ר מאיר (בעל מאיר נתיבים - תקפ"א) הגאון רבי משה פיינשטיין ב"ר דוד (תשמ"ו)

יום חמישי י"ד אדר הרה"ק רבי שלום יוסף משפיקוב ב"ר דוד (תר"פ) הרה"ק רבי משה מרדכי ב"ר חיים ישראל מפילוב (תרפ"ט)

יום שישי ט"ו אדר הרה"ק רבי אברהם אבלי אב"ד קאליש ב"ר חיים הלוי (מג"א - תמ"ג) הרה"ק רבי זאב וואלף מויטומיר (אור המאיר - תק"ס) הרה"ק רבי יוסף מפיטסבורג ב"ר ישכר בער (תשכ"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" ו"פרוס יוסף הדרום" על המעשים

מים אחרונים (ב')

א) מים אחרונים חובה מבית ומחוץ, בשבת ובלכת, וצריך לזוהר יותר ממים ראשונים, והעובר על דברי חכמים חייב מיתה (ברכות דף ד' ע"ב). ולפום צערא אגרא (אבות פ"ה מכ"ג). (פלא יועץ, ערך אכילה ושתיה)
ב) אם לא נטל מים אחרונים, יתהפך "שלחן" - "לנחש". (יסוד ושורש העבודה, שער ז', פרק ז' בשם האר"ז"ל)
ג) אפילו שלא אבל אלא פת הריבה, צריך לזוהר במים אחרונים. (שם)
ד) אחרי הנטילה ישפיל ראשי אצבעותיו למטה, ויאמר, זה חלק אדם רשע וכו', (איוב כ"ז, י"ג). (יסוד ושורש העבודה שם)

כַּנְיָנִי בַּיִת לֹזִי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

ויקרא

גליון מס' 526

יציאת שבת: י"ם 18:24, ת"א 18:26

כניסת שבת: י"ם 17:11, ת"א 17:26

נלמד מהפרשה

להוריד את המסכות

חג הפורים מתקרב, ועמו מגיע מנהג אהוב על כולנו - התחפושות.

מהי אם כן המשמעות של התחפושות בחג הזה? והלא אם זהו מנהג חז"ל הרי שטומן הוא בחובו מעבר לרובד החיצוני - תחפושות גם משהו ברובד הפנימי.

אך מכיוון שבכל מנהג של חז"ל ישנה הוראה לגבינו מהי אם כן ההוראה בלהתחפש מעבר לשינוי החיצוני?

ישנם הטוענים כי למעשה פורים הוא היום היחיד בשנה בו אנו לא מתחפשים. אנו בוחרים להתחפש בחיינו לדמות מוערצת אותה אנו רוצים לחקות, או למשאלה כמוסה שמעולם לא הצלחנו להגשים.

מסופר על אדם עצוב שלא ידע את נפשו מרוב צער עד שנאלץ להגיע לפסיכולוג. הפסיכולוג ישב עמו שעות ארוכות, הציע תרופות ופעילויות שונות, אך לשווא - כלום לא הועיל.

לבסוף אמר המומחה: "הייתי מציע לך להשתתף במופע הקרוב בהיכל התרבות בעיר. בדרך מפורסם מאוד הולך להופיע שם. כל מי שהשתתף חזר עם בטן כואבת מרוב צחוק. כדאי לך להשתתף במופע... אולי הוא יוציא אותך מעצבותך התמידית".

הרים הפצינט עיניים מלאות כאב: "אדוני הדוקטור, הבדחן ההוא - זה אני!..."
נגיע אם כן למסקנה:

אין לשפוט אדם לפי מראהו החיצוני. תמיד נסה להביט לעומק. זהו בדיוק מה שביקשו חז"ל להטמיע בנו. חג הפורים הוא הזמן להסתכלות - לירידה אל העומק.

ניתן ללמוד המון על הפרצוף הנמצא מאחורי המסכה, ולשאול את עצמנו: האם באמת אני מצליח בחיים? בחינוך ילדיי? האם זו הדרך שמובילה אל תכלית חיי?...

חג הפורים הוא זמן להתבוננות וחשבון נפש, דהיינו לגלות את הנסתר.

לא בכדי נקרא ביום זה את "מגילת אסתר" שמשמעותה גילוי הנסתר...

הבה ננסה לקחת את עצמינו ברצינות דווקא ביום ה"מבדח" הזה...

בנים אתם לה' אלוקיכם

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה"

איתא במדרש תנחומא בשעה שציוה הקב"ה לישראל פרשת הקרבנות, נתקבצו אומות העולם אצל בלעם הרשע. אמרו לו: מפני מה ציוה הקדוש ברוך הוא דוקא לישראל פרשת הקרבנות, ולמה לנו לא ציוה? אמר להם בלעם: שוטים שבעולם, ישראל שקיבלו את התורה נתן להם פרשת הקרבנות, אבל אתם שלא קיבלתם את התורה לא נתן לכם פרשת קרבנות. ולכאורה יש להקשות מה הקשר בין התורה לקרבנות? אמת ויציב שאומות העולם לא קיבלו את התורה אבל עבירות יש להם אם הם עוברים על שבע מצוות שנצטוו, ומדוע לא תינתן להם האפשרות להתכפר ע"י הבאת הקרבנות? ונראה ליישב ע"פ משל לאדם יש גביע זכוכית יקר ערך, שקיבל בירושה מאבות אבותיו והיה הגביע בעל ערך כספי ורגשי כאחד, והנה יום אחד לא נזרה אשתו, ובמהלך עבודות הבית, נפל הגביע מידה ונשבר. מה תעשה האשה כדי להינצל מרוגזו של בעלה ומה היינו מייעצים לה לעשות? העצה היא שהאשה תבשל תבשיל מיוחד שבעלה אוהב ותערוך את השולחן יפה, ותעשה מה שעשתה אסתר המלכה... ותשא חן וחסד לפניו. שהרי בלאו הכי לא יגרשנה בעלה על דבר כמו זה, ואם תעשה כן אף לא יקצוף יותר מדאי. ואולם אם הפקיד אותו אדם את הגביע למשמרת בידי אדם זר, והלה שברו, אזי לא יועיל אם יזמין השומר את בעל הגביע למסעדה מהודרת ויוקרית ומחוייב השומר לשלם את הנזק לבעל הגביע ממיטב כספו. ועפ"ז אפשר להבין דברי המדרש הנ"ל קבלת התורה היתה למעשה כריתת ברית עם הבורא, וככל שהעבירה חמורה ככל שהיא משחיתה ומכעיסה אנו חשובים ויקרים יותר לבורא יתברך, והוא עצמו יעץ לנו כיצד לפייסו כביכול, ע"י מעשה הקרבנות. אבל אומות העולם שלא קיבלו את התורה לא כרתו עם הבורא ברית ומדוע יתפייס עמם בקרבן? שלם ישלמו את מלוא המחיר, ויענשו אף על השוגג כמזיד.

הבנה זו מחממת כל כך את הלב, ומרגשת את הנפש. בנים אנו לה' אלוקינו, עמו ובני בריתו, ובן מבקש למצוא חן בעיני אביו, וכן אשה בעיני בעלה. גם כשאנחנו שוברים כוס... משתדלים הם לעשות לבורא מטעמים כאשר אהב: עוד מזמור תהילים, עוד שיעור תורה, עוד מצוה, ועוד מעשה חסד וכדברי המשנה באבות: חביבין ישראל שנקראו בנים למקום, חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום שנאמר "בנים אתם לה' אלוקיכם" המהות של ישראל מתבטאת דוקא במושג "בנים" וכשם שבבן גנוזים כוחותיו של האב כך בישראל גנוזים כוחות מיוחדים, כוחות של אמונה וקדושה, נשמה יהודית, מהות יהודית מיוחדת הקיימת תמיד ואפילו אם מעשיהם מקולקלים. יעודנו הוא לגלות את המהות הגנוזה בנו, ולהוציאה אל הפועל בחיי המעשה, ע"י חיים של קידוש ה' בעולם.

בברכת שבת שלום,

רב בית הכנסת

סיפור השבוע

פורים של גבורה

כעבור שעות אחדות התאמת החשש. לפנות בוקר התפרץ אל הצריף קצין גרמני. בחימה שפוכה החל לצרוח על האסירים: "חבורת יהודים ארורים! אתמול נשמעו במקום הזה דברי-בלע. מי הם ארוכי-הלשון הבזויים אשר העזו לפצות פה על מנהיגו הנערץ?"

המלשין ידע למסור לגרמנים רק את מהות האירוע שהתחולל אמש, אך בגלל החשכה ששרתה בביתן לא הצליח לזהות את שני האסירים האמיצים שעשו את המעשה. עתה ניסה הקצין הגרמני להוציא מפי דיירי הביתן את זהות ה'פושעים'.

הקצין שילח באסירים מבטים מזרי-אימה ומבשרי-רעות. צעקותיו הדהדו בכל הצריף, אולם שאלתו נותרה ללא מענה. הוא רתח מזעם. "אם תסרבו לגלות לי את זהות הפושעים, רעה ומרה תהיה אחרית כולכם. על דברתי!"

על-אף האיום, איש בצריף לא התנדב לחשוף את זהות שני האסירים. זעמו של הקצין גבר מרגע לרגע. אפשר היה לראות זאת על פניו שהאדימו כסלק. "יהודים מטונפים, (עפרא לפומיה) נותן אני לכם ארכה של עשר דקות. אל תאמרו אחר-כך שלא הזהרתי אתכם!"...

עשר הדקות חלפו והגה לא נשמע. הקצין איבד שליטה על עצמו. הוא צרח: "החוצה; לרוץ! לרוץ!". ואז החל מירוץ מטורף. הקצין וכמה מחבריו שישו לסייע לו, החלו להצליף באסירים שרצו במעגל וספגו מהלומות כואבות בפניהם ובשאר חלקי גופם.

"יותר מהר! יותר מהר!", צרחו מלאכי החבלה. זרמי דם הציפו את הפנים והידיים, הברכיים כשלו, והאסירים חשו כי עוד מעט יקרוסו תחתיהם. אף-על-פי-כן התגברו על הכאבים, ורק דאגה אחת אמיתית הטרידה אותם - הם חששו שמא יישברו שני האסירים וידו על 'פשעים', כדי להציל את חבריהם.

ואמנם, אחד מהם כבר עמד להישבר והתכוונן לצעוק כי הוא 'פושע' שהעז לדבר סרה במנהיג ה'דגול'. חבריו, שרצו לידו במעגל, הבחינו בכך ולחשו לו ללא הרף - "לא! לא! החזק מעמד! כולנו ערבים זה לזה!"...

בגרונות ניחרים, בלשוניות שנשתרבו החוצה מיושב ובלי אוויר לנשימה, רצו האסירים במעגל אין-סופי.

איש מהם לא ידע אחר-כך להעריך כמה זמן נמשך מירוץ התעללות אכזרי זה, שכן כל רגע נדמה בעיניהם לנצח. אולם זאת ידעו הכול בבירור - איש מהם לא נכשל בלשונו ולא הסגיר את אחיו.

אכן - סיכם פיבלוביץ את סיפור המעשה - גם לאסירי גרוס-רוזן היה נס פורים משלהם. ליתר דיוק, שני ניסים: נס אחד, שהמירוץ השטני לא הפיל חללים; ונס נוסף, שאף אחד מן האסירים לא נשבר בנפשו ולא הסגיר את רעהו. אכן, "נצח ישראל לא ישקר".

החיים בגרוס-רוזן היו קשים ומרים. גרוס-רוזן היה שם כולל ליותר מחמישים מחנות עבודה וריכוז בשלזיה התחתית. עשרות-אלפי יהודים הובאו למחנות האלה מכל רחבי אירופה והועבדו בהם בפרך. מרביתם הועסקו בתעשיית הנשק הגרמנית.

בשלב מאוחר יותר של המלחמה הוקמו בגרוס-רוזן גם מחנות מיוחדים לנשים. אסירות רבות שירתו את תעשיית הטקסטיל הגרמנית.

כחלק מההתעללות המתמדת של הגרמנים ביהודים עשו כל מאמץ לשלול מהאסירים את תחושת הזמן. לילה לא היה לילה ויום לא היה יום. האווירה ששרתה בגרוס-רוזן הייתה של רעב, השפלה ואלמות. כל אלה, לא פחות משפגעו בגוף, נועדו להשפיל גם את הרוח.

בתוך כל זאת הצליחו היהודים לשמור על צלם אנוש, לסייע זה לזה ולתמוך איש ברעהו. הם אפילו ניהלו לוח-שנה יהודי, מתוך שמירה, אמנם סמלית, על מועדי ישראל, מצוותיהם ומנהגיהם.

זה היה בליל פורים - סיפור לימים אחד האסירים, פינחס-מנחם פיבלוביץ שמו. האסירים התכוננו לשינת הלילה, כשמחשבות נוגות על שמחת פורים שאיננה מרחפות בחלל. ופתאום אחד האסירים נקט יוזמה ועשה מעשה אמיץ. הוא הזדקף על דרגש העץ שלו וקרא בקול נרגש: "יהודים, אחים לצרה, פורים היום! ביום הזה אנו זוכרים את הניסים שעשה הקב"ה לאבותינו כשהצילם מגזרת המן הרשע."

האסיר השתהה לרגע ומיד המשיך: "גם היום מונחת על צווארנו חרב חדה. שונאי ישראל מבקשים לכלותנו. אך אל יבוא מורך בלבבכם! גם המן בן-זמננו, הצורר הנאצי יימח שמו וזכרו, וכל חבורתו, לא יוכלו לעם-סגולה שבו בחר ה'. פעמי הגאולה נשמעים מרחוק, ובעזרת ה' נזכה לראות במו-עינינו בנפול אויבינו ובתקומת עמנו."

את דבריו סיים האסיר בקריאת "נצח ישראל לא ישקר!" ו"עם-ישראל חי!". אגלי זיעה כיסו את פניו, כאילו ביצע זה עתה עבודה מפרכת ביותר. שפתיו רעדו, עיניו בערו כלפידים, אך שום הגה נוסף לא יצא מפיו.

בעקבותיו קם על רגליו אסיר נוסף. הלה, שלא כקודמו, לא נשא נאום. תחת זאת פצח בניגון ערב ומתוק, על מילות ברכת "הרב את ריבנו והדן את דיננו... והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו... הנפרע לנו מצרינו."

אחר-כך שבו שני האסירים האמיצים אל משכבם הקשה ושקט מוחלט השתרר בצריף. כוס התנחומים - באומר ובשירה - הפיחה קורטוב של רוח-חיים בגופים הדוויים ובנפשות האומללות. ואולם טיפת הנחת הוטבעה בים של חרדה מן הבאות. הכול ידעו כי אם ייוודע הדבר לגרמנים - וכמעט לא היה דבר במחנה שלא נודע להם - לא יעברו על כך בשתיקה.

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא - מֵדַת הָעֲבוּה

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו" (ויקרא א, א)

כאילו הוא בדרגתו של בלעם!

לצד גדלותו הנפלאה של משה רבינו, אנו מוצאים את ענוותנותו המופלגת. בשעה שנגלה אליו הקב"ה בסנה היה משה מסתיר פניו ו"סִתַּר מֹשֶׁה פָּנָיו" (שמות ג, ו).

בבקיעת ים סוף עמד מן הצד. אמר לו הקדוש ברוך הוא: "וְאַתָּה הָרַם אֶת מַטְּךָ... עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ" (שמות יד, טז). בסיני עמד מן הצד. אמר לו הקב"ה: "עֲלֵה אֵלַי ה'" (שמות כד, א). לומר שאם אין אתה עולה, אין אחר עולה.

באוהל מועד עמד לו מן הצד. אמר לו הקב"ה: "עַד מַתִּי אֲתָה מִשְׁפִּיל עֲצֶמְךָ, אִין הַשְּׂעָה מִצְפָּה אֵלַי לך". תדע לך שהוא כן שמכולן לא קרא הדיבור אלא למשה שנאמר "ויקרא אל משה".

מה נואלו אנשים קטנים הרודפים אחר השררה והגאווה, וכמה היא ירודה מדרגתם. כאשר רוצים הם להגדיל ולהבליט את עצמם, הם משיגים את ההיפך כמו שאמר שלמה המלך: "גִּאְוֹת אָדָם תִּשְׁפִּילֵנּוּ" (משלי כט, ג).

זה היה סופו של בלעם הרשע. בראשית דרכו הבליט את עצמו: "נָאִם שָׁמַע אֲמָרִי אֵל וַיְדַע דַּעַת עֲלֵיוֹן" (במדבר כד, טז) ולבסוף ירד ממדרגתו עד שביקר את עצמו: "וַיִּתְּהִי אַחֲרֵיתִי כְּמָהוּ" (במדבר כג, י) ובתרגום: "כזעירא די בהון" (הקטן מביניהם).

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

מובא במדרש (רבה א, יג): "מה בין נביאי ישראל לנביאי אומות העולם? רבי חמא בר חנינא אמר: 'אין הקדוש ברוך הוא נגלה על אומות העולם אלא בחצי דיבור' כמו שנאמר: 'וַיִּקְרָא אֶל בָּלְעָם' (במדבר כג, ד), אבל נביאי ישראל בדיבור שלם, שנאמר 'וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה' (ויקרא א, א).

"רבי יששכר דכפר מנדי אמר: כך יהא שכוך, אין לשון 'ויקרא' אלא לשון טומאה, כמו שנאמר: 'אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טְהוֹר מִקְרָה לְלֵלָה' (דברים כג, יא). אבל נביאי ישראל בלשון קדושה, בלשון טהרה, בלשון ברוך, בלשון שמלאכי השרת מקלסין בו לקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר: 'וַיִּקְרָא אֶל זֶה וְאָמַר' (ישעיהו ו, ג).

ובילקוט שמעוני (הושע פרק י"ב, סימן תקכ"ח) מובא: "מה בין משה רבינו לכל הנביאים? רבי יהודה אומר: 'מתוך אספקלריה אחת, שנאמר 'וּמִרְאָה וְלֹא בְחִידִת' (במדבר יב, ח).

רבנן אמרי: 'כל הנביאים ראו מתוך אספקלריה מלוכלכת, כמו שנאמר 'וְאֶגְלֵי חֲזוֹן הִרְבִּיתִי וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה' (הושע יב, יא) ומשה ראה מתוך אספקלריה מצוחצחת שנאמר: "וַיִּתְמַנֵּת ה' יְבִיט" (במדבר יב, ח).

בעל הטורים בפרשתנו כותב על הפסוק "ויקרא" מדוע א' קטנה? רצה משה לכתוב "ויקר" כדרך שנאמר בבלעם. ומשמעות הדבר כאילו לא ניגלה לו ה' אלא במקרה.

גם כאשר שומע ציווי מפורש יוצא מפי ה' שעליו לכתוב "ויקרא" ולא "ויקר", מצא דרך להמעיט את כבודו וכתב את האות אלף קטנה.

נפלאים הם הדברים. נבואתו הייתה גדולה יותר מכל הנביאים כמבואר, בכל זאת רצה להשפיל עצמו לכתוב באופן שיהיה נראה

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן בן אסתר חניתי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט סיון בת אסתר עמית בת טובה יוסף בן רחמה נתנאל בן ג'ינה אילן בן ג'יליט אסף בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית יפית בת ג'ינה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחיימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה טובה בת אורה יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה מישא אסתר בת זוהרה שאול בן סילביה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה זהבה בת שושנה רייזל אליהו בן רחל נעיה בת שרה אליהו בן רחל יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בו גורג'יה ז"ל

רפואה שלימה לנוריאל בו אסתר

רפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן איריס ולילד אורי חיים בו שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י דן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

להצלחת אלי ברוט ומשפחתו

זמני לכת

ע"פ	כניסת לכת	צאת לכת	ריבוי חם
י"ט	17: 12	18: 25	19: 06
כ"א	17: 29	18: 22	19: 03
מ"ט	17: 30	18: 23	19: 04
כ"ג	17: 31	18: 24	19: 05

שואל ומשיב בהלכה - פורים

שאלה: מהן המצוות בהן אנו חייבים בפורים?

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון:

בליל י"ד - בין הגברים ובין הנשים כולם חייבים במקרא מגילה. אישה המטפלת בילדים או חולה ל"ע, חייב בעלה לדאוג לה, שתשמע את המגילה ממנו, אם הוא בקי בקריאת המגילה. בכל מקרה, ראוי ונכון לרב המקום לדאוג לכך, שתהיה לאחר קריאת המגילה לגברים קריאה נפרדת לנשים.

ביום י"ד - בין הגברים ובין הנשים חייבים שוב במקרא מגילה. לאחר מכן ייתן הבעל לחברו או לשכנו משלוח מנות - וכן האישה חייבת במשלוח מנות לחברתה. מעיקר הדין, די במשלוח אחד, שיש בו שני מיני מאכל. אולם, כל המרבה, הרי זה משובח. מעיקר הדין, יכול לצאת ידי חובת משלוח מנות בשני בקבוקי שתייה, אולם המחמיר - תבוא עליו ברכה. אדם ששלח בגדים, ספרים, טבק או כסף - דברים אלו אינם נחשבים כמנות. ואף אם הוא או אשתו אבלים תוך שנה או שלושים או שבעה, חייבים במשלוח מנות.

יש אומרים, כי טעם המצווה הוא הגברת הירעות בין איש לאחיו (ר' שלמה אלקבץ בפירושו על מגילת אסתר), ויש הדורשים את המילים: "משלוח מנות איש לרעהו" - רעהו ולא חברו, דהיינו מי שהוא רע עימך, ואילו להעביר את משלוח המנות ויש האומרים כי הטעם הוא כדי לסייע לעניים, המתביישים לבקש צדקה, כך שיוכלו לקיים את סעודת הפורים מבלי להתבייש - וכן ירגישו חלק מן הכלל ביום החגיגי (תרומת הדשן סימן קי"א).

לאחר מכן יש ליתן "מתנות לאביונים" לשני אביונים. שיעור מתנה, שנותן לאביון הוא כדי סעודה, שיכול לקנות לעצמו (כגון: פיתה פלאפל ושתייה, כ-20 ₪ לכל אביון). אחד עבורו ואחד עבור אשתו ועבור כל אחד מבניו, שהם מעל גיל י"ג. יש ליתן ביום הפורים את הכסף לעני, או ליתן לגבאי צדקה, שאוסף עבורם ויזכה להם באותו היום.

וכן יש לערוך "סעודת פורים". לכתחילה, יעשה את הסעודה עם לחם ובברכת המזון יזכיר 'על הניסים', ואם שכח - אינו חוזר. ובסעודה זו אף האישה צריכה להשתתף. הגם שיש מצווה לשתות יין ולהתבסס (כיוון שכל הנס היה על ידי יין- ושתי נטרדה במשתה היין ובאה אסתר ונבחרה למלכה במקומה וכן ענין מפלתו של המן היה על ידי היין), מכל מקום, אם מחמת שכרותו עלול לבוא לידי קלות ראש, או זלזול ולו במצווה אחת, מוטב שלא ישתכר.

מקומות, אשר מוקפים חומה מימות יהושע בן-נון: אותן הלכות רק שמקיימן ב-ט"ו אדר!

פורים עת רצון

פעם בסעודת פורים, פנה האדמו"ר מגור צ"ל, הרב יצחק מאיר אלטר (בעל 'חידושי הרי"ם'), אל חסידיו ואמר להם: "פורים הוא עת רצון, וכל מי שרוצה לבקש משהו יכול לבקש, שהרי כתוב במגילה: 'לְעֵשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ' (אסתר א, ח), ואומרים חז"ל: שבפורים 'כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתֵנִים לו'.

הרה"ק רבי אברהם אלימלך פרלוב מקארלין הי"ד פגש פעם בפורים אברך, שהלך בדרך עם בתו הקטנה. שאל הרבי: "לאן פניך מועדות?", השיב הלה, שבתו סובלת ממיחושים שונים, והוא הולך לרופא פלוני, כדי שיבדוק אותה. תמה הרה"ק מקארלין ושאל: "וכי בפורים הולכים לרופא? ה'שתיה' היא 'הרפואה' ביום פורים", ונתן לו משקה כדי לתת לה, ואכן, ברגע שנתן לבתו הקטנה מה'משקה', נעלמו כל מכאוביה והתרפאה.

אנו מבקשים, וממש מפילים תחינה מכם, קוראי העלון לסייע לנו בהחזקת העלון

ותזכו בזכות הנפלאה של החזקת התורה

העלון ב"ה יוצא בכ-6,500 עותקים! אנו נמצאים בחובות מול בית-הדפוס וחייבים את עזרתכם.

עריכת העלון והפצתו נעשית ע"י מתנדבים כך שהתרומה הולכת ישירות אך ורק לבית-הדפוס!

אנא סייעו בעדנו להחזקת העלון! העלון אינו מכיל פרסומות.

זכות המצווה בעז"ה תעמוד לכם אלף המגן בבריאות, הצלחה, נחת מהילדים, שידוכים, זרע בר-קיימא, פרנסה בשפע וכל מילי דמיטב ולהבדיל גם לעילוי נשמה.

ניתן לתת את מחצית השקל לטובת העלון. למעוניינים, נא לפנות לליאור 052-7652084.

כמו כן, ניתן לשלוח צ'ק, לפקודת 'דפוסית' בצרוף קרוס (בית-הדפוס בו אנו מדפיסים) ולשלוח לכתובת למצוינת

למטה או להפקיד ישירות לחשבון- מס' בנק 10 (בנק לאומי). סניף מס' 678. חשבון מס' 02798958

(החשבון ע"ש ליאור עצמון- בהפקדה בבנק לאומי)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- האדמו"ר הרב יוחנן סופר מערלוי זצ"ל

האדמו"ר הרב יוחנן סופר מערלוי זצ"ל הידוע כ'אמרי סופר'- נולד ב-י"ג בטבת ה'תרפ"ג (1923) בערלוי (הונגריה). דור חמישי לחת"ם סופר. בצעירותו למד בישיבת ורפלט שבהונגריה ובישיבת יארמאט. במהלך ימי מלחמת העולם השנייה היה במחנות עבודה שם חיזק יהודים להמשיך בחיי תורה וחסידות על אף הקשיים.

לאחר תום המלחמה הגיע לעיר בודפשט שבהונגריה. בשנת ה'תש"ז (1946) הקים את ישיבת ערלוי עם בחורים שנתורו מקהילת ערלוי כאשר הרב עמד בראשה. בשנת ה'תש"י (1949) עלה לארץ עם קבוצת בחורים שלמדו איתו. התגורר בשכונת קטמון בירושלים ובמשך כ-40 שנה שימש כחבר נשיאות מועצת גדולי התורה של "אגודת ישראל". לתקופה קצרה התמזגו עם ישיבת פרשבורג בירושלים (בראשות הרב עקיבא סופר מח"ס "דעת סופר"), שם שימש כמגיד שיעור.

בשנת ה'תשי"ג (1952) הקים עם אחיו ר' שמואל בנימין את ישיבת אהל שמעון מערלוי (על שם סבו) בשכונת קטמון בירושלים. ייסד בתי כנסת וכוללים בריכוזים חרדיים בארץ ישראל ובח"ל הקרויים על שם אביו, הי"ד סופר, ותלמודי תורה על שם היכתב סופר. בנייני מוסדות בגבעת משה שבירושלים והמכון להוצאת כתבי יד, שהקים ע"ש היחת"ם סופר. מעולם לא הלך לישון כשפרוטה בכיסו. תמיד חילק הכל לצדקה. נפטר ב-י"ג באדר א' תשע"ו (2016). חי כ-93 שנים. ציונו בהר-המנוחות שבירושלים. בנו הגדול רבי משה מונה כאדמו"ר אחרי אביו.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' שמעון (רבה של ערלוי, בן היכתב סופר אב"ד פרשבורג).
סבא (מצד אימו): ר' יוסף אשר הלוי פולאק. **אביו:** האדמו"ר ר' משה. **אימו:** מרת טושנא שניפלד. **אשתו:** מרת מרים (בת ר' יעקב פאלל, נכד של אחות החת"ם סופר). **מרבותיו:** אביו, ר' משה. סבו, ר' שמעון. האדמו"ר ר' אהרון רוקח מבעלז, האדמו"ר ר' יעקב יוסף טברסקי מסקווירא, ר' יוסף אשר הלוי פולאק, ר' חיים אהרן דוד דויטש הי"ד (רב העיר באלאשא-יארמוט). **מתלמידיו:** ר' יעקב יוסף זינגר.

ילדיו: האדמו"ר ר' משה (רב קהילת ערלוי בירושלים, חתן ר' משולם יששכר אשכנזי), ר' יעקב (רב קהילת יכתב סופר בביתר עילית, חתן ר' מרדכי דוידוביץ), ר' אברהם שמואל בנימין (ראש ישיבת ערלוי), ר' שמעון (רב בית המדרש יתורת משה בצפת), ר' עקיבא מנחם (רב קהילת ערלוי בבני ברק, חתן ר' בעריש וייס), ר' זלמן ישעיה דוד (רב קהילת ערלוי בבורו פארק, חתן ר' ניישלאס), ר' אהרון (רב קהילת ערלוי באלעד). **מספריו:** **אימרי סופר** • **אפריון חתנים** • **יומין דחנוכה יקינה לשואה**.

הרב יעקב בער רוזמן, המשמש בקודש אומר, שלא בכדי ראינו את המוני התלמידים מתגוללים בבכי בהלוויית רבינו הקדוש. על סערת הנפש יכלו לראות נכוחה, כי התחושה הייתה כשל בניס לאב אוהב, והרבה מעבר לכך. הרבי היה בשבילנו הכול. הרבי, הראש ישיבה, המורה דרך והדוגמה האישית. כל תלמיד בישיבה היה אצלו כבן יחיד.

לפני כשלוש שנים בימי החנוכה, היה נהוג, שכל תלמידי רשת הת"תים דערלוי התכנסו לבית מדרשו לחזות בזיו פניו ולהתברר מפיו הקדוש. בשיאה של המסיבה עברו לפניו כל ילדי החמד.

וקיבלו מידי דבר מתיקה. כיוון שחולשתו כבר גברה עליו, הפצירו בו המשמשים בקודש שיחדל ממנהגו זה ויאציל מברכתו בכלליות על צעירי הצאן. אך הרבי לא ויתר. הוא רצה שיעברו לפניו אחד אחד, בהראותו פנים שוחקות ואוהבות לכל עלם רך. מדובר בכ-900 ילדים בלי עין-הרע! ראינו שהמאמץ כבד עבורו מאוד וסופו של התור המשתרך לא נראה באופק, ולכן הפציר בו בנו ממלא מקומו האדמו"ר שליט"א שיפרוש למנוחה ויברך בכלליות. אך הרבי לא ויתר עד לאחרון התלמידים, דבר שהתמשך לכדי שעתיים ומחצה! בשובו לביתו נענה ואמר לסובביו: "אכן קשה היה עבורי עד מאוד המאמץ המתמשך. אך רציתי להראות דרך למלמדים, שהיחס צריך להיות אל כל ילד וילד באופן אישי, באבהיות ובפרטיות, מתוך כבוד וחביבה, מתוך שימת לב והקדשת מחשבה לצרכים הייחודיים של כל אחד ואחד."

כאשר אחד הבחורים הצטנן ושכב במיטתו, הבחור הופתע לגלות, שבשעה שלוש לפנות בוקר הגיע הצדיק לחדרו. התברר כי רבינו יצא בקור הלילה של חודשי החורף כדי לשאול בשלומו.

הגה"צ ר' שמעון, רב קהילת תורת משה בצפת סיפר על רבינו כי מעולם לא נטל משכורת מהישיבה. הצדיק הסתפק בשכר קטן כיועץ המכון להוצאת כתבי החת"ם וגם זאת לקח רק עד גיל 65. לאחר מכן לא הסכים לקחת, בטענה, שהוא הגיע לגמלאות ואינו יודע אם מותר לו עוד לקחת כסף.

כל הפדיונות שהגיעו אליו לצד פתקאות היה שולח מיד לישיבה. לא אחת כשהתעוררה לו שאלה, היה קורע את הצ'קים שקיבל ומשליכם, וכאשר הגיע התורם, הוציא לו את הצ'ק הקרוע והחזיר לו. גם כשהיה מדובר במזומן, היה רבינו שומר את הכסף, ובהזדמנות הראשונה כשהגיע התורם, הוא החזיר לו את הכסף.

(מעובד מתוך 'שופריה דרבי יוחנן- המבשר')

כְּחָה שֶׁל תְּפִלָּה

עימו הלך והשתפר גם מצבה של הילדה. המשפחה התמלאה לבטים וספיקות בשל מצב הילדה: **"מה לעשות? האם לנסוע כמתוכנן לניתוח או לבטל את הנסיעה?"** הם פנו אליו, ואני השבתי בזו הלשון: **"הישועה תבוא, כשהילדה תהיה בחוץ לארץ"**.

כיוון שהאם ילדה בזמן ההוא בשעה טובה ומוצלחת, היא הוכרחה להישאר בישראל, ואבי המשפחה בלווית בנו הנשוי התארגנו ונסעו לאירופה עם הילדה החולה ובאמתחתם כל הצילומים, הבדיקות וההמלצות העדכניות של הרופאים לניתוח דחוף.

כשהם הגיעו אל המנתח המפורסם, הוא בדק שוב את הילדה, בחן את הצילומים, הבדיקות וכל יתר המסמכים, והוא הסכים לכל המלצות הרופאים, כי אכן יש צורך לנתח מוקדם ככל האפשר ואף קבע מועד דחוף לכך.

הזמן המיועד הגיע והילדה אושפזה בבית-הרפואה לקראת הניתוח, היא הייתה שרויה בצום לפי ההוראות, שנתן הרופא, ממתנה לבוא הרופא המרדים, שירדים אותה למשך שתיים-עשרה שעות רצופות!.

רגע לפני ההרדמה החליט הרופא לפתע, ללא כל הסבר: **"זוהי הרדמה רווית סיכונים, לכן אני מיעץ לערוך שוב צילום לילדה ולבדוק, האם ניתן להרדמה פחות משתיים-עשרה שעות כדי למזער סיכונים מיותרים"**.

הצילום התבצע, וכולם המתינו במתח לתוצאות. את מה שראו שם – איש לא שיער ותיכנן מראש. נס!!!

במקום הגידול המסוכן התגלה כתם קטן בלבד. הרופא לא האמין למראה עיניו. הוא חשב, כי אינו רואה נכון ובדק שוב ושוב את התוצאות. לבסוף ביקש להמתין שבועיים ימים, ואז לערוך לילדה בדיקת סי. טי. נוספת, שתאמת ליתר ביטחון את הפלא הגדול.

שליחי המשפחה באו אליו לספר לי על הישועה הפתאומית ושאלו: **"האם להישאר שם שבועיים נוספים ולבצע את בדיקת הסי. טי. או לחזור לישראל ולבצע כאן את הבדיקה?"** השבתי להם: **"ב"ה, הישועה כבר הייתה. אפשר כבר לחזור לארץ ישראל"**.

כאן בארץ, לאחר שבועיים, שלחו הרופאים את הילדה לבדיקות סי. טי. ונוכחו לדעת, **שלא רק שהגידול הנוראי איננו, גם הכתם הקטן נעלם כלא היה!**

אני בכל פעם מתרגשת מהסיפור הזה מחדש: בואו וראו כמה גדול הוא כוחה של תפילה בכוונה. מכאן אני שולחת תחינה לכל אחד ואחת מישראל: 'אנא, השתדלו להתפלל לפחות פעם ביום תפילה אחת מתוך הסיודור ובכוונה!'

כשעם ישראל שמעו על אותה גזירה נוראה של המן הרשע, כשבדרך הטבע לא היה כל סיכוי להינצל ממנה, שכן אֶחָשְׁרוּשׁ מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם, הבינו, כי רק בורא העולם יכול להושיע, ואכן תפילות רבות עשו את דרכן אליו.

אין ספק, שהתפילות היו מעומק הלב, בבכיות עצומות, שכן כאשר האדם נמצא במצב, שאינו רואה שום יכולת לצאת ממנו, אין ספק, שבאותו הזמן התפילה היוצאת תהיה מעומק הלב ויש בכוחה כדי להגיע עד כסא הכבוד ולשנות את כל איתני הטבע.

להלן סיפור, המעובד מתוך הספר הנפלא **'ברכת דוד'** שהביא את הסיפור מתוך **'שלישי באשמורת'** אותו מספרת הרבנית בת שבע קניבסקי ע"ה, לאחר שהגיעה אליה אישה ובפיה סיפור מצמרר:

"לבתה בת השתיים-עשרה התגלה גידול בגזע המוח ל"ע, הרופאים לאחר התייעצות עם מומחים הגיעו למסקנה, שלא קיים כל סיכוי להבראתה, כיוון שאין אפשרות לנתח בגזע המוח, שהוא מקום רגיש וחשוף לסכנות".

עצובה ובוכיה הגיעה אימה של הילדה החולה לביתי בבקשה למתן עצה טובה. לנוכח המצב העגום שאלתי אותה: **"האם את שומרת שבת?"** האישה השיבה בחיוב. **"האם את מתפללת?"** - **"אין לי זמן...."**, אמרה האישה.

"אני מטופלת בילדים קטנים ואיני מוצאת דקות פנויות לתפילה", המשיכה להסביר. ביקשתי, איפוא, ממנה: **"התפללי לפחות פעם אחת ביום. תפילה אחת מן הסיודור בכוונה, מכל הלב ובקדושה"**.

האם קיבלה על עצמה להתפלל בכל יום תפילה אחת מן הסיודור בכוונה ויצאה את ביתי. טרם יציאתה ביקשתי ממנה, שתדווח לי, מה שלום הילדה החולה.

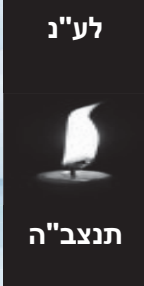
ואכן, בכל מספר ימים הגיע אליו ילד קטן, אחיה של הילדה החולה ודיווח, כי הילדה חשה יותר ויותר טוב ב"ה. פחות מתעלפת וממש ההטבה ניכרת לעין.

גם הרופאים שמעו ממנה, את אשר יעצתי לה ומה שהיא קיבלה על עצמה, והם אכן נוכחו לדעת, כי ב"ה, ישנה התקדמות רפואית ניכרת.

לאור זאת הם קיימו דיון מחודש ובסופו החליטו, כי כעת כבר יש מקום לניתוח ראש, אך התעקשו, שיש לשלוח את הילדה לאחת מארצות אירופה, לבית-רפואה ידוע, בו עבד רופא בינלאומי מפורסם, מומחה לניתוחי ראש, ויש לו הצלחות רבות במצבים מורכבים כעין אלו.

נקבע מועד לניתוח, מועד הנסיעה הלך והתקרב, אך יחד

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שבתי בן אסתריא טאון זצ"ל וולד יחיאל בן יוסף ז"ל הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברוק דב ז"ל אביבה בת איריון ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה שרה בת נרקיס אברהם בן יונה ז"ל עמירם בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל מסעוד בן יקוט ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל מזל בת שמעון חי יזיז בן קלרה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יוסף בן סעדה ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה רחל רפאת בת השמת ע"ה אסתר בת נעמי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל יוסף בן פרחת ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה מאיר בן נעמי ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל מסעוד בן יקוט ז"ל דניאל רפאל בן חגית ז"ל זילפה בת רנדה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה אביבה לושי ע"ה אברהם בן דינה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה רחל ע"ה אלו בן סעדה ז"ל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל מיכל רבה בת שרה ע"ה ע"ה נעמי בת כותון ע"ה מרים בת בלה ע"ה צדיק חכם בן חזלה ז"ל ע"ה שני בת אסתר ע"ה מסוד' בת חביבה ע"ה יונה בן סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל שרה בת מורברי רחל ע"ה אלו בן סעדה ז"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל שמואל בן רבקה ז"ל משה בן רוזה ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעמי בת גורג'יה ע"ה דוד בר חסיה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל שמעון בן שמחה ז"ל ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעמה ע"ה שמעון בן חנה ז"ל גורג'יה בת נעמה ע"ה

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

או צרות הפרשה

פרשת "זקרא"

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה" (א, ב).

ולא מן החיה, הכשיר הכתוב לצורך קרבן הבהמות שהן נרדפות, ופסל החיות שהן רודפות. ומוזה דרשו רז"ל (שבת פ"ח):
"הוי מן העלובין ולא מן העולבין, מן הנרדפין ולא מן הרודפין."

לפנינו סיפור מרגש ומאלף ביותר, שאירע לאחרונה במשפחה יקרה מאזור ירושלים. לבני הזוג, בן יחיד בלבד, שנולד לפני תשע שנים. בעת לידת הבן, אירע סיבוך שגרם לסיכון חיי היולדת והעובר. בניסוי-ניסים נולד וולד בריא ושלם וגם היולדת ניצלה, אך הרופאים הודיעו לבני הזוג, שמעתה האשה לא תוכל להיפקד פעם נוספת, כי ההריון והלידה עלולים לסכן את האם ואת וולדה.

בנם של בני הזוג, שלא היה מודע לבעיית אמו, פנה פעמים רבות אל אמו בשאלה "מדוע אני בן יחיד, למה אין לי אחים?!"
בכל פעם האם היתה מתחמקת מהשאלה. את האמת המרה, חשבה בליבה, אספר לבני בשלב מאוחר יותר.

ויהי היום, הגיע הילד הביתה ושאל את אביו: "אבא, במקרה שהיום השמיני ללידת תינוק נופל ביום חג השבועות - האם עושים אז את הברית?!", האב היה מופתע מעט מהשאלה, והגם שלא הבין את פשרה, השיב לבנו: "כן, בוודאי שמלים את הבן בחג השבועות, שכן אפילו בשבת קודש מלים את הבן אם מדובר ביום השמיני ללידתו". והשיחה הסתיימה.

כעבור מספר ימים, האם עברה בדיקות שגרתיות בקופת-חולים, ולחרדתם של בני הזוג והרופאים, התברר שהיא בהריון. הרופאים הודיעו לבני הזוג בצורה חד משמעית, כי עליהם לבצע הפלה בהקדם. הבעל מיהר להתקשר אל רבו ושאלו האם אכן יעשו את ההפלה, והלה פסק, שלאור הנסיבות אכן יש לשמוע לדברי הרופאים ולהפיל את העובר.

התור להפלה נקבע כבר למחר, אלא, שבאותו הלילה, כאשר האב עמד לומר עם בנו קריאת שמע שעל המיטה, נזכר לפתע בשאלה המזורה אודות ברית המילה בשבועות, וביקש לברר: "אולי תגלה לי מה פשר שאלתך על הברית בשבועות?!"

הבן השיב בשפתו הטבעית והילדותית: "אבא, אתה בוודאי זוכר שפעמים רבות לימדת אותי שמקובל בידינו מצדיקים וקדושים, שקיימת סגולה מופלאה לכל הישועות, והיא, שבשעה שפוגעים באדם, ומעליבים אותו, והוא אינו מגיב, ומכניס את עצמו על ידי כך לחבורת-הקודש של 'הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים' - זה הזמן הטוב ביותר לבקש ולהתחנן לפני ה' יתברך על מה שרוצים".

ממשיך הילד ומספר, והדברים מבהילים כל לב (רק נזכיר שוב - מדובר בילד בן תשע!): באותו יום, אירע לי דבר קשה בבית הספר. אחד הילדים העליב אותי מאוד מאוד, הוא 'שפך' עלי קיתונות של גנאי, וכל זה לעיני תלמידים רבים, שחלקם החליטו להצטרף אליו ולפגוע בי. למרות שהרגשתי שדמי נשפך, החלטתי שלא להגיב לכינויים הפוגעניים. רצתי לפינה נסתרת, וזעקתי מקירות ליבי, מתוך בכי ודמעות: "ריבונו של עולם, ספגתי עלבונות ובושות, ולא הגבתי במאומה, ואני אף מוכן למחול בלב שלם לכל המצערים אותי, אך דבר אחד אני מבקש - אנא ריבונו של עולם תן לי אח במתנה!!!"

הילד (שאינו יודע כלל מהבדיקות של אמו ומההפלה), מסיים ואומר לאביו: "הרגשתי שתפילתי התקבלה במרום. מרוב התרגשות רצתי מהר, ולקחתי לוח שנה, והתחלתי לספור מאותו היום תשעה חודשים, כדי לבדוק באיזה יום ייולד אחי הקטן... בדיקתי ומצאתי שיום לידתו נופל בדיוק שבוע ימים לפני חג השבועות, ולכן באותו ערב שאלתי אותך האם עושים ברית בשבועות..."

האב שנפעם מאוד מדברי בנו, לא יכול היה להתאפק ופרץ בבכי. מיהר לספר לאשתו את המעשה, וכשהאשה שמעה את הדברים המרגשים, אמרה לבעלה: "עלינו לעשות שוב שאלת-רב בנוגע להפסקת ההריון, כי אם זכינו להיפקד הודות לתפילה המיוחדת של הבן שלנו - תפילה בעת רצון, מעומק ליבו הכואב של ילד זך וטהור - אולי מהריון כזה לא תצא תקלה".

הבעל התקשר לרבו, ותשובת הרב היתה: "זו שאלה חמורה שאיני יכול להשיב עליה. יש להפנות את השאלה לאחד מגדולי הדור". פנה אפוא האב, עוד באותו הערב, לאחד מפוסקי הדור, ולאחר ששמע הרב את כל פרטי המעשה, ובחן היטב את דברי הרופאים ואחוזי הסיכון, השיב: "אם ההורים חדורים באמונה בה' יתברך, יש להם רשות להמשיך את ההריון, ולה' הישועה". (כמובן שאין ללמוד מכאן למקרים אחרים, אלא יש להפנות כל שאלה בפני עצמה להכרעת חכמי ישראל).

חודשי ההריון היו רצופים בבדיקות וביקורות, ובחודש האחרון האם שהתה בבית החולים ל'שמירה'. טרם הלידה, בית החולים גייס צוות של שמונה רופאים מומחים (!) שנכחו בחדר הלידה. תהליך הלידה הניסי, עבר בסייעתא דשמיא בשלום - לבני הזוג נולד בן בריא ושלם, וגם האם ניצלה ולא נגרם לה שום היזק מההריון והלידה, דבר שעורר התפעלות רבה אצל הרופאים הבכירים. (אגב נציין, שהברית נערכה מספר ימים לאחר חג השבועות תשע"ד, אך אין זה מגרע בכי-הוא-זה מהמעשה המאלף וקידוש השם הגדול שגרם לו אותו ילד).

למדנו אפוא, שקיימת סגולה נפלאה, שברגע שאדם הושפל והתבזה, יכול באותה שעה לפעול ישועות במידה וישתוק ולא יגיב על עלבונו, אלא יפנה אל הבורא יתברך בתחינה, ומסוגל באותה שעה לזכות לניסים (ופריו מתוק).

"דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א, ב).

תחילה הרחיב את הנושא "בני ישראל" על ידי כלל: "אדם". וכך בראש תורת הקרבנות הרי הוא פותח שער לכל אדם באשר הוא, - ולא רק לאדם מישראל. כל אדם זכאי להקריב קרבן בבית המקדש.

יהודי מבלגיה שלח אל מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א את השאלה הבאה:

לפני יציאתי לביקור בארץ ישראל, פנה אלי שכני הנכרי ושאל: 'האם אתה עומד לבקר בכותל המערבי?', 'בוודאי השבתי, והנכרי המשיך: 'שמעתי שזהו מקום התפילה הקדוש ביותר, ושרבים מכניסים לבין האבנים הקדושות פתקים עם בקשות ותפילות... האם אוכל לתת לך פתק עם תפילה לבריאות לכל בני ביתי ובקשה לפרנסה טובה, ואת הפתק תנעץ עבורי בכותל?'

שואל היהודי: כיצד עלי להתייחס לבקשת הנכרי?

השיב מו"ר שליט"א: לאחר שלמה המלך בנה את בית המקדש, התפלל להשי"ת ובין השאר ביקש (מלכים-א', ח', מ"א-מ"ג): "וגם אל הנכרי אשר לא מעמד ישראל הוא, ובא מארץ רחוקה למען שמך, כי ישמעון את שמך הגדול, ואת ידך החזקה וזרועך הנטויה, ובא והתפלל אל הבית הזה, אתה תשמע השמים מכון שבתך, ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי, למען ידעון כל עמי הארץ את שמך, ליראה אותך כעמדך ישראל, ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה אשר בניתי". וכן נאמר בנביא (ישעיה נ"ו, ז'): "כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים", וביאר הרד"ק: "לכל העמים - כמו שאמר שלמה בתפילתו 'וגם אל הנכרי', כל שכן לשבים לדת ישראל". וכמו כן, הלכה בידינו שמקבלים מהנכרים עולות שבאים בנדר ונדבה, ומקריבים אותן על גבי המזבח (רמב"ם מעשה הקרבנות ג-ב).

ולכן ניתן לקחת את פתק התפילה של הנכרי ולהניחו בכותל (כאשר ברור שאין בו חשש פנייה לע"ז וכדו').

מסופר בספר רבי שמעון חסידא, על הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל: שמו של רבינו יצא לתהילה גם בקרב השכנים הנכרים, שידעו כי איש קדוש הוא, והאמינו בכח תפילותיו. פעם קרה שאחד הגוים, בעל מאפייה גדולה בעיר, לקה בהתקף לב, והגיע עד שערי מוות. באה אשתו אל בית רבינו, והיא מתייפחת בבכי שיתפלל לרפואתו. פתח וקרא: "רביש"ע הרי יש לך כל כך הרבה גוים עלי אדמות, רפא נא גם לזה שיוסיף ויחיה..." (יעויין בשיד תמיד' כללים ל"ק"י"ז), ותפילתו הועילה: ישיבה רוחו של הנכרי אלי, עד שהבריא חלוטין. מאז והלאה, במשך שנים רבות נהג האופה הנכרי לחלק בכל יום ישישי חלות לעניים יהודים לכבוד שבת, מבלי לבקש עבורם כל תמורה, לאות הכרת טובה מצדו לרבו זצ"ל. והיו הולכים יהודי העיר באופן קבוע למאפייה שלו, כדי להשליך קיסם לתוך התנור, כדי להינצל מאיסור פת עכו"ם (ופריו מתוק).

"ונפש כי תקריב קרבן מנחה" [ב, א].

מעשה בראובן שנשע ברכבו, והנה הוא מבחין בשמעון שעמד על אם-הדרך והמתין לטרמפ. ראובן עצר, ולאחר ששמע שנוסע הוא לאזור ביתו של שמעון, הזמינו להצטרף אליו.

במהלך הנסיעה, עצר ראובן הנהג ברחוב סואן והומה אדם, ושאל את שמעון: 'האם יש לך רישיון נהיגה?'. שמעון השיב בחיוב. אמר לו ראובן: 'תראה אני צריך לצאת לצורך סידור מסוים, אשוב בעוד כרבע שעה. אבקש ממך ידידי, שתעבור לישיב במקומי במושב הנהג, מכיוון שאני חונה במקום שאסור לחנות בו (כי עצירת הרכב במקום עלולה להפריע לזרימת התנועה), ואם יעבור כאן פקחים אני עלול לספוג קנס כבד', (וידוע שכאשר רואים הפקחים נהג שיושב ליד ההגה, אינם רושמים לו קנס). ראובן יצא לענייניו, ושמעון עבר לישיב במקומו.

כעבור רבע שעה כששב ראובן, חשכו עיניו... נבהל והזדעק: "שמעון איננו, ואני אנה אני בא!" הטרמפיסט לא היה ברכב, אך דבר אחר כן היה... דו"ח על סך שבע מאות שקלים, בגין חניה במקום אסור!

לפתע מגיע שמעון בריצה, כלו מתנשם ומתנשף. 'איפה היית?' זעק ראובן. ומה משיב שמעון? - 'נוכרתי פתאום שטרם התפללתי מנחה, והנה הנסיעה עוברת... סקרתי את כל האזור, ומשאל הבחנתי בשום ניידת, נכנסתי לבית הכנסת הסמוך...'. 'המנחה הזו תעלה לך ביוקר', הודיעו הנהג, תוך כדי שמושיט כלפיו את הקנס הכבד. 'חושבני שאני פטור מלשלם - הגיב שמעון - הרי היית מוכרח לצאת כדי לא לראש מנחה, ולא התכוונתי כלל להזיק לך'. עם מי הדין?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: נראה שיש לחייב את שמעון הטרמפיסט, משום שהוא אחראי על הקנס כהבעלים. ונבאר דברינו: הקנס מושת בגין ההמצאות של הרכב ללא נהג, במקום בו עלול הוא לגרום לנזקים ותאונות מחמת הפרעת הנסיעה השוטפת ברחוב. (פעמים שקיים צורך מידי לפנות את הרכב, כגון במקרה שאמבולנס או רכב חברת החשמל וכדומה צריך לעצור במקום). ועל כן שמעון (שנחשב ל'שומר שכר'), היה אחראי לדאוג שהרכב לא יזיק ולא יפריע לנסיעה הזורמת, וכאשר השאירו ללא נהג, הרי שהפקיר את הרכב באופן שהוא מזיק לרבים. והגם שבפועל לא נגרם נזק, מכל מקום על הפקרת רכב במקום שכזה מוטל הקנס. מה גם שבפועל, הפרעה נסיעת הנהגים בגלל שמעון, והוא זה שגרם לנזק זה, ולכן הקנס מוטל דווקא עליו, ולא על בעל הרכב שלא הפקיר את הרכב, אלא השאירו בידי בר-דעת (אחת שאלתי).

"וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בנזל" [ה, נא].

מעשה שהיה ביהודי שקנה במאפיה שתי עוגות גבינה, מלבניות וארוכות. העוגות נעטפו בנייר מיוחד, והניחו בשקית. יצא האיש מהמאפיה, ושם פעמיו לעבר הבנק, לשם עשית פעולה בנקאית מסוימת, כששתי חבילות העוגות העטופות מונחות בשקית שבידו. תור גדול השתרך באותו היום בבנק, והיהודי החליט להניח את שקית העוגות על הדלפק הסמוך למקום בו עמד, תוך כדי שהניח עליה את ידו.

והנה, מאחוריו עמדו שני ברנשים, שהבחינו בחבילות העטופות, ובאיש ש'שומר' עליהן בקפידה על ידי הנחת ידו. הם היו בטוחים שמונחים בהן המון שטרות של כסף, אותם עומד היהודי להפקיד בחשבונ.

זממו שני האנשים בלחש תכנית שטנית לחטוף בדרך מתוחכמת את החבילות. מה עשו? - האחד ניגש אל היהודי, כשבידו חבילה גדולה של שטרות כסף, וביקש: 'יראה נא, אני חלש מאוד בחשבון, יש לי כאן שטרות שונים, של עשרים, חמישים מאה ומאתים; בכל פעם שניסיתי לספור, התבלבלתי בחשבון, חזרתי לספור מהתחלה, ושוב נתקעתי בספירה... האם תוכל לעשות עמי חסד ולספור את שטרותי כדי שאדע את סכומם המדויק?'. 'בשמחה רבה', השיב היהודי במאור פנים, וקיבל בידו האחת את תכריך השטרות המרשרשים. הרים אפוא את ידו השניה מעל גבי חבילותיו, והתחיל בספירה.

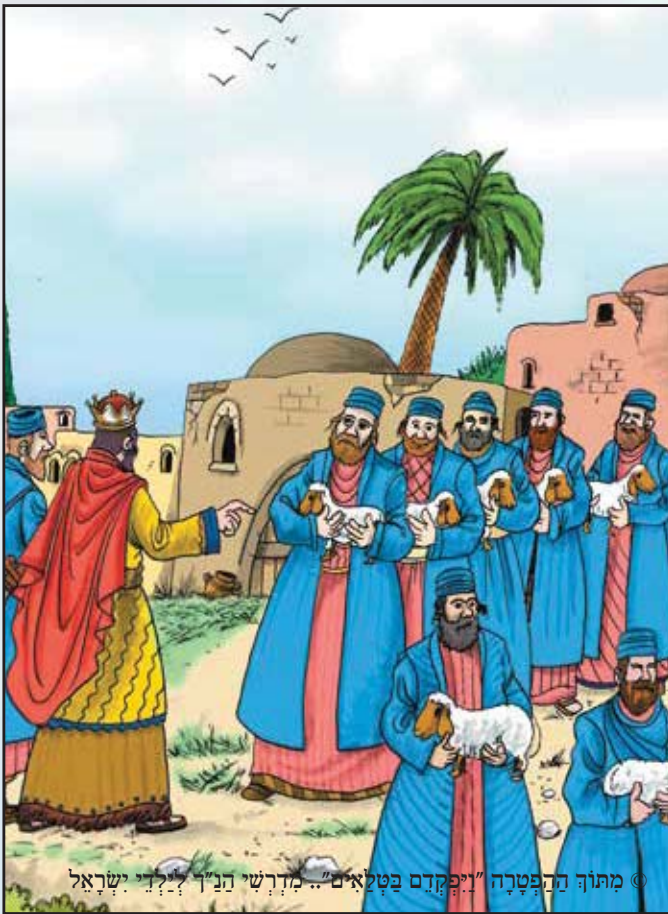
כעת הגיע תורו של הברנש השני לפעול. תוך כדי שהיהודי שוקע בספירה המסובכת, שלח האיש את ידו לעבר הדלפק, והתחיל 'לסחוב' באיטיות את החבילות... כשכבר היו בידו, נמלטו לפתע השניים בריצה מהירה, עלו על אופנוע ופתחו בדהירה. תוך שניות ספורות כבר נעלמו ואינם. הגנבים כאמור, חשבו שבחבילות מונחים אין-ספור שטרות, אך למעשה גנבו רק שתי עוגות גבינה בשווי ששים שקלים. בעוד שבידו של היהודי נותרו שטרות בסכום של... אלפיים שקלים!

הגיע אפוא בעל העוגות אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, ושאלתו בפיו: כיצד עלי לנהוג עם השטרות של הגנבים שנותרו בידי, האם זכיתי בהם, או שמא הם עדיין שיכים לגנבים?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: היה מקום לטעון, שבעל העוגות יוכל לזכות בשטרות שבידו, משום שהגנבים הפקירו אותם והתייאשו מהם, כאשר ברחו והותירו אותם בידו של בעל העוגות, והחליטו ששווה להם לוותר על אלפיים, כדי לזכות בימאות אלפיים שבחבילות. אולם, נראה שאין לטעון כן, משום שהפקר השטרות של אותם ברנשים הוא 'הפקר בטעות', (שכן מעולם לא היו מפקירים אותם אלו היו יודעים שהם נוטלים תמורתם חבילת עוגות), והדין הוא שהפקר שנעשה מחמת טעות אינו הפקר (יעיין בתוספות בפסחים נ"ז. ד"ה אלא). עוד יתכן לטעון שלא התייאשו מכספם, מאחר והם יודעים שבעל העוגות הנו יהודי צדיק ובעל חסד, וישיב לידם את השטרות לכשימצאו אותם.

ולכן, יש להורות לבעל העוגות, שאת דמי שתי עוגות הגבינה יטול לעצמו משטרות הגנבים, אולם את שאר הכסף יפקיד בידי גמ"ח נאמן, עד שיוגיעו הגנבים לקבל את כספם (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן זרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ שמואל בן חתון ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ אלון בן דינה ז"ל, לע"נ לדידה בת רחל ז"ל, לע"נ לזן בת פרווין ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ אסתר בן פרי ז"ל, לע"נ אברהם דוד בן תמר ז"ל, לע"נ לוצ'יאנו בן מיסה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

© מתוך הפטרה "ויקרא בטלאים" מדרש הנדב"ר לרבי ישראל

"ויקרא" (א, א)

שתי אפשרויות עומדות בפני אדם המבקש לשלח מתנה לחברו. או למסר את מתנתו בידי שליח מזדמן, או לבחר לו שליח מסוים שחפץ דוקא בו. אם פונת השולח היא רק להנות את חברו, אזי לא חשוב לו מי יהיה השליח שיעביר לחבר את המתנה, ויקרא אף לשליח מזדמן. לעצמת זאת, אם השולח מבקש לגרם הנאה גם לשליח, כגון שיתפכד בזה שהשולח בחר דוקא בו למלא את שליחותו, או כדי לתת לו שכר על שליחותו, במקרה זה יקפיד השולח לשלח דוקא את אותו אדם שהוא חפץ להיטיב לו.

כאותו שולח שבקש להנות גם את המקבל וגם את השליח, היה הקדוש ברוך הוא, שבקש למסר את התורה לישראל, ובקש להנות גם את משה רבנו - לכבדו ולתת לו שכר. מפני כך הקפיד ה' למנות דוקא את משה לשליחו, וקרא לו במיחד להודיעו על כך. וזהו "ויקרא אל משה" - שקרא לו באופן מיחד.

לפי זה יובנו דברי בעל הטורים שכתב, שמשה רבנו בענותותו לא רצה להתפאר בזה, שהקדוש ברוך הוא קרא אליו באופן מיחד. כדי להצניע זאת, בקש משה להשמיט את האל"ף מהמלה "ויקרא", כך שתשארנה רק אותיות המלה "ויקר", מלשון מקרה - לומר שה' נגלה אליו אף במקרה, כפי שנגלה לבלעם, שנאמר בו "ויקר ה' אל בלעם".

ואולם הקדוש ברוך הוא לא הסכים לכך, ודרש לכתב גם את האל"ף, כדי שידעו כלם שמשה לא היה רק שליח מזדמן, אלא שבחר דוקא בו בכונה תחלה. מה עשה משה? אמנם כתב את האות אל"ף, אלא שעשאה קטנה יותר משאר אותיות אל"ף שבתורה.

(הרה"ק ר צבי הרש מליסקא)

"ויקרא אל משה" (א, א)

מעשה בכותי שנטפל לרבי אלעזר והתריס כנגדו: "יותר משחבב הקדוש ברוך הוא את משה רבכם, חבב את בלעם".

"מדוע הגד סובר כך?" - הגיב רבי אלעזר למשמע דברי ההבל. "הבנתי זאת מהכתוב בתורתכם" - השיב הכותי בבטחה. "הן כתוב שם במפרש שכשבקש ה' לדבר עם משה, קרא לו שיבוא אל המשכן - ויקרא אל משה". ואלו באהבתו את בלעם, לא הטריחו הבורא לבא אליו, אלא הוא זה שהלה אליו שנאמר: "ויבא א-לקים אל בלעם".

כדי לסתם את טענתו המגנחת של הכותי, ענה לו רבי אלעזר במשלו:

"מעשה באיש מצרע, שבקש להפנס לארמון המלך. כשמצא את שער הארמון נעול, החל הולם בו בחזקה, וצועק וצווח שיתנו לו להפנס.

מוכן מאליו שהמלך לא הסכים להכניס מצרע זה לארמונו, ובקש לסלקו מהמקום. אף כיצד אעשה זאת? - הרהר המלך בלבו - הן איש בליעל ואלים הוא, ואם אשלח את משרתי לסלקו, עלול הדבר להעלות את חמתו, ועלול הוא להתפרץ הנה בכח, ולזהם את ארמוני.

מפיון שקף, לא ראה המלך לפניו בררה אחרת, אלא לקום מכסאו ולצאת בעצמו מארמונו, ולאיים על אותו מצרע נבזה, להסתלק מהמקום לאלתור.

לעצמת זאת, כשמבקש המלך לשוחח עם ידידו אהוב נפשו, אינו חושש מפניסת אהובו לארמון. אדרבה, חפץ הוא שיבוא אליו, וקורא לו ומזמינו להפנס פנימה".

הנמשל ברור. בלעם הוא כאותו מצרע, שהמלך - הקדוש ברוך הוא, נאלץ לצאת לקראתו. ואלו משה הוא ידיד נפשו ואהובו של הקדוש ברוך הוא, ודוקא משום כך, אין ה' יוצא לקראתו, אלא מזמינו וקורא לו להפנס פנימה אל אהל מועד.

(זהר ח"ג בלק דף ר עמוד א)

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם" (א, ב)

מדוע נכתב כאן גם "דבר אל בני ישראל", וגם "ואמרת אליהם"? הן הדבר נראה ככפילות מיתרת.

התרוץ הוא שבמלה "דבר" נצטנה משה לספר לבני ישראל על עצם קיומו של קרבן העולה, וזאת מבלי לפרט עדין את פרטי הדינים הקשורים אליו. לעצמת זאת במלים "ואמרת אליהם", נצטנה משה ללמד את פרטי דיני קרבן העולה: הפשטה, נתוח, אפן השחיטה ומקומה, מיהו שצריך לשחט את הקרבן, ואלו הם העצים הפשרים להבערת אש המזבח.

באור זה מתאים לכל מקום בתורה שבו נאמר: "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם". כך לדגמה במצות הציצית, שעליה נאמר למשה (במדבר טו, לח): "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית". הפונה במלים "דבר אל בני ישראל", שסיפר לעם תחלה על מצות הציצית באופן כללי. ואלו במלים "ואמרת אליהם", נצטנה משה לבאר לבני ישראל את פרטי מצות הציצית - אלו שנכתבו בפרוש בתורה, ואלו שנמסרו לחכמים בקבלה.

(רבנו בחיי)

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

רבי יצחק אבן וואליד < ש"ק ט' אדר ב' (תר"ל)

עוד בהיותו נער צעיר לימים, התיתם רבי יצחק מאביו, רבי שם טוב. על הפרנסה נפל על אמו האלמנה הצעירה, ובקושי רב עלה בידה להביא טרף לפיות ילדיה הקטנים. משאזלו כל חסכוניותיה, נאלצה האם למכר את שם המשניות שהיה ברשותו של בעלה המנוח, והדבר הסב לה עגמת נפש מרבה.

בראות רבי יצחק את צערה של אמו החל חוסך פרוטה לפרוטה, עד שעלה בידו לרכש את שם המשניות של אביו רבי שם טוב, ולהשיבו אל אמו.

רבי יצחק היה בקי בכל מקצועות התורה וההלכה, אך גם צנוע וענו, ולא החזיק טובה לנפשו. למחיתו עסק בכתיבת שטרות, והוא ומשפחתו בת ה-13 נפשות חיו בדחוקות רבה והסתפקו במועט.

הצעות רבות הופנו לפתחו, לכהן כרבם של קהלות יהודיות שונות ברחבי מרוקו. הצעות שהיו יכולות לשפר לעין ערה את מצבו הכלכלי. אך רבי יצחק, רב צניעותו, סרב לטל על עצמו את על הרבנות.

גם אנשי עירו תטואן שבמרוקו, הפצירו בו רבות כי יאות לכהן כרבם, אך אף הם נצנו על ידו בשלילה. ויהי כי כבדו עליו בקשותיהם והפצרותיהם, עקר רבי יצחק את מקום מושבו לעיר גיברלטר.

אך בני תטואן לא אמרו נואש. הם שלחו לגיברלטר שליחים שחזרו והפצירו בו לטל על עצמו את התפקיד.

משנכח רבי יצחק בגדל רצונם של בני עירו, נאות לבקשתם. הוא חזר עם השלוחים לתטואן, ונטל על שכמו את תפקיד רבנות העיר. תפקיד אותו מלא במסירות במשך 40 שנה. גם בתפקידו זה, נותר רבי יצחק צנוע ונעים הליכות, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

מטה מיחד היה לו לרבי יצחק, ששמשו כמקל הליכה. מטה זה עבר במשפחתו מדור לדור, ונודע בכחו הסגלי המיוחד לרפא חולים חשוכי מרפא, וסגלה ללדה קלה. בתוספת ברכתיו ותפלותיו של רבי יצחק, נושעו רבים מיהודי תטואן מהמטה הפלאי.

בהיותו בן 93, נחלש רבי יצחק, ובמשך שלושה שבועות שכב על ערש דני. אך גם ממטת חוליו, הקפיד להתפלל את כל התפלות, במנין שהתאסף במיוחד בחדרו.

בט' באדר תר"ל, עם כניסת השבת, בעוד שפתותיו מדובבות את המלים "מזמור שיר ליום השבת" עלתה נשמתו של רבי יצחק לגנוי מרומים. בצואתו הורה כי כאשר ילווהו למנוחת עולמים, לא ידברו בשבחו ולא יפליגו בתארייו אלא רק יאמרו ששמש כרב ודן, ותו לא.

רבי יצחק הותיר אחריו לברכה את ספרו "ויאמר יצחק", העוסק בענייני הלכה.

בתטואן קים עד היום הזה רחוב הנושא את שמו של רבי יצחק, זכרון לרב העיר הנערץ, ולחיים היהודיים ששקקו בעיר תטואן לפני שנים רבות.

יהי זכרו לברכה.

הדין שפל ישראל ערבים זה לזה, מכינן שאף אדם לא יודע מהם ואי אפשר להוכיחו, וכמו שאמר "הנסתרות לד' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו".

גם קרבן העולה, הבא לכפר על חטא המחשבה, הוא קרבן שבא לכפר על החטא פרטי ולא על חטא של כל עם ישראל, לכן נכתב הפסוק בלשון יחיד "יקריב אתו לרצונו".

(רבי יהודה אסאד)

"ונפש כי תקריב קרבן מנחה לד'" (ב, א)

שואל רש"י: מדוע בכל קרבנות הנדבה לא נאמר "נפש" אלא רק במנחה? משום שדרכו של העני להביא מנחה, ולכן מחשיב זאת הקדוש ברוך הוא כמי שהקריב את נפשו.

והקשה בעל ההפלאה: הרי קרבן של יונה או תור הוא זול יותר ממנחה, שבה מביאים עשירית האיפה קמח, שמן ולבונה. אם כן היו צריכים לקרא גם לקרבן העוף - קרבן עני - ולא מנחה? התשובה היא, כאשר אדם מקריב בעל חיים, קרבנו מכפר לו נפש תחת נפש, ואין צורך לומר על קרבנו "נפש כי תקריב".

אולם העני, החוסך מפתו הדלה, ומתענה לצרף הבאת המנחה, עליו יש לומר "ונפש כי תקריב" - למרות שהמנחה שמביא היא מן הצומח, ואיננו בעל חיים, נחשב העני כמי שמקריב את נפשו שלו.

(תורת משה)

"אדם כי יקריב מקום... תקריבו את קרבנכם"

"אם עלה קרבנו... יקריב אתו לרצונו לפני ד'" (א, ב-ג)

בפסוקים אלו נתן להבחין בשנוי לשונות: התורה פותחת בלשון יחיד - "יקריב", ממשיכה בלשון רבים - "תקריבו" וחוזרת ללשון יחיד "קרבנו" - "יקריב".

מהי הסבה לשנוי הלשונות בפסוקים?

כאשר אדם חוטא, כל עם ישראל משפעים מחטא זה, משום ש"כל ישראל ערבים זה לזה". כאשר החוטא מביא קרבן, הוא מכפר בקד על הפגם שלו ושל כל ישראל.

וכך אומר הפסוק: "אדם כי יקריב" - כאשר אדם חוטא ובא לכפר על פגם, "תקריבו את קרבנכם" - קרבנו מהנה כפרה לרבים.

אולם בחטא של מחשבה, שונה הדבר, שכן על מחשבות אין את

המגילה מספרת לי

כל מהות הפורים, המנהגים והמסלול שלה מלאה באירועים עשירים ואינדיבידואליים

פורים לגיל הרך

פורים ממש לגיל הרך בארבע מספרות ושרותק

חדש!

ניתן להשיג בציפי נילון על כל דף וכריכה חזקה ומיוחדת לעמידות ארוכת טווח

ניתן להשיג גם באידיש ובאנגלית

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל האמהלים

פרשת ויקרא

תשע"ט

270

מאוצרות אמונים

פיצד נתן להסמך על הבהמה בשעת הודיו?

א'סמך ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו (ד כ) במסכת יומא (לו א) מבאר שבשעת הסמיכה על הקרבן, היה בעל הקרבן מתודה על החטא שלצדד כפרתו הביא את הקרבן [ראה ב'כתב והקבלה' על פסוק זה ש'מפרט שמלת 'לכפר' פרושה 'להתודות'].

בהלכות יום הכפורים פסק ה'מגן אברהם' (תרו"ד) ש'משום ש'דיו הודיו להאמר בעמידה, לפיכך בעת אמירת הודיו אסור למתודה להשגן באופן שאם ינטל הדבר ש'עליו נסמך - הוא יפל, שכן סמיכה ש'כזו נחשבת כ'שיבה. לפי זה תמה ה'אמרי אמת': פיצד יכול בעל הקרבן להתודות בשעת הסמיכה, הלא הסמיכה על הבהמה נעשית 'בכל כחו' (תורה טו ב), ובאופן זה אם תנטל הבהמה יפל המתודה?

רבי יצחק יהודה טרוניק אב"ד קוטנא, ישב קט"ה זו בשני תרומים:

א. אף שהסמיכה נעשית 'בכל כחו', אין היא נעשית בכל כח הגוף אלא בכל כח ה'דעים בלבד [ראה במדןש (בר"ד סו י) שהכבשים שבארץ ישראל היו גבוהים במיוחד. לפי זה אף המביא כבש לא היה צריך להתכופף כדי להסמך עליו, והסמיכה היתה נעשית בכח ידיו בלבד]. כיון ש'כזו, אף אם תנטל הבהמה ישאר הנסמך על עמדו, ואין זו הסמיכה ש'אסר ה'מגן אברהם'.

ב. אסור הסמיכה בשעת הודיו נוגע רק למי ש'נסמך מחמת שהעמידה קטשה עליו, שאז הסמיכה מורה על גאווה, ואילו הודיו צריך להאמר בהכנעה. אף הסמיכה על הקרבן לא נועדה כדי להקל על בעליו, אלא כדי שיכניע את לבו ויבין שכל זמן שהחטא עליו - כמוהו כ'בהמה (ראה 'פנים יפות' על פסוק וזו), לפיכך אין היא פוגמת בהכנעה הנדרשת בשעת הודיו.

ברכה בלא אמן - פתבשיל חסר מלח

'וכל קרבן מנחתך במלח תמלח... על כל קרבנך תקריב מלח' (ב י)

מפני מה נכלל הצווי על מליחת הקרבן בפסוק זה? בספר 'שער בת רבים' באר:

תפלה בלא כונה - כמוה כתבשיל תפל ללא מלח. לפיכך כפלה התורה את אזהרתה על המלח, כדי לעוררנו שאף בזמן הגה שהתפלה היא במקום הקרבנות (ברכות כו ב) עלינו להקפיד 'למלח' את תפלותינו על ידי ש'כזו ב'הו קראו.

בדומה לכך המשיל המוכיח הקדמון רבי משה ב"ר יקר אשכנזי את ענית האמן' אחר הברכה למלח הנמתן כתבשיל: כפי שתבשיל משבח - כל זמן שלא יתנו

יראתו של אדם מן השורה הירא גם מפני בעלי השורה ש'מעליו, ליראתו של 'נשיא' - מלך, ש'מותו שאין הוא ירא מאחרים צריכה מדת יראתו להיות מקדשת במלואה לבורא יתברך.

לכך רמז הכתוב: **'אשר נשיא יחטא'**, אף אם: **'ועשה אחת'** - עבר עברה אחת בלבד מפלל העברות, נחשב לו הדבר כאלו עבר: **'מכל מצות ה' אלקיו... ואשם'**. כיון שלפי תקף מעמדו, צריכה יראתו להיות כפולה ומכפלת משאר בני אדם, וחובה יתרה מוטלת עליו להשמר מעברה.

וזאת גם בקשנתו בתפלות הימים הנוראים: **'ובכן תן פחדך ה' אלקינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה ש'בראתך...'** - ש'יראתנו ויראת כל הבריות תהיה מקדשת כלה רק אליה, ועל ידי כך: **'ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם'**.

פתיחי טעמים בשלח

'פיצד מברכין' על קרבן חטאת

'ואם נפש אחת חטאת בשגגה... והביא קרבנו שיעיר עדים תמימה' (ד כו-כז)

בתשובתו הידועה על כללי ברכות המצוות (הובא באבןדרהם ש"ר) נדדש הר"ן בן פלט שהכהנים היו מברכים ברכה מיוחדת על כל אחת מעבודות הקרבנות. ופרש **'המשנה למלך'** (מעשה הקרבנות א) שגוסח הברכה היה: **'אשר קדשנו בקדשתו אל אהרן וצגונו לעשות כך וכך...'** תמה רבי יעקב סיניגליה מגדולי אגונתו ובעל **'שבת של מי'**: מדברי ר"ן בן פלט נראה שהכהנים היו מברכים אף על הקרבת חטאת, ולכאורה סותרת ברכתם זו את היסוד שהניח בראשית דבריו, שאין מברכים על ברכה ש'חיובה בא כחל מעשה עברה, כהשבת גזלה וכיוצא בזה, לפי שאין זו ברכה אלא 'אוי', וכיצד יתכן הדבר?

בעקבות כך נטה רבי יעקב להכריע כי הכהנים לא היו מברכים על הקרבת החטאת. אף יש מהאחרונים שחלקו בין הדברים:

א. בעל **'יד דוד'** חלק: את מצות **'והשיב את הגזלה'** מקיים הגזלו בעצמו, ולכן אם יברך עליה אינו אלא 'מנאץ', אף את החטאת מקריבים הכהנים שלא חטאו כלל.

ב. עוד חלק ה'ד דוד': מצות השבת הגזלה נאמרה אף לגזול במייד, ואלו החטאת אינה באה אלא על שגגה, ולפיכך אין ברכתה נחשבת לגאון.

ג. ב'שד' חמד' חלק: בנסח ברכת החטאת אין מפרטים חטא כלשהו, אף אם נחייב את הגזול לברך: **'להשיב את הגזלה'**, נמצא הוא מפרט את החטא בברכתו, ופרוט החטא בברכה כמוהו כנאון.

'אבני יעקב' כ'תרות כה א: 'שד' חמד' מערכת זום הכפורים כ יח

בו מלח יהיה טעמו תפל, ומעט מלח הנמתן בו מתקן את כלו, כך הברכה - כמוה כתבשיל משבח שלא נתנו בו מלח, וה'אמן' הנענית אחריה היא כמעט המלח המתקן את התבשיל כלו.

אף על השגגות צריך להתודות

'נפש כי חטא בשגגה מכל מצות ה' אשר לא תעשינה' (ב ד)

דרש המגיד מדובנא: **'נפש כי חטא בשגגה'** - על האדם הנכשל בחטא לדעת כי הדבר נגדו לו: **'מכל מצות ה' אשר לא תעשינה'** - מפני שלא הקפיד לקיים את מצוות ה' בשלמות הראייה, שאלו היה מקימן קראוי, היו מגנים עליו מן השמים לבל יכשל בחטא.

כך יתבאר נסח הודיו שהובא במדןש (וי"ג א): **'ערב יום הכפורים צריך לומר: מודה אני כל רע שעשיתי לפניך, שדדך רע הייתי עומד וכל מה שעשיתי עוד לא אעשה כמוהו...'**; מפני מה אני מתודה על **'כל רע שעשיתי לפניך'** - אף על השגגות, מפני שאף הו נגרמו בעט"י, ש'כן: **'בדרך רע הייתי עומד'**, כלומר: לא קימתי את מצוות התורה קראוי.

אהל יעקב

רזי אמונים

מרמזי אמן בפרשה

ענית אמן כהקרבת קרבן

'אדם כי יקריב מפס קרבן לה' (ב א)

בפרשת הקרבנות מפרטים שלושה סוגי קרבנות: **'אשה'**, **'מנחה'** ו**'נסך'**. ראשי התבות: **'אשה'**, **'מנחה'**, **'נסך'** הוא: **'אמן'**, ללמדך כי היחוד והתקון שנעשה בבית המקדש בהקרבת קרבנות אלו, הוא מעין היחוד שנעשה בענית אמן, שמהותו - שלוב שמות ה'ה' וה'א' וה'ת' שהם בגימטריה 'אמן'.

ש'בטי יד: 'ל'מדיד ואלו' במדןש כח יא

'ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם'

'אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה' אלקיו אשר לא תעשינה בשגגה ואשם' (ד כ)

דרש רבי יששכר וינגוט רבה של צ'נסטוחוב: כפי שאינה דומה אהבת אב לבו יחיד - שכל אהבתו נתונה אליו, לאהבת אב וכמה בגים - שאהבתו מתחלקת ביניהם, כן הוא הדבר בנגוע ליראת שמים; אינה דומה

בעש"ק ח' באדר ב' יחול יום ה'אראייט של רבנו אליהו הפהן מאיזמיר [תפ"ט] בעל **'שבט מוסר'** וספרים נוספים. בספריו הגדולים הרבה רבי אליהו הפהן להזכיר את ש'בחה ומעלתה של ענית 'אמן'. להלן נביא מקצת מדבריו:

על הפסוק (אסתר ב ז): **'ויהי אמן את הדסה'** כתב רבי אליהו: **'אמן'** פתיב (חסר) ללמדך כי כיון שאסתר היתה יתומה מאב ואם, מרדכי הצדיק היה מלמדה מקטנותה לענות אמן, כפי שפסק הרמ"א (או"ח סכד ז); **'וילמדו בניו הקטנים לענות אמן כי מיד שהתינוק עונה אמן וזכה לעולם הבא'** (מנחת אליהו פרק לב).

אמרו חז"ל (ברבי רב ז א): **'כל העונה אמן בעולם הזה וזכה לעונה לעתיד לבא'**. טעם הדבר כי ענית אמן מנקה את האדם ש'קיים לתחיית המתים, וממילא יזכה לענות אמן לעתיד לבא (עני העדה פי תבא).

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות ויקרא - צו תשע"ט ♦ עלון מס': 14

השגחה שבועית

את המהפך הזה אי אפשר להפסיק

תקשיבו, תושבי בני ברק, אשדוד ומודיעין עילית. מקנאים בככם! אנשים מכל רחבי הארץ טענו, שלא הוגן לערוך את הכנסים רק בשלוש ערים מרכזיות. למעשה, התאריכים והמקומות נקבעו כך שלא יוכלו לשנות זאת, ואנשים פשוט הגיעו מכל רחבי הארץ, מהדרום ומהצפון.

"מהפך", אמר לי אחד מהמשתתפים - זה בדיוק השם המתאים לכנס כזה. מהפך בחיים, מהפך בחשיבה. זה כמו שאתה הולך במסלול אחד, ופתאום פותחים לך את העיניים ואומרים לך: הרי יש דרך קיצור! מה אתה עובד קשה כל כך? בוא לכאן, כאן יש אור ורוגע ושמחה אמיתית!

משתתף אחר סיפר - זה כאילו לקחו אותי, הניחו אותי במנוף, והרימו אותי גבוה. אה! איזה אוויר! איזה יופי! איזה עולם נפלא ברא הקב"ה! איך לא ראיתי את זה קודם???

- הרעיונות של ר' דוד, ואיך שהוא מניח אותם, שווים כל מאמץ. כשאומרים "שמעו ותחי נפשכם", מתכוונים לכנס הזה. אני מלא סקרנות לגבי ההמשך, יום "הדרך". עושה רושם ששם אקבל תשובות לשאלות בנושאים המעשיים שעדיין לא נגעו בהם בכנס.

המשתתפים בכנס "המהפך" נחשפו לפעילות הענפה של מכון שער הבטחון. היעד שלנו הוא להגיע לכל יהודי ויהודי עם הבשורה, שמאמונה ובטחון אפשר להגיע להכל! זה יעיל יותר מכל דבר אחר, זה מביא חיים רגועים, שלווים ומתוקים.

בקרוב, בס"ד, אנו מקוים להנגיש את הבשורה גם לצעירי הצאן, שכבר מגיל ילדות יתחילו לחיות עם זה, ולקבל את כח האמונה והבטחון, כדי שגם בעת כי יזקינו לא יסורו ממנה.

בברכת שבת שלום
פינחס שפר
ראש מכון שער הבטחון

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

12 תשובות על אסתר המלכה

מחדלים כאלה. כמובן, יש להתפלל ולומר תהלים, אבל יש פרוטקציה. אנשים משלנו ידברו בשבילנו. אסתר ידעה שבני ישראל סומכים עליה. הם חושבים שבקשרים שלה היא תציל אותם, ולא מבינים שהמצב הרבה יותר חמור ממה שנראה, ואין לה שום אפשרות להשפיע. היא הייתה צריכה לגרום להם להבין שאין מה לצפות ממנה. לכן היא הייתה מוכנה להשפיל את עצמה, שיגידו שהיא הזמינה את המן הרשע לסעודה.

אחרי כמה ימים שוב פוגש יעקב את ראובן - מה עושים? המן רוצה להרוג אותנו! ראובן לא נבהל - אל תדאג! יש לנו אחות בבית המלך! אבל אתה לא קורא עיתון - מעמיד אותו יעקב על טעותו המרה - רק חשבנו שהיא משלנו. היא עשתה קומזיץ עם המלך והמן. נחטפה לצד שלהם. אין לנו שום פרוטקציה. ריבוננו של עולם, אין לנו מי שיעזור לנו במצוקה נוראה זו, רק אתה לבדך! הננו צועקים אליך, אנה ה' הושיעה נא! רק אתה הוא מלך עוזר ומושיע ומגן! רק אתה יכול לעזור לנו!

זאת הייתה הדרגה של אסתר, לבטוח רק בבורא יתברך לבדו. היא השפילה עצמה בשפל נורא, שנראה היה כאילו חס ושלום היא מתחברת להמן הרשע, ובלבד שתגרום לכך שכל עם ישראל יאמינו רק בהשם יתברך, שהוא, ואין בלתו, ישמע וישוע!

לכן "בך בטחו אבותינו", זה מרדכי ואסתר. בימיהם לא הייתה שום אפשרות לבטוח באדם או בנדיבים. כל ישראל זעקו אל השם ונשענו רק עליו. אכן, הבטחון הוכיח את עצמו, ועד היום אנחנו חוגגים בשמחה עילאית את נס פורים, וקוראים את המגילה כמצוות היום, להודיע, שכל קוויץ לא יבוש, ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך!!!

(על פי שיעור 22)

בלמנצח על אילת השחר, פרק כב בתהלים, אומרים "בך בטחו אבותינו". אומר המדרש שוחר טוב - זה מרדכי ואסתר. הם סמל לבטחון בהשם! למה בחרו דווקא אותם? מה עם זכות קדימה? איפה האבות הקדושים? איפה משה ואהרן, איפה כל הנביאים? מרדכי ואסתר הם "סוף לכל הנסים", כמו שאילת השחר היא הכוכב האחרון של הלילה. במה זכו שעליהם נאמר "בך בטחו אבותינו"?

הבה נתבונן ונראה, איך התקיים הבטחון המלא בהקב"ה דווקא בנס פורים.

שואלת הגמרא (מגילה טו), מה ראתה אסתר שזימנה את המן? למה היא הזמינה את צורר ישראל לסעודה חגיגית עם אחשוורוש, רוממה אותו יותר מהגדולה שכבר קיבל, ונתנה לו תשומת לב כזאת? הגמרא מביאה שתיים עשרה תשובות משלושה עשר אמוראים, ואליהו הנביא אמר שכולם צודקים. זאת הפעם היחידה בכל הש"ס שיש 12 תשובות על קושייה אחת.

התשובה החמישית: רבי נחמיה אומר: כדי שלא יאמרו ישראל, אחות יש לנו בבית המלך, ויסיחו דעתם מהרחמים.

אסתר המלכה ידעה שהמצב קשה. הגזרה נוראה. צריך רחמים גדולים, ויש להתפלל ולבטוח רק בהשם. היא ידעה שישאל את ראובן חברו יהודי בשושן הבירה, שאל את ראובן חברו בדאגה: מה נשמע? מה קורה? אומרים שמחכה גזרה של כליה ושמד על ישראל, חלילה וחס! מה ענה לו חברו? יעקב, אל תדאג, יהיה בסדר! אסתר לא תרשה לאחשוורוש לעשות דבר נורא כזה.

זה כמו שאנשים מתבטאים היום: יש לנו עסקן שמבין, יש לנו נציג בעירייה, יש לנו מאכערים גדולים שלוחצים על המקומות הנכונים. הם לא ייתנו שיבצעו

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

רק שתי דקות

אני בא מאזור מרוחק בארצות הברית, הרחק ממרכזי היהדות הגדולים, מאי שם, קצה קצהו של העולם, מעבר להרי החושך. אמי שתחיה התייממה בגיל צעיר. ואיש לא דאג לחינוכה. היא הסתובבה בעולם ללא מודע ומכר, והלכה מדחי אל דחי. העובדה כי היא בת ישראל הלכה ונשכחה, עד שלדאבון הלב התחנתה עם גוי. אני הבן שלהם.

ידעתי שאמי יהודייה, אבל עובדה זו לא אמרה לי דבר. הדבר לא התבטא בשום דבר בחיי היומיום. למדתי עם כולם בבית ספר גוי, חוויתי את חוויות הילדות כמו כולם, ולא הרגשתי שום שוני. בהיותי בן שלוש עשרה החליטה אמי לערוך לי מסיבת יום הולדת גדולה במיוחד. אמנם חברי ערכו סעודות יום הולדת מפוארות. היו כאלה שהזמינו שפים מיוחדים וערכו בארים עמוסים עם אורות מנצנצים ושאר הבלים, הכל רק לכבוד חגיגה של יום הולדתם. עם זאת לא הייתה משמעות מיוחדת דווקא לגיל שלוש עשרה. העובדה כי לי ערכה אמא חגיגה כה גדולה בגיל הזה, הפתיעה אותי.

"אמא", שאלתי אותה, "מה קרה דווקא הפעם? מה מיוחד בגיל שלוש עשרה?"

"אתה יודע שאני יהודייה", אמרה לי אמי, "ואצל היהודים נהוג לציין את גיל שלוש עשרה באופן מיוחד. לחגיגה הזאת קוראים 'בר מצווה'."

גלגלתי על הלשון שלי את המילה החדשה. בר - מ צ ו ה. הרגשתי שאני ממשש כאן משהו גדול, אך לא ידעתי מהו. שאלתי את אמי, והיא אמרה שבחורים מגיל בר מצווה מתחילים לעשות דברים מסוימים שלא עשו קודם. הגמגומים לא סיפקו אותי, ואני התמלאתי ברצון עז לדעת יותר. המשכתי את חיי כמו קודם, ויחד עם זה התחלתי לחפש. פתחתי מפות וסרקתי את האזור במטרה למצוא קהילה יהודית. כך הגעתי לבית כנסת מרוחק למדי שהיה הקרוב ביותר למקום מגורי.

נכנסתי והתבוננתי. אנשים התכנסו בבית הכנסת והתחילו בתפילת שחרית. תחילה התבוננתי בהם בעיניים גדולות. אחר כך פשוט חיקיתי אותם. עשיתי מה שכולם עושים. לא ידעתי לשון הקודש, אבל לאט לאט קלטתי את המילים. לרוב לא הבנתי מה אני אומר. סידור מתורגם לאנגלית עזר לי להבין חלק מהתפילה. כך מצאתי את עצמי מתפלל שחרית יום יום, ולא מוכן להפסיד את זה. קם מוקדם, מתאמץ ויוצא אל בית הכנסת, בקור, בחום, בשרב, בכפור. השחרית הייתה הקשר היחיד שלי ליהדות. היום כולו המשיך כמו קודם. לא פעם תהיתי מה עושים יהודים אחרי שהם גומרים להתפלל. לאן הם הולכים? איך הם עובדים? יש עוד מצוות מיוחדות להם?

מצאתי את הנהג

כאן מדבר אברהם מביתר: מול התלמוד תורה שבו למדתי, חנה אוטובוס במשך כמה ימים. יום אחד, כאשר הסתיימו הלימודים, החלטתי לבדוק אותו מקרוב. ניגשתי אל האוטובוס הריק והשקט, וניסיתי לפתוח את הדלת. למרבה הפתעתי נפתחה הדלת. נכנסתי, והנה, כל האוטובוס "שלי". עברתי בין המושבים, התיישבתי בכיסא הנהג, לחצתי פה ושם, סובבתי קצת את ההגה. איזה יופי! אף פעם לא היה לי משחק ענק ומרתק כזה.

הייתי ילד טוב ירושלים. בתלמוד תורה לא רבתי עם אף אחד, התנהגתי למופת, ונחשבת לי לילד ממושמע וצייטן. איני יודע מה עבר עליי באותו זמן, רק זאת שיצר הרע הצליח לסחוף אותי ואת חבריי. למחרת סיפרתי לחברים על התגלית, ואחרי הלימודים נכנסנו כולנו, קבוצה גדולה של ילדים, לתוך האוטובוס.

הדברים יצאו לגמרי מכלל שליטה. במשך כמה ימים השחתנו והרסנו מה שאפשר. שברנו את ההגה, הוצאנו מהמקום את לוח השעונים, שברנו את החלונות, קרענו את הריפוד של הכיסאות, והכל מתוך שובבות וחוסר מחשבה. האוטובוס הפך למין "מחנה" של הכיתה שלנו.

לא עבר זמן רב, והנה בעל הבית הגיע. הוא רצה לנסוע, והשודר והשבר נגלו מול עיניו. הוא הבין מיד כי ילדי החיידר הסמוך טיפלו באוטובוס. הוא נכנס למנהל, וטען בפניו על המחל הנורא.

המנהל נחרד עד עמקי נשמתו. הוא חקר ודרש, ולא נח ולא שקט עד שהילדים, ואני בתוכם, יכירו בחטא, ויבואו על עונשם. הוא קרא למשפיעים ולרבנים שידיברו מוסר באוזניו, ויעוררו על העניין של חומרת העוון להזיק לרכוש הזולת. אחד הדרשנים אמר, כי אמנם לא הגענו עדיין לגיל מצוות, אך שנדע, כי קטן שהגדיל, מוטל עליו לשלם את הנזקים שהזיק בהיותו קטן, ועלינו לפצות את הנזוק.

כל הסיפור הזה עורר "מצב" גדול בשעתו, אבל הימים נקפו, סיפורים חדשים החליפו את הקודמים, בעיות אחרונות השכיחו את הראשונות, ואני שכחתי לגמרי מכל העניין. נעשיתי בר מצווה, ימי הישיבה כבר גם מאחוריי, חתונה, ילדים... ברוך השם. שתיים עשרה שנה חלפו מהמקרה ההוא.

בקיץ האחרון התחלתי להקשיב לקו השגחה פרטית, ושם שמעתי סיפורים רבים שמלמדים כמה חשוב לבקש מחילה ממי שפגעו בו. אמרתי לנפשי - יש לי משפחה וילדים. יש לי אחריות כלפיהם. למה לחכות לצרות שיגיעו? עלי לבקש מחילה מהנהג! אני הייתי זה שסחפתי את חבריי. אני הייתי אחראי לכל הנזק שנגרם לו. ומה עם הצער ועגמת הנפש?

עלי לפצות אותו ממונית, וגם לבקש ממנו מחילה. כל ההתעוררות הזאת באה לי בשעת ערב. מיד לאחר מכן התפללתי מעריב, וביקשתי מהקב"ה והתחננתי אליו, שיעזור לי למצוא את הנהג, ושאלתי לפייסו ולשלם לו.

כמה ימים לאחר מכן הזדמנתי לבית אבי, והנהג, מול הבית חונה אוטובוס ועליו שם החברה של אותו רכב שהזקתי! גם מספר טלפון היה רשום שם. התקשרתי, ואותו נהג ענה לי. הוא זכר היטב את הסיפור כולו, ואני קבעתי להיפגש עמו ולשלם לו את הפיצוי שמגיע לו. גם כאן ראיתי איך הקב"ה עזר לי. השגתי בקלות יתרה הלוואה של כמה אלפים בתשלומים נוחים, ומיד שילמתי את הפיצויים. אני שמח שהספקתי לעשות את זה בזמן, לפני שיעוררו אותי באיתותים כואבים. ישר כוח לקו השגחה פרטית, שעל ידה התעוררתי לזה, וסיפור בן שתיים עשרה שנה בא אל סופו הטוב.

(יום רביעי, פרשת ויקהל, מהדורת לילה, סיפור מס' 3, אידיש)

אורח ופגע נעלם בן רגע

אנחנו גרים בעיר אלעד בקומת קרקע. כל מי שצריך אותנו מוצא מיד את דלת ביתנו. הבעיה היא שגם מי שאיננו צריכים אותו, מוצא את דרכו הישירה אלינו. כוונתי לאורחים לא קרואים ולא נעימים, קטנים, מהירים, זריזים, אפורים. הבנתם נכון, עכברים.

מכה של עכברים פקדה אותנו במלוא עוזה. הם היו מסתובבים חופשי בבית, ואנחנו רדפנו אחריהם יומם ולילה. ערכתי היכרות עם מגוון של בעלי מקצוע להדברה וללכידה, ועשיתי דוקטורט על כל סוגי הפטנטים והמלכודות, הדבקים והפיתויים שישלקו את המפגע. העכברים הפכו לחלק ממצאיות בלתי אפשרית. המפגע אתם היה יומימי, לפעמים אפילו כמה פעמים ביום. בני ביתי עסקו במשרה מלאה בטיפול במלכודות בכל האמצעים הבלתי נעימים בעליל. התופעה הפכה את חיינו לסייט. היינו יושבים במטבח מתוך כוונות, שמא

השאלות נותרו מלחשות בתוכי, אך לא היה לי זמן להישאר אחרי התפילה וללבן דברים. מיהרתי. תמיד מיהרתי. השעון דפק ודחף אותי קדימה, בלי לתת לנשמתי מרווח נשימה. קודם מיהרתי ללימודי התיכון ואחר כך ללימודי האוניברסיטה. השחרית הייתה סוד ביני לבין קוני. לא רציתי לשבור את השגרה. איש מלבדי לא ידע שיש הבדל בסדר היום שלי לעומת סדר יומם של חבריי.

בהמשך רכשתי מקצוע מכובד, והגעתי לשלב של חיפוש עבודה. מצאתי עבודה בדיוק במקצוע שהשתלמתי בו, ושובצתי במשמרת בוקר. כאן כבר לא יכולתי להסתתר. ככל שמיהרתי לא הצלחתי להגיע בזמן לעבודה. הגעתי באיחור של שתי דקות. לא נורא - חשבתי לעצמי - רק שתי דקות. זה לא משמעותי.

הבוס שם לב שהאיחור עקבי. שתי דקות כל בוקר, בדיוק. "תגיד לי, מה יש לך בבוקר? אתה יודע שאני מקפיד מאד על הגעה בזמן".

ניסיתי להתחמק, אך הבוס דרש הסבר. בסוף נכנעתי ואמרתי את האמת. "אני מתפלל שחרית כל יום, ואיני יכול לצאת מבית הכנסת לפני הזמן. אין לי אפשרות להגיע מוקדם יותר, ואני מבקש שתבין אותי".

אבל הבוס לא התכוון להבין אותי. הוא איים שאם אמשיך במנהגי זה, הוא יפטר אותי.

מה יכולתי לעשות? מצד אחד, העבודה קרצה לי מאד. גם המשכורת, גם המקצוע שלשם רכישתו השקעתי ימים ולילות במשך כמה שנים. מצד שני - השחרית. אני לא יכול לוותר על זה! לא יכול!!! כשהבוס מאיים מצד אחד ותפילת שחרית זכה ועורגת ניצבת מהצד השני, ידעתי את האמת. הרגשתי שאני האמתי לא נמצא בעבודה, לא עם החברים הגויים, ולא עם כבוד מדומה. אני האמתי נמצא בבית הכנסת! הנשמה שלי רעבה עד כלות, מעולפת בצמא, ואם לא טיפות התחיה שאני מטפטף לה בכל בוקר, חיי אינם חיים. הודעתי לבוס את החלטתי - על השחרית איני מוותר. הוא מצדו ענה קצרות, "סוף", באופן כזה לא תוכל להמשיך אצלנו".

אז לא. פוטרתי. אבי הגוי ראה שאיני הולך לעבודה וכעס מאד. "השקעתי בשבילך הרבה כל כך! שילמתי כסף רב כל כך על הלימודים שלך! זאת ההכרת טובה שלך? תסתלק מכאן. איני רוצה לראות אותך. שלא תדרוך יותר בבית הזה!"

אמי דווקא הבינה אותי, אבל היא לא יכלה לעשות משהו בנידון. שולחתי מהבית, וככה, משוחרר מכל הסביבה הגויית שהקיפה אותי, עשיתי את דרכי אל הקהילה היהודית, להעמיק במשמעות של היותי בן לעם ישראל, לחיות כיהודי, וללמוד את התורה הקדושה.

היום אני לומד בישיבת "אור שמח" בירושלים, ומנצל את הזמן כדי ללמוד כל מה שהפסדתי. התארחתי בשבת אצל יהודי ירושלמי עסיסי, והוא אמר שסיפור כזה מוכרחים לפרסם בקו השגחה פרטית. "שידעו איזה תחבולות עושה הריבונות של עולם כדי לקרב אליו את הילדים שלו. אתה פתחת פתח כחודו של מחט, והקבי"ה פתח לך פתח כפתחו של אולם".

(יום שלישי, פרשת ויקהל, מהדורת לילה, סיפור מס' 2, אידיש)

יעבור עכבר מתחת לשולחן.

בליל בדיקת חמץ, אחרי כל המאמץ האדיר של הניקיון לכבוד פסח, פתחתי את מגירת הנעליים בחדר שינה, כשבידי הנר דולק, ומצאתי בתוכה חתיכת לחם! הייתכן שלא ניקו את המגירה הזאת? תוך רגע קיבלתי תשובה. עכברון קטן התרופץ שם. הוא זה שסחב את החתיכה אל המגירה.

עכבר אחד התיישב מתחת לצינור הביוב, חפר לו בור, וכל הזמן מילא אותו בחול שפרץ אל תוך הבית. הבית התמלא בחול, ואנו פכרנו ידיים בייאוש. פחדנו שזה עכברוש, שהרבה יותר מסובך להתעמת אתו, לבסוף התברר שזה "ירק" עכבר. יום אחד, בבית המדרש הסמוך לביתי, שמתי לב למודעה כי עומד להתקיים שיעור הלכה. שיעור זה היה מתקיים בזמן שאני לומד עם חברותא בקביעות, ולכן לא השתתפתי בו. הפעם היה רשום במודעה כי השיעור יעסוק בדיני הפרשת חלה. נדלקתי. הנושא עניין אותי. בביתי רגילים לאפות הרבה, בכל הזדמנות, והחלטתי כי הפעם אשתתף בשיעור. בקשתי מהחברותא שלי לדחות את הלימוד המשותף, כי ברצוני לשמוע דבר השם - זו הלכה. בשיעור נדהמתי לשמוע חידושים נפלאים בענין הפרשת חלה, וגיליתי שבביתי לא נהגו כפי כל ההידורים.

הגעתי הביתה, וסיפרתי כי השתתפתי בשיעור הלכה, ומהיום - שורפים את החלה כמו שלמדתי בשיעור.

תקופה עברה מאז. יום אחד, בשעת ערב, שמתי לב לשקט. אני יושב בנחת ליד השולחן, איני חושש משום עכבר. זה חודשים ארוכים שלא פגשנו אף לא אחד מהיצורים האפרפרים האלו. פתאום תפסתי שפשוט נושעת! כן. העכברים שאיימו על שלווה נפשנו נעלמו כלא היו. אפילו בסוכה שהקמנו בחצר השנה, מה שתמיד היה כרוך במרדף חסר תקנה אחרי יצורים מקמקים אלו, לא ביקר אף אחד מהם.

בחשבון פשוט גיליתי כי התופעה חלפה עם התיקון שעשינו בעניין שריפת החלה. (מוצאי שבת פרשת ויקהל, סיפור מס' 3, אידיש)

כל הנסיעה ברכבת הייתה שווה

סיימתי את ענייני בעיר נתיבות, וביקשתי לצאת לעיר מגוריי - בני ברק. שאלתי אנשים איפה התחנה של האוטובוס המוביל לבני ברק, והסתבכתי. נתיביה של נתיבות זרים לי, ועד שבשעה טובה הגעתי לתחנה, ראיתי את הזנב של האוטובוס הולך ומתרחק. הפסדתי אותו. מה אני עושה עכשיו? אין לי איפה להיות. לעמוד בתחנה ולחכות שעתים, אין זה מהחוויות המועדפות עלי. אני מברר בפלאפון על דרכי הגעה חילופיות לבני ברק, ומחליט לנסוע ברכבת.

אז לא הבנתי כמה החלטה זו גויה. במקום לשבת על מקום אחד, קיבלתי את הרושם כאילו אני עושה משהו, הולך מכאן לשם, עובר מרכבת לרכבת, יורד לרציף, עולה לקרון, שוב יורד, שוב מחכה, שוב עולה... תכל'ס, לא הרווחתי זמן. זה היה מתיש ומעייף כל כך, שרק ההבנה שהייתה סיבה מעם השם נתנה לי כוח.

במשך הדרך החלפתי רכבת כמה פעמים. בפעם הראשונה שירדתי לרציף הרגשתי צמא למדי, אחרי כמה שעות שלא שתיתי. נגשתי למכונה של בקבוקי שתיה ופחיות, והזמנתי בקבוק של מים מינרלים. הכנסתי כסף וחזיכתי. המכונה השמיעה קולות, אבל מים לא הוציאה. שוב לחצתי ולא עזר. ניסיתי 'לשכנע' את המכונה לשחרר לי משהו, ולבסוף היא פלטה לעברי בקבוק קולה קר ותוסס.

קולה? אני מסתכל על הבקבוק. לא זה מה שהזמנתי! לך תדבר למכונות. בדקתי את ההכשר שעל הבקבוק, והוא לא היה של אחד מארגוני הכשרות המקובלים עלי. החלטתי שלמרות הצמא, לא אוותר על מנהגי, ולא אשתה מהבקבוק. בכל זאת חסתי עליו. הן המשקה כשר, קר, מרווה, נעים, עסיסי. לא זורקים דבר כזה. אולי אפגוש מישהו שיוכל ליהנות ממנו?

כשעליתי לרכבת, כדי לעבור את פיסת הדרך הבאה, פגשתי יהודי והצעתי לו את המשקה. "תבורך בכל הברכות" ברכני היהודי בחום. "ככה חושב על אחרים, כל הכבוד! זה ממש עושה הרגשה טובה!"

הוא חימם את לבי בתגובתו, ונתן לי להבין שאני עושה מעשה טוב, אבל את הבקבוק לא אבה לקחת.

הרכבת עצרה, ואני ירדתי לרציף, עדיין עם הבקבוק ביד, מחפש למי לתת אותו. היה לי חשוב שהבקבוק יגיע למישהו שבטוח יברך לפני השתייה. והנה אני רואה שליד מכונה של פחיות עומד בחור בן טובים, ואוכל משהו. ניגשתי אליו, ושאלתי אותו, "רוצה לשתות?"

הבחור התרגש עד דמעות. "אני נמצא כבר זמן רב בדרך", סיפר, "ואין אתי שום דבר מאכל. חשבתי שאני כמעט מתעלף מרוב רעב וצמא. פתאום ניגש אלי יהודי ונתן לי בורקס. עכשיו סיימתי לאכול את הבורקס, ואתה מגיע אלי עם קולה. תגיד לי, איך ידעת?"

לא ידעתי. נסעתי לתומי, כל הדרך התבלבלה לי, מהמכונה יצא מה שלא ביקשתי, והכל כי אבא שבשמים דאג לבן היקר שלו שיהיה לו מה לשתות.

(מוצאי שבת פרשת כי תשא, סיפור מס' 2)

הנצחה פרטית

הכולל העולמי לאמונה ובטחון 'קו השגחה פרטית'

לעילוי נשמת הרה"ג ר' מאיר
בן הרה"ג ר' ישראל זצ"ל

1000 עלונים

נתרמו לזכר נשמת

הרה"ק רבי אלימלך מליזנסק זי"ע

1000 עלונים

נתרמו לרפואת קורין בת דורה

1000 עלונים

נתרמו לרפואת יוסף בן אורנה

56,000

56,000 עלונים

הופצו השבוע ברחבי ארץ ישראל

חזקו מפיצי שמו יתברך בקביעות
הוראת קבע בבנק אינה מורגשת
אבל הבטחת הזוהר מורגשת לנצח נצחים

שיזכה לראות בני ובני בני יראים ושלמים

(מובא בספר קב הישר, פרק ק"א, שכי מוכי הרבים)

חדש!

הפצת העלון בחנויות

בעלי חנויות המעוניינים לפתוח נקודת הפצה לזיכוי הרבים

מזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-372-1801

רשימת החנויות יתפרסמו בעלון

המעוניינים להפיץ את העלון

מזמנים להתקשר

למשרד ההפצה

בטלפון 02-372-1801

מענה אנושי בין השעות 11:00 ל-13:15

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"י

לקבלת העלון במייל הרשמו בכתובת P023011300@GMAIL.COM

הצמאון הולך וגובר

חטוף, ותהיה גם אתה מהמפייצים בעולם את שמו יתברך בקביעות
ותזכה להבטחת הזוהר

שיזכה לראות בני ובני בני יראים ושלמים.

התקשר לקו 02-30-11-300 והקש על מקש 6

או בעמדות נדדים פלוס ברחבי הארץ על שם 'קו השגחה פרטית'

להשתתפות ולהנצחות בעלון במענה אנושי 0527-199-866

שיחו בכל נפלאותיו

רב שיח תורני רעיוני בין משתתפי "קו השגחה פרטית"

הורטים שאתם פוגשים כאן נאמרו בחבורה העולמית, בקו השגחה פרטית, ונערכו כאן ב'חבורה' אחת.
הנכם מזמנים לקחת חלק, לשמוע וכן להשפיע על החבורה, ולשתף אותנו בהגיגי לבכם. (נשלוח מס' 2)

האמונה בהשגחה פרטית יצרה את השם מרדכי היהודי

טובה, לומר שהכל משמים, והכל לטובה. לאחרונה
ראיתי שזאת הלכה פסוקה בשולחן ערוך, אורח
חיים, סימן רל - "לעולם יהא אדם רגיל לומר, כל
מה דעביד רחמנא לטב עביד". רמז נפלא ראיתי,
שהלכה זו היא גם עצה למצב של דאגה ועצב. שכן
הגימטריה של מילים אלו היא "דאגה בלב איש
ישחנה, דבר טוב ישחנה" (עפ"י משלי יב)

שמע"י מאנטוורפן: למה קוראים למרדכי היהודי
כך? יש אומרים שזה מפני שאמו הייתה משבט
יהודה, אך ברצוני להתעכב על הדעה השנייה,
שכידוע, כפי שכתוב במגילה, מרדכי היה "בן
שמע"י, הוא שמע"י בן גרא. כאשר דוד המלך
ברח מפני אבשלום, והיה במצב קשה מאד, פגש
בו שמע"י בן גרא במצבו השפל, קילל אותו קללה
נמרצת ועפרו בעפה. אבישי בן צרויה, שר הצבא
של דוד המלך, רצה להרגו כדין מורד במלכות, אבל
דוד המלך לא הרשה לו, באמרו "כי ה' אמר לו
קלל".

היינו, שדוד המלך ראה את כל העניין בהשגחה
פרטית. באותו רגע, מגלה לנו הזוהר הקדוש,
נעשה דוד המלך רגל רביעי במרכבה, יחד עם
שלושת האבות - אברהם, יצחק ויעקב. דוד המלך
נעשה מרכבה למידת המלכות, שרואה את מלכות
ה' בכל דבר ודבר, גם בתוך המצב האיום והקשה
ביותר, מול עלבון וביזוי כה מר, הוא זוכר שכל זאת
בהשגחה פרטית.

מפליא הדבר, שמרדכי היהודי, נקרא כך על שם
ההתבוננות של דוד המלך בהשגחה הפרטית, כי
הרי כל המגילה היא המחשה מופלאה של השגחה
פרטית, כי היא מספרת על נס נסתר, מהלך טבעי
לכאורה, שבהצטרפות כל השתלשלות המאורעות,
רואים איך כל דבר היה מושגח ומדויק להפליא,
כדי להביא את הישועה.

דוד המלך, רומז למידת מלכות, הוא זה
שהודה והכיר בהשגחה בכל המצבים,
ואכן כל המילים בפסוק בסוף מגילת
רות "ועובד הוליד... וישי הוליד
את דוד", הם בגימטריה - מצות
אמונה השגחה פרטית.

אורי מנתיבות: יפה לספר שבדיוק הלכתי ברגע
מסוים, ובדיוק הגעתי, ואז, איזו השגחה, פגשתי
את האדם שחפשתי כבר שבועיים... זה מרגש
ומעניין, אבל צריך גם לדעת שהשגחה, זה לא
רק כשהולך כמו שרוצים. לפעמים אנחנו נתקלים
בסיפורים הפוכים. הייתי בטוח שאספיק, והי'
השגחה במיוחד שלא אספיק. כשבנין נקודה זו בנין
שהכל טוב, והכל מאת השם.

ברוך מרדכי מירושלים: הרמב"ן בפרשת בא כותב
שהנסים הגלויים מעידים על הנסתר. בעניין
מלחמת עמלק, שנאמר בו "אשר קר"ך - דרך
מקרה, כאשר שאלו בני ישראל "היש ה' בקרבנו
אם אין", מביא רש"י משל לילד שישב על כתפי
אבא, ושואל אנשים "ראית את אבא?" ומיד משליכו
אביו מעל כתפיו, הן איך ייתכן שהוא אינו מרגיש
כי על כתפי אבא הוא יושב?

המשפיע, רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, מדגיש
שכמו שיש בחינה "הראית את אבא", יש גם בחינה
של "ראיתי את אבא". נוכחתי בסיפור מיוחד של
השגחה פרטית, וראיתי את אבא שבשמים. ומה
בכל שאר הזמנים? אז לא ראיתי את אבא? עלינו
להשריש בתוכנו את הידיעה באופן תמיד, שסיפור
של השגחה הוא לא דבר יוצא דופן. הוא גילוי
שמראה כי כל הזמן הקב"ה אתנו.

שלמה יצחק מלונדון: לכן גם המצווה של אמונה
בהשם, נאמרה לנו בהר סיני במילים "אשר
הוצאתיך מארץ מצרים", הוצאתיך - בלשון יחיד.
ממצרים - בנסים גלויים, שמהם תלמד על
הנסים הנסתרים. אותו ריבוננו של עולם
שהוציאך ממצרים, הוא האלוקים
שלך תמיד בכל המצבים, בהארה
ובחשכות, ללא כל הבדל.

הלל נחום ממונסיה

תמיד חשבת

ש ז א ת

הנהגה

הקו רימם את ביתנו

בכל העיניים,

בשמירת המצוות, באמונה

ובבטחון.

בעיקר נדהמתי לשמוע את ילדי בן התשע

מנגן לעצמו ברוב מתיקות

"כי היתה סיבה מעם השמים".

זה משנה לטובה את כל האוירה. ישר כוח!!!

תגובות המאזינים

חייגו: מארץ ישראל - 400 / 300-11-30-02

מארה"ב - 646-58-52-979

מאנגליה - 44-330-3900-489

מבלגיה - 3233-696-766

קו השגחה פרטית

להתחזק. להתמודד. להשתנות.

קול תודה

עלון התחזקות חודשי בענייני השבת וההודאה לכורא עולם

לראות את הטוב

צדיקים מודים לה'

מעשה היה, בשני בחורים חברים וידידים מנוער. שניהם גדלו באותה עיירה ולמדו באותה ישיבה. אחד גדל להיות צדיק מפורסם, והשני, רשע ידוע לשמצה, רח"ל. הבריות תמהו, כיצד יתכן שאותו חינוך יניב פירות מנוגדים כל כך? הגיע אדם חכם ואמר להם: שאלו נא כל אחד מהם על העיירה שבה גדל, ותגלו את ההבדל.

ואכן שאלו את הצדיק: "כיצד נראתה העיירה שגדלת בה?". מיד אורו עיניו ופתח את פיו בשבח המקום: "איזו עיירה נפלאה חנן אותי הבורא לגדול בה. עיירה עם נוף מרהיב, שכל תושביה היו אנשי צורה. החזן היה אדם מורם מעם, שהתפלל תפלה כנה מעומק הלב. תמיד כאשר הגיע לתפילת 'מודים', היה קשה לו להמשיך מרוב שזלגו עיניו דמעות של התרגשות. גם החנווני של העיירה, אף שהיה יהודי פשוט, היה מיחידי הסגולה של הדור בישרות משאו ומתנו. והרב של העיירה היה צדיק נשגב, תלמיד חכם משכמו ומעלה, ששלט בש"ס ובפוסקים באופן המעורר השתאות. כך המשיך הצדיק לתאר את אנשי העיירה, כולם אנשים מיוחדים בטיבם, בעלי מדות מרוממות, יראי שמים באופן מופלא".

לאחר מכן שאלו את הרשע: "כיצד נראתה העיירה שגדלת בה?". מיד הניף בידו בתנועת ביטול. "החזן של העיירה, אף שהיה לו קולי יפה, תמיד מנגינותיו לא היו מתאימות, במקום שהיה צריך לשיר היה בוכה - פשוט ונהפוך הוא. גם החנווני היה טיפוס מרובע ביותר, מדקדק ומקפיד על כל דבר קטן. וכן הרב, אף שהוא

שלט בכל הש"ס, למדן גדול לא היה, תמיד הוא נתן שיעורים רק בהלכה..." וכך הוא המשיך לתאר את העיירה ואנשיה בעיני הביקורת השלילית שלו.

אמר להם החכם, מתברר ששניהם לא גדלו באותה העיירה כלל. האחד גדל בעיירה נפלאה מלאה אנשים טובים עם מידות טובות, דבר זה השפיע עליו להיות צדיק כמותם. לעומת זאת, השני, שלפי מבטו גדל בעיירה מלאה חסרונות ומידות

מציין, שמי שמהלל הוא בעצמו נעשה מהולל (ראה בספר "ימלא פי תהלתך").

וכן בכיוון ההפוך: אסתר המלכה מתארת את המן הרשע בתור "איש צר ואויב המן הרע הזה" (אסתר ז', ו'). לכאורה, אסתר היתה צריכה לומר "איש רע צר ואויב, המן הזה", מדוע מתוך כל התארים שאמרה על המן חיברה דווקא את התואר "הרע" לשמו?

מבאר המהר"ל: הגמרא (מגילה י"ג, ב') אומרת, שלא היה אדם שידע לדבר לשון הרע כמו המן הרשע. המן הרשע תמיד ראה את הדברים הרעים שיש באנשים אחרים וכן בבריאה ובחלקו בחיים, כפי שרואים ממה שאמר "וכל זה איננו שווה לי". אדם הרואה תמיד את הרע, נעשה רע בעצם, לכן קראו לו בשמו 'המן הרע הזה', כי השם מורה על עצמותו של האדם.

לקיוות, השפיע עליו המקום לגדול בצורה הפוכה, רח"ל.

מסיפור זה למדנו יסוד גדול:

כאשר רואים את הטוב שיש בבריאה ומודים עליו, הראשון שזה ישפיע עליו הוא האדם בעצמו. הוא נהיה טוב ומשובח יותר. כך אומרים בשם הרה"ק האמרי אמת' ז"ע בביאור הפסוק (תהלים ק"ו מ"ז) "להשתבח בתהלתך" לא כתוב "לשבח תהלתך", אלא "להשתבח", **מי שמשבח את השי"ת הרי הוא בעצמו משתבח - נהיה משובח יותר.** מעין זה גם בפסוק (תהלים ק"ה): "התהללו בשם קדשו", לכאורה היה צריך להיות כתוב "הללו שם קדשו", שהרי אנחנו מהללים את שמו של השי"ת ולא מתהללים? אלא גם כאן, הפסוק

מסופר על הרה"ק בעל 'אוהב ישראל' מאפטא ז"ע, שבא לפניו אדם שעמד להשיא את בתו, ולרש אין כל. הוזיל ה'אוהב ישראל' מכספו ונתן לו בשפע והשתתף בשמחתו. שאלוהו מקורביו מה ראה על כך, לפזר מהונו למטרה זו יותר משאר ענייני צדקה, והשיב בלשונו הק': כידוע, ה' ברא את העולם כדי להיטיב לברואיו; כדי שיהיה יהודי שמח ומרוצה מהנהגת הבורא עמו - והרי אין מי שמסוגל להיות מרוצה ושמח בהנהגת הבורא, יותר מיהודי בשעה שמושיא את בתו. לכן ראוי לסייע לו בכך, וכל הון שבעולם כדאי להוציא על כך, שכן בזה מתקיימת תכלית הבריאה.

פעם אחת נכנס להרה"ק רבי אהרון מבעלזא ז"ע אדם חשוב, שסבל צרות רבות בשואת אירופה ואיבד את יקיריו, אשתו בניו ובנותיו, בניא ההריגה, כשהוא עצמו נדרף וגאלץ לנוס על נפשו ממדינה למדינה. כשבא דואב ומר נפש, כאוב ורוצץ על כל התלאות והזוועות אשר מצאוהו שם, שפך את דאבון לבו בפני מרן זצ"ל, ותוך כדי הדברים האלה אמר לו: "ומי הוא זה אשר יבין ללבי הפצוע כמו הרבי, ששתה אף הוא את כוס התרעלה ואיבד את משפחתו במלחמה..."

תכף בשומעו זאת ניתר הרבי ממקומו בסערת רגשות עזה, והכריז מנהמת לבו:

"חס ושלום! עמי לא פעל ה' רעה אף פעם, ואך טוב עשה עמי הרבש"עו". וחזר שוב: "חס ושלום! עמי לא פעל ה' רעה אף פעם, ואך טוב עשה עמי הרבש"עו!"

וציווה מרן זצ"ל על אותו אדם ליטול את ידיו ולחזור בו מדבריו... וחלף זמן מה עד ששבה אליו רוחו ושככה סערת נפשו.

(רשומים בשמן - שיחות הגר"ש אונגר זצ"ל)

מסופר על האדר"ת, כי ביום שישי היה מהדר לא לאכול לחם כבר מהבוקר, כדי שיכנס לשבת קודש בעודו רעב. לאחר תקופה קצרה ביטל הידור זה, והתחיל לאכול לחם בארוחת בוקר. כששאלו אותו לפשר הדבר, הסביר כך: "כל בוקר, אני זוכה לקיים מצוות עשה דאורייתא של ברכת המזון בה אני נפגש עם הקב"ה, מודה לו על הברית, על התורה, על ירושלים. לא חבל להפסיד מצוה זו?" (חובת האדם בעולמו י"א).

ווארט של הודיה

כתב ה"דברי ישראל" ממודז'יץ (פר' וישלח): "ידוע מאמרם ז"ל (ברכות ס ב) 'לעולם יהא אדם רגיל לומר, כל דעביד רחמנא לטב עביד'. וידוע מהספרים הקדושים, **שכשאדם מאמין באמת, ואומר 'כל דעביד רחמנא לטב' - אזי 'עביד' - נעשה באמת הכל טוב.**"

רגליים במתנה

סיפור אמיתי

היתה זו שעת צהריים בהירה, בעיצומו של יום שגרתי.

מוישי חזר מהתלמוד תורה כמדי יום, וירד לחצר הבניין לשחק. ואז, כשהוא בעיצומו של רצת משחק מהנה, רגלו נתקעה במשהו, הוא מעד ונפל ארצה, גונח מכאבים.

תוך שניות אחדות התברר, כי לא מדובר במכה ישבה בלבד. הילד צעק וצרח, רגלו התעקמה והכחילה, שלא נדע. אמבולנס הוזעק, הוא הובהל לחדר מיון, וכבר באותו לילה אושפז במחלקה האורתופדית, כשרופאים מודאגים מאוד ממצב הרגל.

"העצם התרסקה לחלוטין" בישר הרופא להוריו בבוקרו של יום המחר.

"למעשה אנחנו מאוד מודאגים ושוקלים את צעדינו ככובד ראש. נערוך התייעצות מיוחדת עם בכירי הפרופסורים, ונקבל החלטה מה כדאי לעשות". הטיל הרופא סלע על ליבם של ההורים החרדים לגורל בנם. מסתבר כי היתה זו נפילה נוראית, שהשלכותיה ארוכות טווח...

אחר הצהריים נערכה התייעצות מיוחדת, ואחר כך נקראו ההורים לחדר הרופאים.

"אין לנו הרבה מה לעשות" - פכרו את ידיהם בייאוש, "אלא להמליץ על טיפולי פיזיותרפיה לתקופה ארוכה מאוד. כרגע, איננו רואים סיכוי לאחות את השברים ברגל. המצב לא פשוט... נראה שאין מנוס מלקבוע כי שלוש שנים לא יוכל הילד להלך ברגליו, ולכל אורך התקופה יעבור טיפולי פיזיותרפיה קשים ומפרכים, ואולי, אולי, אולי, - בעוד שלוש שנים הוא יוכל ללכת קמעא..."

הבשורה הקשה היכתה את ההורים בהלם. עד אתמול היה ילד בריא ומאושר, משתובב ומסתובב. והנה, ברגע אחד הגיע למצב ששלוש שנים לא יוכל ללכת, וייאלץ לעבור טיפולים קשים ומייסרים... ומי יודע אם אחריהם בכלל יוכל להתחיל ללכת...

ואז, כששבו ההורים הביתה הם החליטו לפעול בכיוון

אחר מהצפוי. הם כינסו את הילדים לסלון, ושוחחו עמם עד כמה גדול הנס הטבעי וה'פשוט' שבהליכה על שתי רגליים בריאות, ועד כמה ראוי להתבונן גם

הבשורה הקשה היכתה את ההורים בהלם. עד אתמול היה ילד בריא ומאושר, משתובב ומסתובב. והנה, ברגע אחד הגיע למצב שאולי לא יוכל אי-פעם ללכת...

ביתר הניסים הטבעיים שמתרחשים מדי יום, להפנות אליהם תשומת לב ולהודות עליהם.

"לפיקך" בישר האב לילדיו, "מהיום נתחיל לראות את הניסים שה' עושה לנו, ונגיד לו תודה. הנה, אני כותב את הפתק הראשון - חסד שזכיתי בו היום, וכל אחד מכם יכול גם הוא לכתוב ולהודות..."

מאותו יום הפך בית המשפחה לבית של הודאה.

הילדים חפשו לראות את הטוב, למצוא רעיון מקורי על מה להודות היום. בכל יום ויום הם מלאו פתקים. טובות גדולות וטובות קטנות, חסדים וניסים מכל הסוגים.

ובכל יום ויום הקדישו בני המשפחה זמן להודות. ליטול את צרור הפתקים, להביט בהם כמה שניות, ולהודות לה' על כל פרט ופרט מהם.

זה לא הצריך הרבה זמן, רק הרבה לב, מחשבה, התרגשות, ושירת הודאה שגואה מעומק הלב, מפי הגדולים והקטנים גם יחד, כל יום ויום.

בניתיים, הילד בעל הרגל השבורה שב הביתה. הוא החל טיפולי פיזיותרפיה, וכבר מתחילה נראה היה כי הוא מתקדם בקצב מהיר מהצפוי. בני המשפחה הוסיפו להודות גם על זה, גם על הרגליים הבריאות, גם על השבורות, גם על הפיזיותרפיה, גם על הנפילה, גם על ההתקדמות המהירה - על הכל...

ובתוך פחות משנה התרחש הנס, הילד חזר לעצמו לחלוטין. התחיל להלך כאחד האדם. אין לו צורך בפיזיותרפיה, הוא לא זקוק לעזרה, בוודאי שלא לטיפולים מכל סוג. הוא פשוט הולך, הולך על שתי רגליו, הולך ומפזז בשירת הודאה, הולך ופיו ממלמל שבח ותודה...

סיפור זה, אותו שמענו מהמשפיע הגה"ח רבי אברהם מרדכי מלאך שליט"א, כפי ששמעו מאבי הילד, מלמד עד כמה גדול כוח ההודאה לחולל מהפכה של ממש.

הבה נראה לנגד עינינו את הילד המהלך על שתי רגליו נגד כל הסיכויים, כיצד ניצח את כל התחזיות. נראה כמה גדול כוחה של ההודאה לפתוח בשמיים פתח מיוחד של חסד ורחמים, ולהביא את הישועה במהירות מפתיעה.

"ועל הכל ה' אלוקינו אנחנו מודים לך...". גם כשהכל הולך "חלקי", וגם כשאנו חווים נפילות - תרתי משמע, איננו זקוקים לתזכורות על מה ועד כמה עלינו להודות, אנו יכולים להתבונן סביבנו ולראות בעינינו את טובות ה' וחסדיו אשר גמל עמנו. הבה נודה לו מכל הלב!

(לאור הנר, הרב לוינשטיין)

ציורים: יהושע וייסמן 054-8441131

קבלו על עצמך לפחות דקה אחת ביום של הודיה לה', מסר/י שם לישועה וקבלו/י שם אחר לתפילה. לגברים: 055.6708883 | לנשים: 077.3137119 שולחו 1

העלון מוקדש לע"נ מטילדה תהילה בת אמילי ת.ג.צ.ב.ה. | לע"נ גוטה בת ברכה ושלמה בן יחזקאל ת.ג.צ.ב.ה. | לרפוא"ש לרך הנוול בן רחל

לתרומות ולהקדשות: 055.6789852 ניתן לתרום גם בקו הצדקה של "קהילות" (קוד 8856) | לקבלת העלון באנגלית: KolToda1@gmail.com

המתקנים שישמחו את משלוח המנות שלכם !!

"שערי אהבה"
הספר שפותח את הלב
לאהבת ה' בשכל וברוש
מתאים לפרוים,
קבלת התורה - באהבה!

"טוב להודות" - מעלתו וסגולתו
של **"מזמור לתודה"**
עם ג' באורים נפלאים
כולל "נשמת" וברה"מ

מבצעי!
השלישי חינם!
מא-טו' אדר ב'
פרטים
בעמדות

"חי בתודה" - ספרון נפלא
של הרב לונסי שליט"א
מאמרים וסיפורים על
מעלת ההודיה לה'

"הכל לטובה" - שיר נפלא
לכל המשפחה
על הסיפור של ר' עקיבא
ונחום איש גמזו

ניתן להשיג את המוצרים הנ"ל ועוד רבים נוספים בעמדות "לעולם אודך" ברחבי הארץ:

בני ברק: רח' רחובות 073.7240443 | רח' ר' עקיבא 052.7657961 | יודניץ 052.7162299 או 052.7637469 | רח' תשומת (לוי יצחק) 052.8409772 | חוון איש 054.8486376 | קרית הרצוג 054.8428037 | ירושלים נאוה 054.8492713 או (נברסר בלבד) 050.4144244 | שרי ישראל 052.5389549 | בר אילן 052.5824598 | ק.צמח/ק.בלו 053.3117168 | רמות ב' ורמת שלמה 052.7682817 | רמות ג' 052.7156755 | רמת ד' 050.4160092 | בית ישראל 052.7158106 | הר-נוף 054.8461818 | בית גונן 050.4187444 | נבעת שאול 052.7674231 | נוה יעקב 052.7141306 | פנתון זאב 054.8434258 | בית נבעה א רח זוויל 052.7695623 | נבעה B פנים מאירים ברכסיל 052.7626133 | נבעה B אוהב ישראל 052.7148656 | צפת 052.7148656 | נתנת שמש 6445568.04 | נאות הפסגה 08.9741033 | קרית ספר 052.7122366 או 0533.113783 | מנחת מאיר 050.4181808 | אשדוד איוור ג' 050.4166933 | אשדוד איוור ד' רח' בעל הנס 052.7190245 | חמיר מלך ר' משה 052.7173260 | יהודה הנשיא 052.7645939 | מודיעין עילית ברכסיל 052.7659325 | נתניה 050.4128900 | תל אביב 052.7659325 | אופקים 058-3221798 | באר שבע 052.7635667 | נבעה ג' 058-3235351 | חיפה שכי הדר 054.8421558 | יבנה 04-8640967 | יודניץ 054.8487477 | ק.בת-אמת 052.7139522 | רח' בעל הנס 052.7669125 | רחוב ג' 08.8640260 | תל אביב 052.7143324 | תבר 054.8416922 | תבר 08.9987099 | תל ציון 054.8423620 | עדי 050.4117088 | בתנאי 054.8531274 | יבנאל 052.7697329 | פ"ת 050.4139035 | סטריב 050.4139035

לכמויות גדולות ו/או למשלוחים לאיוורים אחרים: 055.6785647 | לכמויות גדולות בבני ברק: 054.8486376

ארגון "לעולם אודך" KT6171190@gmail.com 055.6789852 (16:00 עד 20:30) | טלמסר מידע ותא-קולי: לגברים: 077.2519672 | לנשים: 077.3137119

לתגובות הערות: שלח 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 17:27

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:25

ר"ת: 19:01

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 392 15.3.2019 - ח' אדר ב' תשע"ט

וְזוֹ הַשַּׁבָּת לְחַ' צְדִיקִים וְבוֹא בָּנוּ

פְּרִשְׁת - וַיְהִי רֵא - שֵׁבֶת זְכוֹר

וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יַרְדְּ הַמְּזֻבָּח צְפָנָה לְפָנָי ה' (א,יא)
במקום מגוריו של הגאון רבי יהודה אסאד צוק"ל התגורר יהודי אחד, אשר היה משכמו ומעלה, בכל רמח איבריו ושס"ה גידיו, מקיים את כל התרי"ג מצוות, והוגה בתורה, ומידות נעלות היו לו. אלא שעם כל זה, חסרון אחד היה לו. מידת הגאווה היתה בעוכריו, כל מעשה טוב אשר עשה, היה מיד דואג לפרסמו ולהודיעו בשער בת רבים, למען ידעו כולם את גדולתו ואת צדקתו.

כששמע על כך, הגאון רבי יהודה אסאד, אמר לו: לא נכון לעשות כן, אמנם אתה זוכה אתה את היצר הרע, מתגבר עליו בכל עת ובכל שעה, אבל יחד עם זה טובה מידת הענווה, ולא צריך להתגאות ולהתרברב ולפרסם כל מעשה טוב. הכתוב אומר: וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יַרְדְּ הַמְּזֻבָּח צְפָנָה, גם כאשר שוחטים אותו, את היצר הרע, נכון הדבר לעשות זאת 'צְפָנָה לְפָנָי ה'', להצפין את הדבר, רק ביני לבין קוניי"..." (וזאת ליהודה).

עַל כָּל קָרְבָּנָד תִּקְרִיב מִלַּח (ב,יג)
מסופר על הגה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א שהיה מורה לטפח ילדים מוכשרים ומחוננים, שלא כמו ההרגל של המון העם המשקיעים רק בילדים שאינם מוצלחים. והיה אומר, שילד מוכשר צריך רב מעולה וחרף יותר כדי ללמדו תורה. והיה נותן טעם לשבח ענין זה, שהרי כתוב בתורה "עַל כָּל קָרְבָּנָד תִּקְרִיב מִלַּח", ובתוספתא שנינו שגם אם המנחה היא מלח, צריך להקריב איתה תוספת מלח. מכאן יש ללמוד, היה אומר רבי שלמה זלמן, שגם כשמדובר במלח, בילד ממולח ומוכשר, גם הוא צריך תוספת מלח, דהיינו עידוד והדרכה אמיתית בלימוד, וללמדו ברמה גבוהה יותר לפי כשרונותיו הברוכים (עלון 'סיפורי צדיקים').

הערת העורך: ועינינו הרואות שבהרבה משפחות על הילד הפחות מוצלח והכשרוני ההורים השקיעו בתפילות עליו ובדמעות שליש, ואת הילדים המוכשרים עזבו לאנחות בתפילות, ושהילדים גדלו הלא מוצלח, זכה לסייעתא דשמיא מכוח תפילתם, עלה והצליח בכל מעשיו. והמוכשרים שתמיד הלך להם בקלות בזכות כישורונם הטבעי, הלכו ודעכו, ואם רק היו ההורים מתפללים עליהם באותה צורה, היו זוכים לסייעתא דשמיא.. לכן אבא ואמא יקרים, על ילדים לא מפסיקים להתפלל ולבקש, בכל גיל וגילו!

מתוך 'יחי ראובן' – רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל

אֲשֶׁה רֵיחַ נִיחוּחַ לְהָ (א,ט)

שנינו במשנה (מנחות קי ע"א): "נאמר בעולת בהמה 'אשה ריח ניחוח', ובעולת עוף 'אשה ריח ניחוח', ובמנחה 'אשה ריח ניחוח', לומר לך: אחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין לבו לשמים". זו הנקודה, והיא התכלית: "שיכוון לבו לשמים".

תשמעו סיפור כיצד נראה "יכוון לבו לשמים". בהיותי באמריקה, הצטרף אלי לעזרתי יהודי חשוב. הוא הרבה להתחסד איתי, נסע עימי עד סן-פרנסיסקו, וגם לפיטסבורג ולעוד מקומות. הוא היה מקורב גדול לרבי מבאבוב זצ"ל. וסיפר לי, כי במשך השנים שם לב לדבר מעניין: כל יום, בקביעות, כאילו חוק ולא יעבור, אחרי הצהריים בשעות ארבע-חמש, הגבאים מניחים לפני האדמו"ר כמה עוגיות פשוטות, קיכעלך. הרבי מברך עליהם ברכת מזונות, ואחרי האכילה מברך 'על המחיה'.

כיצד הבחינו בקביעות זו של אכילת העוגיות? כי פעם אחת קרה שאמרו לו – "אין קיכעלך עוגיות, אולי נביא תחתם תפוחים?" אמר הרבי: "לא, אני רוצה את הקיכעלך"... לא היה ברור מה המטרה שלו בעוגיות הללו. הרבי לא ביאר מעולם מה כוונתו באכילת העוגיות.

אבל, כמה זמן צדיקים יכולים להסתיר את המעשים הטובים... היה זה חודשים ספורים לפני פטירתו לשמי רום. אחד מבאי הבית תפס אומץ ושאל אותו: "רביה, מה זה הקיכעלך האלה? מה הסיפור עם העוגיות הללו?".

השיב הרבי: הברכה היחידה שאומרים בה "ונברך עליה בקדושה ובטהרה" היא ברכת 'מעין שלוש'. לא בברכת המזון, לא בבורא נפשות, רק ב'מעין שלוש' אנו אומרים ומבקשים "ונברך עליה בקדושה ובטהרה", ואינני יכול לעבור יום אחד בלי לומר לקב"ה ולבקש – "ונברך עליה בקדושה ובטהרה".

כמה צריכים אנו חיזוק בזה, כמה עלינו לשעבד את הלב לברכות ולתפילות. אנחנו מתפללים שלוש פעמים ביום, צריך לראות שלא נכנסים למלומדה: צריך חיזוק.

כאן המקום להעיר: פעמים רבות אדם נכנס לביקור אצל חברים בני משפחה, או שנמצא בבית לבדו, הוא טועם ואוכל חתיכת עוגה שהגישו לו, ביסקוויט וכדו', באמצע אכילתו או בסיום אכילתו, הוא נכנס לשיח עם מישהו, מדבר ומשוחח, לפעמים שיחה מאוד רצינית, מדבר, ושוכח לברך 'על המחיה'. קורה, הרבה פעמים.

או בהבדלה: עושים הבדלה, ואחרי הבדלה עסוקים מיד בדבר אחר, כגון שמביאים הדס או נר לברך עליהם, או שאומרים זה לזה "שבוע טוב", ושוכחים לברך "על הגפן", מפסידים את הברכה, וברכת 'מעין שלוש' היא ספק דאורייתא.

מה יש לעשות כדי לא להיכשל? להתרגל מיד בסיום אכילת המזונות, לומר ברכת 'על המחיה'. לפני הכל לברך, אחר כך בבקשה, תיכנס לשיחה כחפצך. גם בברכת 'אשר יצר' פעמים רבות קורה כעין זה: הוא שוכח. "ונברך עליה בקדושה ובטהרה" – שכך יהיו הברכות שלנו, בקדושה ובטהרה.

את הפקדון אשר הפקד (הכג)

מסופר על מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א בתקופת לימודו בין כותלי "כולל חזון איש", ניהל רבינו גמ"ח כספים לרווחת הציבור. בתקופה מסוימת העביר רבינו את הגמ"ח לניהולו של בנו, מכיון שהוקשה עליו לנהל את הגמ"ח מפאת חולשתו אז. בנוגע להלוואות שלא הושבו הדריך את בנו: "חובות שנראה כי כבר לא יפרעו, החזר לגמ"ח מכספי הפרטי. הרי כספים אלו הם כספי צדקה, ואני אינני בעלים למחול עליהם".

רבינו אמר, כי כתוב באריז"ל שכאשר אדם מת בלא לפרוע את חובותיו – לא רק הוא עתיד לרדת בגלגול, אלא גם המלוה יתגלגל שוב לעולם הזה כדי שהלווה יוכל להחזיר לו. לכן חשוב היה לו שלא יישארו בגמ"ח שטרי חוב שלא נפרעו.

בנוגע לכך סיפר רבינו: פעם התארח האריז"ל בביתו של עשיר אחד. לפתע השמיע בקשה מעוררת תמיהה: "ברצונו לצאת לראות את אורוותיו של העשיר". בעל הבית כבש את פליאתו, והורה לאורחו החשוב את הדרך אל האורות. האריז"ל התבונן כה וכה, והצביע על אחד החמורים. "התאות לתת לי חמור זה?" שאל.

"דווקא את החמור הזה?!" התפלא העשיר. "לא אוכל לתת אותו. הוא עובד כמו כמה חמורים יחד, ואני מפיק ממנו רווחים עצומים!" האריז"ל שתק וחזר לטרקלינו של העשיר. עתה הביע את רצונו לראות את כל שטרי החוב של מארחו. העשיר הביא ערימה מכובדת של שטרות. "זה שטר הלוואה של היהודי השכן", החל להסביר, "וזה שטר של פלוני הגביר מהעיר הסמוכה, שנקלע לאחרונה לקשיים כלכליים".

האריז"ל הצביע על שטר בלה מיושן: "מהו השטר הזה?" "הו", נזכר העשיר, "זהו שטר חוב של יהודי שנפטר מזמן, כבר אין סיכוי שהכסף יחזור אלי אי פעם". "התואיל לתת לי את השטר במתנה?" שאל האריז"ל. העשיר משך בכתפיו. "מדוע לא?" האריז"ל נטל את השטר וקרע אותו לגזרים. "כעת לך לראות מה שלומו של החמור שלך", הפטיר.

העשיר יצא מן הטרקלין, וחזר המום. "החמור מת! אינני מבין מה קרה לו! הוא היה בריא וחזק יותר מכל בעלי החיים שברשותי!". "דע לך", אמר לו האריז"ל, "שבחמור הזה התגלגלה נשמתו של בעל חובך המנוח. משמים חיבו אותו לחזור לעולם הזה בגלגול כדי לפרוע לך את החובות. עתה, משמחלת לו על החוב, באה מנוחה לנשמתו המיוסרת והיא שבה ועלתה לגנזי מרומים".

"פעם", סיפר רבינו מעלילות הגמ"ח, "היה אברך תלמיד חכם שלווה סכום כסף ולא החזירו במשך תקופה ארוכה. כדי לרמוז לו להחזיר בדרך שלא תבייש אותו, כתבתי לו מכתב ובו 'שאלה' על דברי המשנה: במסכת אבות פרק ב' משנה ט' מובאים כמה דברים שהם דבר והיפוכו. 'דרך ישרה שידבק בה האדם' ולעומתה 'דרך רעה שיתרחק ממנה האדם'.

אחד הדברים הוא 'הרואה את הנולד', והיפוכו – 'הלווה ואינו משלם'. נשאלת השאלה: מה עניין לווה ואינו משלם לראיית הנולד? כוונתי היתה לרמוז שהלווה ואינו משלם, אינו רואה את הנולד שבעקבות כך לא יסכימו להלוות לו יותר... אותו אברך הבין את הרמוז ומיהר להשיב את החוב". ('דרשו', מתוך 'דבי חיים')

אדם פי יקריב מפם קרבן (א,ב)

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: צדיקים נסתרים מהלכים בעולמנו זה, ומקרבים עצמם לבוראם, וגורמים להשי"ת נחת רוח גדולה, אחד מהם היה הרב י. פלאם, שנפטר בשנת תשס"ח בבני ברק. הרב פלאם היה יהודי ערירי, שעבר את כל מאורעות השואה, עלה ארצה, ונותר בודד עד סוף ימיו. כמה משמחת העובדה שיהודי זה, שהיה עשיר גדול, ידע מה לעשות עם הכסף הרב שחננו הקב"ה. הוא לכשעצמו לא היה זקוק למאומה, עד כדי כך שאת מעט הירקות שהיה נצרך לעצמו, היה קונה בשעות אחר הצהריים, או נמכרים הירקות שנשארו מהבוקר, במחירים מוזלים. אבל כאשר היו מגיעים להתרים אותו למוסדות תורה וצדקה, היה פותח את ידו וליבו ללא גבול, ומחלק סכומי כסף גדולים במיוחד.

אחד מראשי הישיבה שהספידוהו בהלוויה, סיפר שכאשר יסד את ישיבתו, היה זקוק באופן דחוף לתרומה של ספר תורה. הוא ניגש לרב פלאם ושאל האם הוא מוכן לתרום ספר תורה לישיבה. הרב פלאם התעניין מה הוא המחיר המשווער, וכששמע שמדובר ב- 40,000 דולר, אמר שהוא מוכן לתת מחצית ממחיר זה, "ואת המחצית השנייה תיקח מתורם אחר", אמר לראש הישיבה (שהבין מתוך דבריו שבאם לא ימצא תורם נוסף, הוא יתרום את הכל).

"והנה", מספר ראש הישיבה, "לאחר מאמצים גדולים, הצלחתי להשיג גביר נוסף, שהיה מוכן לתרום את 20,000 הדולרים הנוותרים, אבל התנה את תרומתו בכך שעל מעילו של הספר יהיה רקום רק השם שלו..." ראש הישיבה לא ידע מה לעשות. הרי גם הרב פלאם תרם חצי מהספר, ואיך אפשר לכתוב רק את שמו של התורם השני.

ניגש ראש הישיבה, בלב כבוד, אל הרב פלאם, ושח לו את המעשה, שהצליח להשיג תורם, המתנה את תרומתו כנ"ל. והרב פלאם, מנתר ממקומו, מרב שמחה והתלהבות, ובעינים יוקדות הוא אומר לראש הישיבה: "כזה תורם חיפשתי, אבל בדיוק כזה. שיכתבו רק את השם שלו על הספר. וכי אני זקוק לכבוד ולפרסום שמי על הספר תורה?".

כמה חיזוק יש במעשה זה! איזו עבדות ונאמנות מושלמת לבורא עולם נעוצה בויתור מראש על כל אקט של כבוד ופרסום! הרב פלאם שעבר את כל אימי השואה, ולא שאל במהלכה שום שאלות, נותר גם לאחריה באמונתו הזכה והטהורה, ועבד את בוראו בשמחה ובדביקות רבה. (דרשו, מתוך 'ברכי נפשי')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוול, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.
לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל.

מסיפורי המגיד

"פתח שער"

פרק ב' אבא וכן צהובים זה לזה בהלכה.

תקציר פ"א: טרוסק שבפחוסיה היא ספק כפר ספק עיירה, יש בה 400 תושבים יהודיים ו-100 גויים, יש לה שואב מים יהודי וגוי, שמהלכים ביחד, זונדל שואב העיירה נשאל על ידי חברו איבן, מה יעשו היהודים בעת ביאת המשיח כשכל הגויים יקבלו על עצמם את האמונה היהודית עם שבת גוי, זונדל יהודי תמים נבער מדעת מביטח לברר את הסוגיא הסבוכה אצל מגיד השיעור שלו.

***

העיירה טרוסק אמנם הייתה קטנה ועלומה, עם ארבע מאות משפחות יהודיות בלבד, אך כוחה התורני לא היה שווה עוד לגודלה, היה לה רב ענק בתורה שיכול היה לכהן בערים גדולות בישראל, הגאון המובהק רבי יואל שיף ממשפחת המהר"ם שיף, תלמידו של הרבי רב העשיל זצוק"ל שנודע בכל העולם כגאון הגאונים שזכה להעמיד תלמידים מופלגים ביותר כהש"ך ועוד, כוחו של רבי יואל בלימוד היה כאחד מהגאונים הגדולים ביותר, ישרן גדול היה בסברא והתרחק מפלפולים שמקורבים סוגיות זו לזו, כפי שהיה נפוץ באותם ימים בפולין גליציה ורוסיה, הוא אהב ללמוד רק את אותה סוגיא ולרחק את כל אשר אינו שייך ישירות לשם, צולל היה במים אדירים באותו עניין ומעלה פנינים יקרות ביותר, הכל מיוסד על אדני הפשט בלי פלפול וסלסול יתר, למרות שבאותם ימים לא ידועה הייתה שיטת הלימוד של מרן הגאון רבי חיים מבריסק ז"ע שפשטה אח"כ בכל עולם הישיבות, ברם רבי יואל שחי שנים רבות מאוד לפניו הקך ממש באותה הדך.

כיון שלא מצא לו רע בסגנון השיטה שלו, החליט לקבל רבנות במקום קטן מאוד, כדי שיוכל ללמוד וללמד כפי נטייתו הלימודית בלי להתחק בסגנונות שונים. הוא אסף אליו את הבחורים הצעירים של העיירה כ-40 במספרם והרביץ בהם את שיטת לימודו הייחודית, הוא לא הסתפק בזה, אלא אסף עוד 15 תלמידי חכמים שהתגוררו בעיירה וסביבותיה וייסד לראשונה מושג שלא היה עד כה ידוע בפולין ורוסיה "כולל בטלנים" הוא דאג לפרנסת אותם אברכים, כדי שיוכלו לשבת על מבועי התורה בלא כל טרדת פרנסה, מטרת הכולל הייתה לתת רוח תורנית חזקה לקבוצת הבחורים שבראשותו (אמנם היו פרושים בכל מקום ונשים צדקניות היו דואגות להם שתהיה להם פת חרבה ומים במשורה [כאמור בפרקי אבות] אך כל זה היה כדי לא למות מיתת רעב ולא מעבר לזה).

מלבד אותם בטלנים, היו עוד חמישה אברכים מצוינים גדולים, שני בניו ושלושת חתניו. שישים גיבורי מלחמה בבית מדרש אחד עשו את שלהם, בית המדרש היה במשך כל היום "מרוקחה תורנית" בבית מדרש זה למדו את הש"ס לפי הסדר, רבי יואל סבר שצריכים לדעת את כל הש"ס, לך תיקן שהתלמידים ילמדו שניים וחצי דפי עיון וחמישה דפי בקיאות בשבוע, אף דפי הבקיאות לא ילמדו מקופיא אלא עם ראשונים יסודיים, ר"ף רא"ש ורשב"א על הסדר, מלבד התוס' שבאותם דפים וחזרות מתמידות על הנלמד בו זמנית. מידי יום מסר שיעור כשעתיים וחצי, כולל ימי שישי ושבת, כמו כן לא היו בישיבתו ימי בין הזמנים [מלבד יום מפור וחסעה באב] ק' הדרך את תלמידיו בנתיבות העיון, אבל במסגרת עומק הפשט לאמיתיה של תורה.

כל שיעור היה בנוי לתלפיות, רב יואל היה פותח את השיעור עם לימוד הסוגיא, תחילה היה גורס את הגמרא שקלא וטריא, גמ' רש"י ותוס', מעיר פה ושם הערות מקומיות, כביכול הוא מגיד שיעור בדף היומי, הוא היה מטעים את הגמרא ומפרש אותה באר היטב, עד שאפילו הסיפס ביותר יכול היה לירד לעומק העניין. ק' היה עושה בחציו הראשון של השיעור, בחציו השני של השיעור היה רבי יואל נוטל אחד מדיבורי רש"י או תוס' ומקשה על זה קושיות רבות כחול אשר על שפת הים, לאחר מיכן היה מביא את הרמב"ם וסולל עמו את הסוגיא, לאחר מיכן חזר היה אל רש"י ותוס', בוחן את השוני שביניהם (כשהיה) ומבאר כל העניין עם יסוד מסוים, ק' תורצו כל הקושיות אחת לאחת, עד שלא הובן מה היה קשה קודם לכן. רב היה חיילו לנווט את האוניה התורנית כרב חובל וותיק, עד שאחד מתלמידיו בונם בר' יענקלס קרא לו "דער שיפס קאפיטן" (רב החובל) היה בזה רמז לשם משפחתו של רבי יואל שיף (אוניה) תואר זה בא לומר שרבי יואל יש לו את כוח הניווט במים הסוערים של ים התלמוד.

אב רחום היה לכל אחד מתלמידיו בישיבתו שרכש אצלו תורת חיים, הוא ליווה אותו בכל דרכי החיים, גם אלו שעזבו את הישיבה לאחר שנישאו והקימו משפחות ובתוקף נסיבות החיים נאלצו לעזוב את העיירה, שמרו איתו על קשר הדוק ביותר. עזבתם לא הקטינה את סך התלמידים, כי מידי פעם נוספו בחורים חדשים מצעירי הצאן שגדלו וצבאו על שערי בית המדרש ללמוד אצל רבי יואל ראש הישיבה הרב והאבא של העיירה.

בשיעור עם הבחורים ישב בנו בכורו ר' שמחה עילוי עצום שלא פסק פומיה מגורסא, הוא היה שונה מאביו, בשל היותו מיוחד עצום שאהב לקרב סוגיות כמנהג פולין אך גם ידע לרחק כפי מנהג אביו, אוהב היה להקיף באמצע השיעור את אביו עם חבילי קושיות מכל פינה בש"ס עד שפעמים דומה היה שרק תשבי יתרוץ קושיות ואיבעיות, לא אחת היה אביו הגאון נאלם דום, כאשר אכן נראה שאין מוצא לדבר, אך לא נסוג בו וכאשר הגיע למבוי סתום, היה אומר: רבותי, אמנם ישנה כאן קושיא עצומה, אך האם בשל זה נעמוד חלילה במקום אחד?! תורה מה תהיה עליה? הוא לא אבה להיעמד יותר בעניין והמשיך את השיעור כאילו לא אירע דבר.

הוא פעם ביאר את העניין בהרחבה: הגמרא מלאה בבעיות לא פתורות (תיקו) האם בשל זה הש"ס שלנו אינו מושלם? מה תאמרו ליישב? ק' דרך הש"ס ובא לומר שאין לקושיות אלו כל פיתרון עד לבוא אליהו (ומי ידע כמה שנים עברו עד שהגיעו להחלטה זו), אבל מי אנחנו שנסתום את הגולל על שערי תירוצים? אם אמנם מצינו תוס' רבים בש"ס שנתרו בקושיא, האם לא מצינו ראשונים אחרים [ופעמים תוס' במקומות אחרים] שמתרצים את אותן קושיות בשופי. מורי ורבותי אין הדברים כן, כי מכל מקום מוצאים אנו תוס' במקום זה וזה שלא ראו קושי לסיים את דבריהם בקושיא לא פתורה, הוי אומר שק' היא דרכה של תורה להקשות ולא חייבים לתרוץ בכל אופן.

(במאמר המוסגר: מרן הרב מבריסק ז"ע אמר פעם בצחות הלשון "מיר זיינען נישט קיין אונטערנעמערס פון תירוצים", אין אנו קבלני תירוצים, ואמר לי אבדלחט"א בזה פעם, הגאון האמיתי רבי יוסף חיים בלוי זצ"ל רבה של אשקלון ביאור נפלא, כשאדם נכנס לשעבוד, לתרוץ כל קושיא, הוא נעשה עקום לחלוטין, כי לא תמיד יכולים להשיג כל דבר לעומקו, ופעמים גם לדעת להציג קושיא טובה זוהי השגה נפלאה, והדברים ברורים

מסיפורי המגיד

ופשוטים עכ"ל. וכבר אמר הגאון רבי שלמה היימן זצוק"ל, כי מי שמתרץ קושיית רבי עקיבא אייגר מכריז בזה כי לא הבין כלל את שיחו של רבי עקיבא אייגר. אמר פעם הגאון רבי יהודה עדס שליט"א לתלמיד חריף ומפולפל ביותר שניסה לתרץ בכל מקום, בזה הלשון: "מוטב שהראש שלך יהיה ישר והגמרא תהיה לא ברורה, מאשר שהגמרא תהיה תמיד ברורה אך אבל ראשך יתעקם לחלוטין" והוסיף לו עוקץ חריף ביותר: הגב' לא תמיד נזקקת לשירותי העורך דין שלך וד"ל).

אבל לאחור מספר ימים היה שב עם הקושיא בה נותר בתיובתא ומעלה מהלך חדש בו היה סולל את הסוגיא מחדש ומראה בטוב טעם ודעת כי כל הקושיות אין להן כל בסיס ואך בטעות נוסדו, כל התלמידים עומדים היו בהשתוממות רבה לראות את גדל חיילו של הרב שמראה פנים חדשות לסוגיא שלא נדעו עד עתה והכל בעומק הפשט בלי כל עקמומיות.

"אבא מנין לך דרך זו" היה שואל תובע, בנו ר' שמחה, אבל ר' יואל עוטרף עצמו בשתיקה עמוקה כשהיו נסתר עולה על פניו הטהורות, כך אירע הדבר פעמים רבות, בכל פעם ר' שמחה מציק לאביו בשיעור, לדעת מהיכן שאב את המקור לדבריו, שהרי לא מצא אותם בשום ספר בבית עקד הספרים של הישיבה רמז למהלך, גם בבית לא מצא ר' שמחה איזה ספר עתיק יומין שיגלה את החידה, ברם ר' יואל עקשן גדול היה ומלבד שתיקה עמוקה לא השיב דבר. אך ר' שמחה אף הוא עקשן גדול, אם אין הסבר ינסה בכוחות עצמו להשיג, הוא נבר בבית עד שיום אחד גילה גומחה עמוקה שהייתה מוסתרת היטב עם ארון בגדים (שניתן היה להזיזו בשופי) שם מצא ספרי קבלה עמוקים ביותר, לפתע הבין כי אביו הוא נסתר גדול מאד, הוא לא ידע מהיכן יש לאביו ידיעות בחוכמת הח"ן, מעולם לא דיבר על כך ולא גילה שמץ ידיעה בהם, אך לפתע מתברר שיש לו יד גדולה בחכמת הקבלה שאם לא כן לא היה מחזיק את הספרים הללו, מה עניין להחזיק [ועוד במקום מסתור] ספרים כאלו, אין זאת שאבא לומד בשעות שהוא אינו יודע עליהם ספרי קבלה.

ר' שמחה ניסה לברר את הדבר בכל שעות רצון שמצא, כשנראה היה לו כי אביו מצוי בשעת חדווה (בעת שהצליח ליישב קושיא עצומה ברמב"ם ונושאי כליו שהיו אהובים עליו יותר מכל) אך כל אימת שניסה לגעת בדברים אלו מצא פה נצור לחלוטין, ר' שמחה הבין כי אביו שומר מכל משמר על חלק הסוד שבו והוא לא רואה אותו כשותף, דבר זה גרם לו לעלבון עמוק מאד, עד שגמר אומר בנפשו לעזוב את הכפר ולחפש לעצמו מקום בו יוכל למצוא את עצמו. ברם קשה היה לו לעזוב מקום בו גדל כל כך הרבה שנים בלי שימצא משרה תורנית מכובדת.

משמים האירו את מזלו, משרה תורנית הוצעה לרבי יואל מאת העיר מיינין שבגרמניה, עיר חשובה מאד בה ישוב יהודי גדול, משלחת בראשות חמישה מטובי העיר באה לטרוסק כדי להציע את המשרה לרבי יואל, ברם רבי יואל שתמיד הצטנע לא אבה לצאת את טרוסק בה מיהן למעלה משלוש עשרות שנים, כשראה את צערם הגדול הציע להם את בנו הבכור רבי שמחה.

"תדעו לכם כי בני בכורי רבי שמחה הוא גדול מאד בתורה וראוי למשרה זאת יותר ממני, אם חפצים אתם בי על אחת כמה וכמה שרבי שמחה בני יהיה ראוי לה, אמנם הוא רק בן 40 שנים, אך מעיני בו כי יש בו בינת זקנים ויכול הוא להיות רב והנני נותן לו הורמנא להיות "מורה הוראה" שכן בקי הוא בידע על כל נושאי כליו, בחלק חו"מ ואבן העזר בקיא נפלא הוא, ואת אורח בחנתי אותו ישר והפוך כמה וכמה פעמים, על כך מבקש אני מכם שתכתירו אותו להיות לכם רועה רוחני.

כיון שיצאו הדברים מפיו נאותרו חמשת טובי העיר [שכוח ההכתרה נתונה הייתה בידם מאת כל פרנסי העיר] ועוד באותרו יום הוכתר רבי שמחה שיף להיות רבה של העיר מיינין שגדולה הייתה מטרוסק שבעתים, עד שהליצו המליצים "יפה כוח הבן מכוח האב כמה וכמה פעמים".

לפני צאת רבי שמחה למיינין הסתודד רבי יואל עם ר' שמחה בנו ואמר לו מספר דברים, עד שהבן ר' שמחה נרעש ביותר, הוא גילה כי אביו ידע על כל תכניותיו לעזוב את העיר עקב הפגיעה בו, למרות שלא סח עליה לאיש, רק בחדרי לבו חש פגיעה עצומה ואף את נוות ביתו לא שיתף בעניין, למרות זאת ידע אביו רבי יואל את כל מסתרי לבו וידע כי רוצה הוא לעזוב את העיר, כעת שעוזב הוא את העיר הסכים לשתפו בכמה פרטים סודיים אותם העלים ממנו, רבי שמחה קיבל ממנו הודעה מפורטת אך להיות רב עיר ואך להתנהל עם אנשי העיר בעניינים רגשיים, את מי לקרב ואת מי לרחק. ובעיקר הזהירו לא לתת הפוגה ללימוד התורה, שחלילה וחס לא יסבור שעול הרבנות זוחה את עול התורה "רק אם תעמוד בכל התנאים הללו תצליח להיות רב, חלילה וחס באם לא תשמור עליה" סיים את דבריו כשפניו להבים.

לאחר שרבי שמחה עזב את טרוסק חלה כביכול רגיעה בסדר הלימוד, נראה היה שרבי שמחה היה נגוד עצום לאביו, עד שהפריע למהלך הלימוד, מעולם לא העיר רבי יואל לבנו על זה שמעב אתו בהגדת השיעור בגשה כל כך שונה משלו, היו האב והבן "שונאים זה לזה" בהלכה, אך תמיד התקיים בהם "ואת והב בסופה" שנעשים אהבים זה לזה לאחר מיכן, רב יואל כיבד מאד את בנו המתמיד שמתעקש לירד לעומק העניין בדרכו הוא. גם רבי שמחה ידע להעריך את האבא שמישר את שכלו בדרך שלו, אך נראה שלאחר שרבי שמחה עזב את העיר נעשה סדר הלימוד קל יותר, לא היה אחד מן התלמידים שהערים עליו קשיים כה מרובים כר' שמחה, ר' יואל מצידו ידע היטב לעמוד על כל קושי שנצרך, אבל סלד מחידודי יתר שנמלאים בחריפות אך רחוקים מאמת הפשט, לפיכך כל החידודים שהיה ר' שמחה מעלה בשיעור היו עוצרים את מהלך השיעור, כיון שנצרך היה רבי יואל לבאר, מפני מה הסוגיא היא פשוטה כל כך ואין צריכים בה שום סרבולי יתר.

כיון שהעיר מיינין רחוקה הייתה מאד מטרוסק נעשה הקשר בין ר' יואל לבנו ר' שמחה דליל, הקשר עבר למילה הכתובה, מידי פעם הגיעו מכתבים מלאים בחידושי תורה ותשובות הלכתיות מרבי שמחה שהוכיחו שהוא מונח היטב בלימוד, אך בגופו הגיע רק לעיתים נדירות מאד, הקשר כמעט ונותק ביניהם, אך מתחת לשטח היו קשרים שאיש לא ידע עליהם מלבד האבא והבן.

עשר שנים עברו מאותרו יום בו עזב ר' שמחה את העיר, ר' יואל הזקין מאד, זה מכבר עבר את גבורות השמונים, אך כוחו עדיין עמו, הוא לא ביטל מסדר יומו כי הוא זה, גם בעת שהרבנית הצדקנית נפלה למשכב, עד שנראה כי עומדת היא חלילה לנטוש את העולם וכל העולם כביכול חרב עליו, מלבד עול הבית היה עול הישיבה מוטל על כתפיה, היא זו שדאגה לנושא הגשמי של הישיבה ושל כולל האברכים, שכן בעלת מסחר גדול הייתה, קשרי מסחר היו לה עם מרכזי המסחר הגדולים ברוסיה פרוסיה ופולין, לא אחת נעדרה מן הבית לתקופות ארוכות ותמיד שבה עם אוצרות ממון שהיה בהם לתת מענה לשאלה הקשה: "מהיכן ירק זה חי?"

מסיפורי המגיד

רבי יואל ותלמידיו לא משו מעל מיטת חוליה, עצרות תפילה ועקבה נערכו בעיירה, לעורך רחמי שמים מרובים על האשה הצדקנית מרת מאטיל חיה בת חנה שפרינצא הזקוקה לרחמי שמים מרובים ביותר, אך עם כל הקושי הרב, לא אבה רבי יואל לוותר על סדרי הישיבה, הוא מסר את הישיעורים בעומק העיון כאילו לא אירע דבר, סדרי הישיבה לא נגרעו כלל, הבחורים אמרו תהילים רק לאחר הסדרים הצפופים והמלאים, רבי יואל הזהיר את תלמידיו שלא להרפות מהלימוד, כי אין דבר יותר מזיק מרפיון בלימוד, אך נעק ונתחנן ל"סייעתא דשמיא" כאשר העיקר חסר? על כן כל עצרות התפילה והעקבה היו מחוץ לסדרי הישיבה והכולל. רק על חשבון הזמן הפנוי כביטל, הסכים רבי יואל שיאמרו את פרקי התהילים בתחינה העקה גדולה, כשהוא עצמו עובר לפני העמוד ושופך דמעות כמים, למען רפואת החולה הצדקנית תחי' שיעלה מזור לחוליה.

כשנראה היה שהחולה מגיעה לשערי מוות רח"ל, כנפי מלאך המוות כבר מרחפים מעל גבי המיטה כל רגע עומדת היא למסור את נשמתה לבעל הפיקדון, נשלח מכתב מהיר לרבי שמחה שיגיע לטרוסק, כדי שחלילה וחס, אם יהיה הרגע האחרון שיוכל לשהות בעת יציאת הנשמה. כל העיירה הייתה במתח עצום לדעת, האם חלילה וחס נגעלו שערי רחמים בעדה? והאם רבי שמחה יצליח כלל להגיע בזמן? עוברים יומיים והנה רבי שמחה מגיע לעיר, החולה שקועה בתרדמה קשה, אך אין כל שינוי במצבה, הרופאים עומדים כל העת ומנסים לשפר את המצב, אך המבט על הפנים מראה את מה שמסתתר בחדרי הלב, משק כנפי מלאך המוות נשמע בחדרה של החולה, אך ר' יואל לא מש מחדד לימודו, הוא מתעמק באיזה רמב"ם קשה שמפריע למנוחתו, נראה כביכול שנסתר הוא מוג' ערוכה, כבר יומיים הוא לא מוצא פיתרון ומנוחתו ניטלת ממנו, איש אינו יודע מה מציק לו יותר? האם מצבה הקשה של הרבנית שמפרפת בין חיים למוות או התיבותא ברמב"ם שנטולת את מנוחתו.

והנה יש לו גברא רבא שיכול לסייע לו, רבי שמחה המחודד הגיע לעיר, אמנם בדרך כלל רבי יואל מסתייג משיטת לימודו שרחוקה בעיניו מהחתיכה לאמת האחת והיחידה שכל ק אהובה עליו, אבל אין להתכחש שיש לו שמוחה מוח פתוח ולא קונבנציונאלי, יש לו רעיונות בלתי שגרתיים שמעלים אפקים נוספים ליישוב קושיות ואיבעיות, אולי התמיהה ברמב"ם יכולה להתיישב בדרך הזו, וק בעת שר' שמחה מגיע לעיר כדי לסעוד את אמו החולה נלקח הוא אחר הכבוד לחדד הלימוד של אביו כדי לעזור לו ביישוב התמיהה הגדולה בדברי הרמב"ם.

יושבים להם רבי יואל ובנו שמחה סגורים בחדר הלימוד כשש שעות רצופות ומעינים בדברי הרמב"ם, והנה ישנה דרך אחרת מיוחדת במינה, דרכו של רבי שמחה, אלא שהוא לא בא לסייע ביישוב ופירוק הקושיות אלא אדבה מקשה על העניין עוד ועוד, הקושיות על הרמב"ם מתהדקות יותר ויותר, רבי שמחה לא רק שלא מנסה לעזור לאביו למצוא את המסילה, אלא כדרכו בקודש מערים קשיים נוספים על דברי הרמב"ם, עד שדומה שאין שום דרך ליישב את הרמב"ם התמוה כל כך, רבי יואל מתחיל לבכות מרוב צער ועגמת נפש שאין פשט בדברים ומתחיל לומר עשרות פרקי תהילים, להבין את עומק העניין, הוא נצמד לחלון החדר ובוכה בדמעות שליש "אוי טאטע אין הימל (אוי אבינו שבשמים) גל עינינו בתורק, אוי טאטע זיסער (אבא מתוק) האר עינינו בדרכי נתיבות תורתך".

לפתע חש רבי שמחה בחולשה נוראה, השעות הרבות של הדרך, יחד עם השעות שיושב הוא בחדר הלימוד עם האבא מחלישים אותו מאד, הוא מגמגם לאביו בלחש כי חש הוא בעייפות וחולשה ועליו לפרוש לחדר הצדדי כדי שיוכל לאכול ולנוח. הוא לא מבקש את רשותו ויוצא מהחדר מותיר את אביו בקושיא העמוקה שירחם עליו הבורא וימצא את הפיתרון יחד עם הרפואה השלימה לאמו החולה.

לפתע בסיעתא דשמיא מאיר במוחו של רבי יואל אור גדול מאד, כאילו הרמב"ם בכבודו ובעצמו בא מלמעלה ומגלה לו את הפשט בדבריו, רבי יואל פוצח לפתע בניגון סוער ועליז, הרי הכל ברור ונהיר בדברי הרמב"ם, לא רק שהגמ' אינה מהווה סתירה לדברי הרמב"ם, אדבה מתוך מהלך הגמרא יש הוכחה מוחלטת לדבריו, והפלא הגדול אך רוב הראשונים למדו אחרת את הסוגיא?

כשחזר רב שמחה לחדר מצא את אביו אפוף שמחה עצומה, הוא התפרץ אליו בקריאת שמחה: "אוי אשאד אזו דו ביסט נישט געוויזן אין דיא לעצטע צייט, אארויסע לעכטיגקייט האט אריין געשטראלט אין דיא גאנצע סוגיא, און דער רמב"ם איז דאך א'בריליאנט" (אוי כמה חבל שלא היית כאן בשעה האחרונה, אורה גדולה קרנה אלי בתוך כל הסוגיא והרמב"ם אבן יקרה ביותר").

לפתע הוא ננער מתוך עצמו ושואל את בנו ר' שמחה: אמור לי רב שמחה יקירי, למה באמת פרשת באמצע בתוך כל הקושי העצום של הסוגיא, האם אכן היית מאד עייף והוכרחת לישון? מסתמא שכן, אחרת לא היית הולך, כי אי אפשר להותיר אותי בעמק הבכא להתמודד לבד.

ר' שמחה בוש לומר לו שאכן היה עייף מאד, אך יאמר לאביו הזקן בן ה-86 שמבוגר ממנו עשרות שנים וכבר נדד לילות רבים משנתו לאחר כל הצער הרב שעובר עליו על חולי רעייתו הצדקנית ועם כל זאת לא נראה עליו שמץ עייפות, כי הוא האבך הצעיר במיטב שנותיו, כל כך עייף ורעב?

"לא חס וחלילה אני לא הייתי כל כך עייף" השיב בנימה מבושית "מסתיר בקושי את הגמגום על העלמת האמת מאביו הגדול.

"איני מבין, האם לא ביקשת מר' יענקל [הגבאי המסור] שיסדרו לך מקום לשכב?" עם כל שקיעותו העצומה בסוגיא לא נעלם ממנו פרט זה.

"אמנם הייתי מעט עייף, אבל הסיבה העיקרית הייתה כי חשבתי שמגיע לי מעט מנוחה לחלץ את העצמות, לאחר שישבנו על הסוגיא הקשה כמעט שש שעות רצופות" השיב ר' שמחה מסתיר בקושי רב את מבוכתו.

וכאן אירע לפתע דבר מזעזע מאד, רבי יואל סגר את כל הספרים שהיו פתוחים עד עתה על גבי השולחן הגדול. הוא נעמד מול הכותל ופרץ בבכי רב, נחל דמעות ירד מעיניו, נראה היה כאילו עולמו חרב עליו, כל השמחה העצומה שהייתה מנת חלקו קודם לכן, בשל ישוב הרמב"ם, נעלם ונגזר לחלוטין, הוא החל לומר את פרק קמ"ב בתהילים "משכיל לדוד בהיותו במערה תפילה" מילה במילה כולו מוצף דמעות והמילים יוצאות מרוסקות ושבורות. שברון לבו נראה גדול יותר מכל הצער הגדול שהיה לו בעת שהיה מתפלל לשלומה של רעייתו הצדקנית.

ר' שמחה לא הבין על מה ולמה בוכה אביו, מה אירע לפתע? מוחו החריף קלט שזה שייך למה שאמר קודם לכן, אבל קשה היה לו לרדת לעומק העניין, על מה ולמה הוא כל כך ממורד בבכי. עד שלפתע הוא שמע את המשפטים החריפים שיצאו מפי אביו שהבהירו לו את כל העניין.

"אוי ואבוי שמחה'לה מיינער (שלי), עד כמה ירדת במשך השנים שנתבת את טרוסק העיירה החביבה שלנו, אני זוכר אותך שנים רבות שקוע כל כולך בעומק הלימוד, הוגה בתורה יומם ולילה ומנדד שינה מעיניך, אבל לאחר שנטלת את עול הרבנות ב'מיינך' לא רק שלא עלית במעלות

מסיפורי המגיד

היגיעה בתורה כיאה לרב בעיר כה גדולה, תחת זאת אתה נוטל לך שעות מנוחה כשאין נזקקות לך?! אתה בוחר לך ללכת לנוח בשעה שב'ה יש לך עדיין כוחות וביכולתך לעיין בסוגיא ולנסות לפשט את כל הקושיות הרבות שנוערמו לנו, כל זאת בשעה שאמא הצדקת תחי' זקוקה לישועה גדולה כשמלאך המוות מנופף עם חרבו מעל ראשה, אך יכולת לעשות זאת? לישון את כל ימי חייך, האם איך חושב שאת כל זה צריכים להניח לאחור ה-120 או אז יגיעו ימים שאין בהם כל חפץ ותוכל אז להרגיע את עצמותך עטוף במחלצות התכריכים ככל שתצצה, אבל כעת כשיש לנו כמות שנים מועטת וכזו תורה גדולה, האם ניתן להפקיר את החיים האמיתיים בשביל הבל הבלים של שינה שאין בה כלום? אי לי כי בני בכורי בעודו בביתי כשרואה הנהגות אחרות נוהג כן, תסמנה שערות ראשי מלחשוב אך הוא נוהג במיינך כשהוא רחוק מהשפעת הבית? או וועה.

דע לך שאם היית ממתין עוד שעתיים ומתייגע בעומק העיון, זוכה היית לקבל את התירוץ מפי תישבי עצמו, רק שלא היית ראו לך, הרי כל כך חתרת לזכות לראותו, כפי ששאלת ממני לפני למעלה מעשר שנים כשחשדת בי שלומד אני מפיו סתרי תורה ולא רציתי לומר לך את האמת, כי ידעתי בך שאיך זכאי לך, עם כל זאת אמרתי לך שהדלת פתוחה לזכות לקבל תורה מפיו והתנאי לך, לעמוד בתורה או ארבעים ימים רצופים בתענית יחד עם לימוד התורה או אלף לילות רצופים מתוך שקידה עצומה, וגם כשהכוונה שלך תהיה "לא במטרה לזכות בו" כי זה הופך את כל התורה ל'תורה שלא לשמה' ואך אפשר לזכות לראות את איש האמת שכל מהותו אמת ותורתו אמת עם מאוים לא נכונים.

ברם אם באמת תקבל על עצמך ללמוד תורה לשמה ולעמוד ביגיעה עצומה כשהשינה נחדת מעינך ולא תלך לנוח, רק כאשר תחוש שאם לא תניח את ראשך על גבי השולחן עלול אתה חלילה להסתכן, אם תעמוד בתנאים הללו, תזכה למתנת חיים זו. ואתה אמרת לי בשעתו שמוכן אתה לכל זאת ובעת שקיבלת את תפקידך כרב העיר, אמרתי לך לפני שנפרדת ממני "קבל על עצמך את עול הרבנות בד בבד עם עול היגיעה בתורה, אם אכן תעמוד במה שאמרתי לך, מובטח תהיה לראות את אליהו הנביא ואולי אף ללמוד תורה מפיו".

אלא שעדיין עוד לא הגעת לזכות הזאת, לכן לא היית ראו לקבל את התירוץ על כל הקושיות הרבות על הרמב"ם מפיו, גם לא זכית להתבשר מפיו, כי משמים שמעו את קול הזעקה המרה על מצבה הקשה של אמא הצדקנית ובעזרת הש"ת בעוד מספר ימים תחזור לאיתנה, כה אמר לי: עד מחר בערב בעזה"ת היא תתעורר ותבקש לשתות מעט מים, בזה תדע שהמשבר שלה עבר, כשבועיים נוספים תהיה רתוקה למיטתה, אך בעזרת הש"ת היא תחזור לאיתנה, הש"ת יעזור לך שעוד מספר שנים תעמוד לימך בהחזקת הישיבה והרבצת התורה בעירנתנו".

את כל זה הפסדת לצערי, כי עדיין איך ראו לך, על כן מבקש אני ממך, אנא ממך, שתקיע שוב את עצמך בתורה, כפי שחונכת לך משחר ילדותך, כפי שאמרתי לך ערב יציאתך למיינך: "אם תקבל על עצמך עול תורה, מבטיח אני לך שבעזרת הש"ת עוד תזכה לראותו ולתת לו שלום. על מעבר לך, ללמוד תורה מפיו, איני יכול לומר לך דבר, אבל הרשות נתונה והכל תלוי בזה שתשקיע את כולך בתורה וביראת שמים צרופה".

רבי שמחה קיבל את הנזיפה שנאמרה מתוך לב אוהב וכואב, כואב היה על שציער את אביו הצדיק, אבל מאיך שמח שתי שמחות, כי לא איבד את הסיכוי ויש לו עוד תקווה לזכות לפגוש את איש האמת, ושמחה עצומה כי אמו הצדקנית יצאה מכלל סכנה. כשיצא מהחדר אמר לרב יענקל' הגבאי המסור, כי בסייעתא דשמיא אמו הרבנית הצדקנית יצאה מכלל סכנה.

"וואס איז מיט דיר, ר' שמחה (מה לך ר' שמחה) הרגע דיברתי עם הרופאים והם חוששים מאד כי עד הערב תהיה יציאת הנשמה, ה' ירחם".

"ואני אומר לך שבעזרת הש"ת ישלחו לה משמים רפואה שלימה, כה בטוח אני בכך עד שמצידי אתה יכול לקנות מזונות מובחרים ויין שורף מעולה בעזרת הש"ת אחרי מנחה נשתה בבית הכנסת "של שואבי המים" שם לא אחת מגישים כיבוד לפני השיעור של רב שמעלקא ליפשעט".

"ואם העולם יעשה מאתנו צחוק, אתה מכיר את ר' שמעלקא היקר, הוא יהודי עם דעת רחבה מאד, הוא לא סובל שטויות והבלים, אולי מפני כבודך הוא לא יעשה חוכא ואטלולא ברבים, אבל אני אהיה מסוגל לקרוא על פניו את הגיחוך הרב שיהיה לו, על כן לא כדאי לך להתבזות".

"אל דאגה, אני לוקח על עצמי את כל הביזיונות, אתה תקנה את המזונות ואת יין השרף ואני אבוא איתך ונספר בשמחה כי הקב"ה קיבל את התפילות ואת הזעקות הנוראות של כל אנשי הקהילה וב"ה אמי הרבנית החולנית עברה את המשבר, היא תחזור לאיתנה בס"ד בעוד מספר ימים".

"ר' שמחה היקר ידע אני בך שאתה תלמיד חכם ורב חשוב, אבל אני שואל אותך, האם אין אנו רותמים את העגלה לפני הסוסים? האם לא עדיף לשמוח לאחר שנראה את השינוי בעינינו? למה להיות בפה הבריות, כשהרופאים עצמם הולכים דאוגים?" מקשה רב יענקל' בהגיון חותך.

"יש לי מה לומר, כדי שידע העולם מי הוא אבי הרב הקדוש שליט"א ומצווה גדולה לשוח בנפלאותיו של הקב"ה, אפילו כשעדיין לא רואים את הישועה בעיניי, זו לא חכמה להחזות לאחר הישועה, החכמה להאמין בנפלאות הקב"ה ובישועתו גם כשעדיין עוד לא רואים את זה בעיניי".

"בלו נדר אעשה כפי בקשתך, אבל אם יהיו ביזיונות עצומים, אנא ממך, קח את כולם על שכמך ואל תניחני לבדי לשאת את כל מטחי הליצנות".

אך הגיב הקהל בראשם רב שמעלקא על המחזה המשונה שיתגלה להם בשיעור ומה חושף בפניהם רב שמחה ומה קורה עם זומל המסך, בפרק ג

~~~~~

לקבל מייל זה בא ליצור קשר במייל w0533194197@gmail.com הנך חיים ויבשטוק נ"י

יגל לבי

גליון מס' 259

פרשת ויקרא-שבת זכור ט' אדר ב' תשע"ט כניסת שבת י"ם: 17:11 מוצ"ש: 18:24

ויקרא - שבת זכור

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (א, א)

כתב בעל הטורים אות אָלף דתיבת ויקרא זעירא, כי משה היה עניו גדול ולא רצה לכתוב אלא "ויקר" לשון מקרה, כאילו לא דבר הקב"ה עמו אלא בחלוס כדרך שנאמר בבלעם, ואמר לו הקב"ה לכתוב גם ה"אלף", ומשה מחמת רוב ענוה כתבה קטנה יותר משאר אלפייין שבתורה קטנה ע"כ. וביאר מו"ר מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל כי כאשר כתובה א' זעירא, אז מרחוק לא רואים את האל"ף וקוראים ויקר ולא ויקרא. והנה כל סדר המשכן וכליו הקמתו והשלמתו היה בא' בניסן, וכאשר הקים אותו משה עשה יחוד גדול בעולמות העליונים ויחוד גדול דקב"ה, וכיוון שהיה יחוד נורא ועליון לכן לא נכנס משה רבנו לאהל מועד אחר הקמתו, וכל זה מחמת שהיה עניו גדול והקטין עצמו ולא דחק עצמו להכנס בלא קריאה. ולכן זכה לסוד האָלף שהוא מלשון לימוד כמשי"כ "אאלפך חכמה" רמז שמי שמקטין את עצמו וזכה ללמוד והלימוד מתקיים אצלו. ודרשו רבותינו אל"ף ר"ת פתחי לי אותי. אחותי היא החכמה והיא פותחת לו פתח שהוא ג"כ סוד החכמה וזוכה לתורה שניתנה בארבעים יום. וזשי"כ "משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" היה צריך לכתוב בסיני מדוע כתב מסיני, אלא אומרים זו"ל שמשה רבינו למד מהר סיני איך להתנהג, כל ההרים רבו על מי הקב"ה יביא את התורה לעם ישראל, והר סיני שתק ולא דבר, אמר הקב"ה זה הקטין עצמו, עליו אתן את התורה, ולמד מזה משה רבינו להקטין עצמו ולא להתגאות, וכך אדם זוכה לקנות את התורה.

אדם פי יקריב מכס קרָבן לה'.. (א, ב)

"מָכָס" ר"ת מידה כנגד מידה. כתב הרמב"ם ויספר החנוך': אדם החוטא ומביא קרבן, צריך לדעת שהיו צריכים לעשות לו את מה שעושים לבהמה ומיתתה באה ככפרה על המיתה שהיתה אמורה לבוא עליו בעבור חטאו. אם האדם יודע זאת, הקרבן אכן נחשב לו ככפרה, שידוע שהוא מידה כנגד המידה.

אדם כי יקריב מכס קרבן לה' (א, ב)

בגמרא בסוטה (ה ע"א) אמרו: בשעה שבית המקדש היה קיים, אדם מקריב עולה, שכן עולה בידו. מנחה – שכן מנחה בידו. אבל מי שדעתו שפלה, כאילו הקריב כל הקרבנות כולם, שנאמר "זבחי אלהים רוח נשברה". וכתב הרב "מכלל יופי" זו"ל, מגדולי אלגיר, שהוא מרומז בתיבת "אדם", ראשי תיבות אברהם דוד משה, שהיו מפורסמים בענותותנות: אברהם אמר "ואנכי עפר ואפר", דוד אמר "ואנכי תולעת ולא איש", ומשה "ינחמו מה", וזהו "קרבן לה'!

אדם כי יקריב מכס קרבן (א, ב)

מצינו בגמרא (סוטה ה:): ד"מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם וכו'. עוד אמרו (שם). ש"אדם" הוא ראשי תיבות: איפר דים מירה. נמצא שהמסתכל ומתבונן בעצם מהות ה"אדם", שהוא אפר דם מרה, ודאי ייכנע ודעתו תהיה שפלה עליו. וזה שנאמר: "אדם" - מי שסתכל במהות אדם, איפר דים מירה, ולבו נכנע: "כי יקריב מכס קרבן" - נחשב כאילו הוא עצמו קרבן, ולא קרבן אחד לבד אלא "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן", כאילו מכל המינים "תקריבו את קרבנכם" כי הכתוב מעלה עליו "כאילו הקריב כל הקרבנות כולם". (חומת אבן להגה"ק החיד"א זצ"ל).

אדם כי יקריב מכס (א, ב)

"מכס", אמרו מכאן שכל המקיים מאה ברכות בכל יום כאילו הקריב קרבן, מנין, מכ"ס קרבן לה' נקרא קרבן שמקריב נפשו לפני בוראו.

בברכת שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם (א, ב)

כתב רבינו "יוסף חיים" זו"ל בספרו "בן איש חי", מוסר היוצא מהפסוק: מעשה בחסיד שהיה לו בית המדרש בביתו ושם היה מתפלל בכל יום עם תלמידיו וגם שונה עימהם שם ולא היה רואה פני השוק כלל. והנה יום אחד אמר לתלמידיו אני רוצה היום לצאת לטייל בשוק בואו עמי, אמרו לו רבינו מה טיול יש בשוק שכולו עסקים ובני אדם נדחפים, והטיול טוב בשדה, אמר להם רצוני שנלך לשוק ולא בשדה וילכו כולם יחד. כאשר קרבו לשוק, ראו ששה בני אדם נושאים כל אחד על שכמו משא גדול וכבד, ומרוב גודל המשא היתה נוטפת מכל אחד מהם זיעה בשטף רב, ויאמר הרב לתלמידיו כמה מוסר אנוחנו לומדים מאלו הפְּתָפִים, שמכובד המשא עצמותיהם מתרסקין בשביל איהו פרוטות, וכן בכל יום ויום כמה כמה פעמים, והם בריאים כמקודם, על כן אתם ידידי ודאי לא תקוצו מיגיעת התורה, אפילו אם תשבו לפני שש שעות בחום היום עם זיעה, ודאי כל מה שתהיו יגיעים לא תגיע היגיעה שלכם לחצי היגיעה של הכתפים, ואם אלו על פרוטות אחדות יגיעים כל כך, כ"ש וכ"ש שראוי לאדם להיות יגע בתורה שיש לה שכר נצחי עצום ורב – עין לא ראתה, ולכן אם נמשך זמן לימוד הסוגיא שעה אחת יותר על הזמן בודאי לא תהיו קצים. ויענוהו התלמידים – כן דברת רבינו, הנה דבריך טובים ונכוחים. אח"כ נכנסו בפונדק שבשוק וראו חנות גדולה, והסוחר כותב בכפיפת ראשו, וראו המשרת שלו הביא מהבית קערה גדולה עם תבשילין וישם על השלחן לפני הסוחר, והוא מחמת שהיה טרוד בחשבונותיו לא הרגיש ולא נשא עיניו. ועד שעה בא בנו וירא והנה התבשיל נתקרו ונקרש השומן שעליו. ויענוהו אביו הייתי נבדק בחשבון ורואה שחסר ורוצה לדעת היכן נפלה הטעות, והרב ותלמידיו שומעים. ויאמר הרב עתה נחזור כי למדנו מוסר גדול מהסוחר העשיר שנעשה עבד לממונו, וכפר ראשו בלא אכילה, ואיך אנוחנו קצים בלימוד שצריך עיון רב להוציא לאורה התשובות, וגם נלמד מוסר מהסוחר שכפר קומתו שלש שעות בשביל ממון קל, ואיך אנוחנו קצים בלימוד בשיבה ולא בעמידה, ואיך אנוחנו קצים בעמדנו על רגלינו בחזרה של שליח ציבור בתפילת ח"י שהוא שיעור חמשה רגעים, א"ל כן דברת רבינו דברך טובים ונכוחים. אח"כ חזרו לבית הרב דרך רחובות העיר וימצאו ברחובות נערים קטנים מפוזרים זה רץ יחף וזה מדלג וקופץ, וזה אוכל מקערתו ברה"י, זה צועק וזה מנגן, וזה עושה צרכיו בפני הכל, ויאמר הרב לתלמידיו גם ממעשה הקטנים נלמד מוסר, כי אנוחנו רואים כל ילד מאלו הילדים, שבשביל תאותו ורצון לבו עושה כל מה שלבו חפץ. ואינו חושש אם משחקים ומלעיגים עליו, וכן ראוי לנו בעסק התורה לא נחוש אם ישחקו וילעיגו עלינו ואפילו נשמע חרפת עם הארץ, אנוחנו נעסוק בשלנו כאשר ציונו ה' אלהינו, ויענו התלמידים צדקת רבינו בדברך הנעימים. הנה נמצא ללמוד מוסר אשר בהם נקרב לגשת אל הקודש לפניו יתברך, מכת שלש בריות שלימד הרב החסיד ההוא מוסר והשכל לתלמידיו, ובהו יובן הרמז "מן הבהמה" אלו הכתפים שנושאים משאות גדולות וכבודות כמשא הבהמות הגסים, וגם "מן הבקר" אלו הסוחרים שדרכם לעשות ביקור על חשבונם, לדעת אם יש טעות ויתקנו אותו, וביקר לשון ביקור, וגם "מן הצאן" אלו הילדים הקטנים שעושים מה שלבם חפץ באכילתם ומחלם ואין מקפידים אם ילעגו עליהם, הנה מכל אלו מיני הבריות תקריבו את קרבנכם, ר"ל התקרבות שלכם שצריכים להתקרב בעבודת הקודש.

כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' (ב, יא)

בפסוק זה – אמר רבי יהודה צדקה זו"ל ראש ישיבת פורת יוסף- התורה מלמדת אותנו הנהגה נכונה של האדם, שכן "שאור" מרמז על מדת הכעס, ואילו "דבש" מסמל שמחה והארת פנים. ישנם אנשים שכל הזמן נסוכה על פניהם הבעת כעס. מידה זו אינה נכונה ואינה ראויה כלל, שהרי על האדם להאיר פנים לאחרים. לעומת זאת ישנם אנשים שכל הזמן הם שמחים. גם מידה זו אינה נכונה שהרי פעמים על האדם לכעוס כגון בראותו עוברי עבירה וכדומה. וזה מה שמרומז בפסוק: "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'" גם מידה זו וגם זו אינה הנהגה הרצויה לפני ה' ! (סי וקראת לשבת עונג ח"ב).

אדם פי יקריב מכם קרן לה' מן הטהרה מן הקר ומן הצאן
תקריבו את קרבנותי (ויקרא א ב)

פתח בלשון יחיד וסיים בלשון רבים. אומר הגר"מ שטרנבוך שליט"א בספרו יטעם ודעת; שכאשר אדם חוטא, לא לעצמו בלבד מזיק, אלא גם לכלל הצבור. יסוד זה מבואר במדרש בפרשתנו וזה לשונו; "ש"ה פזורה יש"אל" (ירמיה ט), נמשלו ישראל לשה; מה שהזוה לוקה על ראשו או בא מאבריו וכל אבריו מרגישין, כך הן ישראל, אחד מהן חוטא וכולן מרגישין. תני רשב"י; "משל לבני אדם שהיו יושבין בספינה, נטל אחד מהן מקדח והתחיל קודח תחתיו. אמרו לו חבריו; מה אתה יושב ועושה? אמר להם; מה אכפת לכם, לא תחתני אני קודח? אמרו לו; שהמים עולין ומציפין עלינו את הספינה" (מ"ד ד ט). נמצא לפי"ז שכאשר החוטא זוכה להקריב קרבנו ולתקן את מה שפגם במעשיו הרעים, כל הצבור מתעלה עמו והפגם שדבק בהם לפני כן ע"י חטאו סר מהם. לכן אף שפתח הכתוב בלשון יחיד, בחוטא עצמו אשר בא לשוב מחטאו ולהתכפר בקרבן, מ"מ כאשר הקרבן כבר הוקרב, נקט לשון רבים. לאחר שהוקרב הקרבן הושפע שפע רב בכל העולמות וכל הקהל נטהר. למדנו מכאן; שכאשר אדם מישראל חוטא הרי הוא מביא רעה על כל ישראל ואין הוא יכול לטעון כנגד הבאים למונעו מן העבירה, לאו בעל דברים דידי את. ישראל כולם יושבים בתוך ספינה אחת, שטף המים עתיד לבוא על כולם ח"ו, בין על החוטא ובין על מי שלא חטא.

ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה' (א, יא)

כתב בספר אילנא דחיי צריך האדם לשחוט את היצה"ר בכל יום בשלשה דברים. דהיינו "על ירך" – פירושו שחטור ברית הלשון וברית המעור. שלא יהיה ח"ו פוגם בברית. ועוד, "המזבח" – דהיינו השלחן שנקרא מזבח שלא ימלא כריסו כבהמה אלא רק לשם שמים. ועוד "צפונה" – הוא ממון, שיהיה שונא בצע, כי מצפון זהב יאתה, ואז יכול לבוא למדריגה, שיהיה לפני ה'. וזהו שאמרו חז"ל (שבת קט): כל העונה אמן בכל כוחו פותחין לו שערי ג"ע, ופירושו "העונה" לשון עינוי, אם מענה אדם עצמו משלשה דברים שהם. אכילה, ממון, ניאוף, שהם ר"ת אמי"ן, אז פותחין לו שערי ג"ע. וממלאין לו כל משאלותיו לטובה. צפונה לפני ה' ופרש"י ז"ל ואין צפון בבמה, ופירושו הצדיקים שמי שהוא כבמה, רוצה לומר בגאווה וגדלות, אין עבודתם נצפנת בהם. כי אם הוא עושה מצוה או לומד, הוא מהדר שיהיה בפרהסיא וגלוי לכל.

וכל דבש לא תקטירו (ב, יא)

טעם הרחוקת הדבש דכתיב (בראשית מג יא) מכל דבש לא תקטירו להורות לאדם שלא ירדוף אחר המתוק לחכו (החנוד ככו) ומשם הרמב"ן נתן טעם כדי שיהא שיתוף רחמים בדין, ולא מתוק לגמרי. (מדבר קדמות).

אוהב כבוד

בספר לענוים יתן חן (עמי' תט) מובא בשם השמ"ש זצ"ל; מעשה בת"ח אחד ששהה בישיבת ראדין והיה נכנס בשיחות דברי תורה עם הבחורים. הלה בהיותו אוהב כבוד, היה מקפיד על כבודו ושאף שיפארו חידושי וישיבחוהו, משום כך נפל ערכו בעיני הבחורים ונחפז הוא, היו מקילים בכבודו, הוא הרגיש בזה ותחת הכבוד שציפה היה אכול צער ובפרט בראותו באיזו יראת כבוד והערכה התייחסו אותם בחורים ליחפץ חיים. ניגש אותו ת"ח אל היחפץ חיים וניתנה לפניו את צערו; "הרי שנינו, אני ואתה תלמידי חכמים, אינני מבין בכל מקום שאני הולך אני נוהל בזיונות תחת כבוד. ואילו אתה, כולם יכבדוך ויעריצוך". השיב לו היחפץ חיים; בנעם שפתי; "חז"ל אמרו; כל המחזר אחר הגדולה, גדולה בורחת ממנו וכל הבורח מן הגדולה, גדולה מחזרת אחריו (שלי"ה פרשת עקב יתורה אור). וצריך ביאור מהי כוונת המילה 'כל'?

ויש לפרש דלא רק באיש הראוי באמת לכבוד מחמת גדולתו ומורבו ענוה בורח מזה. שם בודאי הכבוד רודף אחריו. אלא החידוש והריבוי הוא; יכל הבורח מן הגדולה, אפי' אדם שאין ראוי לכבוד ואין מגיעה הגדולה, אם נמצאת בידו מידה זו שאינו חפץ בגדולה ובורח ממנה, גדולה מחזרת אחריו. וכך החיפץ; יכל המחזר אחר הגדולה, לא רק מי שאין הגדולה מגיעה לו ורודף אחריה שאינו משיגה, אלא אף מי שראוי לגדולה מצד גדולתו ומעשיו, אם מחזר הוא אחריה ומשתוקק לה, גם ממנו היא בורחת ואינו משיגה". וסיים החפץ חיים; "שאלת מה ההבדל ביני לבינך? הא לך ההבדל; אתה מצד ידיעותיך בתורה ראוי לגדולה וכבוד, אך דא עקא, מפני שהנך במחילה, מחזר אחריהם, אינך משיגם. אך אני הקטן, שמצד חכמתי בתורה ומעשי אינני שוה, אך זאת בי, הנני מטבעי שונא את הכבוד והפרסום, הכבוד רודף אחרי למרות רצוני!"

סיפור לשבת

רבה הראשי של מצרים, נעים הליכות היה, חכם ונבון. שמו הטוב הגיע גם לאוזניהם של בני המעמד הגבוה, תופסי השלטון וחכמי הדת המוסלמים. הכול העריכוהו על חכמתו ועל תבונתו. גם המלך, שהיה איש חכם ומשכיל, מצא בו בן שיח נפלא ואיש כלבבו. באחד הימים, ברגע של התפעמות מתחמתו של הרב היהודי, העלה המלך בפיו את שחשב בלבו זה מכבר: "למה לא תצטרף אלינו? מדוע שלא תהיה מוסלמי טוב כמונו?"

הרב לא נבהל. מאז החל להגיע לארמון המלך, הכין את עצמו לשאלה מעין זו. "עניין של מסורת! אדוני המלך", ענה הרב. הרים המלך את גבותיו, מבקש הסבר למילותיו של הרב. "אדוני המלך, המסורת שלנו, זו שהעבירו לי אבותי בדקדקות, היא המחייבת אותי להמשיך ולחעביר אותה הלאה לבני אחריי". "מבין אני אותך, כבוד הרב, אבל ודאי תדע כי גם לנו יש מסורת מפוארת ארוכת שנים. אף היא עוברת מאב לבן, דור אחר דור..."

שתק הרב ולא השיב דבר, שכן חשש להצית את זעמו של המלך המוסלמי. אך המלך לא הרפה. הפציר בו כי לא יסתיר ממנו דבר וישיב לו את שבלבו. משראה הרב כי לא יוכל להתחמק, ביקש מהמלך שיקרא לקאדי המוסלמי. הקאדי הגיע, והרב ביקש מהמלך כי יורה לקאדי לכבד אותו בדרשת יום שישי במסגד שבעיר. "רק כך אוכל להשיב למלך את שבלבי", אמר. הקאדי קיבל את פקודת המלך. ביום שישי צעד הרב יחד עם הקאדי אל המסגד. הגיע זמן הדרשה. הקאדי הציג בפני המון המאמינים את אורחו וביקש ממנו לדרוש.

עמד הרב ודרש, ותוך כדי דרשתו שילב, כביכול, פסוקים מן הקוראן, כאלו שמעולם לא נכתבו בו. ציבור המאמינים המוסלמי חזר בדבקות אחר כל פסוק כמנהגם.

בטוח היה כי אלו הם דבריו של הנביא מוחמד. הקאדי שידע את האמת, זעם בלבו, אך מנוע היה מלומר דבר בפקודת המלך. הדרשה הסתיימה והמאמינים התפזרו.

הרב פנה לקאדי: "מחר תורך. בבוקר תתלבש בבגדי חכם יהודי, ותבוא איתי לבית הכנסת". בבוקר נכנס הרב לבית הכנסת מלווה באורח בלתי מוכר, הושיבו סמוך למקומו, ופתח לפניו סידור תפילה. הגיעה עת קריאת התורה. מנהג קבוע היה בידי הרב לקרוא בתורה בעצמו מדי שבת, כשהוא מקפיד על הגיית כל אות כהלכתה. אף בשבת זו עלה הרב אל הבימה כמנהגו מדי שבת. החל הרב לקרוא את פרשת

השבוע. והנה, אך התחיל לקרוא, וכל הציבור קורא לעברו ומתקן את אופן ההגייה של מילה. המשיך הרב בקריאה, ושוב הציבור מוחה כי טעה בהגיית מילה נוספת.

תיקן הרב את עצמו והמשיך לקרוא, אך המחזה שב על עצמו. כשבירך הכהן שעלה לעליה הראשונה ונשק לספר התורה, פנה הנביא אל הרב במחילה כי יעביר בשבת זו את הקריאה למשהו אחר, מיומן יותר. הקאדי שהיה ער לכל התהליך, תמה בלבו

ושמר את שאלותיו עד לסוף התפילה. עם סיום התפילה צעד הרב יחד עם אורחו לארמון המלך. "ספר נא באזני המלך את שראו עיניך", הורה הרב. סיפר הקאדי ולא חיסר דבר. "כעת תוכל להבין ללבי", אמר הרב, "ראיתי, כי בעוד שבמסגד

החרו והחזיקו אחרי, כאילו אמרתי פסוקים מהקוראן, ואילו אני בדיתי הכל מלבי, הרי שבבית הכנסת שלי, כשטעיתי רק בצורת ההגייה של המילים, תיקנו אותי

כולם ולא חלקו לי כבוד. ולא עוד, אלא שהנביא הנתון למרותי, לא חשש והעבירני מקריאת ספר התורה, בנותנו את קריאת התורה לאיש אחר. אדוני המלך, בצורה

כזו יכול אני להיות בטוח כי המסורת שלי אמיתית וטאמנה. בלב שקט יודע אני כי דרכי אמיתית ללא כל זיוף או סילוף". המסורת שקיבלנו מאבותינו עוברת מדור

לדור בדיוק רב. הלפיד מועבר בדקדקנות מרבית. כל פרט נשמר, כל חלק מועבר, היסודות מונחלים באהבה, וכל בן יודע שהוא חלק בלתי נפרד משרשרת מפוארת.

הנהגת מו"ר מרן הגר"ע יוסף זצ"ל בפורים

מנהג מרן רבינו הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל שלא היה משתכר ביום הפורים, רק שותה מעט יותר מהרגלו (כוס יין אחת), ומתוך כך ישן מנוחת צהריים. (וכמו שפסק בספרו עמוד קעה). וכמבואר כל זה בנימוקי יוסף (מגילה ז ע"ב), שזה שאמרו "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", היינו לומר מילי דבדיחותא ולשמוח בשמחה של מצוה, ולא שישתגע בשכרותו וימשך אחר שחוק וקלות ראש ויניבול פה, שאין זה שמחה אלא הוללות וסכלות. עד כאן.

גם ביום הפורים לא היה מרן זצ"ל מרשה לעצמו תלילה להתבטל מן התורה, אלא היה יושב ושוקד בתורה יומם וליל. ובספר אביר הרועים חלק שני תבאנו, שהיה מרן זצ"ל נוהג ללמוד בליל פורים הרבה מאד (והרבה שנים למד כל הלילה), כי בליל פורים לא מגיעים הרבה אורחים שיגרמו לביטול תורה. ולאחר מכן ביום הפורים היה מקבל קהל שעה אחת, ואחר כך יושב ולומד וישן שעתים, כי ממילא לא יעירוהו, ואחר כך היה מתפלל מנחה ואוכל סעודת פורים בשמחה ודיצה עם בני ביתו. ולעתים היה אוכל בבוקר, כמנהגו מידי שבת.

וזכות הלימוד של יום הפורים היא נעלית יותר משאר ימות השנה, מפני שביום זה רק מעטים מאד שמים הגיונם בתורה, שהכל טרודים בשמחת הפורים ובמצוות היום, ועל כן מי שזוכה ללמוד בשעות אלו שאין הרבה שלומדים בהן, שכרו גדול כנגד כולם.

עוד כתבנו בספר אביר הרועים, שבצעירותו היה מרן זצ"ל טורח לשמח את כל בניו ובנותיו הקטנים בפורים, ותבאנו שם בזו הלשון: "וסיפרא לי מרת אמי שתחיה, שהרב מרן זקני רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל, נהג בפורים, לשים ידו סמוך לפיו, כמין חוצצרה, והיה נושף על ידו, ומשמיע קול תליל עדין וערב. ומעולם לא עשה כן זולת ביום פורים. ועד היום זכרונותיהם של בניו ובנותיו מלאים ערגה לימים אלו בהם זכו לחסות בצילו של רב האי גאון וקדוש. (מאת הרה"ג רבי יעקב ששון שליט"א מח"ס 'אביר הרועים')."

סיפור לשבת

קווין שב במשרדו ורוח מזעם, ורק בקושי הצליח לבלום את הדחף שלו לצרוח ולקלל את כל העולם או לשבור כל חפץ שהיה בהישג ידו. דקה לפני כן נודע לו שביריבות הנצחית שלו מול סטיב, הוא חטף נוק-אאוט אדיר: סטיב, ולא הוא, זכה במשרה הבכירה ששניהם כל כך חפצו בה.

קווין וסטיב היו שניהם סגני-מנהל במחלקת אבטחת המידה בחברת תקשורת אמריקנית גדולה. שניהם היו מקצוענים וידעו היטב את עבודתם. היריבות רבת השנים ביניהם לא הייתה בגדר סוד. כולם ידעו עליה, אבל למנהל המחלקה זה לא הזיק ואפילו הועיל, מכיוון שכל אחד מהם ניסה להוכיח שהוא טוב יותר מהשני, ולפתח דרכי הגנה יעילות יותר על המידע יקר הערך האצור במחשבי החברה.

היריבות הסמויה הפכה לגלויה מרגע שנודע לשניים שמנהל המחלקה שלהם עומד לפרוש. המסקנה הייתה שאחד מהם יחליף את המנהל, והשני יוסיף להיות הסגן. גם קווין וגם סטיב חפצו בתפקיד לא רק בגלל היוקרה, אלא כדי להוכיח לכולם סוף סוף מי הוא המוכשר מבין שניהם. רגע לפני כן הציץ סטיב מדלת חדרו של קווין, והודיע לו בחיך זדוני שהוא יכול להתכונן להיות סגנו, מכיוון שבעוד שבוע, הוא, סטיב, עומד לקבל את התפקיד. קווין חשב שהוא מתפוצץ מזעם. הוא ידע שסטיב מקורב למנהל המחלקה, והוא בוודאי עדיין אותו בהחלטתו הסופית של מנכ"ל החברה. סטיב, כנראה, לא הצליח להתאפק והגיע לחגוג את נצחונו. לאחר שקווין נרגע מעט, הוא החל לתכנן את נקמתו. הוא לא חשב להישאר בחברה אפילו רגע אחד לאחר שיריבו המושבע יתמנה לתפקיד. מכתב ההתפטרות שלו כבר היה מנוסח במוחו, אף לעזוב בלי נקמה, לא בא בחשבון מבחינתו. בתחום אבטחת המידע, ידע קווין, המנהל נושא תמיד באחריות למחדלים. אם מתגלה פרצת אבטחה והמחלקה לא מצליחה לנטרל אותה, המנהל עלול למצוא את עצמו מפוטר - והוא לעולם כבר לא יתקבל לעבודה דומה בשום חברה אחרת. קווין החליט למלא את מחשבי החברה בווירוסים קטלניים מסוגים שונים, שאפילו מי שמכניס אותם לא יצליח להתגבר עליהם. כך הנקמה תהיה מושלמת: סטיב לא יצליח להתגבר על מתקפת הווירוסים והוא יפוטט בבושת פנים, ובמקביל כולם יתחרטו על שקווין לא נבחר לתפקיד, והוא בוודאי היה מצליח להתגבר על המתקפה ההרסנית. בימים הבאים עמל קווין על הכנת הקובץ של וירוס המחשב המסוכנים. ברגע שהוא ידביק את מערכת המחשבים בוירוס, הם יתחילו לעבוד ותוך כמה שבועות יימחק כל המידע השמור במחשבי החברה. לקווין היה תירון גדול על פני כל האקר חיצוני, כי היה לו את הקוד הסודי של המערכת הבסיסית של המחשבים, וכך הוא יכול להכניס את הווירוס לליבת המחשב, ולהתגבר על חומות ההגנה האלקטרוניות.

כאשר הקובץ המסוכן שמור בדיסק-און-קי שלו, ומכתב ההתפטרות שלו כבר כתוב, חיכה קווין בקוצר רוח להזמנתו של מנכ"ל החברה לפגישה בה יודיע לו על החלטתו למנות את יריבו לתפקיד הנחשק. קווין התכוון להגיש לו בו במקום את מכתב ההתפטרות שלו, ולעזוב את החברה. ואכן, כעבור יומיים הגיעה הקריאה מתדרו של מנכ"ל החברה. קווין לא היסס. הוא נעץ את הדיסק-און-קי במחשב, והכניס את הווירוסים למערכת. בחיך בוטח הוא נטל את מכתב ההתפטרות ופנה לחדרו של המנכ"ל. 'עכשיו החברה תקרוס תוך כמה שבועות, ואני כבר אהיה בחופ'י, חשב לעצמו. להפתעתו של קווין, המנכ"ל שפע חיוכים. 'כידוע לך, פתח ואמר, 'מנהל המחלקה שלכם עוזב ועלי למנות לו מחליף. ההחלטה הייתה קשה, אך אני מקווה שקיבלתי את ההחלטה הנכונה', ותוך כדי הדברים מזג המנכ"ל שתי כוסות יין. 'נשתה לחיים!' אמר לקווין. קווין לא הבין מה קורה. ממתני מודיעים כך לעובד שהוא הפסיד את התפקיד שהוא כל כך חשק בו, הרהר לעצמו. 'במילים אחרות', המשיך המנכ"ל שהבחין שקווין לא הבין את כוונתו, 'אני שמח לבשר לך שנבחרת להיות מנהל מחלקת אבטחת המידע של חברתנו'. המנכ"ל לא הבין מדוע קווין הפך אדם כולו. נשימותיו נעשו מהירות והוא נפל מתעלף על הרצפה. דקות אחדות לאחר מכן, כשהוא התאושש ויצא מהחדר, ראה קווין את סטיב מחייך אליו חיך זדוני ומלא רוע. עד מהרה הסתבר לו מה קרה. שבוע לפני כן ישב סטיב במשרדו כשהוא מחפש נקמה. מנהל המחלקה סיפר לו שבניגוד להמלצתו, המנכ"ל בחר את ביריבו קווין ולא בו. סטיב ביקש לנקום בחברה ובקווין גם יחד. לאחר מחשבה רבה עלה במוחו רעיון מתוחכם. הוא ידע שקווין אכזרי ומרושע לפחות כמותו, ולכן אם הוא יגרום לו לחשוב שהוא הפסיד את המשרה, הוא יכין נקמה מרושעת מאין כמותה. וכך, עד הרגע האחרון, קווין לא ידע שהנקמה שהוא מכין היא בעצם נקמה נגד עצמו.

פעמים רבות אנו כועסים על אנשים אחרים, ולעיתים אפילו מתכננים נקמה. התורה מצווה אותנו לא לנקום, אך גם הניסיון מוכיח שבדרך כלל הנקמה פוגעת בנקום יותר מאשר היא פוגעת באדם שהיא מכוונת נגדו. יתרה מכך, בעצם הכעס שאנו כועסים על מישהו עושה לנו משהו שאינו ראוי, אנו מענישים רק את עצמנו, שהרי הכעס הוא שורש למחלות רבות וקשות ולתחושות שליליות. 'הנקמה' הטובה ביותר היא לא להיפגע ולקבל את הדברים בקלילות, ובוודאי לא לפגוע בעצמנו כפי שהפוגע רצה... (הרב אבי בן אבנר - שלום לעם).

סיפור לשבת

אל הבקתה הישנה בלב היער שליד טולוז, התקרבה תבורת פרטיזנים נרגשת וסוערת, כשהיא גוררת איתה שני צעירים נוספים. בבקתת היער התגורר פרנסואה הקשיש. עד לפני כמה שנים הוא היה שופט עליון בבית המשפט בטולוז, אך כאשר הנאצים פלשו וכבשו את צרפת הוא לא הסכים להמשך לכהן בתפקידו ונמלט מהעיר.

צעירים צרפתיים רבים שלחמו נגד הכיבוש הנאצי התקבצו סביב פרנסואה, והוא שימש להם מעין מנהיג ומורה דרך. הוא לא אחז בנשק ולא נלחם, אך ידע להפיח בהם התלהבות, לעודד אותם ולנטוע בהם את התקווה שמלחמתם אינה לשווא וכי צרפת תחזור להיות יום אחד אומה חופשית ומשוררת.

פרנסואה דרש מהצעירים התנהגות מוסרית גבוהה ושמירה על טובה הנשק. הוא לא היסס להעניש בחומרה כל פרטיזן שנהג שלא כשורה. אמנם לא היו לו כל אמצעים להטיל משמעת ולאכוף את פסקי הדין שלו, אבל הצעירים ידעו שביום שאחד מהם ימרה את פיו, הוא פשוט יעזוב אותם ולזה אף אחד לא היה מוכן.

וכך אירע שחבורת הפרטיזנים התקרבה לבקתת היער של פרנסואה כשהיא גוררת איתה שני נאשמים שעברו כל כללי ההתנהגות. הראשון שהוכנס לבקתה היה ז'אן, שהיה ידוע בעוז נפשו ובאומץ רוחו. לפני המלחמה הוא היה סטודנט לארכיטקטורה באוניברסיטת טולוז, אך עכשיו הוא היה לוחם נועז שחירף את נפשו בפעולות אמיצות. ז'אן וחברו פייר חזרו מפעולה נועזת במיוחד: הם חדרו לבסיס צבא גרמני, השליכו רימונים וירו מתת-מקלע והצליחו להרוג כמה נאצים. כשהם חזרו מהמשימה בשלום, הם היו רעבים וצמאים עד מוות. בשעת ערב הם הבחינו בבית בקצה אחד הכפרים, ונכנסו אליו כדי לחפש מעט אוכל. במטבח היו כמה ככרות לחם וביניהם הם החלו לאכול. לפתע נכנס לבית זקן, והחל לצעוק עליהם. ז'אן ופייר הורו לו לשתוק, אך הזקן הלך לחדר הסמוך וחזר כשבידיו רובה ישן וחלוד. 'השתלקו מביתי', צעק אליהם בקול רועד. השניים היו זריזים ומהירים ממנו, והשתלטו עליו בלי בעיה. הם הושיבו את הזקן הצרפתי על כסא וקשרו אותו בחבלים. אחר כך הם אכלו לשובע, ולקינוח לקחו את כל המזון שמצאו בבית והביאו אותו למחנה הפרטיזנים. אם הם היו הורגים את הזקן, אף אחד לא היה יודע על מה שאירע, אבל הזקן הצליח להשתחרר בסופו של דבר וסיפר לכל אנשי הכפר על שני הפרטיזנים ששדדו אותו. השמועה הגיע לאוזניו של פרנסואה, והוא הורה להביא את השניים לפניו למשפט. 'מה יש לך לומר להגנתך?' שאל השופט בחומרה את ז'אן.

ז'אן היה מבריש עד עמקי נשמתו. הוא לא היה זקוק למשפט הזה כדי להבין שהוא עשה טעות גדולה. למעשה הוא כבר חשב לחזור אל הזקן ולבקש את סליחתו ולשאול כיצד יוכל לפצותו. לפני המלחמה לא היה עולה בדעתו לגזול מאדם זקן את פת לחמו האחרונה. הכובשים האכזריים, מסתבר, הפכו גם אותו לחיית טרף והוא הצטער על כך מאוד. גם עכשיו, לפני המשפט, ז'אן לא ניסה לתרץ את עצמו. הוא הודה ואמר שהוא יודע שעשה מעשה רע, והוא מוכן לקבל עליו כל עונש שיושט עליו. פרנסואה הודיע כי יגזור את דינו לאחר שישמע את חברו, השותף לפשע.

ז'אן הוצא החוצה, ופייר הוכנס על ידי חבריו הפרטיזנים. 'מה אתה יכול להגיד להגנתך?' שאל אותו פרנסואה, אך הפעם נשמעו בחדר זמירות אחרות. פייר אמר שהסיפור בכלל לא היה כפי שהזקן סיפר. הזקן הוא שהחל להתגרות בהם ולא הם פרצו לביתו, וחופץ מזה הם לא לקחו ממנו כל כך הרבה אוכל והוא ניפח את הספור כדי לזכות בפיצויים, ולסיום - את רוב העבודה עשה ז'אן ואילו הוא, פייר, רק נגרר אחרי חברו. 'שמעתי אותך', אמר פרנסואה והורה להכניס את ז'אן כדי השניים ישמעו את פסק דינו. 'ובכן', פתח פרנסואה בדבריו, 'עונשו של ז'אן הוא לא לצאת לפעולות מבצעיות במשך יומיים, ובמקום זאת הוא ינקה, יבשל ויעזרו בעבודות בתוך המחנה. פייר נידון לגירוש מהמחנה למשך חודש ימים, ואז הוא יבוא אלי לשיחה אישית כדי שאראה האם הוא ראוי לחזור לחבורתנו'.

השופט לשעבר הבחין שהפרטיזנים אינם מבינים את פסק דינו, ולכן חרג ממנהגו והסביר מאוחר יותר את שמו: 'ז'אן יודע שהוא חטא ומתחרט על כך, ולכן הוא אינו זקוק לעונש כה חמור, אולם פייר עדיין לא הבין שהוא עשה מעשה רע, הוא מתחכם ומצטדק, ועל כל אני חייב להטיל עליו עונש חמור יותר בתקווה שהוא יבין את חומרת מעשיו'.

בפרשת השבוע אנו קוראים על קורבנות שיהודי היה מביא לבית המקדש כדי לכפר על חטאיו. בין הקורבנות יש את החיטאת' שיהודי מביא כאשר הוא חטא בשוגג, ואת 'אשם תלו' שמביא אדם שאינו בטוח כי חטא, ויש לו ספק עם מעשה שעשה נחשב לעבירה או לא.

בתלמוד כתוב שהערך הכספי של אשם תלוי גבוה יותר מערכה הכספי של החטאת, והסיבה היא **שעיקר הכפרה היא לא הבאת הקורבן**, אלא תשובתו של החוטא. כשאדם יודע בוודאות שהוא חטא, יש לו רגש חרטה ולכן די לו בקרבן זול יותר, אולם כשהוא עדיין לא כל כך בטוח שהוא חטא ויש לו כל מיני תירוצים וסיבות 'מוצדקות', צריך לנקוט צעדים חמורים יותר שיעוררו אותו לתשובה ולכן עליו להביא קרבן יקר יותר. עצם הספק שיש לו האם הוא חטא או לא, זה פגם גדול יותר בנפש ממי שיוודע בוודאות שהוא חטא. כיום אין לנו קורבנות, אבל כשאנו חוטאים חלילה ועם זאת עדיין לא מכירים בחטא ומרמים את עצמנו שהכול בסדר, זה סימן שכוח הרע עמוק יותר. ולעומת זאת, אם אנו מכירים בחטא ויודעים שיש לתקנו, זה כבר תחילתו של תהליך התשובה שבכוחו לתקן את החטא. (אריה תומר - שלום לעם).

ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד

כתוב (במדבר כד, כ) "ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד".
אומרים המפרשים, עמלק בא ושאל מי המנהיגים של עם ישראל.
אמרו לו: משה רבנו ואביו עמרם, וסבו קהת, ואבי סבו לוי. אמר
עמלק: "ראשית גוים עמלק", שהרי ראשי תיבות של שמי הם:
עִמְרָם, מִשֵׁה, לְוִי, קַהֲתָה, ואני יכול להלחם בהם. אבל אמרו לו
"ואחריתו עדי אובד" - בסופי התיבות של ראשי האומה עמרם,
לוי, קהת, משה, מוזכר סופו של עמלק - דהיינו, מיתה.

מחית זכר עמלק

מדוע הקפידו כל כך במחית זכר עמלק דוקא ולא במחית רשעים
אחרים שנטפלו לעם ישראל בכל הדורות?
עונה על כך ה'עונג יום טוב' בשם הראשונים ומסביר: ששנאתו של
עמלק היתה טבועה בדמו. היא היתה שנאה טבעית ומכיוון שהטבע
בא בירושה, גם בזרעו של עמלק טבועה אותה שנאה ולכן מצווים
אנחנו למחות אותם.

לפי זה ניתן להבין את הנאמר: "וַיִּשְׁפֹּץ שָׁמוֹאֵל אֶת אֶגְגֵי" (שמואל א
טו לג). ואת הנאמר על הפסוק במדרש תנחומא: 'היה מחתך מבשרו
כזית ומאכל לבת יענה'. למה דוקא לבת יענה ולא לשאר עופות
השמים! אלא שבמסכת חולין (סד:) נאמר: 'מנין לביצה טמאה
שהיא אסורה מן התורה? שנאמר: "וַיָּאֵת בַּת הַיַּעֲנָה" (ויקרא יא טז).
וכי בת יש לה ליענה? אלא; זו ביצה טריפה'. מכאן אנו למדים ישכל
היוצא מן הטמא, טמא'. ולכן ביצת עוף טמא היא טמאה. את זה
בקש שמואל לרמוז, שכשם שיהיוצא מן הטמא טמא שכן הטבע בא
בירושה, כך אסור לרחם על זרעו של עמלק הרשע, שטבעו הוא רע
והוא שונא ישראל.

זכור את אשר עשה לך עמלק (כ"ה, י"ז)

נאמר בלשון יחיד "לך", ולמה לא נאמר "לכם"? ונראה שעמלק לא
היה יכול לנצח אלא את היחיד והבודד שהיה ביחידות בפני עצמו,
אז הענן פולטו ובא לידי עמלק אבל אלה שהיו ביחד, בתוך הענן לא
נפלו לידי עמלק. (חידושי הרי"מ)

זכור וגו' לא תשכח וגו' (כה, יז)

ומה עושה אדם השוכח? ונראה שהשכחה תלויה באדם, משום
ששכחה באה מצד גאות כדכתיב "ורם לבבך ושכחתי" וגו', נמצא
ששכחה תלויה ברצון האדם... (חידושי הרי"מ).

זכור את אשר עשה לך עמלק (דברים כ"ה י"ז)

לכאורה יש להבין מה יצא לנו אם נזכור את מה שעשה לנו עמלק
אחרי שעברו אלפי שנים, הלא טוב יותר שלא נזכור אותו, ואז ימחה
שמו מן העולם ולא יזכר כלל וכלל, ואדרבה כשאנחנו זוכרים את
מעשה עמלק זה גורם לנו צער, כי אם מזכירים לאדם מה שעשה לו
האויב שלו הוא מצטער מאוד ולא רוצה לשמוע ממנו.
אמנם מבי טעמים מוטל עלינו לזכור זאת: א. כדי להודות ולשבח
לח' יתברך על שהצילנו מיד עמלק, וכשאדם מודה לח' על נס שנעשה
לו, ה' עושה לו נס אחר כמו שכתב מרן הרב החיד"א בספרו נחל
קדומים(נחל שורק ריש הפטרת בשלח) על הפסוק(תהלים עז, יא) "כי
חמת אדם תודך שארית חמות תחגור". ב. כאשר נעלה על דעתנו את
מעשה עמלק נבוא לזכור מהו העון שגרם שבא עמלק עלינו והוא מה
שאמרו(ובכורות ה' ב) על הפסוק "וילחם עם ישראל ברפידים"
(שמות יז, ח), ירבי היושע אומר שריפו עצמן מדברי תורה. רפידים
נוטריקון רפי ידים.

גם כתב הכלי יקר(שמות י"ט, ב) רפידים אותיות פרידים היינו שהיה
ביניהם פירוד הלבבות. וכשנזכר בזאת, נהיה זהירים ללמוד תורה
בשקידה וגם יהיה בינינו אהבה ואחוה. (אמרי אברהם, עמ' קפט,
להרה"ג רבי אברהם הררי רפול זצוק"ל).

לרפואת: ברוך בן רחל הי"ו, נעימה בת מונבר תחי'

ניתן לקבל את העלון לזיכוי הרבים במייל: GIDON@EFROT.ORG.IL

העלון מוקדש - נא להתפלל על השמות הרשומים להלן. תזכו למצוות.

לרפואת: הרה"ג שמואל בן חנה (זעפרתי) הי"ו
ראובן בן נעימה הי"ו, אבנר בן נעימה הי"ו, שמואל בן רחל לאה הי"ו,
סאיר בן טעדה הי"ו, נועם בן הילה הי"ו, ששה בן שמחה הי"ו,
דוד בן שמחה הי"ו, שמעון בן שושנה הי"ו, הראל בן עירית הי"ו,
רפאל חי בן עירית הי"ו, אלון בן סימה הי"ו, יוסף חיים בן אסתר הי"ו,
סאיר בן אסתר הי"ו, יקיר אפרים בן רחל דבורה, הי"ו, רחל בת שמחה תחי',
אהבה אפרת בת שושנה תחי', איילה בת רות תחי', נדינה בת רחל תחי',
מרים חנה בת שמחה תחי', אסתר בת שמחה תחי', לינדה בת רינה תחי',
אסתר בת דינה תחי', אפרת בת זילפה תחי', חוה בת יעל מיכל תחי',
סירה בת רחל תחי', נועה בת רחמה תחי', אושרת בת מלכה תחי',
קרן בת נצחיה טוריה תחי', לבנה בת עליזה תחי', שרה בת שמחה תחי',
נועה ברקת בת שרה תחי'

ליזיוה הגון בקרוב:
אריאל בן דינה הי"ו,
משה בן סימה הי"ו,
שלומי שלמה בן מרים חנה הי"ו
ריעות בת רחל תחי',
נסלי ענת בת איירס תחי'
לזרע קודש בר קיימא:
יוסף בן שושנה חסיד הי"ו
סליה אלומה בת מרים תחי',
ספיר בת רבקה תחי'
רחמים בן יפה הי"ו חניית בת אלונה תחי'

לעי"ב:

איוב בן יצחק ז"ל, ייב בן שולה ז"ל,
סימאל בן יפה ז"ל, עזרא בן מאזאלה ז"ל,
יש אסדיג בן בת שבע ז"ל, דוד בן גאלה ז"ל
יצחק בן רבקה ז"ל, יעקב חי בן שרה ז"ל
ביציק בן שמחה ז"ל, חיים בן לאה לילה ז"ל,
יהודה בן נבלמה ז"ל (למשפ' אסיג)
חיים בת מנוור ז"ל, ירין בת שרה ז"ל,
הוסיג בת שרה ז"ל, אסתר בת טאט ז"ל,
רחל בת רבקה ז"ל, לאה בת נסרין ז"ל,
סימה בת זאבה ז"ל, עדנה בת חנה ז"ל
בת-שבע בת אסתר ז"ל,
השנה נסקה בת מרים ז"ל (סופרי)
לאה בת שרה ז"ל (הלדחב)

שיכרות שיש בה פכחות

החסיד רבי יוסף ברגר ז"ל הסביר פעם פירוש נכון על מצוות שכרות של פורים.
וכה אמר: בימיו של פראנץ יוסף מלך אוסטריה, התנדוד לו שיכור, באחד
הרחובות בווינה הבירה, עד שכשל ונפל מדי רגע על פתחי החנויות שבצדי
הרחוב. השעה היתה מאוחרת בלילה. שוטר שחלף במקום, חשד בטיפוס
המוזר, שהוא זומם לנסות את הדלתות אם יוכל לפרוץ אותן. קרא מיד לעברו:
עצור! הוסיף השיכור להתנדוד, לא שמע מילה. חזר השוטר והזהירו: בשם
החוק ובפקודת המלך אני מזהיר אותך, אם אינך עוצר אני יורה בך. על קריאה
זו חזר שלוש פעמים כחוק. כשהשיכור לא שם לב, שלף השוטר אקדח וירה בו
ברגליו. כשהתפכח השיכור ונוכח כי נפצע, תבע את השוטר לדין. שאלו השופט:
למה ירית בו? התירתי בו שיעצור, הסביר השוטר, ומשלא נענה לי מוטל עלי לפי
החוק לירות בו! והרי שיכור היה ולא הבין מה שאומרים אליו! הוסיף השופט
לחקרו. כאן פקעה סבלנותו של השוטר, שהתכעס וקרא: אינני מבין - אם
מזכירים את שם המלך ופקודתו - מוכרח גם השיכור המבוסס ביותר להתפכח
מיינו! בפורים - הפטיר החסיד - נבחן כל יהודי אם גם בהיותו שתוי יין אינו
מסיה דעתו מ"רבונו של עולם". (ברכת חיים עמוד עד, מובא בס' חיים שיש
בהם).

פינת ההלכה

א. אף על פי שקריאת פרשת זכור היא מצוה מן התורה, אין מברכים על מצוה
זו אשר קדשנו במצותיו וצונו, מפני שאין הקב"ה שמח במפלתם של רשעים,
ואין מברכים על הקלקלה. [חזון עובדיה פורים עמוד יא].
ב. הואיל והלכה רווחת (בשי"ע סימן ס סעיף ד') שמצוות צריכות כוונה, לכן יש
לשליח צבור הקורא בתורה לעורר דעת הקהל, לפני קריאת המפטיר בספר
תורה בפרשת זכור, ולהודיעם שיכוונו לצאת ידי חובת מצות זכירת עמלק
ומחייטו שהיא מצוות עשה מן התורה, ושגם הוא מצדו מכויץ להוציא את
השומעים ידי חובתן, שמצוות צריכות כוונה. [ילקו"י מועדים, עמו' רנח הערה
ח]

ג. שליח צבור שקרא פרשת זכור ויצא ידי חובה, רשאי לחזור ולקרות פעם
שנית בצבור אחר להוציאם ידי חובה. [ואעי"פ שהשאגת אריה (סי' יג) כתב,
דדוקא במצות דרבנן אעי"פ שיצא מוציא, משא"כ במצוה מה"י. וכ"כ בספרו
טורי אבן (רי"ה כט). אין דבריו מוכרחים, והעיקר שאין לחלק בזה. חזו"ע פורים
עמ' ה].

ד. מן הראוי שהגדולים יזהירו את הקטנים לבל יפריעו בעת קריאת פרשת
זכור, על ידי הכאות ברגליהם בעת שמזכירים "עמלק" פן יגרמו מכשול שלא
ישמעו הקריאה כראוי. [שו"ת בן ימין (דף עז.), והסכים עמו מהר"א פלאגי שם
(דף עז ע"ד). ע"ש. ילקו"י מועדים עמ' רנט. חזו"ע פורים עמ' ה]
ה. כל הצבור צריכים לשתוק ולהאזין לקריאת פרשת זכור מהשליח צבור
הקורא בתורה, ואין להם לקרוא בפייהם מתוך החומש, שהרי צריך לקרוא
מתוך ספר תורה כשר. ואף על פי שצריך לזכור מעשה עמלק בפה, מכל מקום
כיון ששומע כעונה, נחשב שזכר את עמלק בפה מתוך ספר תורה. [ילקו"י
מועדים עמ' רנט. שו"ת יחוה דעת ח"ג סי' נג. מאור ישראל מגילה יח. חזו"ע
פורים עמו' ד ובהע' י].

ו. יש אומרים שגם הנשים צריכות לבוא לעזרת נשים בשבת זכור כדי לשמוע
קריאת פרשת זכור, הואיל ומן התורה אין זמן קבוע למצות זכירת מעשה
עמלק. ויש אומרים שהואיל ועיקר מצות זכירת עמלק אינה אלא כדי לבוא לידי
מעשה. דהיינו להלחם בעמלק, מלחמה בפועל, ונשים לאו בנות מלחמה הן, לכן
פטורות הנשים מקריאת ומשמיעת פרשת זכור. ואף על פי שהנשים שמקילות
בזה יש להן על מה שיסמוכו, מכל מקום המחמירות לבוא לעזרת נשים לצאת
ידי חובת קריאת פרשת זכור אליבא דכולי עלמא תבא עליהן ברכה. [דעת
המצריכים את הנשים לבוא לשמוע קריאת פרשת זכור, הם: הגאון ר' נתן
אדלר, שו"ת בנין ציון החדשות. שו"ת מהרי"ל דסקין, ובמצות המלך. והגאון
מקוטנא בישועות מלכו, והגאון פתחי שערים, ובספר נחל אשכול, והגאון
ממונקאטש. ודעת הפוטרים הם: ספר החינוך, ספר לימודי ה'. ובעל זית רענן.
וע"ע בשו"ת יביע אומר ח"ח חאו"ח סי' נד אות יט. ובילקו"י מועדים עמו' רנז].
ז. מותר להוציא ספר תורה במיוחד לנשים (בשעות שלאחר התפלה) לקרוא להן
בפרשת זכור בלי ברכה. ומנהג נכון הוא. [ילקו"י על הלכות קריאת התורה
עמוד קלו. חזו"ע על פורים עמוד ט].

לתגובות והנצחות
לשיעורים והרצאות:
GIDON@EFROT.ORG.IL
052-7135074

ניתן לקבל את העלון במייל.
כתובת: הרב גדעון לוי שליט"א

העלון בהוצאת:
מלך הדפסה מתקדמת

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 17:24
שקיעה: 17:46
צאת השבת: 18:22
רבנו תם: 19:00

הזמנים ל"פי אופק נתיבות

אזר השבת

העלון מודפס על נייר המוגדף ללא השטף הדולף שבת

העלון מופץ ברכבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

האלון נתיבות לכת קובץ בר קיימא נפטר בת ארץ

טרוב לחמשת אלפים מאוינים הגיע הזמן שגם אתה תצטרף

קו אור השבת

079-590-47-30

מפניני הפרשיה

"ויקרא אל משה"

מה טעם מתחילים ללמוד חומש עם תינוקות של בית רבן החל מפרשת ויקרא משום שבפרשה זו מדובר על קרבנות שהם "טהורים", והרי תינוקות של בית רבן גם הם טהורים מכל חטא ועוון - יבואו איפוא טהורים ויעסקו בפרשת "טהורים".

"ויקרא אל משה"

לא נכנס עד שקרא לו, מכאן אמרו תלמידי חכם שאין בו דעה נבילה טובה הימנו (מדרש רבה)

אם תלמיד חכם זה הנהו היפוכו של משה רבנו - אשר המתין עד שקראוהו - והוא גם רוח, הריהו נקרא "שאיין בו דעה". עונשו של גס רוח הוא, שבאים עליו נגעים ("על שבעה דברים נגעים באים... על גסות הרוח") והרי ידוע כי טומאת נבילה חמורה הרבה לפי ההלכה מטומאת נגעים, וממילא שפיר "נבילה טובה הימנו" (ילקוט האורים)

"תקריבו את קרבנכם"

מלמד ששנים מתנדבים עולה בשותפות (רש"י)

קרבת שלמות יתכן רק כשאין האדם פורש מכלל ישראל, אלא רוחש הוא ידיות וחובה לכל אדם מישראל, משתתף בציבור היהודי ומבטל את עצמו בפניו. על ידי היות "שנים" - בצוותא עם עוד יהודים, ו"בשותפות" עם כלל ישראל - אפשר לנדב עולה אמיתית... (שימח ישראל)

"ריח ניחח לך"

הריח מורגש עוד מרחוק, ולפיכך כל דבר שמבחינים בו ומריחים אותו עוד בטרם ניגשים אליו קרוי "ריח".

על הקרבן להיות בבחינת מבשר טוב, שעל ידו אפשר להרגיש מעתה במעשים הטובים שיעשה בעל הקרבן מהיום ואילך! שהרי זהו עיקרו של הקרבן - התשובה המביאה לידי שיפור במעשים שלהבא. בלעדי זה הרי אמר השם יתברך: "למה לי רוב זבחים" (ישעיהו א'). הרגשה מוקדמת זו של המעשים הטובים להבא היא ה"ריח ניחח לך" (חדושי הר"ם)

אפשרויות לשליחת פתרונות:

יש לשלוח את הפתרונות עד יום שני (בתשובה ח"ו ל"ג עד יום ד'). חובה לצייין את כל המיילים כדי למשתתף בתוצאה. א. במייל: 7665190@gmail.com
ב. בפקס: 08-9941870
ג. בדואר אור השבת: במספר טלפון: 079-590-47-30. שבוחר 2

אזר התורה

לע"נ איש החסד רבי בנימין בן יהודה ז"ל

חידה: איזה הלכה בהלכות קורבנות למדים מעקידת יצחק?

פרס החודש: הו קניה מכובד! באחת מורשות המזון + 5 זוכים בשובר מימש יקרתי בחנות ביגוד [בסה"כ 6 זוכים]

פתרון החידה לפרשת 'פקודי':

החידה: היכי תמצוי מליקה כשירה בזר?
פתרון: בבמה זר כשר במליקה (נבחים סח)

המדור בחסות: ת"ת אשדוד | כל הלבוש לבן תורה במחירים מיוחדים רחוב: חסדא אשדוד | טלפון: 052-766-8251

העלון להצלחת מור תומך סגרון ורעייתו תחילי ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אסתולאית שהועלו על שולחן של גיו"י ישראל שלי"ס א"ת

למי שייר כסר הנמצא בצלחת של העודה בחנות

שאלה: שמעון קנה בחנות וכשסיים את קנייתו ובא לשלם לקופאי הבחין ב 20 ש"ח המונחים בצלחת שהקופאי מניח בה את העודף לאחר הקניה. כעת מסתפק שמעון האם הכסף שייך לבעל החנות ועליו לומר לקופאי שיכניס את הכסף לקופה, או שמא הכסף שייך ללקוח האחרון שהיה כאן, ומכיון שהלקוח כבר הלך ואי אפשר למצוא אותו ולהשיב לו את הכסף, אולי יכול שמעון ליטלו לעצמו כי מסתמא הלקוח כבר נתייש מן העודף המגיע לו.

תשובה: הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א ענה שהכסף שייך לבעל החנות משום שקנה אותם אחרי שהלקוח האחרון נתייש מן העודף המגיע לו [שהרי אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה], ואע"פ שאין בעל החנות קונה בקנין חצר בחנות שלו, שהרי אינה חצר המשתמרת לדעתו כלל, עכ"פ לא גרע מסימטא שד' אמות של אדם קונות לו בסימטא, ומכיון שהקופאי היה הסמוך ביותר לצלחת העודף בשעה שהלך הלקוח ונתייש, והקופאי הוא שכיר של בעל החנות וידו כידו, נמצא שזכה במעות עבור בעל החנות.

והגאון רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א השיב שקנין ד' אמות אינו שייך כאן דהחנות אין לה דין סימטא, דמכיון שהיא מקום שאינו משתמר כלל לדעת בעלים, דמהאי טעמא אינו קונה בקנין חצר, אף קנין ד' אמות אינו שייך בה. ולמעשה לא רצה הגר"מ שטרן להכריע בזה כי יש בזה הרבה פרטים שמשתנים ממקרה למקרה וצריך לדון בכל מקרה לגופו.

הפסח הזה כמו בני מלכים... קוראים יקרים, באפשרותכם לזכות בכיגוד מלא לחג הפסח.

פתרים עכשיו את כתב החידה ואת החידה לחג הפסח, ונכנסים להגדרת ענק לכבוד בני התורה המסולאים בפז. פרטים בעמוד גב

אין לקרוא את העלון ביום חמישי. יומי חובה

האלון נתיבות לכת קובץ בר קיימא נפטר בת ארץ

אספורה

סיפור לשבת

סיפור איילי אמאטיני קו אורי הלכות

שריפה משמיים

ניתן להלכות סיפורים לפקס ולאיילי האזנה. 16 חלקי הצלילון, 2007

לעשות את הביקורת. כשהוא עלה על האוטובוס הספיק לנסוע עימו שלושה תחנות עד שהטלפון צלצל. בקו הייתה אשתו שנשמעת יותר מדאי מבהלת. הוא ניסה להבין מה קרה אבל כיוון שהייתה יותר לחוצה מהדיבור המהיר שלה לא הצליח להבין מילה אחת חוץ מזה שמבקשת ממנו שיבוא דחוף לבית בחזרה.

"בן דודי הבין שמדובר כאן במשהו חריג, ולא שגרתי ולכן איך שסיים את השיחה הבין שעוד כמה מטרים בודדים הם מגיעים לתחנה שתחת ביתו, לפני היציאה מן העיר. ולכן לקח את תיקו וירד שבראשו ללכת לבית ולברר מה אשתו רצתה. "כשהגיע לבניין התחיל להריח ריח של שריפה. במחשבה ראשונה חשב שיתכן שזה בא ממנו, בגלל אותה שיחה בהולה שקיבל מאשתו, אבל מיד דחה אותה על הסף, בטענה שאם היה שריפה בביתו וודאי שהיה מגיע לכאן מכבי-אש, ולכל הפחות אולי מעט המילה ורעש מהשכנים, וכיוון שסמך על המחשבה האחרונה, המשיך ועלה במלא המרץ של הבוקר

"איפה אתם נמצאים, הגיעו אליכם כוחות הצלה, בן דודי לא הבין בתחילה מה הוא רוצה. אבל, כידוע לאחר כמה זמן התברר לו על אסון התאונה הטראגית שגבתה כמה נפשות טהורות מעם ישראל"

אנו נמצאים כעת בשבוע של חג הפורים הבעל"ט, הקרב ובא. וכמו שפרשו חז"ל את הטעם שקראו את 'מגילת אסתר' בשמה הזה, ולא נקראת בשם 'מגילת מרדכי'. ומבארים חז"ל שהטעם לכך זה משום שהקב"ה אומר לנו לכל אורך המגילה שהתפקיד שלנו זה לגלות את ההסתר, פשוטו כמשמעו. במגילה מוסתרים שמותיו של הקב"ה ועלינו למוצאם.

כל פעם שמוזכר 'מלך' הרי שאין זה אלא הקב"ה - מלך מלכי המלכים בכבודו ובעצמו. ונראה לבאר בזה עוד קושיא נפלאה על תחילת המגילה. שנאמר בפסוק הראשון "ויהי בימי אחשוורוש הוא אחשוורוש", ולכאורה מדוע לא נאמר "ויהי בימי המלך אחשוורוש", הרי

רובם נכולם של המפרשים מתעסקים בשאלה הזאת, וגם רובם תרצו שהסיבה היא שלא נקרא בשם מלך זה משום שאחשוורוש הומלך מעצמו ובעל כרחו, ואין בני מדנתו ירדו לסוף דעתם במינוי הזה, ולכן לא הוזכר שמו בתואר מלך.

והנה לפי מה שאמרנו שכל 'מלך' שמוזכר במגילה הכוונה לקב"ה, וא"כ מובן היטב מדוע לא הוזכר אצל אחשוורוש מלך, כיוון שמלך הוא רק אחד - ה' יתברך - ומוזכר רק במקומות שכן שייך להזכירו ולא חלילה לקחת את התואר הקדוש הזה ולהבליטו לאדם רשע ובפרט שעלינו לגלות את המלך האמיתי בכל המלך המגילה.

קוראים יקרים וחשובים, האמונה והבטחון בקב"ה זה לא כלי, זה חלק מהמעשים שלנו מידי יום ביומו. להאמין בקב"ה זה לא רק עיצה נכונה ונבונה זה תרופת פלא שמשכחת את כל הצרות והאסונות שיש לאדם, וברגע שאדם מאמין בקב"ה ועושה מה שמצווה אותו בדיוק בלי שינויים וודאי שיזכה לראות את ברכתיו ובקשותיו מתמלאות לו מול עיניו.

את הסיפור הבא סיפר מאזין יקר ב'קו אור השבת' (ניתן להשאיר סיפורים אישיים לפרסום בשלוחה 2):

"בן דודי עובר מידי יום בשעות הבוקר כמבקר הכרטיסים בקווי האוטובוס שממודיעין עילית לירושלים וכן בחזור מירושלים למודיעין עילית. בכל יום הייתה לו שעה קבועה בה היה יוצא ועושה את עבודתו נאמנה, בה מכבר כמה שנים. באחד הבקרים לפני מספר שבועות קם בן דודי כרגיל ויצא לכיוון מרכז העיר כך שזה יצא מעט מרוחק מביתו. קונה דבר מה והלך לכיוון התחנה, וחיכה לאוטובוס שאמור להגיע בכל רגע קרוב. ולאחר מספר דקות שציפה וחיכה הגיע האוטובוס עליו צריך

אורה האורות

פנינים עיוולתו של עמיד הגשמים רבי שלמה לוינשטיין שליט"א בעל ביתן האור

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר"

ברש"י, אמוד להם דברי כיבושין בשבילכם הוא נדבר עימו. וקשה, דלכאורה אילו אינם דברי כיבושין אלא דברי שבחים, שבשביל עם ישראל הקב"ה מדבר עם משה ובינו. ומתוך החתם סופר בספרו "תורת משה" על פי מה שכתוב במדרש "ילקוט שמעוני", והובא גם ברש"י: אם תאמר כשהיה מדבר עם משה בקול נמוך היה מדבר וכו', לא היה מדבר אלא בקול וכו', קול המתפרש ככתובים "קול ה' בכח קול ה' בהדר וכו' "שמא תאמר בני ישראל היו שומעים וכו', הוא היה שומע. וכי מאחר שבקול גבוה היה מדבר למה לא היו שומעים וכו', עשה לו הקב"ה שביל עד שמגיע למשה ולא נשמע לכאן ולכאן. עכ"ל.

ואם כן, אומר החתם סופר, הרי אלו דברי כיבושין חזקים מאד לעם ישראל. כי אם הקב"ה מדבר דברים סודיים עם משה, אז ברור שהם לא צריכים לשמוע. אך אם הקב"ה מדבר עם משה דברים עבור בני ישראל, והדברים נאמרים בקול גדול, ובכל זאת עם ישראל לא שומעים, סימן שה' לא רוצה שתשמעו. חזו כוונת חז"ל בשבילכם הוא נדבר עמי ואם אתם לא שומעים סימן שאדם עדיין לא בדרגה הראויה.

"ויקרא אל משה"

ובמדרש רבה כאן סוף פרשה א' מכאן כל תלמוד חכם שאין בו דעה, נבלה טובה ממנו. שהרי משה לא נכנס עד שקראו ה'.

ומסביר הפרדס יוסף שכוננת חז"ל נבלה טובה הימנו כי נבלה לכל הפחות מותרת בהנאה, אבל מתלמיד חכם כזה אי אפשר להנות.

ומספר הפרדס יוסף: בשנת תקמ"ו, סגרה המלכות באוסטריה את החינוך הישן - ה"חדרים". ופתחה במקומם בתי ספר לשמחת ליבם של המשכילים, המשכיל נפתלי הירץ וזיל הוציא ספרון בשם "דברי שלום ואמת", וכתב שצריכים ללמוד השכלה והביא ראיה ממדרש זה באומרו שתלמוד חכם שאין בו דעת הכוונה להשכלה.

נאנו אותו הדוד לא הסכימו איתו וה' נודע ביהודה" כתב שמה שנאמר במדרש אין בו דעת הכוונה ליראת שמים. ותלמיד חכם שאין בו יראת שמים נבלה טובה ממנו, מפני שנבלה, אנשים מתדלקים ממנה ומריחה, אבל תלמיד חכם כלי יראת שמים אנשים מתקריבים אליו ולומדים ממנו דעות כזב.

"אם עולה קרבנו וגו' יקריב אותו לרצונו לפני ה'"

בספר "על התורה" כותב הרב מרדכי הכהן: אם עולה קרבנו, אם אדם רוצה להגביה עצמו משפל המדרגה להתעלות ולהתרומם התעלות רחנית נפשית - אמר המגיד ממזריטש - "יקריב אותו לרצונו", יקריב את רצונו, לפני ה'. כמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ב משנה ד'): "בטל רצונך מפני רצונו".

סיפר הצדיק מלובלין: פעם אחת בליל עצומו של חורף רצנה עזה היה הקיסר נפוליון בונאפרטה לן במחנה של הצבא באוהל בשדה, והיה מכסה עצמו בכמה שמיכות כדי להתחמם מן הקור החזק. באמצע הלילה התעורר והרגיש צמאון גדול לשתות מים, אבל היה מתעצל להוציא גופו מתחת כסויה, אמר בלבו: אם כן, עצלן אתה בונאפרטה, עצלן ופחדן, ומה אפוא בינך לבין שאר בני תמותה מיד הודרו קם והתלבש והלך לקצה המחנה, בש עמדה בבית המים. כיון שהגיע לשם, חזר ונמלך בלבו: שבשביל מעט מים הטרודתי את עצמי כל הטרודה הזאת ולא יכולתי להתגבר על צמאוני, אם כן, מה ביני לבין שאר בני תמותה. לא שתה מים ולא הרודה צמאוני, חזר ועלה על משכבו.

לרצון כזה - סיים הצדיק ספורו - אני קורא "שבירת הרצון".

אדם ברה

סיפור לפנת

באם שרות יכס
לזכות את הרבים
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם
או מכירים
סיפור מחזק
שלחו אלינו בית
'אור השבת'
רח' חזני 4, 1133, מיתבת
ולציין עבור 'אור
השבת'
או במקט:
08-9941870

רבית הפסח תורה. ופארשיון וחצי אה

לפסוק האשון אה

ישועת הפלא אצל ר' חיים

האדם צריך לקבל על עצמו אמונת השגחה פרטית מעם ה' על כל דבר קטן וגדול, הן שיארע לו איזה צער חס וחלילה, או כל דבר שמזדמן לפניו הן לטוב והן רע, וכל שבא לפניו לפני עיניו, תיכף יקבל על נפשו ובתוכיות לבבו האמונה בהשגחה פרטית, כי מלבד שמקיים בזה מצוה מן התורה, הנלמדת מהפסוק: "וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסוך" (דברים ח), דהיינו כמו שבא מיסר את בנו בוודאי בלי ספק שכוונתו רק לטובתו, ככה כל יסורים שהקב"ה מביא על האדם הוא לטובה ולהתחסד עמו. לכן על כל דבר קטן שיארע לו, גם הדבר הקטן ביותר אם זה אבידה, או חס ושלום צער שבא אליו פתאום, אם רוצה בס"ד לצאת מכל הדברים הללו שיאמר הנוסח הבא:

**כששמע זאת
שר התורה
השיבו, תקנה
ספר תורה,
האברך סיפר כי
חיים שוב "אני
מעוניין בדירה",
חזר הגר"ח ואמר
"תקנה ספר
תורה".**

מיד עם צאתו מביתו של שר התורה הגר"ח קנייבסקי, שאליו הגיע ובפיו בקשה לברכה, כאשר הוא קוק לרכוש דירה בבני ברק, ואין בידו אלא חצי מליון שקל וסכום זה אינו מספיק לרכישת הדירה. כששמע זאת שר התורה השיבו, "תקנה ספר תורה", האברך סיפר כי שאלתי את ר' חיים שוב "אני מעוניין בדירה", חזר הגר"ח ואמר "תקנה ספר תורה". ועל כן, מצוה לשמוע דברי חכמים, ונפשי בשאלתי לרכוש ספר תורה מהודר באופן מידי. לצורך הוכחת כוונתו שלף האברך סכום כסף, ובכך החל את הוצאת העסקה אל הפועל. פגישה לצורך הסדרת כל פרטי התשלומים ומועד סיום הכתיבה, ויתר הפרטים הטכניים נקבעה לסוף אותו שבוע. אותו אברך, שהינו מקורב לראש ישיבת 'עטרת שלמה', הגאון רבי חיים פיינשטיין, סיפר זאת לראש הישיבה שהשיבו על אתר, "תעיין בגמרא בפרק הדר, תראה שזה גמרא מפורשת", בגמרא במסכת עירובין דף ס"ד כתוב, מה יעשה אדם וממונו יתקיים בידו, ייקח בהן ספר תורה.

כעבור יומיים מעת התשלום הראשון מקבל האברך טלפון מאביו, כשאביו אומר לו "שמע בני יקירי, יש לי שתי בשורות בעבורך, האחד היא בשורה לא טובה, והשנייה היא בשורה טובה". האחת היא טובה היא, המשיך אביו, "שדודך המתגורר בארצות הברית נסתלק לבית עולמו; והשנייה היותר טובה היא, שבצוואתו הוא הותר על שמך סכום של מליון וחצי שקלים, טבין ותקלין". כל זה מתרחש תוך שהאב מתעניין אצל בנו האם היה לו לבנו איזה קשר מיוחד עם הדוד.

רבתי זה כוחו של גדול הדור. ואי אפשר להסתיר את הסיפור הניסי הגדול שאירע בשבוע שעבר בעת עריכת המגבית לכוללי 'יששכר באהליך', שבשעה שהגיעו ליעד לא היו תורמים נוספים שיכפילו את הכסף במגבית, וכיוון שכך עלה הרב וייסבורד אל ביתו של רבי חיים שליט"א, ושטח בפניו את הבעיה. רבי חיים כמובן בירכו ושלחו לאלוהים.

הרב אלחנן וייסבורד מספר, שבזמן שיצא מבית רבי חיים, התקשר אליו נדיב מניו יורק ואמר לו, שהוא עוקב אחר התרומות החל מהבוקר ואיך שראה את ההירתמות הגדולה של בני התורה למען המגבית החליט שמעתה ועד לסיום המגבית הוא לוקח את ההכפלה עליו!

הדין הייתי צריך לפרוט ולשוב ולהתוודות על החטאים והעונות שבסבתם באו לי אלו היסורים, אבל גלוי וידוע לפניך שאין איתי יודע עד מה, לכן יהי רצון מלפניך אבי שבשמים שתמחוק ותשריש החטא ועוון ופשע שגרמו לי אלו היסורים, וימתקו כל הדינים מעלי ומעל כל ישראל, ויתפכו כל הצירופים לטובה, וימשכו חסדים טובים ומגולים לנו ולכל בית ישראל עד עולם אמן". לכל הקוראים שמבררים אודות תפילה זו, הרי שזאת תפילה בדוקה ומנוסה בפעולותיה. הסיפור הבא הפך לנושא שיחה בהיכלי הכוללים והישיבות בבני ברק ומחוצה לה ונראה כמו סיפור מהאגדות, אך הוא קרה בשבועות האחרונים.

במכון 'הוד והדר' לסת"ם בבני ברק נכנס לפני מספר שבועות אברך המעוניין לרכוש באופן מידי ספר תורה מהודר. בעלי המכון הביעו פליאה והסבו את תשומת לב האברך המתעניין, כי רכישה שכזו עלותה בהון רב ויכול של להגיע גם לכדי סכום של מאתיים אלף שקל.

בעלי המכון הסבירו לו כי בדרך כלל רכישה שכזו אינה מתבצעת כך באופן מידי, אלא רק לאחר מחשבה ושיקול דעת. אולם האברך נותר בשלו, והביע את רצונו לרכוש ספר תורה מהודר בכל מחיר שיושת עליו, והעיקר שיהיה זה באופן מידי. לפליאתם השיב האברך כי הוא בא לכאן

אמרי קודש בראי הפרשה

"ויקרא אל משה"
(ויקרא א, א)

טעמים רבים נאמרו על ה"אלף" זעירא שבמלת "ויקרא". הגר"י ניימן זצ"ל בספרו "דרכי מוסר", מוסיף טעם משלו בעקבות דברי הרמב"ן זיע"א בכוונת ענין הקורבנות. כתב הרמב"ן: "כי בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה ובדיבור ובמעשה, ציווה ה' כי כאשר יחטא ויביא קרבן יסמוך ידיו עליו- כנגד המעשה, ויתוודה בפיו- כנגד הדיבור, וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, והכרעים- כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו. ויזרוק אדם על המזבח- כנגד דמו בנפשו כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלוקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה. וכיפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו, נפש תחת נפש, וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו. והמנות- להחיות בהן מורי התורה שיתפללו עליו [פרק א', פסוק ט']".

כאשר יחשוב אדם ויתבונן בהקריבו קרבן שהנעשה בבהמה ראוי היה להעשות בו, בוודאי תתעורר נפשו לשוב בתשובה שלמה ויכניע את לבבו הערל לפני בראו עד שיגיע ל"לב נשבר ונדכה, אלוקים לא תבזה".

בכתבה "ויקרא" ב"אלף" זעירא רמזה לנו התורה שכלל ראשון בהבאת הקרבן הוא השפלה והכנעה וקניית מידת הענווה.

"בעל הטורים" פירש העניין ה"אלף" זעירא כי משה רבינו לא רצה לכתוב אלא "ויקר" כדרך שנאמר בבלעם הרשע "ויקר אלוקים אל בלעם", כאילו גם לו לא נראה ה' אלא בדרך מקרה כפי שנראה אל בלעם.

אמר לו הקב"ה לכתוב "ויקרא". מגודל ענוותנותו כתב משה אות 'א' זעירא על כן מעידה התורה ואומרת "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה". זהו יסוד עניין הקרבנות! (מספר ילקוט לקח טוב, ועיי"ש עוד מש"כ בה).

ה"ר שנזכה במהרה בימינו לבניין בית קדשנו ותפארתנו ותשוב העבודה למקומה כהנים בעבודתם ולוויים בדוכנם וישראל במעמדם. במהרה בימינו.

שבת שלום ומבורך

ניתן לשלוח אלינו תגובות ארוכות
הערות חומרים וסיפורים למייל:
or7148454@gmail.com

"ארבעה דברים צריכים היזוק" (ברכות)
ויזוזק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

היזוק

סיפורים מתפקים

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ויקרא אל משה וידבר ה' אלי מאהל מועד לאמר" (א' א')

מכאן אמרו כל ת"ח שאין בו דעת נבילה טובה הימנו. תדע לך שכן הוא. צא ולמד ממשה אבי החכמה, אבי הנביאים, שהוציא את ישראל ממצרים ועל ידו נעשו כמה נסים במצרים ונוראות על ים סוף ועלה לשמי מרום והוריד תורה מן השמים ונתעסק במלאכת המשכן ולא נכנס לפני ולפנים עד שקרא לו שגא' "ויקרא אל משה" [ויקרא רבה א' ט"ז].

למה תלמיד חכם שאין בו דעת חומרתו רבה עד כדי שנבילה טובה ממנו?

שוב א'

אם אין בו יראת שמים אין המון העולם יודעים להזהר מדיחה וטעמו משא"כ נבילה

העולם מפרש שת"ח שאין בו דעת הכוונה לת"ח שאין בו יראת שמים, הרי נבילה טובה הימנו, לפי שנבילה הכל יודעים להזהר ממנה שלא לאוכלה או להיכשל בה כיון שהיא מסרחת, ומפני כך חקק הקב"ה בעולמו שיהיה לנבילה ריח רע כדי שידעו הבריות להזהר ולא לאוכלה (עין עין אליהו מ"ק ז'), אבל ת"ח שאין בו יראת שמים, פעמים שאין מבחינים בנקל בינו לבין ת"ח אמיתי, ומתוך שהמון העם מתפעלים מידיעותיו בתורה ואמרי פיו שקולו ערב וקולה, עלולים הבריות ליפול במצודתו, בהוראותיו הנוראות אשר בהן רבו הפירצות בחומת הדת והיהדות וקדושת ישראל.

שוב ב'

אם אינו הגון צריך להפריש התלמידים ממנו משא"כ נבילה אין מפרישים הקטנים ממנה

כיוצא בזה מפרש הגאון ר' זאב פרענקל זצ"ל בעל תשובות משיב כהלכה (בן דורו של החת"ס) מפרש על פי מה שאמרו רבותינו ביבמות (קיד). קטן אוכל נבילות אין בית דין מצווין להפרישו, ואם לומד אצל רב שאינו הגון שאין בו יראת שמים בית דין מצווין להפרישו ממנו. ואם כן מוכח שנבילה טובה מת"ח שאין בו דעת, שהוא יראת שמים, כמו שנאמר במשלי (א', ז') "יראת ה' ראשית דעת".

שוב ג'

נבילה לא גרמה לעצמה ות"ח שאין בו דעת הוא הגורם לעצמו

הסבא מקלם מפרש שנבילה טובה מת"ח שאין בו דעת, לפי שהנבילה לא גרמה לעצמה, אלא מלאך המוות שדרסה גרם לה להתנוול ולהסריח, משא"כ ת"ח שאין בו דעת הרי הוא שדורס ומאבד תורתו ונפשו.

שוב ד'

ת"ח שאינו שומר עצמו בטהרה טומאת נבילה טובה הימנו

החזוה מלובלין (הביאו בס' חמודי צבי ויקרא עמ' י"א) מפרש שת"ח שאין בו דעת, הכוונה שאין לו דעת לשמור עצמו בטהרה, וגרוע הוא מנבילה, כי טומאת קרי חמורה מטומאת נבילה, ועוד שנבילה בשעה שנסרחת נטהרת מידי נבילה, משא"כ הת"ח עומד בטומאתו.

ניתן להשיג את הספר "אשכול יוסף" בפלאפון - 054-8460007

הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל נזדמן פעם אצל גביר מתבולל שבמשך שנים רבות סירב בעקשנות לתרום מהונו למוסדות תורה וחסד יהודיים. סיפר רבי שפירא לגביר על הישיבה שלו שלומדים בה מאות בחורי חמד העתידיים להיות רבנים ודיינים בקהילות ישראל. אולם, הגביר המתבולל לא התרשם מדברי הרב ואמר לו בנימה שחצנית "איני רואה צורך בהקמת ישיבות ובטיפוח לומדי תורה בטלנים במדינה. אני מעולם לא למדתי בישיבה וגם בני ובני בני לא ילמדו תורה בישיבה". רבי מאיר הטיל במארח מבט נזעם ואמר "אני חש בדבריך מידה גדולה של ענוה, שכן אתה שם את עצמך במדרגה נמוכה מזו של המן הרשע". "למה מתכוון הרב?" שאל הגביר בהתרגשות לשמע דברי האורח. "כוונתי פשוטה בתכלית" השיב הרב, "רבותינו ז"ל אמרו בגמרא (גיטין נז): 'מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק'. והנה אתה קבעת זה עתה בפסקנות, שבניך ובני בניך לא יזכו לעולם ללמוד תורה. יוצא אפוא מדבריך שאתה רואה את עצמך במדרגה נמוכה יותר מהמן הרשע והרי זו מדה מופלגת של ענוה הראויה לציון...".

מסופר על מוסלמי אחד שהיה לו חמור אשר העמים עליו כל מיני כלי חרס כדי למוכרם בשוק. המוסלמי שהיה שונא יהודים מובהק נהג לקרוא לחמורו "יהודי", והיה קורא לו "בוא יהודי! לך יהודי לשם! עצור יהודי כאן! קום יהודי!" וכו'. לקראת חג הפורים הגיע המוסלמי לרובע של היהודים, ותוך גידופים מכוונים כלפי חמורו "היהודי", הציע ליהודים את סחורתו לכבוד החג. היהודים שמעו את הגידופים והקללות אך חששו להגיב. יהודי אחד ששמע זאת נעלב עד מאוד. הוא החליט ללמד את המוסלמי לקח שלא ישכח אותו מהר. הוא ניגש אל החמור ועשה עצמו כלוחש לו דבר סוד אל אוזנו, ובסתר תחב לתוכה סיגריה בוערת. החמור נבהל, השתולל, ושבר את כל כלי החרס שעליו. המוסלמי כעס ותבע את היהודי למשפט אצל הקאדי בו טען כי היהודי הציק לחמור וכי החמור נבהל ממנו, השתולל ושבר את כל כלי החרס שמהם הוא מתפרנס. שאל הקאדי את היהודי "מדוע עשית זאת?" השיב היהודי "איש זה אומר תמיד לחמורו לך יהודי! קום יהודי! והבינתי כי חמור זה מאחי בני עמי הוא, ולכן מאחר שחג פורים היום, לחשתי באוזנו כי פורים היום ואיזה יהודי אינו שמח בפורים? בפורים, כידוע לך אדוני הקאדי, מצווה לקפוץ ולדלג אפילו עד השמים, ולכן כששמע החמור את הבשורה כי פורים היום קפץ משמחה ואז נשברו כל הכלים". פסק הקאדי לזכות את היהודי ואף לתת לו את החמור כי הרי יהודי הוא...

פעם אחת הלך רבם של היהודים אשר במדינת מצרים לבית הכנסת בליל תשעה באב. בדרכו ראה יהודי אשר סועד את סעודתו בפרהסיה. כששאל הרב, כיצד מעז הוא לאכול בלילה המר והנמהר של חורבן בית מקדשנו, השיב הלה כי חורבן הבית היה לפני כאלפיים שנה ואין הוא רואה טעם להמשיך להתאבל על כך. המתין הרב עד לימי הפורים ושלח את שליח בית הדין להזמין את אותו יהודי לבית הדין. הרב הודיעו כי החליט לאסור אותו מכניסת חג הפורים ועד צאתו. היהודי התחנן לפני הרב שיבטל את ההוראה בטענה כי עליו לקיים את מצוות סעודת פורים ולהתחפש כהלכה וכו' וכו'. השיב הרב שנס פורים היה כ-500 שנה לפני חורבן הבית השני, האם בגלל שלפני כ-2500 שנה היה בפרס יהודי בשם מרדכי וגוי בשם המן צריך הוא לחגוג כל שנה מחדש? וזהו שנאמר "אם אשכחך ירושלים (אם אשכח את חורבן ירושלים) תשכח ימיני" (אשכח גם את מרדכי בן יאיר ... איש ימיני).

אמר כומר אחד לרבי יהונתן מפראג "קובלני עליכם אתם היהודים. כל הימים הטובים שלכם אתם עושים לילה ויום שכן במנין ישראל היום הולך אחר הלילה. ואילו סעודת פורים אתם סועדים בלילה שלאחר היום, אתמהה. אף אני קובלני עליכם אומות העולם, ענה לו רבי יהונתן תוך כדי שאלה "כל הימים הטובים שלכם אתם עושים יום ולילה שכן במנין האומות הלילה הולך אחר היום. ואילו חג המולד של "מושיעכם" אתם עושים בלילה שלפניו, אתמהה". אלא מסיים רבי יהונתן - אלו ואלו הדין עמהם. פורים שלנו מידי גוי בא לנו, לפיכך אנו נוהגים מנהג גויים. חג המולד מידי ישראל בא לכם לפיכך אתם נוהגים בו מנהג ישראל...

חידה מיוחדת לקראת פסח

פתרון שתי החידות (חובה) יתקבלו אך ורק במייל או בפקס המערכת!!
(פקס: 08-9941870, מייל: 7665190@gmail.com)

כתב החידה: שִׁבְעָה הֶרֶג שִׁבְעָה בְּשִׁבְעָה וְהַמְלִיךְ שְׁנֵי שִׁבְעָה.

חידה: היכן מצינו עוד מקום בו היה נותן רבי יהודה סימנים? (מדובר על אִתְּנוּ רַבִּי יְהוּדָה שֶׁהָיָה נוֹתֵן סִמְנִים מִהַהֲגָדָה, וכמוֹבֵן צָרִיךְ לְצִיֵּן מִקּוּר וְהוֹכַחָה לַתְּשׁוּבָה) הזוכה במקום הראשון יזכה בביגוד מלא לחג. בשווי 1.400 ₪ חליפה+ חולצה+ ענביה+ חגורה+ גרביים+ כובע ייחודי ומהודר רק תשובות עם פרטים מלאים יכנסו להגרלה.

גליון

272

פרשת ויקרא-זכור תשע"ט

של אמא כלפי אבא נעשו מתוך כבוד עצום ומתוך התבטלות ונאמנות ללא סייג לבעלה - אבא.

הכבוד שחלקה אמא לאבא הקיף את כל שעות היממה: היא התעוררה השכם בבוקר כדי לזכות ולענות 'אמן' על ברכות השחר שלו, הכינה לו ארוחות מזינות וטריות מדי יום ביומו, ואפילו היתה הולכת לקנות בעבורו חפצים אישיים, כמו כובע או נעליים, כדי שלא יצטרך לצאת לחנות ולבטל את זמנו במדידות, וכל זאת על אף שהיתה טרודה בענייניהן של מאות הנשים שצבאו על דלתה. בערב, לפני שיצאה לשמחות ולאירועים שונים, היתה נוטלת את רשותו והקפידה לשוב לפני השעה אחת עשרה בלילה, אף אם האירוע היה עדיין בעיצומו.

אמא שימשה את אבא בנאמנות מוחלטת. כאשר אבא קרא לה, היתה מפסיקה באחת את כל עיסוקיה, עוזבת את כל הנשים שעמדו לצדה, ואפילו באמצע השיחה, וממהרת אליו. עם כל זאת לא הרגישה את עצמה מושלמת והקפידה ללמוד בספר 'אורחות צדיקים', באומרה כי הדבר מועיל להכנעה בפני הבעל...

אף אבא - יבלחט"א - מצידו כיבד את אמא מאוד. הוא היה מקפיד שלא להתחיל את ארוחותיו עד אשר הצטרפה אליו אמא. הוא הסביר כי אם לא ישמור עליה שתאכל - לא תאכל לעולם... הוא לא הלך לנוח בצהריים עד שבאה לנוח אף היא. פעם חשה אמא שלא בטוב ולא יכלה לקום ממיטתה. קצרה ידו של אבא מלעזור לה, ועל כן הביא את הסטנדר והתיישב ללמוד ליד מיטתה.

כשנסעו לצפת ב'בין-הזמנים', אמרה אמא שהיא לא צריכה את ה'נופש', ואבא אמר שהוא נוסע בשבילה...

בשעה שערך את סיומי המסכתות, היה קורא לה או שולח לה י"ן. לפעמים טרח וירד את כל המדרגות, מחדר לימודו בקומה השנייה, כדי לשתף אותה בסיום. בהזדמנויות שונות היה רגיל לבקש את ברכתה, כגון: לפני אפיית מצות, בליל שבועות ועוד ועוד. בסעודות השבת תמיד ביקש את אישורה קודם שקידש וקודם ברכת המזון.

אבא ביקש מאמא שתודיע לו קודם שהיא נוסעת מחוץ לעיר. כשיצאה לרכב שהמתין לה, היה מלווה אותה ארבע אמות ונשאר לעמוד עד אשר נעלם הרכב מן האופק.

אָדָם כִּי יִקְרִיב (א, ב)

אמר רבי אמי: אלמלא מעמדות (- מעמד הקרבת הקרבנות) לא נתקיימו שמים וארץ (מגילה לא).

הענין, אף שמקריב צאן ובקר, אל יחשוב כי את הצאן והבקר הוא מקריב, רק מקריב את עצמו... והצאן והבקר אינם אלא תמורתו (השלה"ק מס' תענית תו"א קפג)

עיקר מצות הקרבת הקרבנות היא שהאדם יקריב את עצמו ורצונותיו להקב"ה. וכיון שכך, יסוד מצוה זו שייך גם בזמנו - שעדיין אין ביהמ"ק קיים - שאם נקריב את הרצונות לה' ונמסור עצמנו לקיום תורה ומצוות, זה יחשב לנו כהקרבת קרבנות לפניו יתברך, שבזכותם מתקיימים שמים וארץ. בחיי היום יום נקרים לפני כל אחד מאיתנו אין ספור הזדמנויות להקריב את הרצון לקב"ה, ואדם גדול יודע לנצל את אותם הזדמנויות להתקרב לבורא עולם. בעובדות שלפנינו שלוקטו מחיי היום יום של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א וזוגתו הרבנית זצ"ל נראה את ההקרבה והמסירות שלהם לרצון ה' בכל שעל ושעל.

מספרת הרבנית ר. צביון, בתו של מרן הגר"ח שליט"א: אישה חשובה הסתובבה אצל רבניות גדולות ומפורסמות ושאלתה בפיה: "מהו תפקידה המרכזי של האישה?" התשובות, שנאמרו לאחר מחשבה, היו מגוונות והקיפו עניינים יסודיים בבית היהודי. כאשר שאלה האישה את אמא שאלה זו, לא הרהרה אמא אפילו לרגע קט, ומיד פרסה את משנתה החד משמעית במילים קצרות: "תפקידה של האישה להיות 'עזר כנגדו!'".

חובה להדגיש את הדברים: אמא היתה 'עמוד החסד' שבדור, אולם אבא קדם לכל... אמא חונכה וחינכה את עצמה, כי תפקידו של האדם עלי חלד הוא לעשות רצון ה', ורצון ה' הוא בראש ובראשונה שהאישה תהיה עזר לבעלה.

אמא התמסרה לאבא באופן מוחלט, להיות 'עזר כנגדו' ולסייע לו להגות בתורה יומם לילה. בכל עת ובכל מצב, מבלי שדבר מה יטרידנו. תפקיד זה היה מרכז חייה, בו ראתה את עיקר חובתה בעולמה, ואת כל מהלך חייה בכל בכל רגע של היממה - כיוונה והתאימה למענו. כל מעשיה

בסדר הקרבנות לא היה העולם עומד!!!

(מדרש תנחומא פרשת צו סי' יד)

על טהרת הנפש של ילדי ישראל יעיד המעשה המצמרר הבא, שהתרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר, ולא היו לה אמצעים לשולחו לתלמוד תורה, ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוצריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים. רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר...

בהגיעו לגיל 12, שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארת בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחדווה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרוטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו... ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... איך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת?! אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה'חיידר' בו עוסקים בתורה. שלג זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה!

הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעוז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך. 'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' - שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו... קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים. הוא מגיע לבניין הת"ת, וחיש מהר ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחת - הוא ממהר להיכנס.

"שלום, אני רוצה ללמוד תורה!" - צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, "עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!" - קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה... המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: "לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהב בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע?" - שאל

אמא סרגה לאבא סוודר. אבא לבש את הסוודר שנים ארוכות כדי לכבד את אמא, ואף כשנקרע דאג תמיד שיתקנוהו. "הסוודר שאמא סרגה", אמר, "מחמם יותר מכל בגד אחר". כיוצא בכך, אישה אחת חפצה לסייע לאמא ולהכין במקומה את ארוחתו של אבא. אבא התנגד - הוא רוצה לכבד את אמא באומרו כי רק מאכליה ערבים לחיכו...

אחד הנכדים סייע לאבא לבדוק את החמץ. אבא הורה לו כי בבודקו את המגירות, יקפיד להחזיר כל חפץ למקומו: "בדיקת חמץ", הוסיף אבא, "דינה מדרבנן, ואילו לצער את סבתא, הרי זה איסור דאורייתא..."

אכן, אבא לא רצה שאמא תתאמץ בעבודות הבית, לפיכך היתה אמא מסתירה ממנו את היקף עבודותיה בבית, בפרט בערב פסח, שלא לצער... וככל הנראה משמים סייעו בידיה להצליח בהסתרה זו.

כשהתארס אחד הנכדים וסעד עם כלתו על שולחנו של אבא בפעם הראשונה, שר אבא לכבודם את השיר "עוד ישמע" שוב ושוב. המסובים תמהו על כך, ואבא הסביר להם: "הלוא סבתא במטבח, ועדיין לא שמעה ששרנו..."

אמא היתה שותפה לאבא בהנהגת הבית גם בענייני הלכה, ואבא סמך עליה בעיניים עצומות. תמיד היתה מבררת את כשרות המאכלים, וכל שאלה שהתעוררה, תמיד היתה בין הראשונים שידעו על כך. אם אמרה לו שמאכל מסוים כשר או שבמוצר מסוים אין חשש איסור, הוא קיבל את דבריה בלי פקפוק. בשאלות הלכתיות מסוימות, כגון בצליית כבד, אף הורה לאחרים לשמוע לאמא, באומרו כי את הנהגותיה קבלה מאמו, שקיבלה מה'חזון איש'.

כשהגיע לאבא מכתב שנכתב על ידי אישה, היה מעבירו לאמא כדי שתשיב היא. ומעניין לציין: אבא מקפיד לענות על המכתבים לפי הסדר של כהנים, לוויים וישראלים. כאשר קיבל מכתב מאישה ושם לב כי היא אשת כהן, ציין לאמא על המכתב 'מכתב מכהנת', כדי שתקיים בה מצוות 'וקידשתו', ותענה לה בראשונה...

אכן, נכון לומר, כי על בית כגון זה של אבא ואמא אמרו חז"ל כי - 'זכו, שכינה ביניהם'. [בית אמי']

אֲלֵם כִּי יִקְרִיב בְּכֶם קָרְבָּן לַיהוָה (א, ב)

אמר רבי אסיא: למה מתחילים התינוקות של בית רבן ללמוד בספר ויקרא? מפני שכל הקרבנות כתובים בו, ומפני שהם טהורים עד עכשיו ואינם יודעים מהו טעם חטא ועוון, לפיכך אמר הקב"ה שיהיו מתחילין תחילה בסדר הקרבנות - 'ובואו טהורים ויתעסקו במעשה טהורים', "לפיכך אני מעלה עליהם כאלו הם עומדים ומקריבים לפני הקרבנות", והודיעך, שאף על פי שחרב בית המקדש ואין קרבן נוהג, אילולי התינוקות שקורין

מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר "אינני יודע... אינני יודע דבר, אינני יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור".

"סידור?!?!?!!" - תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... "ראה נא, ידידי הצעיר. סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצוה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך!" - פסק המנהל, ובכך חשב שתם העיסוק בילד המוזר משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום...

אך כח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיהה של המנהל. "אין דבר!" - פסק הילד בן ה-12, "אינני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתת הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בי, ואם הצעד הראשון יעשה בכיתה נמוכה - אשריי וטוב לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!".

מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר, ואמר לילד: "ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום. הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום!" - אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום... עכשיו כבר הרהר המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה...

הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשתף עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון, ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה, פנה למנהל ואמר: "הבנתי שאין מקום, ואני כבר שב לביתי. רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף - אין לי מקום..."

המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. "ואישור כזה למה לך?" - שאל את הילד האמיץ.

ללא מורא, נענה הילד ואמר: "ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרציתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפיא, שהסכמתי להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל - הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי יד, שלא הושיט לי כתף. לכן צריך אני אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רציתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי, התמסרתי, עשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה!" - אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אצילות...

כשמוע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כח הרצון של הילד הניצב לפניו. על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתת הזאטוטים, שם החל הילד מאל"ף בי"ת, פשוטו כמשמעו... במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצוה. כשרונותיו היו חלשים מהממוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה...

ולימים, כך העיד הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות דגולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר... כל זאת רק בזכות כח אחד שבער בו - כח הרצון. הכח שהניע אותו ללכת שעתיים וחצי בקור מקפיא, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכח הרצון כה חזק - הוא מנצח.

[אור דודי - הרב קובלסקי]

יְקָרִיב אֶתּוֹ לְרִצּוֹנוֹ (א, ג)

חומש 'ויקרא' פותח בסיפורו של יהודי שחטא בשגגה, וכדי להזדכות ולהיטהר - הוא נדרש להביא קרבן לכפרה. רוכש היהודי כבש בריא-בשר, ועולה לירושלים לבית המקדש, להקריבו. אך כדי שהקרבן יתקבל ברצון, ישנו תנאי חשוב וקריטי: על הקרבן להיות מוקרב ברצון, בחשק, מתוך רצון אמיתי לכפר את חטאו בקרבנו, ולשוב להתקרב לבורא עולם. אך מה נעשה, אם אדם אינו מבין את חשיבות הענין ואינו רוצה להקריב קרבנו? מה נעשה אם יהודי אינו רוצה בקרבן, קרבנו לא מוקרב מתוך חשקו ורצונו, וממילא לא יועיל לכאורה? באים חז"ל ופותרים את הבעיה: כופים אותו עד שיאמר שהוא רוצה להקריב, מכריחים אותו לרצות! רגע, איך זה יתכן? איך זה פותר את הבעיה? האם כשכופים על יהודי לעשות משהו, וכופים עליו גם לומר שהוא רוצה לעשות את אותה פעולה - האם בכך הופכים אותו לרוצה בקרבנו? והלא הוא לא רוצה, אלא שכופים עליו לומר שהוא רוצה?

את התשובה לכך חושף הרמב"ם בהלכות גירושין פ"ב: כל יהודי הוא טוב, ורוצה להיות טוב. נקודה. בעומק עמקי לבו - הוא באמת באמת רוצה לקיים מצוות, לעשות נחת רוח לאביו שבשמים. אלא שמעל רצונו העמוק הזה, הצטברו להן 'שכבות אבק' - תירוצי היצר, מאוויים שליליים, הרגלים לא נכונים ועוד. הם אלה המעכבים את גילוי הרצון האמיתי, וכל מטרת הכפיה - היא לגלות את הרצון האמיתי!

לפעמים, יכול האדם בכוחות עצמו להתגבר על ניסיונותיו, להסיט מעליו את האבק ולתת לרצונו הפנימי את התנופה

"זה לא שאני גונב להנאתי", הסביר בפשטות, "אני גונב לפרנסתי!" - הצטדק הגנב בטיפשותו...

המנהל לא ידע את נפשו לנוכח המידע החדש, וישב כמאובן. כשראה הגנב כי כך פני הדברים, הוסיף וסיפר מהווי עבודתו: "תראה, אני באמת לא גנב כזה אכזר... הנה, רק אתמול פרצתי לאיזה בית, חיפשתי בכל חור והגעתי לכל מחבוא, ולא מצאתי דבר. פתחתי את המקרר, וכשגיליתי שהוא ריק" - המשיך הגנב ובעיניו נצנצה דמעת התרגשות, "הוצאתי מכיסי 200 שקל, והנחתי להם על השולחן, שיהיה להם למחיה!" - סיים הגנב, ומחה דמעה סוררת...

"אז אתה לא גנב!" - אורו עיני המנהל והוא קם ולחץ את ידו של הסב בחום, "אתה פשוט צדיק!".

"לא צדיק ולא נעליים", גיחך הסב הגנב בהלצה, "אני גנב, וכנראה גם רשע לא קטן. בבית הזה פשוט נכמרו רחמי!".

"ההיפך הוא הנכון" - קבע המנהל ברורות, "אתה צדיק, בבית הזה התגלתה נפשך האמיתית, באותם רגעים התגלה הלב היהודי הפועם בק! רק שבצר לך בחרת אפיק פרנסה מצחין ונורא כמו גניבה... אזמעשי הגניבה שלך חמורים ונוראיים, אך בעצם - הלב היהודי שלך פועם ועוצמתי, ומדי פעם הוא פורץ וחושף מי אתה באמת!" - שב המנהל וקבע, ונפרד מהסב-הגנב-הצדיק בלחיצת יד חמה...

חלפו עברו כמה שבועות, ושוב נפגשו הסב והמנהל בחצר בית הספר בשעת בוקר מאוחרת. "לא יפה מצדך" - צחק הסב באוזני המנהל, "גנבת לי את הפרנסה, קלקלת לי את היכולת להתפרנס... מאז שגילית לי מי אני באמת, אינני מסוגל לגנוב! אני רוצה לצאת למלאכת הגניבות, חסר לי כסף, הגעתי כבר לעוני מחפיר, אבל כל פעם שב ומתעורר בי אותו רגש יהודי, ומחזיר אותי הביתה חסר כל..."

המנהל שמח והתרגש על השינוי המתחולל, והציע עזרה לסייע בפרנסת הסב, בדרכים כשרות וחיוביות. הוא דאג לו לפרנסה קבועה וטובה, ולאט לאט - העלה את הסב ואת המשפחה כולה על דרך המלך, בלי להתפרנס מגניבות ופשעים וכיוצא בהם...

סיפור זה, אותו קיבלנו בעדות אישית מפי המנהל ה"ה עוזי חסון ה"י, מאיר את אותה נקודת יהלום, החבויה בעומק לבו של כל איש ישראל, ויהא זה הגנב הנאלח ביותר, גם בו יש ניצוץ יהודי, והוא לא כבוי אלא רק חבוי.

הבה נעשה הכל, כדי לגלות את אותה נקודה פנימית חבויה ונסתרת. 'כופין אותו' - במילה טובה, בחיזוק מעודד, בטפיחה איתנה על השכם - עד שכל אחד מאתנו ואנו בעצמנו נאמר 'רוצה אני'. נכה על השכבות שהצטברו על ליבנו, ננקה את הניסיונות ובלבולי היצר העוטפים אותנו, עד שתיחשף הקריאה הבווערת ממעמקי ליבנו: "לעשות רצונך אלוקי, חפצתי!".

[פניני פרשת השבוע]

הנכונה להוביל את מעשיו. אך פעמים שהאדם אינו מצליח בכוחות עצמו, ולכן הוא זקוק לתמיכה חיצונית לשוב ולהבעיר בלבו את הרצון היהודי, ויש לתת לו את הכוחות והכלים לעשות טוב, כרצונו האמיתי העמוק הטמון בלבו!

היה זה בשעת בוקר לא מוקדמת, בחצר אחד מבתי הספר באזור השרון. מנהל בית הספר, יהודי יקר המשקיע מירב ומיטב כישוריו ויכולותיו בתלמידות בית הספר שבהנהלתו, שהה באותה עת בחצר המוסד. לפתע, שם לבו לעובדה כי אדם מבוגר מגיע לבית הספר, מביא עמו ילדה צעירה, שאיחרה ללימודים.

נורה אדומה נדלקה במוחו, אם אינו טועה - אין זו הפעם הראשונה שהתלמידה הזו מאחרת להגיע. עוד רגע קט של הרהור חולף, והוא נזכר כי המורה כבר דיווחה לו שיש בעיה עם התלמידה הזו, ומשהו בעניינה לוט בערפל. ברגע הבא, נזכר שמזה תקופה אין הוריה משלמים שכר לימוד במועד, ורק מדי פעם מגיע הסבא לבית הספר, ומשלם במזומן כמה שקלים להקטנת החוב... דבר כזה, אינו יכול להישאר בגדר צירוף מקרים, לפחות לא אצל מנהל כה מסור ואחראי. רצף התמיהות הוביל אותו להמתין ליהודי המבוגר בחצר, עד אשר ישוב מהכנסת התלמידה לכיתה. כשיצא, ביקש המנהל לשוחח עמו ביחידות, וקרא לו לחדרו. הוא מזג לו כוס שתיה קרה, והחל לשוחח עמו, דולה פרטים על התלמידה והרקע המשפחתי שלה. התברר, כי התלמידה הזו היא נכדתו המתגוררת אצלו בנסיבות כאובות, הילדה מגיעה מרקע משפחתי מורכב, והסבא מתקשה בהתמודדות עם גידולה. בין הדברים, בירר המנהל בעדינות על מקור פרנסתו של הסבא, המחזיק את משפחתו ומשפחת בתו. בתחילה התחמק הסבא מלגלות את מקור פרנסתו, אך ככל שהמנהל המשיך לשאול ולברר ולחקור - החל נע באי נוחות בכסאו, מחוויר ומסמיק חליפות. לבסוף, נשבר וסיפר מהיכן פרנסתו, לא לפני שהמנהל הבטיחו כי לא יגלה את הדבר לאיש...

"האמת היא", לחש הסב בקול שקט, "שלנוכח מצוקתי הכספית החמורה, אני מתפרנס ממצצוע עתיק, אני פשוט גנב!". עיני המנהל יצאו מחוריהן, הוא ידע שיש כאן 'סיפור', אבל לא שיער את גודלו... הוא נותר לשבת מופתע והמום, והסב הגנב הסביר ברוב חוצפתו: "תראה, אני לא גנב שמפחיד את האנשים, ההיפך. אני מברר על אדם שלא נמצא בבית, אם לרגל שמחה, אם לרגל חופשה, ואם מכל סיבה אחרת. כשהבית ריק - אני פורץ פנימה בזריזות, מרוקן ארנק או שניים, מוסיף שניים שלושה תכשיטים, ובורח..."

התיאור המפורט, לא רק שלא הרגיע את המנהל, אלא גרם להעצמת סערת רוחו. הגנב הוסיף ותיאר עד כמה - למרות מעשיו הנפשעים - הוא מקפיד להשאיר את הבית מסודר, הוא אף פעם לא מבהיל את האנשים, ובדרך כלל - גם לא גונב הכל ומשאיר בבית משהו עבור קניות ליום המחר...

{ אז נדברו }

פרשת ויקרא תשע"ט | גליון מספר: 413 | לסדר: "ויקרא אל משה"

הקדימו שקלי לשקליהם.. הקדימו הסתה שלי להסתה שלהם..

הנושא של המעצ'ינג מסרב לרדת מסדר היום... רק "יששכר באהלך" סיים... ואז הגיעו עוד שלוש מעצ'ינגים נוספים... אם זה איחוד מוסדות גור... ואם זה ישיבת עטרת וישיבת קמניץ ועוד היד נטויה... וזה פשוט לא יאומן!!! אני לא איש של מספרים... אבל מאוד מעניין אם יקום משהו ויבדוק את היקף הסכומים האדירים שניתנו לצדקה ע"י כלל ישראל רק בכמה חודשים האחרונים... אני חושב שזה כבר נושק למיליארד שקל!!! אני מגזים?? ? אולי... אדרבה... תבדוק את זה... עכ"פ אי אפשר לדעת חשבונות שמים. אבל מי יודע אם אין פה בחינת "הקדימו שקלי לשקליהם.."

סוף סוף אותו לפיד שהילך עלינו אימים לפני כמה שנים ואיים להבעיר את היכלי התורה... בסוף הלפיד הזה שקט והתכנס בתוך עצמו ונהיה גחלת שמעמיא עמיא ואזלה (-הולכת ונחלשת...) והנה... לפתע הגיעו כמה חרש שוטה וקטן וחזרו וליבו שוב את הגחלת והנה שוב הוא מופיע... והוא מתחיל שוב להוות איום לעולם התורה והחסידות... אז מי יודע... מי יודע אם לא המאות מיליונים של שקלים שיוצאים עם כל הלב מהארנקים הרקים של שלומי אמוני ישראל... מי יודע אם זה לא מציל אותנו מאותה קליפה שלא תחזור חלילה למשרד האוצר ותקצץ חלילה שוב במאות מיליוני שקלים מהחזקת תורה רח"ל... מי יודע... אנחנו לא יודעים חשבונות שמים... אבל דבר אחד אני כן יודע!!!

שאנחנו כבר נמצאים עמוק בערב בחירות... ובדרך כלל בתקופה בחירות זה מורגש באוירה הכללית... יש מודעות ברחוב... יש פלאייערים... בקיצור: תעמולת בחירות... ואילו הפעם?? ? משום מה זה נראה שאף אחד מאיתנו לא מדבר על זה... כולנו עסוקים במעצ'ינג... במקום שבלוח מודעות יהיה כתוב ג' להציל את עולם התורה... במקום זה כתוב "יששכר באהלך" מצילים את עמלי התורה... במקום שאני אקבל צינתוקים בפלאפון על לשון הרע פלוני ומפלגה אלמונית... במקום זה אני עסוק בלענות (או לברוח) מכל מיני קרובים שמגיעים להתרים אותי בשביל המעצ'ינג שלהם... אשריהם ישראל!!! בינינו... כל המעצ'ינג הזה... זה סוג של הסתה...

לוקחים ציבור... מכניסים אותם לאיזשהו סהרוריות... מכניסים להם כמה משפטים מפוצצים לראש ויאלה... קדימה... ההמון המוסת יוצא לרחובות ומתחיל לדהור קדימה... נכון שזו הסתה?? ?

רק יחי ההבדל הקטן!!! יש הסתה נגד!!! ויש הסתה בעד!!! והמעצ'ינג הזה הוא הסתה בעד... וכמו שלגבי מחצית השקל אמר הקב"ה הקדימו שקלי לשקליהם... מי יודע אם המעצ'ינג הזה הוא לא בבחינת הקדימו הסתה שלי להסתה שלהם... כן... זה מרגיז... לפעמים זה ממש מטריד... הסתה זה תמיד דבר מרגיז... אבל אנא יהודים יקרים: נא לקחת בחשבון!!!

מהתמודדויות לא בורחים!!! אם לא נקבל באהבה את ההסתה בעד... הרי מחכים לנו בסיבוב גוש שמאל מאיים ושונא דת שמחמם מנועים לקראת ההסתה נגד... ובינינו... כולנו מעדיפים הסתה בעד מאשר הסתה נגד!!! כולנו מעדיפים לבחור את המחזות המתוקים והמרנינים של רבבות אלפי ישראל שלא מתנגדים להיות מוסתים להיות נתבעים ונותנים להתנדב אחד לטובת השני... מאשר!!! עליהם תקשורת של המון חילוני שונא דת שלא מתנגדים להיות מוסתים מנשמות הערב רב שבדורנו... בינינו... לו יצויר שהיה מגיע אליך נביא והיה אומר לך שנגזר עליך בשנה הקרובה שכל חודש יהיה לך חור של חמש מאות שקל!!! כעת יש לך אפשרות לבחור מאיפה החור הזה יגיע... או שזה יגיע מהסתה של יאיר לפיד שנהיה שר האוצר ויקצץ לך בתקציבים... או שזה יגיע מהסתה של מעצ'ינג שיבואו ויתרימו אותך וישגעו אותך עבור החזקת התלמידים ואתה תתרום כל חודש חמש מאות שקל... נו... מה היית בוחר?? ? ברור שהיית בוחר במעצ'ינג...

אז שוב!!! אני לא הסגן של הרבש"ע... ואין לנו מושג בחשבונות שמים... אבל צריך לקחת גם כזו אופציה בחשבון... אל תשכח שיש כזה סיפור מפורש בגמ' בבבא בתרא (י) על רבי יוחנן בן זכאי שבראש השנה ראה בחלום שיאיר לפיד הולך לקצץ מההכנסות של משפחת האחינים שלו ולקחת מהם במשך השנה שבע מאות דינרים!!! מה עשה רבי יוחנן בן זכאי? הלך במשך השנה והתרים אותם... ושיגע אותם... כל יום הוא הגיע אליהם עם עוד איזה מאצ'ינג... ועוד איזה יעד... וחיבים... ומצילים את עולם התורה... ובקיצור: עד סוף השנה רבי יוחנן הצליח "לסחוט" מהם שש מאות ותשעים דינרים לצדקה!!! כמעט את כל הסכום שיאיר לפיד היה אמור לקצץ עליהם!!! אבל עדיין... עדיין נשאר עשרה דינרים שרבי יוחנן בן זכאי לא גבה מהם... ואת העשרה דינרים האלו נשאר ליאיר לפיד לגבות מהם... בשביל זה יאיר לפיד קיבל כמה מנדטים והוא נשאר באופוזיציה ומשם הוא היה שותף באחת מהוועדות שצריך להעלות את המע"מ של הליקרים בעוד שתי שקל... ובמשך השנה הם קנו ליקרים שבסך הכל יצא שיאיר לפיד הצליח להוציא מהם את העשרה דינרים העלובים האלו דרך המע"מ של הליקרים או מצידו העלאת התעריף בכביש שש... אבל תאר לעצמך שרבי יוחנן בן זכאי לא היה מתרים אותם שבע מאות דינרים!! ואת כל הסכום הזה יאיר לפיד היה צריך להוציא מהם... אז לא הייתה ברירה... בשביל להוציא ממשפחה חרדית כ"כ הרבה כסף... יאיר לפיד לא יכול לשבת באופוזיציה... הוא צריך להיכנס לקואליציה ולשבת על השיבירים הרציניים ביותר של הכסף... אה... מה אתה אומר על זה?? ? זה מעשה שהיה.

מה שבטוח: כלל ישראל נותנים צדקה!!! ופשוט וברור: שזה עת רצון בשמים!!! כשיש כ"כ הרבה צדקה בעולם זה מוכרח להשפיע שפע רב בכל העולמות... כן... שיהיה לך ברור... כשאיחוד מוסדות גור עושה מעצ'ינג ונתרם של מאה מיליון שקל... אז גם אם אתה לא חסיד גור... וגם אם אתה לא יכול לתרום להם... אבל לשמוח?? ? יש לך הרבה מה לשמוח בשבילם!!! וגם בשבילך!!! כי הרבש"ע הוא אותו רבש"ע... וכשמאה מיליון שקל נתרמים לגור... בשמים זה מעורר רחמים וחסדים ושפע לכל העולם כולו בלי מגזריות... כן... צדקה זה משהו קצת יותר גדול ממה שאנחנו חושבים... אשריהם ישראל...

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ניתן להשיג עלונים יחידים מגדי שבוע בבני ברק ברחוב חזון איש 34 (פינת דסלר מש' דרייפוס) 0527117271

וברח' הרב גנחובסקי 26 קומה א' קרית הרצוג.

גיליונות יחידים **בירושלים**: בר אילן 39 קומה א'

ובביתר עילית רחוב החוזה מלובלין 19/3

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

הודעה:

בשבוע הבעל"ט לא יצאו גיליונות מודפסים
למוקדים הרגילים,
עכ"פ ניתן להשיג גיליונות בודדים בשלש
מוקדים בלבד, כדלהלן:
בני ברק קיבוץ גלויות 9
בני ברק חזו"א 34 (פינת דסלר מש' דרייפוס)
ירושלים, רח' עמוס 20 (מש' אלה)

הודעה משמחת:

יצא לאור בסייעתא דשמיא החוברת "בשובי
לירושלים" **הלק א** במהדורה חדשה
ומורחבת,
חוברת זו עוסקת בענייני קרבן הפסח והיא
מחולקת לשני חלקים:
חלק א' "בצאתי ממצרים"
חלק ב' "בשובי לירושלים"
בפלא': 0548446691
כמו כן ניתן להשיג חוברת זו אצל הנציגים
הממונים שבישיבות

ניתן להשיג במוקדי המכירה כדלהלן:

ירושלים:

מרכז העיר: רחוב נחמיה 10.

בית וגן רח' הרב פרנק 29 קומה ב'

נווה יעקב- 0527171721

רמות- רובין 47 קומה ב'

רוממה: המ"ג 31. 0527682281

ביתר עילית גבעה ב' אזור רמי לוי 0548450998

בני ברק: קבוץ גלויות 9

משפחת בוים רחוב השלושה 11.

חזו"א 34 (פינת דסלר מש' דרייפוס) 052717271 (ניתן

לקבל גיליונות יחידים מידי שבוע בכתובת זו)

בית שמש: נהר הירדן 9 רמה ב', מש' צוויבל.

אשדוד- 0504120311

אלעד- 0548418684

קרית ספר: מרומי שדה 3 052-7174781

ברכפלד- 0533109169 (כולל עטרת שלמה)

גרין פארק- 0527644795

אופקים: שמירא 0534112035

נתיבות- 0548473542

צפון: חיפה: הדר, שכפולית רחוב ביתר.

נווה שאנן: חניתה 81 משפ' זלושינסקי

רכסים: הורדים 4 משפ' קרינצ'לר לתאם 0548415410

כרמאל- 0527136165 משפחת שטיימן.

צפת- 046970339

נצרת עילית הר יונה- ויזר 054-8431731

חדרה: 0583265912 משפ' קדושי.

שוב נחזור ונבקש: עקב שיקולי גניזה...

פונים אנו למפיצים ולבעלי המוקדים

היקרים די בכל אתר ואתר: אם נשארו לכם

חוברות מיותרות... נא להחזיר בהקדם

האפשרי כדי למנוע כמה שכחות גניזה...

הודה מראש על השיתוף פעולה... ועל

הכל...

פורים שמח לכל קוראי גיליון זה...

וגם לאלו שלא קוראים... נא למסור

להם...

מה ההבדל בין יופי ל---נוי...???

המדרש רבה (אסתר א' י"ז) אומר: **י קבין של הוי** ירדו לעולם, ט' נטלה מדי ואחד לכל העולם, עשרה קבין של **יופי** ירדו לעולם... תשעה נטלה ירושלים ואחד לכל העולם כולו...

חז"ל מצביעים כאן על אחת מנקודות ההבדל בין קליפת מדי לבין קדושת ירושלים!!!!

מדי זה **נוי!!!** ואילו ירושלים זה **יופי!!!** מה הפשט בזה?? מה יש בנוי שהוא מסמל דבר טמא כקליפת מדי... ומה יש ביופי שמסמל קדושה כירושלים??? **בקיצור: מה ההבדל בין נוי ליופי???**

העניין הוא כך: נוי הוא שלימות **נקודתית!!!** ואילו יופי זה שלימות **במכלול!!!**

מה אני מתכוון?? אני אתן לך דוגמא: יום אחד רציתי שהסלון שלי יהיה **יפה**... הלכתי לחנות נברשות וקניתי את הנברשת הכי ענקית והכי יוקרתית... כן... בשביל שהסלון שלי יהיה **יפה**... עכשיו רק שתבין: כל הסלון שלי הוא בגודל חמש מטר על ארבע!! ואילו הנברשת היא בגודל של שלוש מטר על שתי מטר... בקיצור: הנברשת הזו תפסה 80% מהסלון... ממש ראשו ורובו בסלון ושולחנו בתוך הנברשת... נ... מה אתה אומר על הסלון המדהים שלי?? הסלון הזה **יפה?? לא!!! נאה?? כוון!!!** ולמה?? כי נוי זו שלימות נקודתית!!! אם תכנס לסלון שלי ותסתכל נקודתית על הנברשת... הנברשת הזו בהחלט מאוד מאוד נאה... היא באמת נברשת מיוחדת... אבל יופי?? יופי זה כבר שלימות מקיפה... יופי זה להסתכל על כל הסלון ולראות עד כמה הסלון התייפה הודות לנברשת החדשה שמוסיפה ליופי שלו... אז זהו!!! שהסלון שלי ממש לא נהיה יפה מזה... אדרבה... פעם עוד היה לי סלון... היום הסלון שלי נהפך להיות מחסן מכירות של נברשת... **הבנת את הרעיון?? זה ההבדל בין נוי לבין יופי!!!**

נוי זה מצוינות!!!! נקודה מסוימת שהיא המושלמת!! ואילו יופי זה שלימות במכלול!!!

במגילת אסתר אנחנו פוגשים את תרבות מדי במיטבה... אם תתבונן... כל מהלך שנעשה ע"י אחשוורוש או המן... הכל נעשה בהולך ילך **של נוי!!!** כל משאלת לב שאחשוורוש חושק בה הוא מציב מטרה אחת מול העיניים ודוהר איתה קדימה עעעעד הסוף בלי מעצורים ובלי גבולות ובלי לראות שום דבר אחר מול העיניים... ברגע שאחשוורוש מחליט לעשות משתה... אז עעעד הסוף משתה... 180 יום של משתה... חוץ מזה הכל מושבת... פגרה של חצי שנה... תגיד לי: השתגעתי?? מה הקשר לעשות משתה 180 יום?? זה... זה לא קשור... משתה כ"כ ארוך זה בלי טעם ובלי ריח... (תאר לעצמך שאנחנו נעשה טיול במדבר יהודה... אבל טיול שמתמשך לחצי שנה... זה כבר לא יהיה טיול אלא אכזבה סתם נהפך להיות בדואים!! בשביל להשאיר את זה בגדר טיול צריך גם לדעת לסיים את הטיול... אחרת זה סתם מטוּרד...) אתה רוצה לעשות משתה שזה יהיה באמת שמח...?? אתה מוכרח לדעת גם לסיים אותו!!! להשאיר מקום גם לדברים אחרים... אבל ברגע שהמשתה הזה רק מתחיל ולא יודע להיגמר... זה מאבד את כל הטעם וזה מוכרח להסתיים באסון אחד גדול... **הנה לך התנהלות של מדי!!! שלימות נקודתית!!!** אחשוורוש לא מסוגל לדעת לסיים משהו... כי... כי זה **לא אהא לו**... זה מנוגד **לנוי** שלו!! אם הוא יעשה משתה והמשתה הזה יום אחד יגמר... מבחינתו זה מתפרש כחולשה... זה מראה כאילו שאין לו מספיק אפשרויות... זה ראש של **נוי!!!** זו צורת חשיבה של מדי!!! וככה זה לאורך כל הדרך... יום אחד אחשוורוש מתלהב על המן... בבת אחת הוא מגדל אותו בלי שום פרופרציות... הוא מוחק את כככולם... כולם חייבים להשתחוות להמן... מה קרה?? אתה לא יכול לגדל את המן ולהשאיר קצת מקום גם לאחרים?? למה כל דבר חייב להיות עעעעד הסוף?? זה מאפיין של נוי!!! **אני רוצה שתבין:** אם אחשוורוש היה צריך לעשות עוגה... והיו אומרים לי חצי כפית מלח... הוא היה אומר... מה פתאום חצי כפית...?? אני הולך עעד הסוף... אני שם חצי קילו מלח... הלאה... שתי כוסות קמח... שתי כוסות?? למה...? שני שקי קמח וכן הלאה וכן הלאה... אתה מבין לבד איזה עוגה יכולה לצאת מכזה שף... זה בדיוק ההתנהלות שלו לאורך כל הדרך... משתה עד הסוף!!! מגדל את המן עד הסוף!!! אוהב אותו עד הסוף!! כועס עליו עד הסוף... שונא את היהודים עד הסוף!!! מרים את מרדכי עד הסוף!! הכל חד צדדי בדהרה לכיוון אפי עד הסוף!! הנה לך נוי- שלימות נקודתית עד הסוף!! זה בהחלט נוי!! אבל זה לא יפה!!! כי בשביל להשיג יופי צריך מרכיב של מכלול נתונים... יהודי גם יודע לעשות משתה... אבל הוא זוכר שיש עוד כמה דברים בחיים!!! ולכן הוא יודע להציב גבולות! הוא יודע גם לסיים משתה!! יהודי לא מפחד לומר שלא כל יום פורים!!! ורק כשנכנס אדר מרבים בשמחה וכל השנה פחות... טיפש שרואה את היהודי איך הוא יודע עוצר את עצמו ויוצר גבולות... הוא חושב שהיהודי סגפן... אבל לא!!! היהודי בסה"כ יודע גם להיות יפה!!! ולא רק נאה!!!

יש לנו נטיה להסתייג מגבולות... כשאנחנו פוגשים גבולות אנחנו רואים בזה צמצום!! **אבל זה לא נכון!!** כי בדיוק כמו שבמתכון של עוגה צריך לשים רק חצי כפית מלח... וכי זה נובע מקצנות?? זה נובע מצמצום?? לא!!! זה נובע מרצון ליצור כאן גלוסקא יפה ומשובחת שכולם ישבחו אותה... ובשביל זה צריך גבולות!! בדיוק חצי כפית מלח וחצי כוס סוכר... אותו דבר אצל יהודי!!! כשיהודי יודע ליצור לעצמו גבולות זה נובע **מהיפך** של היהדות!!! היהדות משקיפה על כל המכלול ויודעת שצריך לתת לכל דבר את המקום שלו!!! כן... אצל היהודים לא כל הימים שלנו חגים... כי אם כל החיים יהיה חג... אז אף פעם זה לא חג... רק סתם שגרה של שבירת מוסכמות... יהודי שומר על העיניים!!! למה? בגלל שאנחנו פאנאטים?? בגלל שאנחנו מצומצמים?? לא!!! בגלל שהיהדות שלנו **היא יפה!!!** ולא רק **נאה**!! והתורה מלמדת אותנו לתת לכל סיפוק את המיקום הנכון והמדויק שלו!!! לדעת למקם וליצור גבולות ברורים לכל משאלת לב... **זה היופי הגדול ביותר!!!** היופי הזה שייך רק לעם היהודי... כי בשביל להסתכל על כל המכלול... כאן צריך הוראות יצר... של מי שברא את כל המכלול... ומידע כזה רק תורה שמגיעה מבורא עולם יכולה לייצר... אבל אחשוורוש המדדי?? ברגע שתוקף אותו איזה יצר... הוא דוהר איתו עד הסוף... והוא לא ירגע עד שהוא יתקע במבוי סתום!!! וזה הסוף של נוי!!! אבל התורה של העם היהודי יודעת לבנות את המכלול... ומשם!!! משם מגיעים הגבולות שלנו!!! לא!!! זה לא מגיע מצמצום... אדרבה מי שיש לו קצת אייקו מבין שדווקא זה הראש הגדול ביותר... זו השליטה במרחב הכי גדולה... אדרבה!!! אחשוורוש מסמל את פסגת הצמצום... בן אדם שנתקף באיזשהו משאלת לב והוא כולו נכנס בתוך בועה של המשאלה הנקודתית ולא מסוגל לשלוט במרחב ולראות עוד כמה שיקולים חוץ מזה... זו פסגת הצמצום!!! זו פסגת הראש הקטן והצר!!! זה מאוד פשוט ומאוד קל להבין את זה!! סו"ס אף אחד מאיתנו לא מחפש להיות חש בראשו כמו אחשוורוש ואפשר להאריך בדברים רגישים אלו הרבה... אולי בשבוע הבא... במהדורה יותר מצומצמת...

אודות השאלה שנשאלה בשבוע שעבר בגיליון...

בשבוע שעבר שוב נשאלה בגיליון זה... אחת מהשאלות המשמעותיות ביותר בחיינו: כשקורה משהו חלילה... מתי צריך לקבל באהבה ולדעת שאנחנו לא שואלים שאלות ולא מהרהרים אחרי רצונו יתברך... ואילו מתי אדרבה!!! צריך לדפוק על השולחן ולומר שהקב"ה רוצה לעורר אותנו בתשובה ומאותת לנו שנפשפש במעשינו ונשוב בתשובה???

ובכן: בחור יקר: הפעם לשם שינוי... אם אתה קורא את העלון הזה כי משעמם לך... אז על המאמר הזה מומלץ לך לדלג כי הוא רציני מידי... כבד מידי... אבל גם חשוב מאוד מאוד... כדאי לדעת את המידע הזה...

ובכן: אחת מהיסודות הגדולים ביהדות הם לדעת שיש שתי הנהגות:

יש הנהגת היחוד!!! ויש הנהגת המשפט!!!

הנהגת היחוד זו התכלית הסופית שאליה חותר העולם... מה שנקרא **התיקון השלם** והטוב האמיתי... שמרגע שנברא העולם הקב"ה כל הזמן מוביל מהלכים וחותר לקראת התכלית הזו... זה מה שנקרא **"בירה דולקת"**... אם פעם תסתכל על העולם שלנו במבט מלמעלה כמביט מהצד... שים לב **שהעולם דוהר!!!** העולם דולק ורץ לאיזושהי מטרה... העולם כל הזמן רוחש... כל הזמן מתרחשים בעולם כל מיני פרטים שלא קשורים אחד לשני... ומי שקצת מתבונן קולט שמהו מתבשל... לפעמים זה קורה משהו טוב ולפעמים זה רע... ולפעמים זה סתם דברים מוזרים... מה ברור... שמהו פה דולק ודוהר לאיזה יעד מסוים... **זה הנהגת היחוד!!!** הקב"ה פה מכין משהו!!! ואת זה הקב"ה עושה לבד!!! ולכן זה נקרא הנהגת **היחוד!!!** כי הקב"ה לא מערב אותנו בזה... (זה לא שאנחנו לא בתמונה... אנחנו ועוד איך בתמונה!! אנחנו פה הבורות... ואילו הקב"ה מזיז אותנו לפי התכניות שלו... וכל מה שנוותר לנו זה לקבל באהבה את מה שהוא עושה... ולא להרהר אחריו... ויום יבא וההנהגה הזו תתגלה במילואה רק כשעלו מושיעים... ואז והיה ה' למלך על כל הארץ... עד כאן הנהגה א'- הנהגת היחוד!!!

כעת ניגש להנהגה השנייה - הנהגת המשפט!!!

הנהגת המשפט היא הפוכה במאה שמונים מעלות מהנהגת היחוד! הנהגת המשפט זו הנהגה ששייכת אלינו... הקב"ה נתן לנו תר"ג מצוות ומוסר לנו את הנהגתה... ובבקשה... אם תקיימו מצוות יהיה טוב בעולם... ואם תעשו עבירות יהיה רע... כאן אנחנו לא בובות דוממות שהקב"ה מזיז אותנו... לא!!! כאן אנחנו פועלים בשטח... וכאן יש חשבון נקודתי... אחד מול אחד... אם עשית מצוה תקבל אושר ועושר ובנים ובריאות... ואם עשית עבירה... אוי ואבוי... 98 קללות...

ושתי הנהגות האלו סותרות ומונגדות מן הקצה אל הקצה:

כי יכול להיות שלפי הנהגת היחוד צריך כעת ליטול

את נשמתו של דוד המלך!!! למה?? ככה זה לפי הנהגת היחוד!! אבל מה אפשר לעשות... לא פסיק פומיה מגירסא... ומי שלומד תורה הרי הנהגת המשפט מחייבת שהוא דבוק באילנא דחיי... והיא דוחה את הנהגת היחוד!!!

ולפעמים זה ההיפך... עם ישראל נהנו מסעודתו של אותו רשע ולפי הנהגת המשפט מגיע להם כליה... אבל מה נעשה שהנהגת היחוד מחייבת שבלי עם ישראל אין קיום לעולם... אז פתאום הנהגת היחוד מתגברת על הנהגת המשפט ועם ישראל ניצלים...

וככה זה לאורך כל הדרך... זה גם מה שקורה בתפילה... השאלה המפורסמת: אם נגזר שיהודי פלוני יהיה חולה... אז למה מתפללים?

התשובה היא: שאם הוא חולה זה בגלל **הנהגת היחוד** ככה גזרה... אבל אפשר להגיע עם **הנהגת המשפט** ולהגיד צדקותיו שהוא עשה או שאנחנו נעשה צדק ומשפט ואז הנהגת המשפט תתגבר את הנהגת היחוד ותחונ אותנו... או בדיוק ההיפך... יתכן שבמקרה הזה דווקא **הנהגת המשפט** מחייבת לפי הכללים שלה שהוא צריך להיות חולה... ואילו אנחנו נזעק י"ג מידות של רחמים שזה הנהגת היחוד וככה נעקוף את הנהגת המשפט ונמשיך לו חנינה... (כן... לפעמים דוד המלך מתפלל ואל תבא במשפט את עבדך... ולפעמים שפטי ה'... תלוי בכל מקרה לגופו...)

ואפשר להאריך בנושא הזה בלי סוף ובלי קץ...

עכ"פ בכל מקרה שקורה... איזה שיהיה!!! מאיפה זה נובע?? או מהנהגת **היחוד!!!** או מהנהגת **המשפט!!!** **וממזוג של שניהם ביחד!!!**

לדוגמא: האוטובוס מקרית ספר שהתהפך... למה הוא התהפך???

אחד מהשטים... או בגלל הנהגת **היחוד**... שהקב"ה מוביל כבר ששת אלפים שנה כל מיני מהלכים לקראת התיקון... וזה אחד מהמהלכים... וממילא אין מה לשאול שאלות... אנו יהודים וצריכים לקבל באהבה... אבל!!! באותה מידה יכול להיות שזה הנהגת **המשפט!!!** שזה הגיע בגלל העבירות שלנו וממילא צריך לחזור בתשובה...

נו... אז איך באמת נדע?? זו שאלה מאוד נחוצה... האם צריך רק לקבל באהבה ולענות בלוויה היא שמיה רבה בכונה ולהאמין באמונה שלימה שבעגלא ובזמן קריב אנו נבין איך האסון הזה הוביל ליתברך וישתבח ויתפאר שמיה דקודשא בריך הוא... **אנו!!!** או שאנחנו צריכים לדפוק על השולחן לעשות חשבון נפש ולהתעורר... נו... איך נדע???

אז לא נעים לי לאכזב אותך... **אני רוצה לצטט לך מסמך!!!** מסמך מאוד נדיר שיתכן שאף פעם לא שמעת משפטים בסגנון הזה... כן... דאגו להסתיר ממך את המידע הזה... ואולי בצדק!!! אז זהו!!! שיום אחד חייבים לדעת את האמת הזו... אנא... תקרא את המשפטים הבאים בעיון...

זה לשון הרמח"ל בדעת תבונות (סי' ק"ע)

כי אי אפשר לשום אדם לעמוד על צוים של

הדברים שהקב"ה עושה עמו, כי הוא יתברך מתנהג פעם בדרך השקר והעונש (הנהגת המשפט), ופעם בדרך המזל (הנהגת היחוד), וכל דבר שיתחדש על האדם, הנה אין שם מי שמצמיח את מן השקר ועונש הוא וכפי מעשיו, את מן המזל הגוזר עליו, ויש בכל דבר ודבר פנים לכאן ולכאן, עד שהלב פוער מאוד כרוב מחשבותיו ושרעפיו בקרבו, אבל מי שהוא נאמן לה' כריך שיתקע יתד אמונתו חזק כל ימיו, לדעת שכל מעשה ה' יהיה באיזה דרך שיהיה, ישר ונאמן הוא ודאי, ואין עוולה חס ושלום, ולא כרשעים שהיו אומרים 'לא תתכן דרך ה' אלא על משמרתו יעמוד לעבוד את בוראו בעבודה תמה, בהשוואה אחת בכל מידה ומידה שהוא מודד לו ואז יקרא תמים ממש... אמנם הודיענו שבזמן תוקף עקבות משיחא לא יקשה עלינו את ה' הדברים נשפלים השפלה גדולה, ואם בני אדם לוועקים ולא נענים, כי כל זה נולד לפי שאין הדברים יכולים אפילו זכותם לתקן הקלוקלים ההם, כי השעה גורמת כד, וכדי להוליד מזה התיקון השלם שיהיה אחר כך בגילוי יחודו יתברך..."

קראת??? הבנת מה כתוב כאן?? אז זהו שחובה לדעת את זה!!! אחרי כל ההסברים שיאמרו (ויש!!! יש הסברים) ואחרי כל ההוכחות המוצקות שיהיו לכל כיוון... באמת אין שום אפשרות באמת לדעת באופן ברור האם יש כאן בעיקר הנהגת המשפט!! או בעיקר הנהגת היחוד! מה שבטוח ששתי הנהגות נמצאות בכל דבר... כל השאלה היא מה המיזוג שלהם... לפעמים זה תשעים אחוז הנהגת המשפט שיש פה עונש או שכר... ולפעמים זה תשעים ותשע אחוז הנהגת היחוד... כן... כשאתה רואה צדיקים קוראים ואינם נענים... יש פה 99% הנהגת היחוד שאנחנו לא מבינים אותה... (ורק איזה נדנדו חטא של הנהגת המשפט כמו שמצינו אצל אברהם אבינו שבגלל שהוא אמר במה אדע כי אירשנה לכן עם ישראל ירדו למצרים... ופשוט וברור שזה לא בגלל זה!! אלא בגלל שהנהגת היחוד הכריחה שכן צריך להיות... רק היה צריך להיות גם שיתוף סמלי של הנהגת המשפט ואכמ"ל)

נו... אז תכל'ס... מה קץ??? זה הרי לא חכמה להשאיר אותי עם לשון בחוץ... סו"ס שאלתי שאלה בשבוע שעבר... שאלתי מתי אות ומתי סימן?? מתי הקב"ה רוצה שנקבל באהבה ומתי רוצה שאנחנו נחזור בתשובה? תכל'ס מה התשובה?? **אז הנה!!!** **אם תשים לב:** בין בתרי הדברים הרמח"ל אומר משפט אחד מה באמת צריך לעשות מי שהוא נאמן לה' כריך שיתקע יתד אמונתו חזק כל ימיו, לדעת שכל מעשה ה' יהיה באיזה דרך שיהיה, ישר ונאמן הוא ודאי, ואין עוולה חס ושלום... מה הרמח"ל מתכוין לומר במשפט הזה?? יש פה הסבר מאוד פשוט:

הרי יש כאן שתי אופציות: או הנהגת היחוד שזה לקבל באהבה!!! או הנהגת המשפט שזה לפשפש במעשים ולחזור בתשובה.

עכשיו ככה: לו יצויר שהיה ליהודי אפשרות לקחת את התורה והמצוות ולשים אותם בבידס... אז!!! אם היה פתאום קורה איזה אסון והייתה נשאלת השאלה: האם זו הנהגת היחוד והכל בסיידר... או שזה הנהגת המשפט ואז צריך להתחזק בתורה ומצוות... כאן זו הייתה באמת שאלה מעשית!!!

ממקום של דאגה רחבה ומקיפה של אבא ואמא שהם רוצים לבטח את הבריאות שלך לטווח של עשרות שנים קדימה... ולכן צריך לעבור חיסון...

פרס מגיע לך מצד הנהגת המשפט! וחסון מצד הנהגת היחוד!!!

אותו דבר ההיפך!! עשיתי מעשה קונדס... ועל זה מגיע לי עונש!!! אבל אז פתאום פתחתי את הראש... ואז בבת אחת הנהגת המשפט זזה לצד... והגיעה במקומה הנהגת היחוד בכל העוצמה... ובמקום לכעוס עלי כולם נחרדו לשלומי ורצו רק לראות שהכל בסדר איתי...

הנה לך דוגמא של שילוב מנצח בין הנהגת המשפט להנהגת היחוד... איך ששניהם מצד אחד פועלים ביחד בשיתוף פעולה... ואיך שלפעמים הנהגת המשפט זזה לצד והנהגת היחוד תופסת את המושכות...

על אותו משקל בכל מה שעובר עלינו בחיים:

כולנו פוגשים לפעמים אנשים צדיקים שמגיע להם כמעשה הרשעים... מדובר ביהודי שכל כולו תורה... וכל כולו חסד וצדקה ומעשים טובים... ויש לו צרות!!!! וכשמגיעים לא מוכנים לכזו סיטואציה... זה מעורר שאלות באמונה... ומה התשובה?? כשרואים צדיק ורע לו... מה זה אומר??

זה אומר שהנהגת המשפט זזה לצד... וכעת יש הנהגת היחוד!!! כעת הנהגת היחוד מחייבת לעבור איזה חיסון... והוא כואב... ואין לזה שום קשר למעשים הטובים של אותו צדיק... לא יקשה עלינו אם הצדיקים נשפלים השפלה גדולה, ואם בני אדם לועגים ולא נענים, כי כל זה נולד לפי שאין הצדיקים יכולים אפילו בזכותם לתקן הקלקולים ההם, כי השענה גורמת כך, וכדי להוליד מזה התיקון השלם שיהיה אחר כך בנילו יחודו יתברך... ולפעמים אתה רואה רשע גמור שטוב לו... ולמה טוב לו??? כי גם אני עשיתי פעם שטויות וקבלתי רוגאלאך... יש כל מיני חשבונות שמים שהם מחוץ למערכת השכר והעונש... יש את הנהגת היחוד שהיא לפעמים דוחה את הנהגת המשפט ואז נעשים כל מיני דברים שאין שום קשר ביניהם למעשים שלנו...

חובה לדעת שיש כזה דבר!!!!!! ולא לחכות לשאלות שחלילה לא יגיעו...

כשמגיעים שאלות ואז נזכרים לפתוח את הנושא זה אולי קלון!!!!

זה אומר שחיינו שיגיעו ספקות באמונה ורק אז נזכרנו לפתוח את הנושא. זה חוסר אחריות!!! איזה היתר יש ליהודי לבנות את האמונה שלו על כרעי התרנגולת ולחכות שיגיעו ספקות. נכון שבשלב ההתחלתי אנחנו גדלים רק על סיפורי הישועות והמופתיים וההבטחתי ונושעתי... אבל חייבים יום אחד לגדול ולדעת שיש הנהגה יותר עמוקה שקוראים לה הנהגת היחוד!!! וגם אם תתן צדקה לא בטוח שתראה ישועות... בשביל מה אנחנו יהודים??? במה אנחנו יותר טובים מהגויים??? רק בזה שאנחנו לא עושים ביזנס עם הקב"ה אלא גם עובדים שלו... ונאמנים אליו בכל מצב... ואהבת את ה' לוקין... בכל מאודך!!!!

חשבונות שמים... (זה הפשט בפסוק: בכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה... שלום אסתר - אולי התפילה שלי התקבלה והיא תצא מפה... ומה יעשה בה - אם התפילה שלי חלילה לא התקבלה... אז אני מחכה אולי לראות איזה גילוי היחוד יצא מזה)

ולסיים: בשביל להמחיש את השילוב של שתי הנהגות... אני אמחיש את זה בסיפור אישי...

כשהייתי בחיידר הייתי ילד שובב... וידעתי טוב מאוד את המחיר!! הבנתי מצוין שאם אני אתנהג יפה אני אקבל פרסים ואם אני אעשה שטויות אני אקבל מכות וקבלתי הרבה מכות... יום אחד מרוב שובבות החלטתי לעשות מעשה קונדס באופן חריג... וידעתי מראש שזה חוצפה בסדר גודל שאם תופסים אותי אני גגמור... אבל בשביל זה תכננתי את צעדי כדי לברוח מהר בלי שיראו אותי... יצאתי מהכיתה באמצע השיעור... טיפסתי על שלוש כסאות ולחצתי על המתג של הצלצול של ההפסקה... אבל דא עקא שמרוב מהירות שרציתי לברוח... פתאום השתבש משהו בתכנית ונפלתי מהכסאות והתגלגלתי בקול רעש גדול... ו... ופתחתי את הראש... ועד שהספקתי לברוח... מיד הגיע המנהל והרבע'ס והשרת והם תפסו אותי על חם... אוה... מה יהיה עכשיו?? בטח ישלחו אותי לסיביר... אבל לא!!! מה לעשות שהילד פתח את הראש!!! והיה שם הרבה דם... וזה היה מלחיץ... ובמקום להתעצבן עלי... הם קראו לחובש ושאלו אותי בחמלה איך אני מרגיש... ונתנו לי לשתות מיץ תפוזים של פריגת... (המיץ הזה שתמיד קרץ לי מהתא של הרבה ועכשיו אני בעצמי זוכה לשתות מזה) והמנהל אפילו נתן לי לאכול קצת רוגאלאך... ושאל אותי בדאגה איך אני מרגיש... בקיצור: קבלתי צומי וממתקים כמו שהרבה זמן לא קיבלתי... ועל מה?? על מעשה קונדס שהיה מגיע לי מממזה מכות... ובמקום לקבל מכות קבלתי רוגלך...

עברו שבועיים... ויום אחד התנהגתי מממזה יפה... הקשבתי בשיעור... שילבתי ידיים... כתבתי מהלוח... לא פטפטת... לא אכלתי... וחייתי כמובן ל"מה רב טובך אשר צפנת ליריאך..." ונהג שוד ושבר!!!!!! בדיקון!!!!!! אבל בדיק באותו יום הגיעה האחות לעשות חיסון... ובמקום לקבל פרס וניכוי שליש על התנהגות טובה... קבלתי דקירה על לא עוול בכפי... חזרתי הבייתה עצבני ואמרת לי לאמא שלי... תעזבי... זהו... לא שווה להשקיע... הנה... לפני שבוע עשיתי מעשה הכי חמור וקבלתי רוגלך...

ואילו היום התנהגתי כמו ילד טוב ירושלים וקבלתי דקירה כואבת...

אני זוכר עד היום איך שאמא שלי מקשיבה לטענות המוצדקות שלי ומחייכת לעצמה ואומרת לי בחצי פה ובחצי התחמקות: לא!!! אתה לא צודק... זה לא נכון מה שאתה אומר... והיא לא הסבירה!! היא לא "הצליחה" להסביר לי למה אני לא צודק!!!!!! והנה!!!!!! עברו עשרים וחמש שנה והספקתי להתברג... והיום יש לציין שאני כבר כן מבין!!!!

במילים אחרות: יש הנהגת המשפט!!! ויש הנהגת היחוד!!!!

נכון שהתנהגת יפה... ולכן נקודתית מצד הנהגת המשפט מגיע לך טופי... אחד על אחד!!! אבל מה נעשה שאת החיסון אתה צריך לעשות מצד הנהגת היחוד!!! החיסון לא מגיע בתור עונש... החיסון מגיע

תכל'ס... האם להוריד את התורה והמצוות מהבוידים או להשאיר אותם בבוידים?? אז זהו!!! שלהנהגת המשפט של תורה ולמצוות אנחנו מחויבים בכל מצב!!! וגם להנהגת היחוד אנחנו מחויבים בכל מצב!!!. לשתי הנהגות אנחנו מחויבים בכל מחיר בלי קשר לשום דבר שקרה או שלא קרה... נכון??? אנחנו בלאו הכי קוראים כל יום פרשה ראשונה של ק"ש שמדברת על הנהגת היחוד... ופרשה שניה שמדברת על הנהגת המשפט... אם ככה: אז מאי נפקא מינה אם האסון בקרית ספר קרה בגלל הנהגת המשפט או בגלל הנהגת היחוד... הרי את שניהם אנחנו צריכים בלאו הכי לאמץ!!!! כולנו מצד אחד צריכים להתחזק!!! וכולנו מצד שני צריכים לקבל באהבה!!! כולנו צריכים להגיד יהא שמייה רבה מברך ולקבל באהבה... ובמקביל תדאג כל החבורה... ויעשו חשבון נפש ואם יש באמת דברים שאנחנו לא בסדר בהם... אז קדימה... בא נעשה שינוי... סו"ס את השינוי הזה צריך לעשות בלאו הכי כי צריך!!! אז בא נצל את ההתעוררות שנדרשת כעת לזה...

בא ניקח לדוגמא את מגילת אסתר! תאר לעצמך יהודי שמסתכל לבילל הסדר מחלון ביתו ורואה את המן בונה עץ שמחר בבוקר הולכים לתלות את מרדכי עליו... מה אותו יהודי צריך כעת להתחזק???

נו... תגיד אתה... בשתי נקודות צריך להתחזק:

בהנהגת המשפט!!! ובהנהגת היחוד!!!

דבר ראשון: בהנהגת המשפט... אם הרשעים רוצים לתלות את מרדכי... כנראה שזה עונש על זה שלא שמענו לתוכחתו... לכן הצדיק אבד ואין איש שם על לב... כי מפני הרעה נאסף הצדיק... צריך לחזור בתשובה!!! זה דבר ראשון!!! אבל במקביל!!! יש עוד הנהגה שצריך להתחזק: בהנהגת היחוד!!! אסור לשכוח שאחרי הכל אין עוד מלבדו וכל מה שה' עושה הכל לטובה... ויום יבא ועוד אלפי אלפי שנים הקב"ה יראה לנו איך מרדכי הי"ד שנתלה על העץ... איך זה בעצמו הוביל לתיקון השלם...

זה שתי החשבונות שאותו יהודי היה צריך לחשוב!!!!!! ובשתיהם הוא צדק!! הוא צדק שהגזירה הייתה בגלל העבירות שלנו... והוא עוד יותר צדק בייחס להנהגת היחוד... שלא עבר יום אחד בודד והתגלה שהכל היה לטובה... (ובינינו... זה מקרה מאוד חריג ויוצא דופן!!! כי אותו יהודי ממש לא תכנן שכבר מחזר יהיה גילוי היחוד... הוא מצידו היה מוכן לאז!!! אז ימלא שחוק פינו... רק הקב"ה לפעמים מפתיע אותנו בברקים של גילויים משמים... עוד לפני הגילוי הסופי.)

הלאה... ותלקח אסתר אל בית המלך... יהודיה נלקחה לתוך ארמון אחשוורוש... איך לוקחים את זה?? איך מסתכלים על הגזירה הזו???

שוב: יש הנהגת היחוד!!!!!! ויש הנהגת המשפט!!!!!!

מרדכי הצדיק פועל בשתי מישורים... מצד אחד הוא מתפלל וקורע את השמים... אנא ה'... תוציא את בת ישראל מהמקום הטמא הזה... ובמקביל: מרדכי לוקח בחשבון שיש הנהגת היחוד... יתכן שהקב"ה רוצה שהיא תהיה שם... למה?? זה

הפטנט של הגלגל שנשלף שכבש את שוק הרכבים העושים דרכם לביהמ"ק...

ושוב זה קרה... שוב חזרה הכרכרה שרצתה לנסוע לירושלים... שוב היא חזרה כלעומת שבאה... שוב הופיעו כאן אנשים עם פנים נפולות... שוב קרתה העגמת נפש הזו... מה עושים נגד התופעה הזו???

ובכן: מידי כמה ימים יוצאת מהעיר שלנו הסעה לכיוון ירושלים!!! תמיד יש ביקוש לנסיעה לירושלים... חצקל העגלון כבר מכיר את הדרך היטב... וב"ה אנחנו גרים לא כ"כ רחוק... אנחנו מתגוררים בנחלת אפרים בעיר אלעד שנקראת על שם נינו של אפרים... זה בסה"כ נסיעה של יום אחד בכרכרה...

ותמיד יש אנשים שרוצים לעלות לירושלים... יש כאלו שיש להם סיבה... ויש כאלו שמחפשים סיבה... רק בתור מדגם... **לדוגמא היום... ישבו בכרכרה עשרה אנשים...** הראשון ר' יוזל... ר' יוזל הוא אחד מזקני התלמידי חכמים בעירנו... הוא כבר יושב על מדין בסנהדרין קטנה של כ"ג זקנים... ויש כבר ליחשופים שהנשיא כבר שם עליו עין ורוצה לקדם אותו לסנהדרין קטנה שיושבת בהר הבית... עכ"פ כבר תקופה ארוכה שהוא תמיד נוסע פעם בשבוע לעשות שימוש בלשכת הגזית... **בפרט עכשיו!!!!** בסוף שנה יהודית יש המון שימוש בלשכת הגזית... סו"ס כל האירועים הפחות נעימים נדחים כמו תמיד לרגע האחרון... ממילא בחודש אדר נערך המעמד הכאוב של השקאת סוטה... ויש גם כמה זקנים ממרים שלא הסיכמו במשך השנה לקבל את דיני חכמים ונעת צריך לגמור דינם לשבת או לחסד... ויש גם כל מיני חידושים שמתחדשים בתקופה זו... סו"ס כעת זו העונה של טהרת המצורע... כן... יש מצורעים שאמנם נטהרו כבר ממזמן והכהן כבר עשה לו את דין הציפורים בשביל להחיר אותו להיכנס **למחנה ישראל**... אבל עדיין הוא מחוסר כפרה בשביל להיכנס **למחנה שכניה**... וזה תהליך טהרה מורכב בפני עצמו... זה כרוך בפעמיים תגלחת כל גופו ושלוש קרבנות ותנופה חי ושחוט... וממילא בדרך כלל כל המצורעים שבמשך החורף נטהרו... אז הם דוחים את תהליך הטהרה הסופי לקראת חג הפסח... (כמו שרוב כלל ישראל נהיים מטאי מתיים במשך השנה והם נשארים בטומאתם עד לקראת פסח... חוץ מהחברים כמובן שאוכלים בטהרה...) אז בתקופה הזו יש גם הרבה מצורעים שמגיעים לסיים את הליך הטהרה שלהם... וגם בזה יש הרבה שימוש במראות הנגעים ובבוהק ובשער צהוב וכו'... ואלו תשכח את כל העבדים שבימים אלו נישאים לבית הדין לקבל חור באוזן... זה אמנם לא קשור ללשכת הגזית... זה יכול להיעשות גם בב"ד של שלשה... אבל מטבע הדברים היות וזו העונה אז מתעוררים כל מיני שאלות חדשות... אז הזקן ר' יוזל בימים אלו נוסע פה הרבה לירושלים... בכרכרה של חצקל...

הלאה... נעבור לשאר הנוסעים... היום נסעו פה איתנו גברת אבו שילדה בן... והיום בדיוק חל יום 40 ללידתה ולכן היא צריכה להקריב קרבן יולדת... ואילו גברת פרידמן ילדה בת... והיום בדיוק חל יום 80 ללידתה... מזל טוב!!! הלאה... נוסע איתנו פה גם ר' יואב... זה יהודי שכולו דבקות בה' והוא תמיד מחפש תירוץ לנסוע לירושלים ותמיד הוא גם מוצא... אז לצורך העניין כל יום הוא קוטף תאנים ומביא הבייתה ומפריש מעשר שני ומניח במוקצה כדי שיהיה גרוגרות... ועכשיו הצטברו אצלו כמות של שתי קילו גרוגרות... אז מה... נראה לך שהוא יחכה לחג הפסח?? מה פתאום... אז הוא עלה יחד עם הבן שלו לירושלים כדי לאכול מפריה ולשבוע מטובה ולברך עליה בקדושה וטהרה ולחזור הבייתה שמח וטוב לב... ויש פה עוד יהודי אחד שעלה איתנו שלא ננקוב בשמו שחצקל העגלון כבר יודע לזהות לפי חזות פניו שזה נראה שהוא נוסע כדי להקריב קרבן!! אבל לא סתם אלא אשם... כנראה אשם תלוי... כנראה שהוא לא כ"כ התאפק ובטעות הוא הדליק סיגריה בין השמשות של מוצאי שבת... אגב: מי שרוצה להקריב אשם... מומלץ לו להזדרז ולבא עכשיו... כי בערב פסח... היות ויש ביקוש אדיר לכבשים... אז המחיר של האיל צונח ומאוד קשה להשיג איל במחיר של שתי סלעים!!! (כן... אם תשים לב בפרשת שבוע שלנו... יש דין מיוחד בקרבן אשם שהוא יהיה במחיר של שתי סלעים כסף ולא פחות וזה מעכב...) **עכ"פ זה פחות או יותר סרקם האנשים שנסעו איתנו היום בכרכרה לבית המקדש... וככה זה כל יום...** לכל אחד יש את הסיבות שלו ואכמ"ל...

על כל פנים נחזור לעניינינו... תמיד הכרכרה יוצאת באזור ארבע לפנות בוקר וחוזרת למחרת בצהריים... אבל!!! הפעם... לאחר כמה שעות פתאום אנחנו רואים אותם חוזרים... זה כבר לא פעם ראשונה שזה קורה... בתקופה האחרונה זה קרה כבר כמה פעמים... מה התברר?? שנעבאך נעבאך... באמצע הדרך חצקל לא שם לב... ולא תמיד גם אפשר לשים לב... ונכנס לו איזה שועל או חתול בין הגלגלים של העגלה... **ובום!!! העגלה עלתה עליו... ו... וכולנו נטמאנו בטומאת נבילה!!!!** אוי אוי אוי... איזה עגמת נפש... איזה דמעות... איזה תסכול... יושבות פה שתי יולדות שיש להם תינוקים מחכים בבית... והם בסה"כ רצו ללכת להקריב קרבן יולדת... והנה... הכל הלך... תבין: בשלמא... אם זה היה שרץ... נו... זה לא היה נורא... שרץ מטמא רק במגע... אז העגלה הייתה נהיית ראשון!! וכלים לא מטמאים אדם... (רק המעשר שני היה נטמא) אבל טומאת נבילה מטמאה במגע ובמשא!! זאת אומרת: כל היושבים נטמאו... ולא סתם אלא גם הבגדים שלהם נטמאו... בקיצור: עושים פרסה וחוזרים הבייתה... אין טעם להמשיך לנסוע... אנחנו בלאו הכי טמאים... (נכון שאפשר להיטהר עד הערב... אבל אתה יודע מה שזה... זה לא רק לטבול... אלא להטביל את כל הבגדים... ולחכות שהם יתייבשו... ויש לך בגדי החלפה?? ומה אתה חושב... צריך גם לכבס את הבגדים לפני שטובלים אותם... כי לכלוך הכי קטן זה חציצה...) וזה עגמת נפש... אל תשאל... חצקל העגלון מעדיף פנצ'ר בארבעת הגלגלים של הכרכרה ביחד מאשר להיתקבל בנבילה אחת... (עם פנצ'ר הוא איכשהו יסתדר... אבל אם זה טומאה???) אז אין עצה ואין תבונה...) וזה כבר קורה כמה וכמה פעמים וזה נהפך להיות משהו מטרדי... יש נוסעים שכתוצאה מזה כבר מעדיפים ללכת ברגל... ואלו שכן נוסעים הם כל הזמן בלחץ כי עד הרגע האחרון הם לא יודעים האם הם יגיעו בשלום לירושלים... אבל בשביל זה! יש לנו קבוצת תלמידי חכמים בשכונה שלנו שהם מומחים לענייני פטנטים בנושא של טהרה... והם מתייגעים בליצור פתרונות הלכתיים לכל מיני בעיות שמתעוררות... חצקל ניגש אליהם ותינה בפניהם את הצער והעגמת נפש הקבועה שמתרחשת בכרכרה שלו אחת לשבועיים... שבאמצע נכנס לו איזה בעל חי בין הגלגלים... וכל הכרכרה נטמאת עם כל האנשים והתרומה שבתוכה... **מה עושים???** הם לקחו את הנושא ברצינות וישבו על המדוכה הזו... ואז אחד מהתלמידי חכמים הציע פתרון מבריק ויחודי שכבש את השוק!!! פשוט מאוד: שהגלגלים של הכרכרה יהיו גלגלים נשלפים!!! והם - הגלגלים האלו... לא רק שהם יהיו נשלפים הם ישמשו כארנק... סוף סוף הגלגלים האלו הם חישוק חלול ואפשר להכניס בתוכם מטבעות (כמו שלנהג יש כאלו חישוקים שבתוכם הוא מניח את הכסף ככה הגלגל הוא חישוק מעוגל שאפשר לאכסן בו מטבעות... סו"ס צריך לשלם לנהג והוא צריך לשים את הכסף באיזשהו מקום... אז שישים שם) ואז!!!! ברגע שהגלגלים של העגלה נהפכו להיות נשלפים ולא קשורים לגמרי לעגלה... באותו רגע הגיעה הרווחה... כי גם אם חלילה הגלגלים ידרסו על איזה בעל חי ויטמאו... אבל הם לא חייבו לעגלה... רק הגלגלים נטמאו והעגלה ורוכביה נשארו טהורים... הפטנט הזה עלה ללשכת הגזית והתקבל... תוך חודש אחד כל העגלונים עברו מיד לגלגלים הנשלפים... ובזכות זה זכינו לסוגיית מוכני שהיא גם נפ"מ להלכות מוקצה בשבת... להגיד לך שאני מסא אחוז צודק?? לא בטוח... יתכן שגם אחרי זה לא נמלטנו מטומאת משא... אבל את זה נשאיר ללשכת הגזית של דורנו שיכריעו...

לחידודי:

א. "וצמו עלי ואל תאכלו ואל תשתו", צ"ע בענין זה: הדנה בזמנם כשגורו תענית היו מתפללים גם תפילת נעילה בפלג המנחה, א"כ הכא שעשו תענית זו ביו"ט ראשון של פסח, צ"ע: האם ואיו תפילה התפללו בתורת נעילה, האם תפילת יו"ט רגילה "אתה בחרתנו..." ככל שאר תפילות יו"ט, כמו שמצינו גבי יוהכ"פ דתפילת נעילה היא בנוסח שאר תפילות היום, או נימא דשאני יוהכ"פ דתפילת נעילה באה מחמת היו"ט לכן מוכיחים שם את יו"ט, משא"כ הכא דתענית לא באה מחמת היו"ט, וא"כ התפללו תפילת שמו"ע של יום חול? ואת"ל דאכן התפללו שמו"ע של חול, עדין יש להסתפק: האם הזכירו יעלה ויבא (דהג המצות) בתפילה זו, האם נימא דה"ל "יום שהייב בהמשך תפילות", מידי דהוה גבי מוסף ר"ח שהל בחנוכה (שבת נג) דצריך להזכיר על הניסים דהווי יום שהייב בארבע תפילות, או דילמא שאני התם דמוסף ר"ח שהל בחנוכה דסוף סוף הוא בא מחמת היום משא"כ הכא דתענית אינה באה מחמת היום כלל אלא מחמת הצרה, וצ"ע.

ב. עוד צ"ע: כההיא שנה, שהתענו בתחילת חג הפסח אימתי ברכו ברכת שהחיינו על חג הפסח, בשלמא בשנים כתיקונם הרי אומרים ברכת שהחיינו עם קידוש היום בליל הסדר, אבל הכא שלא אמרו קידוש היום האם ומתי אמרו ברכת שהחיינו? (עיי' טור או"ח סי' תרי"ט ובסוכה מז:) ואולי אמרו אותה בבית הכנסת כפי שכל הציבור אומרים אותה ביוהכ"פ לאחר כל נדרי.

ג. בפיוט שושנת יעקב אמרינן: "צהלה ושמהה בראותם יחד תכלת מרדכי", משמע מלשון הפייטן שהבין שתכלת זו הייתה ציצית, (דאל"כ מאי רבותא ד"תכלת" משאר לבוש מלכת תכלת וחור ועטרת והב... ותכריז בוי' ואריגון) א"כ לדבריו יוצא שבאותו מעמד שמרדכי בא לפני המלך והמלך כיבדו ונתן לו את בית המן, אבל מרדכי לא הסכים לצאת משם עם בגדים אלו עד שלא התקין ציצית כנגדים החדשים שהוא קיבל מהמלך...

תמוה מאוד: הרי כפי שאנחנו רואים המן היה תלמיד חכם מופלג... הוא ידע את כל המנהגים וההלכות של העם היהודי... אז אם המן היה כזה בקי בחגי ישראל... עד כדי שהוא ידע מתי משה רבינו נפטר איך הוא לא ידע מתי הוא נולד? מה... הוא לא ידע פסוק מפורש בתורה: "בן מאה ועשרים שנה אנוכי היום" היום מלאו ימי ושנותי?? "תמנהי" על המן שנשכח ממנו מקרא מפורש בתורה??

אפשר לומר על דרך הדרש בנימה של פורים...

שיתכן שהשנה שנעשה בה הפור, הייתה כמו השנה שלנו - שנה מעוברת!! המן ידע שלגבי בר מצוה ויום הולדת הולכים אחר אדר ב'!! ואילו לגבי יום השנה אזלינן בתר אדר א'!! כך הוא לרוב הפוסקים!! **המן עשה שבון פשוט:** משה רבינו נפטר ב' אדר א'!!! אבל להיוולד... הוא נולד בחודש אחר!! ב' אדר ב'!! ממילא יצא שהחודש שבו הוא נפטר הוא רק נפטר ולא נולד... אבל דבר אחד הוא שכח... אגב חורפא שבשתא... הוא שכח ששנה הבאה כבר לא תהיה מעוברת... וממילא יצא שמשנה רבינו גם נולד וגם נפטר באותו חודש...

מה אני אמור לכזין בקריאת פרשת זכור...???

בחור ניגש אלי כולו שבר כל... אין לי כח לכלום... אני במשבר... אני כל הזמן רק גורר את הרגלים... ודי... אין לי כח כבר לסחוב... ולמה המשגיח לא ניגש לעזור לי? למה אף אחד לא מנסה להגיש עזרה? אני כזה מסכן... כן... מסתובבים היום המון צעירים כאלו וגם מבוגרים... נגורים כאלו... **שאלתי את אותו בחור:** תגיד לי: באיזה שנה נולדת? **בשנת תשנ"ו...**

אם ככה: תרשה לי להתעלל בך... בא נעשה כעת דימיון מודרך... תאר לעצמך שאתה נולדת לא בשנת תשנ"ו... **אלא בשנת תרצ"ו!!!** בינינו... זה לא כזה מופקע! שנת תרצ"ו זה בסה"כ ששים שנה קודם! אני לא מדבר פה על תקופת הראשונים או אחרונים... לא בדור של הגאון... ולא בדור של החתם סופר... אני מדבר פה בסה"כ על ששים שנה קודם!!!!

תאר לעצמך שנולדת בעיר קובנא בשנת התרצ"ו... וזכית לגדול בחממה של ישיבת סלבודקא ולראות מושגים של גדולי עולם דאז... והנה!!! פוצה המלחמה... וה' ירחם... ככככולם נשארו באושוויץ רח"ל... ואתה נשארת לבד לבד!!! אוד מוצל מאש... אין הורים... אין אחים... אין שכנים... אין!!! **לא נשאר כלום!!!** נשארת לגמול... עור ועצמות שבור ורוץ... והרי אני לא מדבר פה על תיאוריה!!! זה סיפורים מאוד מוכרים!!! הדמויות האלו עדיין מסתובבות בינינו... **אז כעת תדמיין לצורך העניין שזה אתה!!!** ואתה כעת לבד לבד בעולמו של הקב"ה... שוקל 35 קילו... אין לך מה להפסיק... יש לך רק לילות מזויעים עם חלומות ביעותים וזכרונות מסמרי שיער... ואתה מסתובב כמו צל אדם... **אבל!!! יש לך תקוה אחת ויחידה שנוסכת בך כוחות וחיוניות:** אני רוצה לעלות לארץ ישראל וללכת ללמוד בסניף של סלבודקא... שם... בישיבת חברון... ושם אני אקים מחדש את חרבות סלבודקא!!! שם אני אתנסה בהיטלר שרצה להשמיד את כנסת ישראל ואני דווקא אדבק בה' ובתורתו ואקים מחדש דור של יראי ה' וחושבי שמו... אבל דא עקא שאי אפשר... זה מאוד מסוכן לעלות לארץ ישראל... כי הבריטים נמצאים שם וצריך אסרת כניסה...

אבל לא מעניין אותי כלום!!! זו התקווה היחידה שלי בחיים!!! ואתה הולך בנחישות ונרשם לאנטי מעפילים... נדחם שם עם מאות אנשים... מחלת הים תוקפת אותך בכל העוממה... אתה מקיף את הנשמה... **אבל לא מעניין אותך כלום! יש לך ניצוץ בוער בעיניים!** אני רוצה להתחיל שוב להעמיד את קרן התורה... ואז סו"ס מגיעים לחופי ארץ ישראל הבריטים מגלים אותך... והם לוקחים אותך וזורקים אותך בקפריסין עם חום אימים ואוהלים... כמו איזה בדואי...

רגע... שכחתי... בכל התקופה הזו המשגיח לא ניגש אליך... ואף אחד מהצוות של הישיבה לא בא לקראתך ואפילו ההורים לא כזה ניסו לדובב אותך... כי... כי כולם עלו על המוקד... כולם נשארו שם באושוויץ... אף אחד לא ניגש אליך **כי אין!!! אין מי שיגיש אליך!!! אתה לבד לבד!!!**

ואתה זרוק שם בקפריסין... גוף חלוש... חסר כל... **אבל העיניים עדיין בוערות בתחושת שליחות!** אני עוד אצא מכאן ואתגייס כל כולי לשקם את כנסת ישראל!!! ואחרי חצי שנה של סבל ותלאות סוף סוף מגיע הרגע המיוחל... והרגלים שלך דורכות בארץ ישראל!!!

וכעת אתה צריך לנסוע לירושלים... לישיבת חברון... ויש לצייין!!!! שהאוטובוס של קו 402 עבר ולא עצר!!! ואני כבר עומד פה עם התיק יותר מחצי שעה עצבני כמו לא יודע מה ומה זה צריך להיות... כמה קשה לנסוע לישיבה... אאאאא...

אז זהו שלא!!! התבלבלתי... אין קו 402 ואין תיק... כי אין מה לשים בתיק... אתה גורר את עצמך איכשהו עם אוטומוביל... ונוסע על שעה ולא שעתים אלא יותר מחצי שנה... כן... יותר מחצי שנה על האוטומוביל עברו עליך רק בדרך לישיבה... וסו"ס את מגיע לשכונת גאולה בירושלים... ונכנס לישיבה!!!! **ו... ומיד מתחיל ללמוד!!!!!!!**

ועכשיו אני שואל אותך: אחרי כזה רגע... האם יכול לקרות מצב כזה שפתאום אתה תרגיש כמו שאתה מרגיש היום בשנת התשע"ט... מסתובב עם פנים נפולות ומרגיש סמרטוט... ואין לי כח לכלום... אני רק גורר את הרגלים וכוועס על כולם שלא מגיעים אלי עד המיטה לדובב אותך... לו יצויר שהיית אז... עם כל הרקע הזה האם היית נעבעך כמו היום???

ברור שלא!!! ולמה לא??? כי היית חדור שליחות עילאית!!! העיניים שלי בורקות באש!!! אני עכשיו משקם את עולם התורה!!! אני מציב לנגד עיני את כל הקדושים ה"ד של העיר קובנא מסתכלים עלי בעיניים תובעניות משמים וזועקים אלי: כן... אתה השליח שלנו לבנות את הנהרות ולנטוע את השממה... **כשזה הרקע!!!** אתה לא מחכה לשום משגיח שיגיש אליך וידובב אותם... כי אתה יודע שהכל מתחיל ממני...

כולך מלא בתחושת שליחות עילאית ובכוחות בלתי נדלים שהם חזקים יותר מהגוף הכי שבור וחזקים יותר מהנפש הכי פצועה ומרוסקת...

אז סליחה על השאלה הנוקבת: וכי בגלל שאתה לא ניצול שואה... לכן מגיע לך להיות נעבעך? בגלל שברוך ה' כולם חיים ובריאים... לכן מגיע לך להיכנס למיטה ולהרגיש לא שווה גרוש? וכי יעלה על הדעת שדווקא בגלל שהחיים שלך כ"כ טובים... לכן נגזר עליך להיות סמרטוט ולגרור את הרגלים??? **שלא תבין: אני לא בהכרח אומר את זה בנימה של תוכחה... אני באמת רוצה להציג את זה יותר בתור שאלה:**

קח בחשבון שכל בחור ישיבה צעיר כהיום... שגורר את הרגלים ומתלונן שהוא נעבעך... אם ניחא אותו כמות שהוא!!! עם כל התכונות שלו!!! אם הוא כמות שהוא!!! לא היה נולד בשנת התשנ"ו אלא בשנת התרצ"ו. והוא היה נכנס לישיבה לאחר כל הני הרפתקי דעדי עליה... הרי אתה מבין לבד שכל האורח חיים שלו היה נראה אחרת... הוא היה בוער... הוא היה חדור שליחות... הוא היה יושב ולומד בהתמדה עצומה??? אז מה עושים עם הנתון הזה??? האם יש איזשהו דרך כיצד כדי לזכות לחיוניות הזו ולתחושת שליחות הזו בליי!!! בלי להיות ניצול שואה?

העניין הוא כך: יש שני סוגי אויבים שונים לעם ישראל יש פרעה- וד' מלכויות!!! ו---יש עמלק!!!מה ההבדל ביניהם? אז בקצרה: פרעה נלחם בקב"ה!!! מי ה' אשר אשמע בקולו... במשך כל הגלויות הגוים נלחמו בקב"ה... נלחמו נגד תורה ומצוות... מה עושה יהודי שנמצא בגלות ורודפים את התורה??? הוא מתחזק בכל הכח ומקיים את התורה במסירות נפש!!! אתם ניסיתם להילחם נגד הקב"ה... אז אני בתור יהודי דווקא אראה נאמנות לקב"ה.

זה האויב מספר אחד... זה האויב המוכר לנו מאלפיים שנות גלות... אבל!!!!!! ברגע שהאויב הזה מסתלק... ברגע שמגיע מצב ש- והיה בהניח לך ה' אלוּקָך מַסִּיב אֹהַר... **זה האויב מספר שני... זה האויב המוכר לנו מאלפיים שנות גלות...**

כל האויבים הסתלקו מאיתנו... אף אחד לא מפריע לא מפריע לי לעבוד את ה'... אף אחד לא נלחם נגד הדת... נותנים לי לשבת ולשמור תורה ומצוות ללא מפריע... **כאן!!! פתאום מופיע אויב חדש!!!! לאויב הזה קוראים עמלק!!!** עמלק לא נלחם בקב"ה... חס ושלום... עמלק הוא אייניקל... עמלק הוא נכד של יצחק אבינו... הוא בן של אליפז התימני שהוא אחד מהנביאים שנתנבאו לאומות העולם... (יש פסוקים עמוקים מאוד באיוב שמדברים על גדלות ה' שנאמרו על ידי אבא הביולוגי של עמלק)... עמלק בחיים לא יעזר להילחם בקב"ה... מי כמוהו יודע כמה שהקב"ה קדוש ונורא ואין עוד מלבדו... **רק מה??? עמלק נלחם ביהודי!!!!**

עמלק ניגש ליהודי ואומר לו: אם הקב"ה כ"כ קדוש ונורא... אז מי אתה שתתקרב אלי... איך אתה מעזר לדמיון שאתה מעניין את הקב"ה בכלל? איך אתה מעלה על דעתך שהקב"ה כביכול לא מסתדר בלעדך...??

זו המלחמה של עמלק!!! ולכן הוא כ"כ מסוכן!!!! אם עמלק היה נלחם בקב"ה... והוא היה סוגר לנו את הבית מדרש... נו... היינו שרים עליו "והיא שעמדה" שלא אחד בלבד עמד עלינו... במשך הדורות אנחנו כבר רגילים ומנוסים לגוים שמנסים לנתק אותנו מהתורה... ואנחנו תמיד התחזקנו כנגדם במסירות נפש ובסוף ניצחנו אותם... **אז זהו שלא!!** עמלק לא מכחיש את הקב"ה!! **עמלק מכחיש את היהודי!!!**

כן... יש הקב"ה גדול ונורא... אבל מה יש לו איתך? הקב"ה לא מסתכל לכיוון שלך... הקב"ה לא "סופר" אותך... תראה... תראה איך שאתה נראה... ועמלק מתוחכם... הוא יודע להגיע ברגעים החלשים ביותר... שאתה באמת מרגיש ריחוק מהקב"ה... ואתה באמת מרגיש דפוק ולא שווה... ואז הוא מגיע מצויד עם הוכחות הכי משכנעות עד כמה אתה באמת לא שווה... ועד כמה אתה ששששש אצל הקב"ה... **ויזה בך כל הנשלים אחרי!!!** לא!!! כשאתה נמצא במיטבך הוא לא מגיע... הוא מחכה לך בסיבוב... מחכה לרגעים החלשים שלך... ולמי מאיתנו אין רגעים קשים!!! אז זהו!!! שתדע לך: שדווקא ברגעים החלשים האלו... שם אתה נמצא בחדר החניטה!!! בעיצומה של מלחמת עמלק!!! וכעת נדרש ממך למחות את זרע עמלק... לצאת במלחמה עקובה מדם... **מלחמת קיום...** ומהי המלחמה??? מה הוא הנשק שיכול להילחם בעמלק?

ההכרה הבהירה: אני בנו בכורו של אבא שבשמים והוא אוהב כמות שאני... והוא מתגעגע אלי וצריך אותי!!! הוא צריך את הבוקר טוב שלי!!! הוא מחכה לי בבית הנכנסת... ואם אני לא אגיע זה חסר לו...

כן!!!! אני יודע שיש כאלו שלא מסוגלים לשמוע את המשפטים האלו!!! וזה בגלל קליפת עמלק... שהצליח לקרר אותם בכדי קליפה...

כן!!! יהודי שלא הגיע לבית הנכנסת הקב"ה משאל בו... חבל לאבא שבשמים... אתה חסר ל... למי שיש לו בעיה עם המציאות הזו שיחפש לו יהדות אחרת!!! יש אינספור מאמרי חז"ל ושיר השירים שלם שמבטאים עד כמה הקב"ה שהוא כל יכול... צמצם ברצונו את יכולתו וברא מנגנון של שותפות שהוא כביכול צריך אותנו... **ואת זה עמלק לא מוכן לקבל!!!!** וגם לנו מאוד מאוד קשה לעכל את האמונה הבסיסית הזו!!!! ולמה??? כי אנחנו נמצאים במצב של **"והיה בהניח לך ה' אלוּקָך מַכֵּל אוֹיִבֶיךָ מַסִּיב..."** כי כמו שסיכמנו... אם היית ניצול שואה... או היית גר בתוניסיה ונרדף לך חיך בתור יהודי... אז היית מבין מצוין עד כמה אתה חשוב לקב"ה!!! הגוי היה מסביר לך בדרכים משלו עד כמה אתה מייצג של הקב"ה!!!! דווקא בזכות הגוי היית חדור שליחות ומבין עד כמה הקב"ה מחכה לך... ואז היית נכנס לישיבה חדור שליחות קודש לעשות רצונו יתברך... רק מה??? בגלל אנחנו נמצאים עמוק עמוק בתוך הגלות המתוקה של **"והיה בהניח לך ה' אלוּקָך מַסִּיב..."** אנחנו מוקפים בשטפון של שפע... והכל פתוח לכל כיוון... כשהכל טוב... כשאף אחד לא נלחם נגד היידישקייט... כשבתי המדרשות מפוצצים בלומדי תורה... כאן פתאום מזדחל לו עמלק ולוחש לך בשקט: בעצם... מי אתה??? אתה סמרטוט... תשאר במיטה... מי צריך אותך... הלימוד שלך לא מעניין את אף אחד... **וכאן!!!!!!! כאן העבודה שלך היא לקפץ מהממיטה**

נכשור נחש ולהגיד לעמלק משפט חריף מאוד!!!! משפט חריף שרק לעמלק מותר להגיד כזה משפט!!! (אבל חוץ מזה אסור להגיד את המשפט הזה אפילו בחוק) תגיד לעמלק בזה הלשון: סליחה אדוני... **אני לא אשם שאני לא ניצול שואה!!!!!!** לסבא שלי הניצול שואה לא הגעת... כשהוא היה בחור ישיבה לא לחשת לו באוזן שהוא לא שווה גרוש... **למה??? כי סבא שלי ידע טוב מאוד כמה הוא שווה... הגרמנים לימדו אותי על בשרו כמה יקרה נפש יהודית... החומות האימתניות של הגטו לימדו אותך עד כמה הוא חשוב... ועד כמה חובתו לקחת אחריות לשקם את כלל ישראל... אז**

בגלל שאני לא ניצול שואה... לכן אפשר לבלבל אותי!!! וכי רק הגרמני יכול להסביר לנו את זה??? וכי רק מתנות ההשמדה באושוויץ יכולים להסביר ליהודי עד כמה הוא קדוש??? וכי רק יאיר לפיד שנלחם פעם נגד בחורי ישיבות... רק הוא יכול להסביר לנו את גודל מעלתנו??? **היו לא תהיה!!!** צא הילחם בעמלק!!!! צא למלחמה!!!!

---זנה בדיוק מה שקורה היום... היום אנחנו נמצאים במצב ביניים מאוד מבלבל... אנחנו כבר לא בגלות!!! אנחנו בגרד "והיה בהניח לך ה' אלוּקָך מַכֵּל אוֹיִבֶיךָ מַסִּיב..." היום אנחנו נמצאים במצב שאף אחד לא מפריע לך לעשות מה שאתה רוצה ולכל כיוון... **רק מה??? ברגע שהניח לך ה' מכל אויבך מסביב!!! כעת מתחילה כהונתו של עמלק...** והוא עושה בנו שמות... כיום כל האסונות הרוחניים שלנו מגיעים בעמלק... היום אף אחד לא סוגר לנו את הבית מדרש... רק מה??? עמלק נכנס לתוך הבית מדרש של אלה בחורים וניגש לכל אחד בשקט ומסביר לו עד כמה הוא מיותר... עד כמה הקב"ה יכול להסתדר עם בלעדיו... ואז מיידיענו מתחיל לפזול לכל מיני מקומות מחוסר עניין... ואז הוא גורר רגלים ועסוק בלהתלונן שלא נותנים לו לגמרי לגמרי את כל מה שהוא רוצה... אדוני!!! קום מהמיטה... תתפוס את המן באוזן המן שלו **ותצור לו לתוך האוזן:** זה שאני לא ניצול שואה... זה לא מתיר לך להכניס אותי לתוך שואה פנימית משלל!!! אני לא אתן לך לזנב אותי... אני בוחר ללכת בדרך שבו סבי וממו שמבא שלי האוד מוצל מאש היה חדור מוטיביצי וידע שהכל תלוי בו... גם אני מסבך באמונה שלי שאין הדבר תלוי אלא בי... קוב"ה וכל פמליא דיליה מחכים לי ורק לי... **מזלטוב!!!! זכית למחות את זרעו של עמלק!!!!**

ברוכה הבאה הגאולה השלימה...

פרשת ויקרא

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ט' אדר ב התשע"ט

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:32	18:24	19:06
17:29	18:21	19:03
17:30	18:22	19:04
17:31	18:23	19:05

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבד דהאן נ"י 050-4194600

לפני כל החלטה, שאל את עצמך מה רוצה הנשמה שלי, ומה רוצה הגוף?

רבי יהודה מועלים זצ"ל היה פרוש ורחוק מכל ענייני האי עלמא, הוא היה שייך לחכמי דור העבר ולא עניין אותו כלל תאוות הפרסום ומחמדי העולם המצויים בימנו, **אכילתו הייתה בקדושה** לצורך חיותו, ולמשל בעת שלפני עשרים שנה עלה לו הסוכר, הייתה הרבנית בדאגתה למצבו של הרב מכינה לו עד ליומו האחרון תפריט קבוע. ומעולם לא אמר הרב דבר ולא שאל **מדוע אין מגוונת לו** תפריט זה או אחר... היות וכל אכילתו הייתה קודש.

אנשי רע לא יבינו על מה יצליחו ורשעים בעולם הזה אבל מבקשי ה' יבינו שהצלחת הרשעים הוא להשמידם עדי עד אנשי רע לא יבינו משפט ומבקשי ה' יבינו כל.

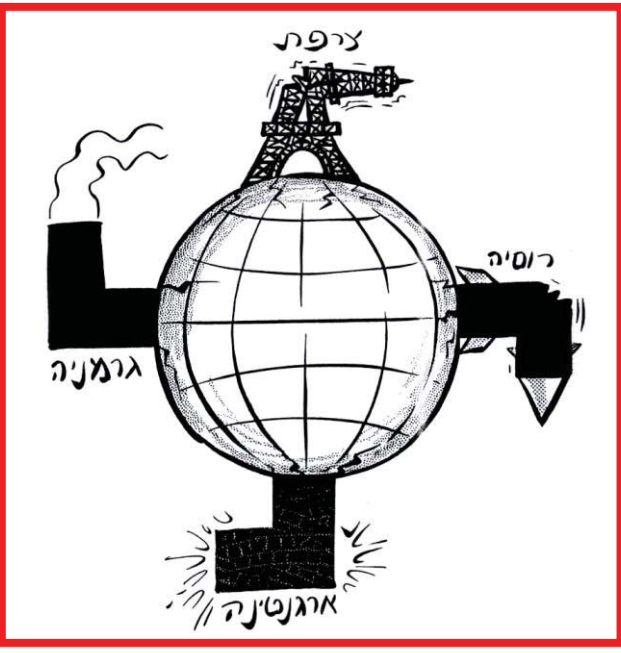
אם יצר הרע חוטף אותך ברשתו אשר טמן לרגליך שעשית עבירה, מכל מקום אתה לא **תפול ממדרגתך** ואחוז דרכיך הטובים כמקדם, כי אח"כ תרפא זאת. כמו שנאמר "אם רוח המושל תעלה עליך, **מקומך אל תנח**".

בשנת תשכ"ב הקים הרב **בן ציון אבא שאול** זצ"ל עם חמיו הגאון רבי **יוסף שרביאני** זצ"ל את ישיבת המקובלים "אמת ושלוה" בבית הכנסת "אוהל רחל". בראשות הישיבה העמיד מקובלים מובהקים. רבי **אברהם ברזאני** זצ"ל, רבי **ששון מזרחי** זצ"ל, רבי **יצחק כדורי** זצ"ל, רבי **אברהם מונסה** שליט"א ורבי **משה טוויל** שליט"א.

רבנו העיד על עצמו: "לא פתחתי ספרי קבלה לפני שסיימתי ש"ס בבלי וירושלמי בעיון!"

דיבור שליולי
יהפוך אותך לאדם שליולי

הגאון ה"חזון איש" זי"ע לא היה נוהג לצאת בדחיפות משעריה של בני ברק. כשיצא, היה זה לצורך גדול, והדבר היה לשיחת היום. כאשר נעצר רבי **עמרם בלוי** זצ"ל בגלל מלחמות השבת, נסע ה"חזון איש" לבקר אותו בכלא רמלה. כאשר נכנס בשערי הכלא אמר: **באתי לבקר את השבת הכלואה**

את מי אתם מכבדים? את כולם? יפה. אבל עם יד על הלב: **את מי אתם מכבדים יותר?** אדם חכם, לבוש נאה, מרשים, או איש פשוט, ואפילו מסכן וקשה יום... כבוד האדם הוא אחר העניינים החשובים והבסיסיים בתורה. לא קשה לכבד אדם אהוב, חשוב וסימפטי. הקושי הגדול הוא לכבד אדם שהוא לא בדיוק נעים ונחמד לנו. דווקא כאן **צריך להתאמץ ולהזהר מאוד**. הגאון רבי **חיים ברים** זצ"ל היה מקבל בכבוד עצום ובחביבות מרובה אדם שנתערעה נפשו. הוא הקפיד לקום בעצמו, לתת לו סכום הגון ולברך אותו. אח"כ היה אומר: "אדם זה הוא **עילוי גדול**, אנשים אינם מבינים עליו. פשוט חייו היו קשים, לכן נראה כך". וכדי שגם אחרים יכבדוהו, הוסיף: "יש בעולם חמישה מליארד גויים, **אבל את היהודי הזה** הקב"ה אוהב ומחשיב יותר מכולם". זהירות מופלגת בכבוד הבריות.

נקודה למהשגחה

מחלון הקומה השנייה שלי יש **נקודת תצפית** מצוינת על הכיכר המרכזית שבשכונה. פעם בלבלו שם פרחים, הייתי נהנה לעמוד בחלון המסוים הזה שצופה על חלקת הטבע הקטנה והצבעונית הזו. עכשיו כבר הרבה זמן שאין שם כלום. פחיות, בקבוקים, ניירות וגרוטאות מתכת חלודות מחליפים את הצבעונים היפים שפעם פרחו שם. החלון שלי איבד מיופיו. היום בבוקר התעוררתי, ומשום מה זרקתי מבט מבעד לחלון, אולי בערגה לזכר ימים נשכחים. היכתה לי הפתעה. הגרוטאות פונו, הפחיות נעלמו. רכב של מחלקת טיפוח פני העיר חנה לצד הכיכר ושני פועלים לבושים בסרבילים ירוקים **נראו עובדים במרץ**. הייתי מאושר, שוב מטפחים את פינת הטבע הקטנה שלי. החלטתי לרדת ולראות מקרוב. ירדתי. ברכתי בהתלהבות את הפועלים שלא בדיוק הבינו מה אני רוצה, אחזתי את כוס הקפה שלי ביד וצפיתי בהם עובדים. ואז קלטתי שמשוה פשוט לא מסתדר לי. ככה לא שותלים פרחים. אני רואה פועל אחד אוהז מעדר בידו **וחופר גומה**, בדיוק כזו המתאימה לגודלו של שתיל מצוי. אבל אז בא הפועל השני ובתנועות עדינות **מכסה את הגומה** שחפרו חפר אך לפני דקה. אחד חופר. השני מכסה. **והפרחים אינם**. 'מה אתם עושים?' אני שואל את הפועלים מתוך רצון להבין אולי פספסתי משהו, אולי לא הבחנתי בעבודה האמיתית שלהם. 'מבצעים פקודות, אדוני. ובבקשה לא להפריע בעבודה'. שלפתי את הנייד שלי, חייגתי בכעס 103 למוקד העירוני. המוקדנית העבירה אותי למנהל מחלקת הגינון של העירייה, וכשסיפרתי לו על המתרחש בחלקת הטבע הקטנה שלי, הוא לא היה נשמע מופתע, היה לו אפילו הסבר: 'תראה אדוני, בדרך כלל צוות הגינון הזה מורכב **משלושה פועלים**, אחד חופר, השני מכניס את השתיל, והשלישי מכסה. אתה מבין, אדוני, היום הפועל השני, כן, זה שמכניס את השתילים חולה, הוא אפילו הביא אישור מחלה, אז הצוות ממשיך לעבוד בלעדיו, חבל שיפסידו יום עבודה. אחד חופר והשני מכסה. האמצעי חולה. לפרחים שלי אני ממשיך לחכות. החיים שלנו מלאים בעשייה. או ליתר דיוק בעבודה. בשביל להשיג משהו אנחנו צריכים לעבוד. בדרך כלל אנחנו לא מקבלים את הדברים על מגש של כסף. וכאשר אנחנו מחליטים שאנחנו זקוקים למשהו אנחנו מוכנים לעבוד בשבילו. ואפילו לעבוד קשה. **ואז אנחנו פשוט עובדים ועובדים** חופרים ומכסים. חופרים ומכסים. רק שאנחנו שוכחים את המטרה. אנחנו לא זוכרים את התכלית. קמים בבוקר והולכים לישון בערב עייפים וסחוסים. אבל הפרחים אינם. פשוט איבדנו את הנשמה בדרך. **שכחנו את תכלית חיינו**. איבדנו את המטרה שלשמה אנחנו חיים. ומי רוצה ערובה בלי פרחים? (העורך)

נסע הגאון רבי **ישראל מאיר מראדן**. ה"חפץ חיים" זיע"א למכור את ספריו, והתאכסן בביתו של השוחט בשבת. כשהתכונן לטיול את ידיים לסעודה שלישיית, שמא שהשוחט מספר לאשתו כי הקצב של העיירה רימה את פלוני. ואמר לו שהבשר מן השחיטה של יום קודם – חלק, בעוד שאין הדבר כן.

מיד קם רבי ישראל מאיר ועזב את הבית. החל השוחט לחפשו ומצאו בבית אחר, מסב לסעודה שלישיית באחד הבתים. שאלו השוחט לפשר העלמותו, ורבי ישראל מאיר אמר: "אם יש לך טענות על הקצב, זו שאלה של איסור והיתר ויש לקרוא לרב, אבל איך אתה מספר זאת בפני אשתך, הרי זהו לשוה"ר". וכיצד מותר להתאכסן בבית שמדברים בו לשוה"ר?"

נשתדל שבביתנו **לא ישמעו דברים אסורים** ונזכה להיות מן השומרים על לשונם מלשון הרע!

היהדות היא חוכמה נצחית, על מנת לרכוש ולהפנים אותה, עליך לחזור ולשנן אותה שוב ושוב.

"במקום שהרבו אהבה שם אקים את ביתי" בית המקדש נבנה על הר המוריה ולכאורה צריך להבין מה **זכה** ההר שדווקא עליו הקב"ה השרה שכנינו? מספר המדרש שהיו גרים שם שני אחים, האחד נשוי ואב להרבה ילדים, והשני היה רווק שלא זכה להקים את ביתו **ושניהם קיבלו קרקע זו ביזושה**, והקרקעות של שניהם היו שווים בדיוק. והיה היום והאח הרווק חשב בלבו למה לי כל השטח הגדול הזה ואני יחידי, עדיף אתן חלק נחלתי לאחי שיש לו הרבה ילדים וכך ירווח לו ויוכל להתקיים. קם ועשה, ובחצי הלילה הלך **וקידם את הגדר** המפרידה בין השטחים לתוך השטח שלו, ובדיוק באותו יום חשב האח השני, מה לי בכל השטח הזה ואני יש לי ילדים ומשפחה ושיכולים לדאוג לי בימי זקנתי ואחי אין לו מי שידאג לו בימי זקנותו. עדיף שאתן לו מחלקי וכך גם הוא יהיה לו כסף לעת זקנותו.

קם ועשה ובלילה הלך **והכניס את הגדר לחצר שלו** והנה בבוקר קמים האחים לשדה ורואים שהגדר בדיוק באמצע. התפלאו בליבם וחשבו, היום בלילה אקום לקרב הגדר והנה גם פוגשים אחד את השני. מיד התחבקו והתנשקו והבינו את אשר קרה. ראה זאת הקב"ה ואמר "במקום זה שהרבו אהבה, שם אקים את ביתי..."

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֶחָל מוֹעֵד לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲדָם כִּי יִקְרִיב מִמֶּם קִרְבָּן לַה' (ויקרא א, א-ב).

פתחה התורה באות א' זעירא בשל ענוותנותו של משה רבינו שלא רצה שיטמיע שח' יתברך מדבר עמו בלשון חיבה וידידות כדבר איש אל רעהו, לשון שמלאכי השרת מדברים בה, שנאמר (ישעיה ו, ג) **וַיִּקְרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר (רש"י שם) אלא בלשון "ויקרא" שהוא לשון עראי וטומאה וכמו שנגלה ה' אל בלעם וַיִּקַּר אֵלֹקִים אֶל בַּלְעָם (במדבר כג, ד).**

והדגישה זאת התורה דווקא בפרשת זו-פרשת הקורבנות, כדי ללמדנו שאין חפץ לה' בעצם הקורבנות אלא בהתקרבות האדם לפניו יתברך, **החפץ לה' בַּעֲלֹת וְזִבְחִים בְּשִׁמְעֵךְ בְּקוֹל ה' הִנֵּה שִׁמְעֵךְ מִזִּבְחַת טוֹב לְהִקְשִׁיב מִחֶלֶב אֵילִים (שמואל א טו, כב), הקב"ה לא חפץ בזבחי בני האדם, אלא בהתקרבותם וכסיפתם אליו, "קורבן" מלשון קרבה, וְאֵינִי קִרְבַּת אֵלֹקִים לִי טוֹב (תהילים עג, כח). על ידי הקרבת הקורבן אדם מתקרב אל ה'.**

ובמה יכול האדם להתקרב לה'?" **"אָדָם כִּי יִקְרִיב מִמֶּם" – מִמֶּם מלשון וְאֵם מֶךְ הוּא מִעֲרִיבָךְ, שיש לו את מידת הענווה וההכנעה והוא מנמיך את עצמו. וככל שמנמיך האדם את עצמו יותר כך הוא מרגיש יותר את קרבת האלוקים.**

ישנם סוגי קורבנות רבים, אך הסוג המעולה והמובחר ביותר זהו קורבן שזוכה האדם לקרב יהודי רחוק לפניו יתברך, ובפירושו אור החיים הקדוש וזה לשונו: עוד ירמוז לעצות את אנשי חיל להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לעבודת ה', ולזה יקרא קרבן לה'. והאדון ברוך הוא יקפיד כביכול על הדבר ויתאוו לקרב אותם אליו, וציוה להוכיח לכל הרחוק ולקרב לבו, גם העניש למעלים עין מהדבר, וזה לך האות אשר ציוה ה' להתחיל ממקודשיו והגדיל שבר המזכה כמאמר התנא (אבות ה, יח) כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, כי ישמרנו ה' משיגונות.

יהי רצון שח' יתברך יערה רוח טהרה ממרום להעיר את ליבות עם בני ישראל לשוב לכור מחצבתם, אל מבועי התורה והיראה, ונזכה לראות בקרוב בביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

היה מרותק לבני אדם- וכן תהפוך לבן שיחה מעולה.

פירות העומדים בין החוחים (קוצים) והחוחים הדוקרים בהם נעשה בהם נקב או חבורה, אבל שושנה אע"פ שדוקרים בה חזרת לכמו שהיתה מחמת רכותה שהיא רכה ולא אכפת לה, "כשושנה בין החוחים".

שוטר עצר שיכור על מהירות מופרזת. הוא ניגש אל השיכור ואמר: "אני מחכה פה כל היום לנהגים כמוך" אמר לו השיכור: **"הגעתי הכי מהר שיכולתי.."**

לעולם אל תאמר 'אני מספיק טוב'. גם ככה אתה לא מתכונן לכן ברצינות.

אפר פרה אדמה
באו לגאון רבי **עשה פינשטיין** צדוק"ל וסיפרו לו כי נולדה פרה אדומה, ודאי הדבר מהווה סימן **לגאולה השלימה**, שהרי רק ע"י אפר פרה אדומה אפשר להיטהר ולהיכנס לשטח המקדש.

שמע הרב פינשטיין ואמר: "צריך לחכות לפחות שנתיים עד שאפר הפרה יתאים להיטהרות. ומה יהיה **אם המשיח יבוא מחד?** האם יהיה עלינו לחכות שנתיים כדי להיטהר?"

ואכן, לאחר זמן מה, כמה שערות שינו את גונן, וכך הפכה להיות בלתי ראויה להיות פרה האדומה... **כה חוקה** הייתה האמונה והצפייה של הרב לבוא המשיח בכל יום, עד שהטיל ספק בכל העניין...

מי שאינו מכיר טובה למי שגמל עמו חסד, משחית את נפשו וגורם רעה אך ורק לעצמו.

דוד בן שלמה משרקי – מחכמי תימן במאה ה-18. נולד ב1696 ונפטר ב1771 – רבי דוד מזרחי נולד סביב שנת התנ"י (1696) ונפטר בשנת התקל"א (1771) בעיר מולדתו צנעא. היה שוחט ובודק ושרת את הציבור בהוראה בבית הכנסת "אל אוסטא".

רבי דוד מזרחי העמיד תלמידים הרבה, בתוכם הרב הנודע רבי **יחיא צאלח** זצ"ל המכונה **מהרי"ץ**.

לרבי דוד היו מופנות שאלות מעניני אורח החיים שם והוא היה עונה עליהם ובסוף אספו בספר, שקראו "**רביד הזהב**". כן החל לחבר פירוש ל"יורה דעה" והגיע עד סימן ק"י. חיבור נוסף שכתב נקרא "**שח"י זיתים**". זהו פירוש ל"אורח חיים", שהוא החלק הראשון ל"שולחן ערוך" של רבי יוסף קארו.

חייל נכנס למשרד של המפקד עם הקוף. חייל, מה אתה עושה עם הקוף הזה כאן? מצאתי אותו ברחוב, משיב החייל. קח אותו לגן החיות מיד, אומר המפקד. כמה שרץ מאוחר יותר הולך המפקד הביתה דרך פארק ורואה את החייל עם הקוף שוב.

חייל, אמרתי לך לקחת את הקוף לגן החיות. אבל זה מה שעשיתי, אומר החייל, לקחתי אותו לגן החיות, לקפטרירה, **ועכשיו הולכים להצגה.**

לעילוי נשמות: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, עיימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, ניאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בונגיס, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זותרה אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתימי **מרו הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

מחמדי התורה

לענין זקוני מורד
כ"ח מן
האדמו"ר מגלילי
הגה"ק רבינו
יוחנן בן רבי משה
בעל האמרי סופר
עלה בסעודה השמימה
י"ג לחודש
אדר א' תשע"ו
זכותו יג עלינו
ועל כל ישראל

חמדת ההלכה

פרוסת המוציא במלח או בסוכר בחול ובשבת

מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח.

בתוה"ק בפרשתינו
(ב- יג), וכל קרבן
מנחתך במלח תמלח
ולא תשבית מלח
בריית אלוהיך מעל

ומפורסמים דברי הרמ"א (או"ח סי' קס"ז ס"ה), שמצוה להניח על כל שולחן מלח קודם שיבצע, כי השולחן דומה למזבח (ברכות נה), דבזמן שביהמ"ק קיים מזבח מכפר, עכשיו שלחנו של אדם שנותן מלחמו לדל מכפר עליו, והאכילה כקרבן, ונאמר על כל קרבנך תקריב מלח (כ"כ הבי"ט שם משם **שבלי הלק"ט**), או מטעם שהוא מגין מן הפורעניות כדברי **התוס'** (ברכות מ. ד"ה הבא מלח).

מי שאין לו מלח אם יכול להטביל בסוכר

ובשו"ת תורה לשמה (סי' ת"ק), נשאל אם לא נמצא מלח באיזה פעם אם יש תקנה להניח דבר אחר תמורתו שיועיל כמוהו, וציוין לדבר חידוש שכתב **בהלכות קטנות** (סי' ריח), שנשאל אם מותר למלוח הקרבן בסוכר, והשיב הדוסוקר הוא מלח גמור שמעמיד הדברים זמן רב, ואל תתמה שהוא מתוק שכל הדברים יש כיוצא וכו', גם יש מלח מתוק ומלוח, סוף דבר המעמיד נקרא מלח ברית עולם וקיומו שבעלי הכימיה אומרים שבכל יש בהם מלח ובקנה הסוכר שמביאים ממצרים קרוב לשורשו הוא מלוח, וכן הראש והאמצעים שלהם, עיי"ש.

הרי לנו חידוש גדול, שמועיל הסוכר בקרבן תמורת המלח, ועל פי זה כתב בתורה לשמה שלפי סברתו נראה שגם בהנחת סוכר על השולחן יועיל, אולם בסוף דבריו כתב דאפשר לומר שיועיל בקרבן מין מלח ידוע שעוסקין בו לרפואה, ובמקום שאין מלח מצוי יביא מזה, ואם לא נמצא לא זה ולא זה יביא סוכר תמורתו אולי יועיל.

רוב הפוסקים חלקו וס"ל שאין למלוח רק עם מלח

ובגוף חידושיה דההלכות קטנות, דיכולים למלוח בקרבן עם סוכר, ומיניה הסיקו גם למלוח הבשר, חלקו רוב הפוסקים בזה, ויעו' אריכות דברים **בשו"ת דברי חיים** (יו"ד ח"א סי' כ"ה), **ובטוב טעם ודעת** (להגרש"ק מהדו"ק סי' ק"א), **שו"ת שואל ומשיב** (מהדו"ק ח"א סי' קמ"ב), **שו"ת כתב סופר** (יו"ד סי' ל"ז), **שו"ת חסד לאברהם** (יו"ד מהדו"ק סי' ל"ב), **ובשו"ת דברי יציב** (יו"ד סי' ט"ז), ועוד הרבה פוסקים, שכתבו שחלילה אין למלוח רק עם מלח, ולא בשום דבר אחר.

גם ביפה ללב (שם אות י') כתב, דיכול להטביל בסוכר אם אין לו מלח, דיש שסברו שמותר **אפילו למלוח את הבשר** ולהכשירו בסוכר, ויעו' להבן איש חי **בשו"ת רב פעלים** (יו"ד ח"ב סי' ד'), דחה זאת, והוכיח מדברי הראשונים והאחרונים שחלקו על זה, ולא הסכימו כן להלכה, וגם ההלכות קטנות דיבר רק על קרבן שצריך להשים מלח, אולם לא בשביל המליחה, **והוסיף עוד** ביפה ללב דכן מצינו נהגו שבסעודת חתונה טובלין פרוסת המוציא בסוכר לסימנא טבא, שלא יהיה מר ממות, כמאמר הפסוק ומוצא אני מר ממות את האשה (קהלת ז. כו).

בראש השנה קודם מטבילין במלח אח"כ מטבילין בדבש

אולם בכף החיים (ס"ק לו), כתב דאין יכול לטבול פרוסת המוציא בסוכר, משום דמה שייך סוכר במקום מלח בענין זה, כיון שהטעם הוא כדי למתק את הדין והסוכר אינו דין לא בשמו ולא בטעמו, לא כן המלח או, ומה שכתב היפה ללב דבסעודה של חתונה ובראש השנה, יניח סוכר על השולחן לטבול בו פרוסת המוציא לסימנא טבא, יש לעשות זאת אחר שיטבול פרוסת המוציא במלח למתק את הדין ואחר כך יחזור ויטבול אותה בסוכר לסימן טוב, אבל לא כמו שכתב לטבל בסוכר בלבד כי זה אינו נכון לפי דעתו, וכן נהגו עמא דבר בראש השנה קודם שמטבילין בדבש מטבילין במלח.

מנהג החת"ס וטעמו שלא לטבל בליל שבת במלח

והנה, לגבי טיבול פרוסת המוציא במלח בליל שבת, מנהג מרנא ורבנא **החתם סופר** (מובא במנהגי רבותינו פ"ד אות כ), שלא לטבל במלח בליל שבת, וטעמו שהרי בלילה אין מקריבין קרבן רק את האימורים, ובליל שבת אסור להקטיר אימורים דרשינן עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת (שבת כד):

ומה שנהגים הרבה להניח מלח גם בליל שבת טעם הדבר נראה בפשיטות, שהוא לפי מש"כ **הרא"ה** בבדק הבית (עא, א), הביאו **הר"ן** (חולין ד. ברי"ף), ואפשר דגם הוא סובר כך, דלא רק חלק הנקטר צריך מליחה, אלא גם חלק הכהנים

וחלק הבעלים בקרבן, אם כן הרי גם בליל שבת יש קרבנות הנאכלים הצריכים מליחה, על כן נותנים מלח על הלחם גם אז, כנלענ"ד.

סברת החת"ס והחולקין עליו

ועיוין ברשב"א (במשמרת הבית), שתמה על הרא"ה כמה קושיות על דבריו, דהיאך אפשר לומר דגם מה שלא נקטר נמלך, הא אמרה תורה על כל קרבנך תקריב מלח, ולא על מה שאינו קרב, דמש"כ דחלק מהנים צריך מליחה היה אפשר להבין מפני דיו"ל דמשולחן גבוה זכו, אבל לא על החלק של הבעלים, ועוד דבתורת כהנים מבואר מפורש דגם חלק ההכונים אין צריך מלח, ומכוח זה חלק עליו, ומטעם קושיות אלו אפשר דפסק הח"ס כדברי הרשב"א, כנלענ"ד.

טיבול המצה במלח בליל יו"ט ראשון

ובגוף דברי החת"ס אלו יש עוד להעיר, דהנה פסק **הרמ"א** (סי' תע"ה ס"א), דאין מטבילין המצה בליל פסח, ופירש **הלבוש** (שם), הטעם שבוה נראה יותר המצה כלחם עוני, ויל"ע דלטעם הח"ס הנ"ל בטעם שאין מולחין בשבת, הרי דגם בליל יו"ט אין לטבול במלח, דחוף מדרשת לא עולת חול בשבת, דהוא טעם החת"ס שאין מטבילין במלח בשליל שבת, הא אמרינן נמי התם ולא עולת חול ביום טוב (שבת כד):

מה בגליון?

חמדת ההלכה: אריכות ונפלאה בדין טיבול במלח, טעם הדבר דבעינן מלח על השולחן, והאם אפשר לטבל בסוכר כשאין מלח, חידוש ההלכות קטנות דבקרבן יכלו למלוח בסוכר, שיכולים עם סוכר, אולם רוב הפוסקים חלקו דרק במלח יכולים למלוח הבשר, ודברי ההלכות קטנות רק על מצוות על כל קרבנך תקריב מלח, בר"ה מטבילים קודם במלח ואח"כ בסוכר, מנהג החת"ס של לטבל בליל שבת במלח, סברת החולקין בזה, מליחת המצה בליל יו"ט של פסח.

חמדת הדרוש: יישוב קושיית האחרונים על מש"כ רש"י מלמד שכופין אותו, הא קיי"ל דמצוות צריכות כוונה והיאך יהיה כוונה אם הוא ע"י כפיי, והבאנו בזה ג' ביאורים מגדולי האחרונים.

רמזא דאורייתא: דינים הלכתיים בש"ס ופוסקים הנלמדים בדרך רמז בפרשת השבוע.

נחמד ונעים: יישוב קושיית הפוסקים, על מה שאמרו חז"ל דלמדים מפרשני אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוון, הא אמרו ברבות אם למדת תורה הרבה נותנין לך שכר הרבה, הרי דתליא בכמות הלימוד, ד' מהחכים נפלאים ועריבים בזה.

חמדת הפרשה: ביאורים נפלאים מגדולי האחרונים על דברי המדרש המפורסמים עה"פ ויקרא אל משה, דתלמיד חכם שאין בו דעה נבילה טובה הימנן.

חמודי שי: רעיונות על הפרשה מתובל בדברי רבותינו הראשונים והאחרונים.

אבות ובנים: למוד בפרשת השבוע בתורתו של המהרא"ל צינץ צצוק"ל.

וכ"פ הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"א ה"ז), וא"כ קשה ל"ל טעם זה דנראה יותר כלחם עוני, תיפוק ליה דבכל ליל יו"ט אין לטבול במלח.

ואולי אפשר ליישב, דאיצטריך לפסח שחל במוצאי שבת, דמותר להקטיר קרבן של שבת ביו"ט, ובכה"ג מוקמינן קרא דלא ילין לבקר זבח חג הפסח, בסוגיא דפסחים (נט:), וא"כ בכל ליל יו"ט שהוא מוצאי שבת, שאומרים בה יקנה"ו, אפשר לטבול הפרוסה במלח גם מי שנוהג כהח"ס, מ"מ בליל פסח אין לטבול מצד הידור בדין לחם עוני, אפילו כשחל במוצ"ש, כנלענ"ד.

יש להאשה להניח המלח על השולחן

ויש לציין בכאן, דבר חידוש שכתב **בכף החיים** (שם אות מ'), דמצוה זו מוטלת על הנשים להכין מלח על השולחן, וכבר פירש **רש"י** (בראשית יט. כו) על הפסוק ותהי נציב מלח, שאשת לוט נהיתה נציב מלח על אשר לא רצתה להביא מלח על השולחן, כלשון רש"י במלח חטאה ובמלח לקתה, אמר לה תני מעט מלח לאורחים, אמרה לו איך המנהג הרע הזה אתה בא להנהיג במקום הזה, ולכך לקתה במלח יעו"ש.

והנה בהלכות קטנות (הנ"ל), אחרי שהתיר למלוח עם צוקער, כתב וא"ת היאך ימלחו הקרבן בסוכר, הא כתיב וכל דבש לא תקטירו, אפשר דלא אמרה תורה רק היכן שיש שם מלח, אולם אם אין מלח רק סוכר, הרי דאף שהוא בגדר של וכל דבש יש לומר דהיי עשה דוכל קרבנך במלח תמלח, ודחי לא תעשה דוכל דבש, וראיתי **להמנחת חינוך** (מצוה קי"ט אות יב) שהקשה מהא דאמרו (זבחים צז:), דאין עשה דוחה ל"ת שבמקדש, ויל"ע.

הודעה משמחת

בשורה טובה לאלפי קוראינו

אשר מידי שבוע יהיה ניתן להאזין לשיעור מיוחד על פרשת השבוע בהלכה ובאגדה בקול התורה שע"י מוסדות חסידי תולדות אהרן

02-3722700

בכניסה למערכת להקיש 9 ואח"כ 1

מערכת מחמדי התורה

בתוה"ק בפרשתנו (א-ג), אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אוהל מועד יקריב אותו לרצונו לפני ה'.

וברשי"י (ד"ה יקריב), הביא מדברי התו"כ מלמד שכופין אותו, יכול בעל כרחו תלמוד לומר לרצונוהא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני.

ויש להקשות, מהא דאמרין (ר"ה כת.), מצוות צריכות כוונה, וא"כ אם כופין אותו היאך מהני, הא עכ"פ ליכא כאן כוונה.

א'

כיון שהכופה יש לו כוונה מהני גם לחבירו

ביום תרועה (ר"ה שם) **תירץ**- דכיון שהאדם הכופה את חבירו שיעשה מצוה הוא בודאי מתכוון לשם מצווה, אזי אפילו אם מי שנכפה אינו מכוון לשם מצווה די בזה, כי בעצם המצווה נעשה כוונה, ולא שנא אם ע"י העושה מצווה יש כוונה, אם ע"י הגורם למצווה שתיעשה יש כוונה, די בזה שיהא נחשב כמצווה עם כוונה, וכפי שאמרו (חולין לא:), דטבילה לטהרה שנעשית בכפייה, עולה האדם לטהרה, ושם הנטהר לא היה מכוון.

ב'

כופין רק על ההכשר מצווה

הערוך לנו (שם) **תירץ**- דהכפייה ודאי על המקיים המצוה, ודלא כדברי היוםם תרועה, דלא מהני מה שהשני מכוון במצוה שנעשית ע"י אחר, רק דכוונת חז"ל הוא שכופין על הכשר מצוה, כגון עשיית סוכה, ועל מצווה הא ק"ל דאין כופין על מצוות עשה, אלא ע"כ דהכפייה הוא רק על הכשר מצוה, ולא על גוף המצוה, שאינו יכול לכופו לשבת בסוכה ממש, רק על עשיית סוכה שהוא הכשר מצווה וכדומה לכך בכל מצוה, וכדקיי"ל או"ח סי' של"ט דאין מכין ועונשין בשבת ויו"ט.

ג'

כיון שאומר רוצה אני זהו כוונתו האמיתית

מרנא ורבנא החת"ס (שם) **תירץ**- דודאי כופין על גוף המצוה ממש, ואין בזה חסרון של מצוות צריכות כוונה, כי למאי דכתב **הרמב"ם** (פ"ב מהל' גירושין ה"כ), דלכך גט מעושה כשר, דנפשו של האדם חלק אלוקי ממעל ורצונו ומאוויו לעשות רצון קונו, וכל הנאתה רק ממצוות וממעש"ט, רק שהיצה"ד מקרר את האדם לבלתי עשות רצון קונו, לכך עתה שכופין אותו אזי מגיע האדם לרצונו האמיתית וכוונה שלימה ממש, דהנפש רוצה, והגוף ע"י הכפייה חוזר לרצונו האמיתי.

אמירת ק' ברכות חשובה יותר מקרבן

כי יקריב מכם קרבן לה'- "מכם" בגימטריא מאה, מלמד שכל האומר מאה ברכות בכל יום, וכפי שאמרו חכמינו ז"ל מה ה' אלוקיך שואל מעמך אל תקרי מה אלא מאה, הרי הוא יותר מקובל משהקריב מן הבהמה והבקר, וזהו כי יקריב "מכם" היינו מאה הברכות אזי הוא מקורב יותר לה', והיינו קרבן לה'. (ר"ח פלטיאל)

מהקדש של בהמה ילמד האדם שבכל מצב יכול להתקרב אל ה'

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר מן הצאן- ירומז כי האדם הרוצה להתקרב אל ה', יקח לו ראייה מן הבהמה שנעשית הקדש להקרבה על פי דיבורו של האדם, שאומר הרי זו עולה ונעשית קודש קדשים, ע"י דיבורו והבל פיו של האדם, אף על פי שהבהמה עצמה לא נשתנית והיא כמו שהיתה, כי הדבור שמוציא האדם הוא קודש קדשים, והדיבור הוא שחל על הבהמה והקדישה, ומזה יראה האדם גודל הקדושה אשר בו, ומה עוד ק"ו הדבור של תורה ותפלה לפני ה', וזה הכוונה **אדם כי יקריב מכם** שרוצה להתקרב לה', **מן הבהמה וכו'** יבין מעצמו שחל הקדושה עליה ע"י דיבור פיו, ובזה **תקריבו את קרבנכם** ידע האדם כי בכל מצב שהוא יכל להתקרב לה'. (תפארת שלמה)

מכאן המקור לאיסור חלב בכל בהמה

חקת עולם לדורותיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו- מכאן פטיש להכות על קדקוד הטועה לומר שלא נאסר חלב אלא של קדשים, והרי כתיב חוקת עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם, ואיך יעמד חי פסוק זה אם לא נאסר אלא חלב של קדשים, וכן פירש בתורת כהנים חוקת עולם לבית עולמים, לדורותיכם שינהוג לדורות, בכל מושבותיכם בארץ ובחוץ לארץ. (אור החיים הק')

הטעם דדוקא מנשיא ילפינן דין דשחטו שלא לשמה

אשר נשיא יחטא וכו' חטאת הוא- מכאן ילפינן (ריש זבחים) שאם שחטו שלא לשמו פסול, והטעם דילפינן זה משעיר נשיא. ויבואר למאי דאמרו (סוטה לב), דלכך שוחטים החטאת במקום ששוחטים העולה, כדי שלא לבייש עוברי עבירה, ויאמרו שזאת עולה. ופריך הא עולה זכר וחטאת נקבה, ומשני איכא אליה דקא מכסיא, ולפי זה י"ל נמי גבי נשיא, דחסה התורה על כבודו, וצוה שבייא שעיר זכר שיסברו שעולה הוא, מפני שכבודו כבוד העם כולו, ולכן כיון שהתורה אמרה שישחט במקום העולה, ויהא גם זכר כדין עולה, כדי שלא ידעו הבריות שחטאת היא, סלקא דעתך אמינא שישחט לשם עולה, כדי שיחשבו הבריות שעולה הוא, לכן קמ"ל "חטאת הוא" שאם שנה פסול, וצריכה להשחט לשם חטאת דוקא. (משך חכמה)

הקריב אשם תלוי ונודע לו חטאו צריך להביא קרבן חטאת

אשם הוא אשם אשם לה'- אפשר במאי דקיי"ל דאשם תלוי מכפר רק אם לא נודע לו שודאי חטא, אך אם אפילו לאחר שהקריב את אשמו אשם תלוי, נתברר לו חטאו שודאי חטא, לא עלתה לו הקרבן ולא נתכפר באשם תלוי, וכפרתו תלויה עד שיקריב חטאת, וזהו הסמיכות דאם הוא לא ידע אזי ונסלח לו דאשם זה מכפר על הספק, אך אם אשם הוא, כלומר

רמיזא דאורייתא

פנינים יקרים בהלכה ובאגדה
המרומזים בקראי דפרשתנו

אם אח"כ נתברר דאשם הוא, דודאי חטא, לא יעלה לו כלום בקרבן אשם תלוי, ועדיין אשם אשם לה' וכפרה בעי'. (פני דוד להחיד"א)

"פרשת זכור"

קשר בין משקלות למלחמת עמלק

זכור את אשר עשה לך עמלק- וברשי"י "אם שקרת במידות ובמשקלות הוי דואג מגירוי האויב", ע"כ. וכ"כ התוספות בקידושין דף ל"ג (ע"ב ד"ה ואימא) בשם המדרש "זכור את אשר עשה לך עמלק וכו' היינו שבביל המשקלות, ועל עון זה בא עמלק, דבתר פרשת משקלות כתיב זכור את אשר עשה לך עמלק". ויש לדקדק, למה דוקא בעון משקלות בא עמלק.

ואפשר לומר, דרשי"י עה"פ ויבא עמלק כתב, סמך פרשה זו לדלעיל על נסותם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין, דעל עון זה בא עמלק, אמר הקדוש ברוך הוא חייכם שהכלב בא ונושך אתכם ואתם צועקים לי ותדעו היכן אני. ואיתא (ב"מ ס"א:), למה לי דכתב רחמנא יציאת מצרים גבי משקלות, אמר הקדוש ברוך הוא אני הוא שהבחנתי במצרים בין טיפה של בכור לטיפה שאינה של בכור, אני הוא שעתידי ליפרע ממי שטומן משקלותיו במלח, ע"ש.

מי שעושה דעין של מעלה כאינה בוחנת גורם לעמלק

וכתב במשכנות יעקב (דף פ"ט), משום דהעושה זה עושה עין של מעלה כאילו אינו רואה ויודע ח"ו, לכן אמר הקדוש ברוך הוא אני הוא שהבחנתי במצרים וכו' ואם מצרית זינתה עם כמה רווקים כולם מתו, אף על פי שלא היה צורך בדבר עשה הקדוש ברוך הוא להראות שרואה ויודע, וא"כ יודע נמי דמאות זה. והנה כיון שאמרו היש ה' בקרבנו אם אין ונסתפקו בידיעת השם, לכן עשו רמאות במשקלות ג"כ בחשבם שאין השם יודע, ולפיכך ויבא עמלק כדי שיצעקו וידעו ויכירו כי השם יודע כל. (שלל דוד)

המקור לייין בפורים ופרשת זכור

בספר מנחה בלולה (פר' כי תצא) כתב חידוש נפלא וז"ל: על דרך שאז"ל בפסחים (ק"ו א): זכרהו על היין, כך זכירת ענין עמלק בפורים במגילה ועל היין. ומכאן אמרו חכמים ז"ל מצוה לבסומי בפוריא ע"כ והוא דבר פלא.

וכמו כן פרשת "זכור" הוא גם מלשון זכרהו על היין, ואולי מכאן הוא המקור לזה שנהגו בכמה מקומות לשתות יין כבר בפרשת זכור. (מחמדי התורה)

שנים מקרא בד' פרשיות ופרשת זכור

והיה מעביר פרשת זכור שנים מקרא ואחד תרגום, וגם פרשת פרה, משום דתוס' משאנף או פסקי תוס' כתבו, דאף פרשת פרה מן התורה, ואגב זה השנים הי' מעביר כל הארבע, אבל שארי פרשות של יום טוב אינו מעביר, כאשר כתבתי לעיל בהלכות שבת עכ"ל, ושמחתי מאוד שמצאתי מקור נאמן למנהגו בקודש של כק"ז הרה"ק מדראביטש זי"ע שג"כ הי' נוהג כן להעביר שמו"ת בארבע פרשיות כנ"ל (לקט יושר - תלמיד התרומת הדשן)

נחמד ונעים

יישוב הדברים אם המרבה מקבל שכר יותר

בתוה"ק בפרשתינו
(א- יז), ושסע אותו
בכניו לא יבדיל
וכו' עוה הוא אשה
ריח ניחוח לה'.

ואמרו חכמינו ז"ל (מנחות קי.), נאמר בעולת בהמה אשה ריח ניחוח לה', ונאמא בעולת העוף אשה ריח ניחוח לה', לומר לך אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוון לבו לשמים.

ויש לחקור, דהנה אמרו (אבות ב- טז), אם למדת תורה הרבה נותנים לך שכר הרבה, הרי דלא אמרינן אחד המרבה ואחד הממעט.

א'

אם טרח ועלתה בידו מעט שכרו כפי שעלתה לו הרבה

האור זרוע (ח"א הל' ק"ש ס"ו) **תירץ** - הכי פירושו אדם שטרח בתורה כל מה שהיה יכול לטרוח, אע"פ שלא עלה בידו אלא דבר מועט נותנין לו כאותו שטרח כמותו ועלה בידו הרבה דלפום צערא אגרא, ומה שאמרו אם למדת תורה הרבה נותנים לך שכר הרבה, דאם טרח הרבה, ויצא לו מעט לימוד הרי הוא מקבל כפי שלמד הרבה.

ב'

תלוי לפי ערך האדם אם הוא מסוגל ללמוד יותר או לא

התיו"ט (אבות שם) **תירץ** - דודאי כוונת חז"ל שאמרו אחד המרבה ואחד הממעט, הוא רק לפי ערך האדם, והיינו כי מי שאינו מסוגל ללמוד יותר, מקבל אותו שכר כמו זה שלמד הרבה יותר כי הוא מסוגל יותר, אולם ודאי אם יש ביכולתו ללמוד יותר

ואינו לומד לא אמרינן אחד מהרבה ואחד הממעט, וזהו הדמיון לקרבן עולה של עני שאינו יכול להביא יותר, והעשיר מביא עולה בקר, הרי הוא אצלו יתברך שווה.

ג'

אם למדת שתורה הרבה הכוונה אם נצטערת בהבנת התורה

המהר"ל (דרך החיים שם) וכע"ז **בחת"ס** (שבועות טו.) **תירצו** - דאפשר לומר, דכוונת התנא באבות הוא לענין העמל של הלימוד ועל זה אמר שאם למדת תורה ונצטערת עליה הרבה, נותנין לך שכר הרבה לפי העמל והטרוח, אבל בוודאי אם אחד למד תורה הרבה בשנה אחת ע"י עמל שנה, ואחד למד תורה מועטת בעמל שנה שניהם שווים.

ד'

פעמים יש אדם שממעט בכדי שיוכל לכוון נותנים לו שכר כתורה הרבה

שפת אמת (בפרשתינו שנת תרל"ז) **תירץ** - דאכן באמת כוונתם גם על הממעט שאין לו דעת להעלות קרבן חשוב כי בודאי גדלה מעלת העולה על המנחה שהוא העלאת החי וזה העלאת הצומח, אעפ"כ מי שמכיר את מקומו בוחר במעט אשר יהיה באמת מלקפוץ למעלה ממדרגתו, והיינו שמעדיף להקריב קרבן פשוט יותר בכדי שיוכל לכוון יותר, אזי מקבל שכרו משלם.

והאמת שכך כתב **הט"ז** (או"ח סי' א' ס"ק ג'), לתרץ עוד קושיא דלכאורה אם המרבה גם מכוון לבו הרי דהוא יותר מהמעט, ולמה הם שוים אלא להנ"ל שהמעט היינו שממעט גם לשם שמים, שאינו רוצה להרבות ע"י שמבין שיעשה יותר בטוב זה המעט, וזה הרצון אמת חשוב לפניו יותר כאילו הקריב נפשו.

ב'

כופין רק על ההכשר מצווה

הערוך לנר (שם) **תירץ** - דהכפייה ודאי על המקיים המצוה, ודלא כדברי היום תרועה, דלא מהני מה שהשני מכוון במצוה שנעשית ע"י אחר, רק דכוונת חז"ל הוא שכופין על הכשר מצוה, כגון עשיית סוכה, ועל מצווה הא ק"ל דאין כופין על מצוות עשה, אלא ע"כ דהכפייה הוא רק על הכשר מצוה, ולא על גוף המצוה, שאינו יכול לכופו לשבת בסוכה ממש, רק על עשיית סוכה שהוא הכשר מצווה וכדומה לכך בכל מצוה, וכדקיי"ל או"ח סי' של"ט דאין מכין ועונשין בשבת ויו"ט.

ג'

כיון שאומר רוצה אני זהו כוונתו האמיתית

מרנא ורבנא החת"ס (שם) **תירץ** - דודאי כופין על גוף המצוה ממש, ואין בזה חסרון של מצוות צריכות כוונה, כי למאי דכתב **הרמב"ם** (פ"ב מהל' גירושין ה"כ), דלכך גט מעושה כשר, דנפשו של האדם חלק אלוקי ממעל ורצונו ומאוויו לעשות רצון קונו, וכל הנאתה רק ממצוות וממעש"ט, רק שהיצה"ר מקרר את האדם לבלתי עשות רצון קונו, לכך עתה שכופין אותו אזי מגיע האדם לרצונו האמיתית וכוונה שלימה ממש, דהנפש רוצה, והגוף ע"י הכפייה חוזר לרצונו האמיתי.

בתוה"ק בפרשתינו
(א- ג), אם עולה
קרבנו מן הבקר זכר
תמים יקריבנו אל
פתח אוהל מועד

חמדת הפרשה

למד"א מצוות צריכות כוונה היאך כופין

יקריב אותו לרצונו לפני ה'.

וברש"י (ד"ה יקריב), הביא מדברי הת"כ מלמד שכופין אותו, יכול בעל כרחו תלמוד לומר לרצונוהא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני.

ויש להקשות, מהא דאמרינן (ר"ה כח.), מצוות צריכות כוונה, וא"כ אם כופין אותו היאך מהני, הא עכ"פ ליכא כאן כוונה.

א'

כיון שהכופה יש לו כוונה מהני גם לחבירו

ביום תרועה (ר"ה שם) **תירץ** - דכיון שהאדם הכופה את חבירו שיעשה מצוה הוא בודאי מתכוון לשם מצווה, אזי אפילו אם מי שנכפה אינו מכוון לשם מצווה די בזה, כי בעצם המצווה נעשה כוונה, ולא שנא אם ע"י העושה מצווה יש כוונה, אם ע"י הגורם למצווה שתיעשה יש כוונה, די בזה שיהא נחשב כמצווה עם כוונה, וכפי שאמרו (חולין לא:), דטבילה לטהרה שנעשית בכפייה, עולה האדם לטהרה, ושם הנטהר לא היה מכוון.

שאלה שכ"ב {מוקפות חומה" - איזה עוד דין מצינו בעיירות מוקפות חומה, שהם שונים משאר העיירות, חוץ ממקרא מגילה?
שאלה שכ"ג איזה דבר מצינו שמותר לעשותו בשבת, ואסור לעשות בחול המועד?
פתרון לחידודא גליון קפ"ד - פרשת פקודי

לחידודא

שאלה שכ"ז {שכר מצוה" - אמרו חז"ל (נדרים לז) מה אני בחנם אף אתה בחנם, באיזה מצווה מצינו שעדיף לעשותה בשכר, מאשר לעשותה בלא שכר?

שאלה שכ"א {ברכת המוציא" - באיזה אופן מצינו שטוב יותר לחתוך מהלחם קודם ברכת המוציא?

תשובה שכ"ז {הנה פסק המחבר (או"ח סי' נג סעיף כב) גבי שליח ציבור, דמוטב שיקחו שליח ציבור הלוקח מעות על התפלה, מפני ב' טעמים א' שאזי אם יש אחר שאינו הגון הרוצה לעלות, לא יוכל מחמת קביעותו ופרנסתו (בית יוסף), ב' דבכך יכין עצמו טוב יותר ויהא נזהר בתפילתו והאיל ושכיר הוא (באר היטב - פמ"ג)

תשובה שכ"א {פסק המחבר או"ח סי' קס"ח סי' ג' שני גלוסקאות הדבוקים יחד שנאפו, טוב להפריד החתיכה מהשלימה כדי שתהא נראית שלימה.

חמודי שי

לעילוי נשמת אמור"ר עט"ר
רבי יהודא ארי' לייב בן הרב משה מרדכי ז"ל
פלוצק-פולין
דיין וחבר ועד הרבנים במרנקפורט ציילסהיים
ואב"ד אופיבאך
נלב"ע ג' מר חשוון תשל"ד תנצב"ה

בעה"ת ב' פרשת ויקרא תשע"ט
לפ"ק

בתוה"ק בפרשתנו דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליהוה מן הבמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם.

וברש"י, אדם למה נאמר, היה לו לומר איש, ללמד בא לכל אדם, שיהא לו להיות כאדם הראשון, שהביא את קרבנותיו שלא בגזל, כי היה יחידי בעולם, ולא היה שייך בו גזל, כך כל אדם מישראל המביא קרבן, אין לו להביא מן הגזל.

אדם כי יקריב - לבוא לבחינת אדמה

ולעניות דעתי, יש להוסיף בזה, עוד ביאור, דתוה"ק בא ללמד אותנו, דכ"ה שהאדם מביא ומקריב קרבן, יש לו לבוא להרגשה של ענוה יתירה, ויהא בא להרגש שהוא אדם מן האדמה, ובא לכלל תשובה על עוונתו אשר חטא, וזה עתה מביא הקרבן, ולכך בתפלת ימים נוראים אשר הוא העת והעונה לשוב בתושבה התקינה בנוסח התפלה, "אדם יסודו מעפר וסופו לעפר", להביא את האדם להנ"ל.

צריך האדם להיות כל חייו אסיר תודה לאביו שבשמים על עצם בריאתו, וכבר בהתחלת הבריאה מצאנו לשון עפר מן האדמה, ולכך בכל פעם ששב בתשובה נאמר "אדם" כי יקריב מכם לשון אדמה.

כיליל עצמו עם כל ישראל

ועל דרך זה, מבאר השפת אמת הק', שעל האדם לתת מהפנימיות שלו, מהמחשבות והרצונות שלו, וזהו "אדם כי יקריב מכם". הרגש הוא על "מכם", מעצמכם, מרצונו של האדם להשם יתברך, מהמוכנות של האדם לכלול את עצמו כחלק מנסת ישראל, הכנסת עצמו בתוך כלל ישראל, לא רק כיחיד אלא כחלק מכלל ישראל, זהו קרבן שלם, ואז אין האדם מביא רק קרבן מן החי, אלא מקריב את עצמו גם כן.

והביאור בזה נ"ל, דדבר זה הוא חלק חשוב ביותר בתהליך של הבאת הקרבן, חייב להיות "אדם כי יקריב מכם", יקריב זה מלשון קירבה, האדם מביא עצמו קרוב לה', ולוקח מתוכו ומקריב, מעניק מעצמו לה'.

חיבת ה' למשה

ויקרא אל משה וברש"י, "הקול הולך ומגיע לאזניו, וכל ישראל אינם שומעים", משה שומע את הקב"ה קורא את שמו, ואף אחד אחר לא שומע, אות וסימן של חיבה של ה' למשה.

בפרקי אבות (פ"ו מ"ב) "אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה".

ומבאר המחנה אפרים, "בת קול היינו הרהור של תשובה (נשמע) בכל יום בליבו של אדם", זה מהדהד בליבו של כל אחד ואחד. "ומי שיש לו דעת, ושומע ומבין את ההכרזות, נושא ליבו לשוב בתשובה, הרי הוא בבחינת משה", הוא נמצא באותה דרגה כמו משה רבנו, "שהקול הולך ומגיע לאזניו". הוא ושומע קול ה', שזו הבת קול.

השומע לבת קול הרי הוא כדרגת משה

בדומה לכך, "ויקרא אל משה", משה יכול היה לשמוע את קול ה', אנחנו גם מקבלים בת קול, כביכול, מה, מהר חורב רק אנו צריכים לכוון עצמנו לקולו את הבת קול, ואם נשמע ונשים לב אליו יחדור אל לבנו ויהיה לנו הרהור תשובה, ואזי נשמע כמו משה רבנו ששמע את הקב"ה.

ועל אף שהרבה דרגות יש בזה, כי דרגת שמיעת משה רבינו, הוא בדרגת פנים בפנים, עכ"ז עדיין יש לנו דרגת שמיעת הבת קול מהר חורב, להרהור התשובה, אנו יכולים לשמוע את דברי ה' דרך הבת קול, ההולך מהר חורב זהו סיני.

אולם מי שאינו מחונן בדעת, ואינו משים לב להרהור התשובה בליבו בכל יום תמיד, אינו שם על לב להרהור התשובה שמכרסמים בו בכל יום, דהלא כל אדם רוצה בתוכו ובפנימיותו לשוב בתשובה, ויש בו חלק המבעבע ובוער בקרבו תמיד, רק שצריך להשים על לב לבערה פנימית זאת.

ולכך האדם שכל כולו שקוע בעסקיו, ולא שת לבו "הרי כאילו לא הגיעו אליו, לא נגע בו הקול כלל", נחשב חלילה כאילו בת הקול דילגה עליו, אינו מנסה לשמוע את דברי הבת קול, כי כשישים לב וישמע, הרי הוא במדרגה של משה רבנו, זו בת קול, ובת קול חוזרת בכל יום. זהו חידוש מפי נכד הבעל שם טוב הקדוש. והוא כפתור ופז.

אדר א' או אדר ב' היכן מעל השמחה יותר

אמרו חכמינו ז"ל משנכנס אדר מרבין בשמחה. בשנה מעוברת יש לנו ב' אדרים, אדר א', ואדר ב', ויש לברך איזה מהם גדול בשמחה.

ובמושכל ראשון, נראה לומר, שאדר ב' גדול יותר בשמחה, כי אזי יש את כל ההלכות, צום לזכר שלושת ימי התענית של אסתר, והמלחמה הגדולה בייג אדר, וקריאת המגילה שתחלתו קשה הוא לישראל מעלייתו של המן וגזרותיו נגד עם ישראל, ודומה לאדם שנולד למשפחה עשירה, ומורגלים לעושר ואין לזה משמעות עבורם, אולם הנולד לבן משפחה ענייה, והצליח בעסקים והתעשר מאוד, כמובן שאדם זה יהיה הרבה יותר שמח בשל הניגוד, המעבר מעוני לעושר בעקבות מאמציו.

כמו כן בהגדה של פסח מלאה בכאלו ניגודים, ולזה בא קושיות המה נשתנה, שבהם בעצם טמון שאלה אחת, הילד תמה מאוד על הסתירות הנמצאים שם, אנחנו עשירים או עניים, מצד אחד אנו מקיימים סימנים של עבדות ועוני, ומצד שני אנו מקיימים סימנים של עושר ומלכות, והמענה לשאלות אלו "עבדים היינו לפרעה. ויוציאנו ה' משם". שגם שם מתחלה היינו עבדים, ולבסוף בני חורין, תמיד יש אושר רב יותר כאשר רואים את הניגוד. מצד זה אדר ב' גדול בשמחה כי אנחנו מציינים את הניגוד.

אולם אפשר לומר, דדווקא אדר א' גדול יותר בשמחה כי חודש זה של שלווה ללא זיכרונות כואבים, ועלה ברעיוני לומר דבר חדש הטעם דחודש אדר א' במעלה יותר.

מעלת אדר א' שהנס בדרך נסתר

בהגדה אנו אומרים, "אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם". הכח של אדר הוא שה' הציל אותנו דרך נס נסתר, באדר א' אנו מציינים את פורים קטן, כוח זה פועל כך שאפילו שאנו לא יודעים מה הגויים זוממים נגדנו, ה' מציל אותנו כל הזמן, זהו נס נסתר, שאין אנו רואים כרגע, ואין לנו עיניים לראות ממה הצילנו, רק אמונתנו "אלא שבכל דור ודור", בכל דור, בכל שנה, בכל שעה.

כמו כן בברכת אשר יצר אנו אומרים, אשר יצר "את האדם בחכמה", גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם או ייסתם אחד מהם, היינו דהקב"ה מודע לכל דבר שיכול לשבש את גופנו אם חלילה ה', ייסתם אחד מעורקנו, יש כל כך הרבה דברים שיכולים להשתבש, דברים שהם "גלוי וידוע לפני כסא כבודך". לפניך הם גלויים.

כן הוא גם בהלל, שאנו "הללו את ה' כל גויים, שבחוחו כל האומים, כי גבר עלינו חסדו ואמת ה' לעולם הללויה", שמעתי ביאור נפלא, מדוע הגויים מה"ללים את ה' ושרים את שבחיו? כי הם זממו נגד כלל ישראל וכל מזימותיהם נכשלו והתבטלו, ורק הם יודעים כמה ממחשבותיהם ומעשיהם הרעים, הת" מוטטו לנגד עיניהם, ולכך על אף מורת רוחם שבטלו מחשבותיהם, עדיין עמדים הם ומריעים ומשבחים את ה' היאך שהוא שומר על עמו ישראל.

זו הכרה שלא תאמן, אפילו אותם גויים שהם "עומדים עלינו לכלותינו", כשהם נכשלים הם מבנינים שיש ריבונו של עולם, ואז הם שרים את ההלל.

ויה"ר שמהללו את ה' כל גויים, נזכה במהרה לשיר אנו הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, על הנסים הנסתרים שבחודש אדר, ועל הנסיים הגלויים והגאולה של חודש ניסן הבעל"ט, בביאת משיחנו אמן סלה.

מדור זה נערך ונכתב

ע"י ר' שלמה יוסף בן הרב יהודא ארי' לייב געליבטער שליט"א - לורענץ

חידון

למה מנהיג צריך להיות במדרגה דומה למדרגת העם שהוא מנהיג?
מה ההבדל בין אור לזיוף?

פרט בתשובתך, כפי הפירוט והבהירות תהיה זכאי לפרס יותר גדול חוזר על דברי המהרא"ל צינץ אך תכתוב במילים שלך, לכתוב את שמך מקום לימודך וכתובת מגוריך.

תשובות יש לשלוח למייל המערכת או לכתובת למטה | כל התשובות הנכונות יכנסו לגורל לפרסים גדולים שמות הזוכים בגורל יפורסם בגליון שיצא לאחר ההגרלה

אבות ובנים

מתורת הגאון מורינו ורבינו הרב ארי' לייב מצינץ מפלוצק זצוק"ל

"ויקרא אל משה, האותיות הסופיות של שלוש מילים אלו, יוצרות את המילה "אלה" אומר המהרא"ל צינץ שלפי דברי המגלה עמוקות זה מרמז על חטא העגל, שישארל אמרו "אלה אלוהיך ישראל". זו בגלל אותו חטא, נסתלק ממשא אלף אורות ונשארו אלף מיני זיו בלבד.

ויקרא בא' קטן, ה-א קטנה מרמז שה"אלף" אורות התמעטו ל"אלף" מיני זיו בעקבות החטא של ישראל שאמרו "אלה אלוהיך ישראל".

למה זה קרה למשה, הרי משה לא היה בחטא העגל? כי משה המנהיג ומורה של ישראל, הוא אמור להנהיג את כלל ישראל וללמד אותם לפי ערכם ולפי שירדו ישראל ממדרגתם היה הכרח שגם המנהיג והמורה יפול, בתור המנהיג והמורה שלהם גם הוא היה צריך ליפול להיות משתווה אליהם.

ולכן מסתיים הפסוק - וידבר ה' אליו מאוהל מועד לאמר וכו', לפי שהכול לאמור לישראל, התפקיד שלו וכל אישיותו, כל מהותו הוא כמנהיג של כלל ישראל. ולכך כשהם יורדים מדרגה גם הוא, כמנהיג והמורה שלהם, יורד יחד איתם.

מוקדש לעיני הרה"ג הרב יהודה צדקה זיע"א, הרב הגאון בן ציון אבא שאול זיע"א והרב הגאון עובדיה יוסף בן גורגיה זיע"א

עֵינֵי ד' דְּחָמִים
שַׁבָּת

עלון מס' 1063

להצלחת צבי בן יפה ורעייתו ובי"ב הי"ז	פרשת ויקרא (פר' יזכור) ט' באדר ב' תשע"ט, ירושלים	לעיני דפאל בן פרוחה ז"ל
שלמה בן מרגלית זיווג הגון		לעיני מזל בת שרה ע"ה
להצלחת מרים בת שרה ותז"י		לעיני אליהו בן מרים ז"ל
להצלחת אליהו כהן בן מול הי"ז	כניסת שבת 5:10	לעיני שמעון בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת ד' יעקב בן תופחה הי"ז	יציאת שבת 6:24	לעיני חזקיה בן אסתר ז"ל
לרפואת הרב יידיה ציון בן שרה הי"ז	רבינו תם 7:03	לעיני אידן מרים בת דוולת ע"ה

וַיְהִי בַיּוֹם אֲחַשְׁוֵרוּשׁ. (אסתר א.א) אֶפְסֵד לומר דָּרָךְ רָמַז כִּי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מתלווננת על זה שבית המקדש חרב והשכינה יִשְׂרָאֵל בגלות, ואמות העולם עובדים עבודה זרה וגזל וגנבה ורצח ועוד ועוד, ואפלו הכי הם בהשקט ושלום, לכן התחיל ואמר "וַיְהִי בַיּוֹם", וכמו שאמרו רז"ל (מגילה י) כל מקום שנאמר וַיְהִי בַיּוֹם אינו אלא לשון צער, אוי ואבוי ונהי נהנה בימים ההם, שהיה בית המקדש חרב ושטם, ועם כל זה היה אחשורוש בהשקט ובשלום, והוא הולך וגדל כל כך עד שפלו מזהו ועד כוש, עד שעשה בימים ההם משהתה לכל שריו ועבדיו והביא כל כלי בית המקדש ובגדי כהנה גדולה וכו'. והיות שעת צרה היא, וראוי לומר "וַיְהִי בַיּוֹם" לשון צרה, הקשיך ואמר "ימים רבים שמונים ומאת יום", אחר שאמר שמונים ומאת יום חזר ואמר ימים רבים? אלא הואיל והיו של צער לכן קרא אותם ימים רבים. ולהיות הדבר כן בא האלהים לנחם ישראל, כי יש זמן וקץ להצילם, וכל הצער הזה אינו לעולם, אלא עד עת הזמן, כי במלאת הימים האלה ממשלת האמות, יעשה הפלך, מלכו של עולם לישראל, הנמצאים בשושן הבירה שהם כשושנה בין החוחים, שעמדו באמונתם, ולא כפרו, למגדול ועד קטן, גדול במעשים וקטן במעשים, כמו שאמרו (סנהדרין י): כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא. וכל אחד לפי מעשיו. "משנתה שבעת ימים", על שם פי "שבע יפל צדיק וקם" (משלי כד.טח), ויעשה להם משתה מסעודתו של לוי, כמו שאמרו רז"ל: "בתצר גנת ביתן הפלך", אמרו בש"ס, רב ושמואל, חד אמר הראוי לגנה לגנת, הראוי לחצר לחצר, הראוי לביתן לביתן, רמז שאף על פי שהכל יזכו לתני עולם הבא אין כל האנשים שווים במעלה אחת אלא כל אחד לפי מה שטרח בתורה ומצות ומעשים טובים, וכן אמרו רז"ל (בב"ב עה) שכל אחד ואחד נקנה מחפת חברו בעולם הבא. וזה אומר: "עשה הפלך", ולא אמר אחשורוש, לומר לך שכונתו על מלכו של עולם הוא

והקדוש ברוך הוא. | ויאמר אברהם

בסיוע "תכשיטי שמעון" שכונת הזכורים טל' 5824226 י-ם

סיפור השבוע

מוקדש לע"נ שמעון בן רחל ז"ל

מעשה בגביר שחיזר על הפתחים

סיפור לפורים

לקבצנים, בבית המדרש, כשהלך לשמוע קריאת המגילה.

* * *

כאשר התיישב העשיר לסעודת פורים טובה, עם אשתו בלבד, ללא אורחים, נמשעו לפתע דפיקות חזקות בדלת הכניסה. הוא השתומם לדעת מי יכול לדפוק בדלת כי זה זמן רב שאיש לא פקד את ביתו. הוא שלח את אשתו לראות מי שם ומיד שמע מקהלה של קולות עליזים: פורים שמח? פורים שמח! היום פורים ומחר כבר לא; תנו לנו קצת כסף ואנו כבר לא פה!...

היו אלה "ליצני פורים", שסובכו בעיר מדלת לדלת, כדי לאסוף "מעות חיטים", למען מצות, יין ואוכל לנצרכי העיר, ולעזור להם לחגוג את חג הפסח שיבוא, בשעה טובה, בעוד ארבעה שבועות. המנהג היה אז שבחורי ואברכי הישיבה התחפשו ונכנסו לבתי היהודים בשידה וריקודים, כדי לבדר את האנשים ולאסוף כסף לעניים ולנוזקים. אף אחד לא סירב לתת, מי יותר ומי פחות, איש כפי יכולתו, מפני שכולם יודעים שכפורים מצוה לתת צדקה.

בזוכרה את האיסור החמור של בעלה, ביקשה האשה מליצני פורים להמתין. אך לא היה להם צורך, קול בעלה נשמע חזק וברור מחדר האוכל: "שלהי אותם! אין לי מאומה בשבילם... את חלקי כבר נתתי!"

היא הרגישה בושה נוראה, כאשר סגרה את הדלת לאט, בהותירה את ליצני הפורים הנדהמים בחוץ...

* * *

למחרת, כאשר חזר הבעל לעסקו, התברר לו כי בעיסקה מסויימת הפסיד כסף רב. כך היה גם

ברצונכם לשמוע סיפור? איזו שאלה! וכי מי לא רוצה לשמוע סיפור? אך האם הסיפור אמיתי?

הפעם זה לא משנה כל כך. מה שחשוב הוא שזה סיפור מעניין ויש לו מוסר השכל. חוץ מזה, הוא יכול להיות גם מציאותי.

היה היה פעם זוג צעיר, שגר בעיירה קטנה, אי-שם במזרח אירופה. בטרם נישואיהם היה הבחור תלמיד ישיבה והמשיך את לימודיו גם לאחר נישואיו. לבסוף החליט שהגיע הזמן לחפש לעצמו פרנסה. אשתו הכניסה לו בשעתו "נדוניה", כך שיכול היה לפתוח עסק קטן. העסק התפתח ולאחר זמן לא רב הוא התעשר. ככל שהצליח יותר, כך השקיע את עצמו יותר בעסקיו, מצא זמן מועט ללימוד, בהיותו מעוניין יותר לצבור עוד ועוד כסף.

בעיירת מגוריו הקטנה היו הרבה עניים וכמעט שלא עבר יום, מבלי שמישהו ידפוק על הדלת לבקש נדבה או עזרה. האשה הצעירה, שהיתה בעלת לב טוב, לא סרבה אף פעם לעזור לכל מי שביקש. אך בעלה לא היה כמותה, בהיותו בעל אופי של קמצן. לפני שהיה עשיר, היה נוהג לתת מעשר מהכנסותיו לצדקה, אך כאשר החל להתעשר במהירות, היה מקמץ את ידו. ומכל שהעשיר יותר, כך נתן פחות, עד שאסר על אשתו להכניס מבקשי נדבות לביתם. מכל התגים השמחים, נהנה העשיר-החדש הכי פחות מפורים, מפני שבפורים צריך כל אהר. לשלוח מנות לחבריו ולתת מתנות לעניים. זה היה יותר מדי בשבילו. מובן שאף אחד לא שלח משלוח מנות לקמצן העשיר הזה, מפני שאף אחד לא אהב אותו ולא היו לו חברים. כנגד זה לא היה איש שהוא היה מעוניין לשלוח אליו משלוח מנות ומתנות. משום כך הוא סידר קצרת משלוח מנות שכללה: "אוזן המן" ותאנה, אותה הוא שלח ל...אשתו, מחוץ מחשבה שכך הוא ייצא ידי חובת משלוח מנות. ביחס לעניים, הוא נתן מספר מטבעות

למחרת היום ומכאן ואילך התדרדרו עסקי מטה מטה, עד שהגיע אל סף פשיטת רגל ממש. בכל מה שניסיה לשלוח ידו, נכשל ובזמן קצר מאוד הפסיד את כל רכושו ואף צבר חובות כבדים. לאט לאט הוא נאלץ למכור את ביתו ואפילו את תכשיטי אשתו. הגיע היום בו הוא נאלץ להודיע לאשתו, שהם התרוששו כדי כך, שלא נותרה להם כל ברירה אלא לחזור על הפתחים. הוא נתן לה שתי ברירות: או להצטרף אליו בחיזור על הפתחים או, אם היא רוצה, הוא מוכן לתת לה גט, אבל עליה לוותר על כתובתה, כיון שהוא לא מסוגל יותר לפרנס אותה.

* * *

האשה הבינה זה מזמן שטעחה טעות חמורה, כשהתחתנה עם אדם כה קמצן. היא הסכימה לקבל גט וחשה הקלה על שהתפטרה ממנו. כעבור זמן, היא שודכה לאלמן, צעיר וטוב, שהיה במצב כלכלי גאון. הם התחתנו וחיו באושר בעיירה הסמוכה. בעלה היה אדם נדיב, גומל חסד ועוזר ברצון לעניים ואף עודד אותה שתנהג באותה הדרך. לזוג האיר המזל פנים והם נתברכו בשני ילדים נחמדים: בן ובת. ביתם היה בית יהודי כשר ושמח. כאשר הגיע פורים, נתעסקו כל המשפחה, הורים וילדים, בהכנת סלים של משלוח מנות. היו להם חברים רבים, מהם קבלו ולהם שלחו משלוח מנות. ביתם היה פתוח לכל נצרך והילדים שמחו לקראת "ליצני פורים" שלא איתרו להופיע. לקראת ערב שקטה ההמולה והמשפחה התישבה סביב לשולחן, לסעודת פורים, שאליה הוזמנו גם מספר אורחים.

* * *

באמצע הסעודה נשמעה דפיקה בדלת. האשה נגשה לדלת ושם עמד קבצן עני, עם בגדים קרועים, שהיה נראה דעב ומסכן. "הכנס, הכנס הגעת בדיוק בזמן" - אמרה, ומיהרה לפנות לו מקום ליד השולחן, הבעל מיהר לקראת האורח החדש. "פורים שמת? שלום עליכם!" הוא אמר בעליזות, בעוד הוא לוחץ

את ידו. "אנא טול את ידך ותצטרף אלינו". הקבצן נטל את ידו והתיישב בשקט. הוא החל לאכול מהר, כאילו שלא טעם טעם אוכל מזה ימים. הדברים הטובים המשיכו להגיע, דגים, עוף, מרק עם קרפוף והרבה משקאות חריפים, שעזרו לאוכל להחליק לגרון.

עני הקבצן מלאו דמעות. האם היו אלה דמעות של הבעת תודה, או אולי דמעות של רחמנות עצמית, בהזכרו שפעם גם הוא יכול היה להרשות לעצמו סעודת פורים כזו. את זאת ידע רק הקבצן.

לאחר שהקבצן ושאר האורחים עזבו, אמר הבעל לאשתו: "אני שמח שיכולנו לעזור לאדם הזה שנראה כה עצוב. הוא הזכיר לי שלפני כמה שנים הייתי במצב דומה לשלו, כאשר הייתי עני ורעב ונאלצתי לחזור על הפתחים. בפורים אחר היה לי נסיון נורא בעיירה הסמוכה. הייתי מורעב כהוגן והחלטתי לנסות את מזלי בבית עשיר אחד, למרות שהוא לא היה ידוע כאדם נדיב במיוחד, אבל חשבתי שאולי בפורים הוא יהיה שונה. כאשר התקרבתי לבית, ראיתי קבוצה של "ליצני פורים" עומדים ליד הדלת שנטרקה בפניהם, איבדתי את האומץ לבקש ארוחה וחזרתי על עקבותי רעב..."

עתה, תודה לא"ל, אני מתפרנס בכבוד והתברכתי באשה נפלאה וילדים נחמדים ובמצבנו אנו יכולים לעזור לאנשים, שיש להם פחות מזל מאיתנו. מי יודע אולי גם העני הזה היה פעם מסודר טוב, אולי אפילו עשיר? ה' מסובב את גלגל החיים. משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום...

"אתה כהחלט צודק, בעלי היקר", ציינה אשה כשהיא מוחה דמעה מעיניה. "הוא באמת היה פעם אדם עשיר".

"מאיין את יודעת זאת?" - שאל הבעל מופתע.

"זה היה האיש שבדלתו ראית את 'ליצני הפורים' - אמרה.

"מאיין את כל כך בטוחה?"

"אני הייתי שם כאשר זה קרה. אתה מבין - הוא היה בעלי הראשון..."

פורים שמח לכל בית ישראל

"המרכז לערבות הדדית"

גליון מס': 35 פרשת: ויקרא. ח' אדר-ב' ה'תשע"ט

העלון מוקדש לרפוא"ש בדרכי נעם:
בת ציון אביגיל בת סימה יוכבד תח"י

זמני שבת קודש: ויקרא.

כניסה יציאה ר"ת

ירושלים: 19:06 18:24 17:32

תל אביב: 19:03 18:21 17:29

חיפה: 19:04 18:22 17:30

בית שמש: 19:05 18:23 17:31

הזמנים עפ"י לוח אור החיים.

סיפור לשבת:

למה החסידים משתדלים
למעט ב'תחנון' ©
עמ' - 2.

פניני אוה"ח:

למה על כל יהודי לדאוג גם
למצוות חבריו.
עמ' - 3.

עלי עין:

הדגים שהתהפכו להמן הרשע.
עמ' - 3.

חודה של פרשה:

חידה נושאת פרסים. עמ' - 4.
גם המבוגרים מוזמנים.

ב"ה ג'מ"ח

דרכי חיים

בנשיאות הרב אייל עמרמי
שליט"א

להשאלת:

גמרות שוטנשטיין,

וספרי טוש"ע.

רח' נחום פינת מלכי-
ישראל, שכונת גאולה.

לפרטים:

פלי: 054-844-86-83

או בקו המידע:

079-53-23-549

תורה, ובכוחותיו האחרונים, ספק ער ספק נדדם, מנסה להתרכז לדברים היוצאים מפי הרב.

בעיני חלק מהציבור זה אולי נראה מעט ועלוב, אבל לא בעיני הקב"ה! לפניו יתברך, חשוב הדבר כאילו הקריב את נפשו, וכך הוא באמת, שהרי את כוחותיו האחרונים השקיע בעבור התורה ואהבת ה'

" בעיני חלק מהציבור זה אולי נראה מעט ועלוב, אבל לא בעיני הקב"ה! לפניו יתברך, חשוב הדבר כאילו הקריב את נפשו, "

וכן התלמיד חכם הלומד בשעות הלילה, כשהוא עייף ויגע, ומוסר נפשו ללמוד עוד ועוד, ודאי שנחשב הדבר כשפיכת חלבו ודמו ע"ג המזבח, ועולה לריח ניחוח לפניו ית', לפתוח שערי שמים לברכה בעבור כלל ישראל.

(ע"פ נפש שמשון)

גב. ארגונו מקים סדר לימוד מיוחד מידי מוצאי שבת קודש בין במוצאי שבתות החורף הארוכים ובין במוצאי שבתות הקיץ הקצרים, שבזמן זה כידוע חסר לימוד תורה בעולם וזהו זמן שקשה לאנשים לשקוע בלימוד התורה הקדושה. ובימים אלו אנו בפרויקט שמטרתו להרחיב את מוקדי הלימוד למקומות נוספים.

המעוניין להיות שותף בפרויקט זה (שודאי חשוב מאוד בעיני הקב"ה לימוד התורה בשעות החק כדברי הרב פינקוס "כאילו הקריב נפשו") מוזמן להתקשר למערכת הארגון, או באמצעות נדרים פלוס. וזה וודאי מצווה מן המובחר להעברת מעות מחצית השקל.

*מת פלוס ואגופק,
כלל בית ישראל*

מוקדש להצלחת ילדינו ר' אייל אליהו בן אילנה הי"ו ורעייתו סימה יוכבד בת רות סולטנה יהודית.

להצלחה בכל העינינים, בריאות איתנה, נחת ושלווה אמן. (להקדשה חייגו: 052-7100-955).

מבט מהפרשה:

הסתכלות לחיים מפרשת השבוע.

'הקריב נפשו'

נוסח - ה'תשע"ט

בפרשתנו - פרשת הקרבנות אנו קוראים על כמה סוגי קרבנות ומנחות שהביאו בני ישראל לקב"ה. ולכל סוג קרבן יש נחת רוח לקב"ה ברמה משלו, ע"פ מזדים שלא תמיד ידועים לנו כפי שמפרש הרש"י הק' על הפס' "ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה" - "לא נאמר נפש בכל קרבנות נדבה אלא במנחה, מי דרכו להתנדב מנחה, עני, אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו".

כך לדוגמה אם ההינו רואים עשיר הבא לבית המקדש עם בקר שמן וטוב להקריבו לה' ולעומתו עני הבא עם מעט סולת חיטה, כמה לכאורה היתה מנחתו עלובה בעינינו. אבל הקב"ה אינו כן, אדרבה, אותה מידה קטנה של סולת שהובאה מתוך קושי ובמסירות נפש, חשובה לפניו כאילו הקריב אותו עני את נפשו, ובאמת כך הדבר, שהרי הביא את פרוטותיו האחרונות להעלותן על מזבח אהבת ה'.

הרב שמשון פינקוס מביא שדברים אלו רלוונטים אף לימנו אנו שאע"פ שאין לנו קרבנות ומזבח לכפר, גם כיום אפשר לבטא את אהבתנו לפני הקב"ה בהרבה דרכים.

היפה שבהם הוא לימוד התורה הקדושה, שחשוב לפני הקב"ה מכל הקרבנות. ובאמת בזה שייך קרבן עני וקרבן עשיר. כמה עלוב נראה מי שמגיע לבית כנסת אחר יום עבודה קשה, ומצטרף לשיעור

בא "ליטול שְׂכַר כּוֹלָם"

כדברי הגמ': "אם ראית את הבריות שנתיאשו ידיהם מן התורה מאוד, עמוד והתחזק בה ואתה מקבל

שְׂכַר כּוֹלָם" (ירושלמי ברכות סח).

באפשרותך להקדיש את הלימוד להצלחתך, או להבדיל לע"נ יקירך,

חייג עכשיו: 052-7100-955.

המרכז לערבות הדדית ע"י
"עמוד עולם"
לע"נ יהודה בן אסתר ובניו מרן בן מרים

'תוצאות' התחנון

יהודי פשוט וירא שמים בשם פנחס, היה שוכר מהפריץ המקומי בית מרזח. מאחורי הדלפק היה תלוי שלט גדול ועליו התנוססו מספר מילים באותיות גדולות ברוסית: 'אין מכירה בהקפה'. היתה זו החלטה חד משמעית בעקבות נסיון מר ששיכור דורש ומסוגל לשתות, הרבה יותר ממה שהוא מסוגל לשלם, וכאשר הוא נדרש לשלם על חובותיו כשהוא פיקח, הוא אף פעם לא זוכר אם שתה וכמה שתה.

ערב אחד, לאחר שעת הסגירה בעוד פנחס ואשתו מנקים ומסדרים את בית המרזח, לפתע נפתחה הדלת ורוח קרה חדרה פנימה ללא הזמנה. על הסף נראה סאשה, גוי צעיר בן העיירה וחובב מושבע של הטיפה המרה, אלא שהוא לא היה מסתפק רק ב'טיפה' אחת וביקש תמיד עוד ועוד כוסות עד כדי דלי, אך כיוון תמיד היו ריקים. בעלת הבית לא הבינה מה הוא עושה כאן כעת, הלא בשעה זו סגור בית המרזח, ומה גם שלא מכבר התגולל הוא בין השיכורים ונלקח אחר כבוד לביתו הדל והרעוע.

סאשה ניגש אל הדלפק וביקש כוס וודקה, תוך שהוא מפשפש בכיסיו הריקים. בעלת הבית ניסתה לומר לו שבית המרזח כבר סגור, ושהם אינם מוכרים בהקפה, אבל אדי האלכוהול מהשתייה המרובה ששתה לפני שעה קלה, עדיין בעבעו בראשו, ומנעו ממנו להבין דבר כזה מסוכך. בעלת הבית ריחמה עליו ומזגה לו מעט וודקה על חשבון הבית, ובלבד שיקבל את מבוקשו וילך משם. אולם סאשה הגיר את המשקה לקרבו ברגע, מצמצץ בשפתיו בהנאה, הניח את הספל על הדלפק בחבטה ודרש עוד.

האשה כעסה ודרשה ממנו בתקיפות לעזוב מייד את המקום. השיכור סירב והיא דחפה לעברו בזעם את השולחן הכבד בכדי לשכנעו בשפה המובנת גם לשיכורים שהוא לא יקבל עוד משקה ועליו לעזוב. סאשה נדחף על ידי השולחן ונפל לאחור, ראשו נחבט בעמוד אבן והוא השתרע מלא קומתו על הארץ. אולי היתה זו המכה כשלעצמה ואולי בתוספת השכרות העזה, סאשה הפך בתוך שנייה אחת משיכור חי לפגר מת.

האשה נבהלה מאוד, ואצה פנימה לקרוא לבעלה. פנחס מיהר לבוא, הביט בנעשה וידיו נחתו על ראשו בלפיתה עזה. וכי מי יאמין שהגוי הגברתן מת מחבתה קלה? כולם יטענו שבעל הבית כעס עליו ורצח אותו. ואולי הוא בכלל רצח אותו לא מתוך כעס אלא כי היה צריך את דמו להכנת מצות לחג הפסח הקרב ובא... לא משנה איזו עלילה ימציאו הגויים, מה שברור שפנחס ובני ביתו ואף כל היהודים באזור כולו היו נתונים כעת לסכנה.

פנחס מיהר לנעול את כל דלתות בית המרזח והחל פוסע מהורהר הלך ושוב

בנסיון למצוא פתרון לתסבוכת הפתאומית אליה נקלע בעל כרחו. לפתע הוא נזכר שבעיירה בעלזא הסמוכה יושב הרבי הצדיק רבי יהושע מבעלזא, והוא בוודאי ידע מה לעשות. הוא יצא אל החצר, עלה על הסוס ויצא מיד אל הדרך לעיירה בעלזא לפגוש את האדמו"ר הקדוש.

פנחס הגיע אל בית האדמו"ר לפנות בוקר. בני הבית שמעו את הדפיקות הבהולות על הדלת, פתחו ולאחר שמעו מפנחס בקצרה במה דברים אמורים הסכימו שמדובר במקרה של פיקוח נפש. הוא הובהל לחדרו של הרבי שהסכית בסבלנות לסיפור שסיפר פנחס בבהלה גמורה.

הרבי הגיב בשלווה גמורה והפתיע את המוזג בעצה לא שגרתית: "חזור לביתך וגש אל הגוי המת כשסידור התפילה בידך. אמור ליזו את סדר תפילת 'תחנון' עם י"ג מידות ונפילת אפיים, שהיא תפילה נוראה שאינה שבה ריקם. מיד לאחר שתסיים לומר בכוונה את סדר התחנון, תראה בעיניך כי נושעתם אתה ומשפתך וכל יהודי העיירה".

פנחס ביקש להבין: "לומר סדר תחנון? כלומר מה שאומרים בכל יום, וישנם המחפשים כל מיני סיבות שלא לאומרו? האם לזאת מתכוון הרבי? אמר לו הרבי: "כן, אמור את סדר התחנון כולו בדיוק כמו שמופיע בסידור התפילה ליד הגוי המת ותראה שהכל יבוא על מקומו בשלום".

פנחס הדהיר את סוסו בחזרה לעיירתו ונכנס בבהילות הביתה. הוא נטל את סידור התפילה ניגש אל סאשה שהיה שרוי בלא רוח חיים בדיוק באותה תנוחה בה נפל שדוד. ותוך כדי שהוא מרמז לאשתו הנהמת שיסכיר לה אח"כ, החל פנחס לומר בכוונה את סדר התחנון כולו: אנא אלקינו ואלקי אבותינו... ויודיו... י"ג מידות של רחמים ונפילת אפיים... לקראת סוף אמירת התחנון, פתאום ראו פנחס ואשתו את סאשה המת עומד מולם מלא קומתו... לא היתה בו חיות ועיניו הוסיפו להיות מזוגגות כשל מת, רגליו כאילו נעו מאליהן, הוא פנה לעבר הדלת ממנה נכנס אתמול. פנחס מיהר לפתוח את הדלת הנעולה והפגר המהלך יצא החוצה, צעד עד לסמטה בה התגורר, קרוב לבקתתו, שם נפל שוב והיה כאבן שאין לה הופכין.

מעתה לא יהיה מי שיצביע לעבר המוזג היהודי כאשם במיתתו של סאשה הצעיר, הרי הוא נמצא מת בסמוך לביתו, ומסתמא השתכר אתמול כהוגן, התעלף ותוך כדי נפילתו שבר את המפרקת ומת.

פנחס הודיע לאשתו כי שוב ייעדר מן הבית לכמה שעות. קושיה עזה ניקרה במוחו ולא נתנה לו מניוח. הוא הדהיר את סוסו לבעלזא, וכעבור זמן קצר כבר היה שוב בבית האדמו"ר. לבני הבית התמהים הסביר שאכן נושע ועליו להכנס אל הקודש לרגע אחד בלבד, הוא חייב לשאול שאלה קשה שהתעוררה בו מאז אירע הנס הפלאי.

"הכניסוהו", פקד רבי יהושע מבעלזא. פנחס היה מרוגש ונסער ולא טרח לספר לרבי את הנס שחוהו כאשר סיים לומר את סדר התחנון, רק זאת הקשה בסקרנות גוברת והולכת: "רבינו הקדוש, אם כה גבוהה וקדושה ומסוגלת היא תפילת התחנון, מדוע תמיד החסידים מחפשים ימי היולול של צדיקים כאלה ואחרים כדי לוותר על אמירתה?"

הרבי חייך לשמע השאלה, והשיב לו בצחות ובמאור פנים: "וכי מה רצית, פינחסוּסְלִיָהּ, שיקומו להם כל הגויים המתים ויחיו שוב על פני כל הארץ?!" (סימן לבנים מפי השמועה מהרבי מפרמישלאן)

שבת כהלכתה:

הלכות שבת.

פרשת זכור

תקנו חכמים לקרוא פרשה זו בשבת שלפני פורים, כדי להסמיך את מחיית עמלק למחיית המן, שאף הוא היה מזרע עמלק, כמו שנאמר במגילה: "המן בן המדתא האגגי", ואגג היה מלך עמלק. (א)

מצוות צריכות כוונה - לדעת רוב הפוסקים קריאת פרשת זכור היא מן התורה, וכן פסק מרן בשלחן ערוך (סימן תרפ"ז). ומאחר ומצוות צריכות כוונה, לכך על השליח צבור לעורר את דעת הקהל קודם הקריאה, שישו אוזן קשבת לשמוע כל מילה, ויכוונו לצאת ידי חובת מצות עשה מן התורה של זכירת עמלק ומחייתו, ושגם הוא מכין להוציאם ידי חובתם, ולא יקראו עם החזן בלחש כלל. (ג)

מוקדש לע"נ חנה (אנט) בת ר' יהודה ומרת חסיבה ז"ל. הוקדש ע"י בנה שי שידלחט"א להצלחתו ברוחניות ובגשמיות.

לבריאות והצלחה:

- דוד ראובן בן נלי נעכא
- רבקה אפרת בת שרה.
- אברהם בן דליה,
- יוסף אברהם בן טובה.
- יעל בת בתיה.
- נועה בת מזל פורטונה, - לזיווג הגון
- דניאל בן מרים. אסתר בת יעל, - לרפוא"ש, זש"ק.
- אסתר הדסה בת אילנה.
- נועה בת אסתר הדסה.
- אליה שאול בן מיטל.
- אייל אליהו בן אילנה.
- סימה יוכבד בת רות סולטנה יהודית.
- שירלי בת דינה.
- ליאון בן אסתר.

לע"נ:

- מורנו ורבנו הגאון הגדול
- הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה.
- יהודה בן אסתר.
- ברוך פרג' בן יצחק ומרים.
- אסתר עזת בת מרים.
- בוריה בוריס בן ספירה.
- יהודה אריה בן ר' צבי דוד ומינה.
- אברהם בכר חי בן שמחה אבלין.
- יוסף בן משה וליאה.

בן פורת עלי עין:
עין הרע בזוית יהודית.

דגים, ו'הבלאגן' שנהיה להמן

שבת שלום אחים יקרים

השבת נדבר על הדגים כפי בקשתכם וזכר בעיתו מה טוב שאנו בחודש אדר שמזלו דגים

מובא בחז"ל שהמן הרשע ביקש להכניס עין הרע על עם ישראל כי כל קנאי הוא בעל עין הרע והמן היה מקנא וימלא עליהם חמה כמו שביארו המפרשים והפיל גורל באיזה חודש יהיה כשר להכניס בהם עין הרע ונפל על חודש אדר שמזלו דגים וישראל נמשלו לדגים מצד ריבויים שנאמר וידגו לרוב בקרב הארץ וידוע שאין עין הרע שולט כי אם ברוב עם ומצד זה חשב המן להכניס בהם עין הרע ואז נהפך למזל דגים להורות אדרבה שישראל נמשלו לדגים אלו שאין עין הרע שולט בהם כדגים הללו שאין עין הרע שולט בהם מצד שהם מכוסים.

מדברים אלו אנו מבינים את דברי רבנו הבן איש חי על התלמוד במסכת כתובות, "תני בר קפרא בתולה נשאת ברביעי ונבעלת בחמישי הואיל ונאמר בו ברכה לדגים, אלמנה נשאת בחמישי ונבעלת בשישי הואיל ונאמרה בו ברכה לאדם". מסביר רבנו יוסף חיים נראה לי בסד הטעם שבחרו יום ברכה לדגים (יום חמישי כמו שאמרנו שהמס' 5 גם נגד, עין הרע יש פה שילוב טוב) לכתולה ולא לאלמנה כי הברכה של הדגים שהיא ברכה של ריבוי אין שולט בה עין כמו שאמרו חזל על הפסוק וידגו לרוב וכו מה דגים שבים מים מכוסים עליהם ואין עין הרע שולט בהן אולם בנשואי אלמנה אין מטילים עין הרע והחשש הוא דווקא בנשואי בתולה לכן בחרו לה יום שנתנה ברכה לדגים שכך גם היא תהיה שמורה מעין הרע בעזרת ה'.

בעז"ה בשבוע הבא נמשיך עם עוד מקורות והקשרים של הדגים להגנה מעין הרע.

שבת שלום ומבורך, ופורים שמח לכל עם ישראל

נ.ב ניתן להעביר שאלות בקו המידע של הארגון שלוחה 3 ולאחמ"כ 2 ונשתדל להתייחס לכך במדורים הבאים.

להוצאת עיה"ר בעופרת, ויעוץ בעיני החיים, ע"י רבני הארגון,
חייגו: 052-7100-955

רמזים מהמילה בענין עישון הסגריות:

פורים: פאגעים והפסדים רבים יבואו מעישון.

עמלק: עישון מזיק לבריאות קהל.

אחאז: אפילו חתן שמונה ווארט, רע זמר שמעטנים.

אסתר: אם תעטן סופך רע. \ אדם, סגריה תהרוס ראותך.

הדסה: המעטנים – ד', סגריה השליכו.

מרדכי: מעישון רחוק, דרשנים כך יפרסמו.

חרבונא: חכמים רבים בעבר וב'מנו לגד העישון.

ושת' : ואלה שמעטנים תדיר (תמיד) ישתעלו.

המן: המעטן מזיק נפשו. \ המעטן מתמלא ניקוטין.

זרש: זהירות ראותך שמר.

בגתן: בעישון גם תיזק נפאך.

תרש: תמיתה רבה שמעטנים.

התר: המעטן, תפסיד כספך. \ המעטן תפגע כליותך.

מוגש באדיבות הרב ישראל בראורין שליט"א
הזכויות שמורות ואין להעתיק ללא רשות.

פניני אור החיים:

מתורתו של רבנו הק'
ר' חיים בן עטר זיע"א

על ידי החטא גורם פגם וחסרון שפע לכל ישראל'

נִפְשׁ כִּי תִּחַטָּא וּמַעֲלָה מַעַל בֶּה' וְכִתְשׁ בְּעַמִּיתוֹ'

מבאר רבינו האור החיים הקדוש שכאשר אדם חוטא, נחסר מאור נשמתו הטהורה, ובכך ממעט ומשנה את השפע האלקי הנשפע לנשמתו, ומטה את השפע למקום החיצונים חס ושלום, שעל ידי מעשיו הרעים החיצונים שולטים בו ונוטלים השפע ממנו.

ולא רק לעצמו הוא גורם רעה, אלא לכל ישראל, כי כל הנשמות תלויים באילן אחד, וכשענף אחד מתקלקל בשורש, גורם רעה לכל הענפים, והוא גוזל את כנסת ישראל שלא תקבל את מידת השפע הראויה לה. וכל זה מרומז בפסוק שלפנינו:

נִפְשׁ כִּי תִּחַטָּא לְשׁוֹן חֲסֹרוֹן, שֶׁנֶּחֱסַר וּנְחַשֵּׁךְ חֶלֶק מֵאוֹר הַנֶּפֶשׁ [וְהַמִּילָה 'חֲטָא' מִתְפַּרֶשֶׁת מִלְשׁוֹן חֲסֹרוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, קוֹלַע הַשְּׁעָרָה וְלֹא 'יַחֲטִיא']
'וּמַעֲלָה מַעַל בֶּה', שֶׁהוּא גוֹרֵם שִׁינוּי וּמַעֲלִילָה בְּשֶׁפַע שְׁלֵא יֵרֵד לְנִשְׁמַתוֹ אֲלֵא לְחִיצוֹנִים חֲס וְשֵׁלֹם,

וְכִתְשׁ בְּעַמִּיתוֹ' שְׁגוֹרֵם רֵעָה גַם לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי כוֹלֵם מְחַוְּבִים לְשׁוֹרֵשׁ אֶחָד, וְכִשְׁעֲנָף אֶחָד, הַמְּחַוְּבֵר לְשׁוֹרֵשׁ אֶחָד, מִתְקַלְקֵל, אִזִּי מִשְׁפִּיעַ עַל כָּל הָעֲנָפִים, שְׁגוֹרֵם הַכֹּחֶשׁה וּפְגָם בְּכוּחֵם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל.

ובפרשת נשא נאמר על מי שנשבע לשקר 'אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשֶׂה מְקַל חֲטָאת הָאָדָם לְמַעַל מַעַל בֶּה' וְאִשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא, וְהִתְדוּ אֶת חֲטָאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ,

ושואל רבינו האור החיים הקדוש, מדוע יש שינויים בלשון הפסוקים, שמתחיל בלשון רבים 'כי יעשו', ולאחר מכן בלשון יחיד 'ואשמה הנפש ההוא', ושוב חוזר לאמר בלשון רבים 'והתודו את חטאתם'.

ומתרץ רבינו הקדוש, שכונת הפסוק לומר שעל ידי חטאו של אדם יחיד שנשבע בה' לשקר, הפגם הוא עושה רושם למקור כל נשמות ונפשות בני ישראל, ולכן מתחיל הפסוק בלשון יחיד ומסיים בלשון רבים, לרמז לנו שכל חטא של יחיד, זה פוגע ברבים, כלומר בכל כלל ישראל. 'רואים מכאן כמה אחריות יש לכל יהודי במעשיו'

[אור החיים ויקרא פרק ה פסוק כא]

מוקדש להצלחת ידידנו ר' ראובן בן רחל.

שהקב"ה יצליח דרכו, וכל משאלות ליבו יתגשמו לטובה אמן.

בקיצע'ר:

רעיון קצר לשולחן השבת.

" ואם תקריב מנחת

בכורים ליהוה אביב קלוי

באש גרש כרמל תקריב

את מנחת בכוריך"

(פרק ב' פס' י"ד).

"ואם תקריב מנחת ביכורים לה'", - שהטוב טוב לזכור את בוראו בימי בחרותיו, והינו מנחת ביכורים. או נאמר שהתורה אמרה "קדש לי כל בכור", ויש בכורות בשנה, ניסן הוא בכור לחדשים, תשרי בכור לשנה, והם קדושים, שישראל עוסקים בהם במצוות.

זה אומר "ואם תקריב מנחת ביכורים לה', **אביב** - מרמז על היצה"ר שבא באביב, לפתח חטאת רובץ, ועל ימי הבחרות שהם ימי פריחתו של האדם כימי האביב.

"קלוי באש" התורה תשרפנו, ועל ידי התורה **גרש** ממך "כרמל" - אותיות כל מר, שהם העוונות.

"תקריב את מנחת ביכוריך" את ריבויי שההתחלות קשות, ואחר כך רשפי שלהבת י'ה יתמידו וירבו.

(ע"פ אלף המגן לרבנו אליעזר פאפו צצוק"ל)

הושלמה הסדרה שכבשה את בתי ישראל

בפעם האחרונה להתחיל מבראשית

חדש
כרך ה'

כרך ג'

כרך ד'

כרך א'

כרך ב'

ספר מלא וגדוש בסיפורים, עובדות, פרפראות ופנינים
מחולק לפי פרשות השבוע והמועדים לעונג רוחני, חוייתי ומלכוד.
ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

דפוס דרוקער

צביר זאנו
באל קיבנו

לך זה לא יקרה

ג- לרסומט

מזמינים ומקבלים **בו ביום**

ופכא באחריים נוחים וליחות אדים

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 (פינת רח' בר אילן) ירושלים טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018

דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א'-ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00